

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

A kenyér.

Budapest, június 24.

Az egykor tejjel-mézszel folyó magyar Kanaan évről-évre szomorubb képet fest. Valamikor mi láttuk el kenyérral egész Európát s a monarchia határain belül azt a hivatást töltöttük be, hogy mi termeltük azt a gabonamennyiséget, amelyből a monarchia egész lakossága táplálkozott. Sőt még ezen felül is termeltünk s a magyar buza Európa minden elsőrangú piacán szerepelt. Ma pedig ott tartunk, hogy nem tudunk elegendő mennyiséget termelni s négy esztendő óta importálni vagyunk kénytelenek gabonát.

Ezt a szomorú igazságot le kell szegezni, mert ez óriási feladatok elé állítja mindazokat, akiknek felelősük van Magyarország gazdasági életének irányítására. Mert ebből minden egyébtől eltekintve, az a kérdés tornyosul elénk szinte megdöbbentő határozottsággal, hogy miből éljen meg a nemzet, miből fedezze azokat az óriási állami és szociális terheket, melyek reá hárulnak. Hisz iparunk nincs s egész ipari termelésünk nem elegendő arra, hogy csak száraz kenyeret is juttasson. Ha most még mezőgazdaságunk sem tudja a megélhetés feltételeit a számunkra biztosítani, akkor tönkre kell mennünk s olyan állami és gazdasági csőd előtt állunk, amelynek következményei e pillanatban kiszámíthatatlanok.

Itt az ideje annak, hogy számoljunk azzal a tényvel, hogy a monarchia gabonaszükséglete ma már akkora, hogy annak fedezésére nem elegendő egy közepes termés, sőt egy jó termés sem. Ott tartunk, hogy csakis egy rikord-termés, egy óriási termés volna elegendő. Erre azonban nemcsak hogy kilátás nincs, hanem megközelítőleg is ilyen termés legfeljebb csak minden tizenöt-husz évben egyszer fordul elő.

Nem akarunk régebbre visszamenni, csak az 1909-i termésre. Az kedvezőtlen volt s 1909. végén és 1910. elején rengeteg mennyiségű orosz, román, szerb, bolgár búzát, orosz rozst, óriási mennyiségű német rozst kellett importálnunk horribilis árak mellett. Tavaly április végén és május elején volt idő, amikor 32 korona volt a buza ára. Az egész világról hoztuk be, amit csak be-

hozhattunk, a rengeteg vám, a nagy fuvarköltések dacára, mert az egész világon a magyar piacra volt a legnagyobb ára a búzáknak és a rozsnak.

Tavaly, 1910-ben, jó középtermésünk volt. A földművelésügyi miniszter által összeállított kimutatást, amit a terméseredményről kiadott, lényegesen redukálni kellett ugyan, de azért mégis kétségtelen, hogy az 1910. évi termés egyike volt a legaldásosabbaknak. S mégis, mit látunk ma? Április végén teljesen elfogyott az a búzánk, ami termelt, mert április végén ismét megkezdődött a búzaimport szükségése. Az előző években a vámhivatalok mindig kimutatták, hogy időről-időre mennyi idegen gabona jött be hozzánk. Az idén azonban ezek a kimutatások érthetetlen okból elmaradtak. Ennek dacára kétségtelen, hogy igen nagy mennyiségben jött be két hónap óta román és szerb buza: a csehországi malmokat nem bírjuk ellátni s azok amerikai és argentinai búzát örölnék. S ha még tekintetbe vesszük azt, hogy most, közvetlenül az aratás előtt, nagy kötések történnek a budapesti tőzsdén új román búzában, augusztusi és szeptemberi szállításra, még pedig 25 koronás áron, akkor nem kell nagy jóstehetség annak megállapítására, hogy az idén megint horribilis importunk lesz. Mert az ideai termés, mely elé még május derekán úgy néztünk, mint egy mammoth-termés elé, a kedvezőtlen időjárás folytán annyira megromlott, hogy 4-5 millió métermázsával lesz kisebb az ideai buza-termésünk, mint aminő a tavalyi volt. Ez annyit jelent, hogy 7-8 millió métermázsa lesz a gabonaimportunk az 1911-1912. évben. Ez nem csak annyit jelent, hogy gabonáért ismét 150 millió korona fog kivándorolni, hanem jelenti azt is és főleg azt, hogy ismét 28-30 koronás buzára lesznek. Mert hisz mielőtt az import megkezdődik, természetesen, hogy a hazai piacokon a buza árának a teljes importparitásig kell emelkednie. Mit jelent azonban ez a teljes importparitás? Jelenti azt, hogy a magyar piacokon akkora legyen a buza ára, hogy ne csak a 6.30 korona vám, az átlag 2 koronás szállítási költség s a minimálisan 50-60 filléres közvetítői nyereség dacára még mindig jövedelmező legyen külföldi búzáknak behozatala. Ma az új román buza ára Romániában 17 korona körül van. Ehez tehát hozzá kell számítani a vámot, a szállítási költséget, a kereskedők 50-60 fillérvényi hasznát, már ma 25 korona az a román buza, ami otthon Romániában csak 17 korona. Tehát természetesen, hogy a magyar búzáknak is 25 koronára

kell emelkednie augusztusig. S ha az új buza közvetlenül az aratáskor 25 koronára, akkor 28-30 koronás buzára nem is lehet az áremelkedés véghatárának tartani. És hogy 28-30 koronás buzára árak mellett a mindennapi kenyér ára is horribilis drága lesz, arra már ma el kell készülnünk.

Szinte kétségtelen, hogy rövid idő múlva megkezdődnek ismét a támadások a magas gabonavámok ellen. A kérdés azonban nem olyan egyszerű, mint aminőnek látszik. Mert a magas gabonárákat nemcsak a magas vám okozza, hanem okozza első sorban az, hogy nem tudunk annyit termelni, mint amennyi a monarchiának kell. Emlékeztünk arra, hogy mikor Németország felemelte a gabonavámokat, a mi gazdáink nem győzték panaszszal, azt mondván, hogy ezzel lehetlenné vált gabonát importálnunk Németországba. S tavaly már ott tartottunk, hogy mi voltunk kénytelenek óriási mennyiségű német rozst importálni. Tehát a magas vám csak egyik oka. A másik oka a gabona drágaságának, hogy gazdáink nem okszerűen termelnek s így a rengeteg magyar föld nem terem annyit, amennyit kellene. Tavaly az országos termésátlag búzában holdankint 8 métermázsa volt. De mi ez ahoz képest, hogy a sokkal rosszabb cseh földben 16 métermázsa s az angol földben a belterjes gazdálkodás s a melioráció révén átlagban 22 métermázsa termelt. A magas védvámoknak tehát nemcsak az a hátrányuk, hogy a drágaságot előidézik, hanem első sorban az, hogy felületes gazdálkodásra csábít. Mert ha a magyar gazda azt látja, hogy 28-30 korona a buza ára, akkor neki 7-8 métermázsa buza is éppen annyit jövedelmez, mint alacsonyabb árak mellett 12-14 métermázsa. S a védvámok fentartását követeli, mert 7-8 métermázsát megterem a föld a mai gazdálkodás mellett is, de hogy 12-14 métermázsát teremjen, ahhoz nagyon intenzív gazdálkodás kellene. A magas védvám tehát nemcsak az árakat emeli, hanem egyenesen demoralizálja a magyar földművelést.

És mindennek a fogyasztó adja meg az árát.

Igazán nem irigyeljük a magyar gazdákat, ha jól megy a dolguk. Tisztában vagyunk a gazdaosztály nagy állami és társadalmi jelentőségével s az államnak éppen azért azzal a feladatával, hogy a gazdaosztály erősödésére, vagyonosodására különös gondot fordítson. De ez még nem jelenti azt, hogy a felületesebb, kevesebb fáradságba kerülő extensív gazdálkodást az állam magas védvámok segítségével olyan

jövedelmezővé tegye, hogy ezzel egyenesen feleslegessé tegye a gazdák számára a terhebb, több munkát igénylő, belterjesebb gazdálkodást s hogy a gazdasági kényelemszeretét az egész polgárságnak kelljen drágán megfizetnie.

Budapest, június 24.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn tartja legközelebbi ülését. Napirend: Az indemnitásról szóló törvényjavaslat harmadszor való olvasása, felirások és mentelmi ügyek tárgyalása, a Budapest székesfőváros nagy kölesönére vonatkozó törvényjavaslat.

A Kossuth-párt értekezlete. A 48-as függetlenségi Kossuth-párt tagjai ma délelőtt a képviselőház ülése előtt a képviselőház nagy fogadótermében értekezletet tartottak Sággy Gyula elnöklésével. Az értekezlet elhatározta, hogy az indemnitási javaslatot nem fogadja el és a párt álláspontjának kifejtésére felkérte gróf Apponyi Albertet. Az appropriációs javaslatnál a párt nevében Décsy Zoltán fog beszélni.

Az indemnitás a főrendiházról. A főrendiház pénzügyi bizottsága június 26-án, hétfőn, délután félőtkor tartandó ülésében tárgyalja az indemnitásról szóló törvényjavaslatot.

Justh Gyula Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Ma este hét órakor érkezett meg Justh Gyula kíséretével, hogy a vasárnap délelőtti választójogi gyűlésen részt vegyen. Justh Kelemen Samu és Vertán Etele képviselők, továbbá Maléter István jogakadémiai tanár s dr. Friedl Ödön, a Választójogi Országos Szövetségének kiküldöttei és Rády Sándor, a szociáldemokrata párt képviselője társaságában érkezett meg. Az államason dr. Adorján Emil és dr. Grosz Menyhért vezetése alatt mintegy tízezer ember tolongott. Amint a tömeg a vonat ajtajában megpillantotta Justhot, egerverő éljenzésben tört ki. Dr. Adorján Emil lelkes beszédben üdvözölte Justhot és kíséretét. Ezután a vendégek impozáns menetben a Fekete sashoz vonultak. Az összesereglett nép hallani akarta Justhot, aki rövid beszédben felhívta őket, hogy a vasárnapi gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, hogy megmutassák a közönyösöknek, hogy az ország népe nem alszik s hogy nem igaz

az, hogy nem akarja a választói jog demokratikus reformját. Este 8 órakor a Fekete sas éttermében társas összejövetel volt. A népgyűlés vasárnap reggel fél tíz órakor a tüzoltóaktanya hatalmas udvarán lesz.

A trónörökös könyvei.

Budapest, június 24.

Ferencz Ferdinánd trónörökös bejárta kétszer a világot és látott már egyetmást abból, amit a természet és az emberész pompásat alkotott, de ma sirt először a megindultságtól. Félhivatalos trieszti táviratok számolnak be a trónörökös könyveiről. Mikor a fellobogozott kikötőben vízre bocsájtották a Viribus Unitis-nak keresztelt dreadnoughtot, a hatvan millió költséggel fölépített első hajómasztodon s mikor a trónörökös mellett a pezsgővel való keresztelést ő felsége megbízásából Mária Annuciata főhercegnő végezte, mialatt Ferencz Ferdinánd gyermekeinek édesanyja a második sorban volt kénytelen meghuzódni: akkor a félhivatalos hiradás szerint kicsordultak a trónörökös könyvei.

A félhivatalos jelentés nem mondja meg, hogy mi indította meg a trónörökös könyveit. A dreadnought vagy hitvestársának háttérbe szorítása? Az öröm vagy a keserűség?

Mondjuk: az öröm hatotta így meg a trónörökösöt. A király már évekkel ezelőtt Ferencz Ferdinándot állította a tengerészeti élére. Az a tengerészeti akkor éppen olyan ötödrangú volt, mint maga a tenger, mely a monarchia két államának partjait mosni kegyeskedik. Szerény kis tenger volt és szegény kis tengerészeti. Most azonban változott a helyzet. A tenger ugyan éppen olyan szerény maradt, mint azelőtt, de a tengerészeti — hála a trónörökös ambíciójának és hála a japán-orosz háború nyomán megindult dreadnoughtörületnek — ma már éppen olyan szerénytelen, mint a világ leghatalmasabb tengeri államainak tengerészete. A mi kettős monarchiánk tengeri érdekei úgy

aránylanak Anglia tengeri érdekeihez, mint a sajoszentpéteri kis kápolna a római Szent Péter-templomhoz, de ami aztán a nekigyürközést illeti, hat rövid esztendő alatt lefőztük Angliát. Egy negyedmilliárdocskát fektettünk négy dreadnoughtba s most már megvédhetnők a tengerünket, ha volna. Most már úgy vagyunk a tengeri szörnyeinkkel, mint a madridiak a Mauranárezs hidjával, melynek hatalmas iva alatt egy vékony kis viz-szalag gilisztázik, miért is valami maliciózus ember azt írta a büszke hidra: „madridiak, adjátok el a hidatokat és vegyettek rajta folyót.“ Mi is egészen csinos tenger szerethetnénk azon a negyedmilliárdon, amibe a négy dreadnought kerül s aminek költségeiben még folytatása is lesz. De tenger nem lehet a népekkel úgy megszavaztatni, mint dreadnoughtokat s tengerünk egyelőre nem is lesz. Az első nagy dreadnoughtot azonban a mai napon már megkereszteltük pezsgővel és vízre bocsájtottak parádával: a trónörökös könyveit tehát megértjük. Meg lehetett hatva, igazán a könyvekig, ha arra gondolt, hogy ime egy kettős monarchia, mely az ő büszke urának kívánságára tengerpénzen fölépített a csatahajószörnyeket, holott jóformán nincs is tengerünk. A népek áldozatkésztségének ez a mértéke bizony meghathatja azt a férfit, akinek e népek fölött uralkodni hivatása lesz!

És ha esetleg a keserűségtől csordultak volna ki Ferencz Ferdinánd könyvei: azt is meg lehetne érteni. Ő, a hatalmas várományos, aki szemöldökének rándulásával népek millióit mozgatja, nem tud magán segíteni, mikor arról van szó, hogy a czerimóniák ósdi rendje elparancsolja oldala mellől azt a nőt, akit ő szeret, akit szíve szerint választott s akit urrá tett maga fölött. A londoni ünnepekről itthon kellett maradnia, mert az az ósdi czerimónia ott sem türte volna meg mellette az ő feleségét. És amikor itthon maradván, egy vízi szörnyeteg vízrebocsájtására megy el, az ő asszonya akkor is csak a háta mögött jelenhetik meg. Ember

A mult hangja.

Irta: Hevesi József.

(Utánnyomás tilos.)

Boldogságának esődtömegéből csak egy dalt mentett meg. Egy ujjongó szerelmi himnust, melyben a boldog érzések színes lángjai lobogtak, egy tuláradt szív piros hullámai csapongtak és mennyei vágyak pacsirtaszava zokogott. Mindent, mindent elveszített a szép Beatrice, életének minden gyönyörű boldogságát. Csak egy dal, egyetlen egy dal maradt meg a számára, boldogságának nagy gazdaságától, mely egy siralmas esődbe omlott össze, mikor a férjét elvesztette.

Mindene összeomlott pusztulásba vezetett. A nagy fény a tavaszi virulás, az érzések mámore, a szívárványos gyönyörök, az élet szelid derűje, a szenvedélyek ernyesztő viharai. Életének ragyogó kincsei mind elpusztultak és a nagy gazdaságból nem maradt meg számára egyéb, csak egy dal, egy ujjongó szerelmi zokogás...

I.

Az a dal volt szíve hainallhasadásának pacsirta-szava

Ketten rajongtak az ő szerelméért.

A szomszéd birtokosnak a fia Kalász Gergely. Az első ifju, akinek láttára mint serdülő leány először dobbant gyorsabban a szíve: az első ifju, aki remegő hangon mondott neki mélyszéles érzésű szavakat és akire

ha rátekintett, valami meleg áradat futott egész testén végig. Olyan volt ez az érzése, mint az a misztikus erő, mely zsendülő tavasszal megremegteti az ébredő rózsabokrot és bontogatja a rügyeit.

Szinte együtt serdültek föl, Beatrice és Kalász Gergely. Látták egymás tavaszát. Amint hajadonna fejlődött a kis esztri leányka, daliás ifjúvá a nyurga süvölvény. Megszokták egymást és rokonérzések finom szálai fűzték össze szárnyat bontó lelküket.

Ifjuságuk Memnon hangjai sejtelmes akkordokká olvadtak egybe.

De azért a nagy érzésnek csak sejtelmei voltak azok, amik az ő fiatal szíveikben vibráltak.

Ekkor jött a másik.

Büszkén, diadalmasan, hódítóan.

A dicsőség aranypalástja fogta körül, a fején pedig a hirnév csillaga tündökölt.

Művész volt. Énekes. Hangjának esődjája ezeket és ezeket megbüvölt. Nevét világgá vitte a hír szárnya. A megjelenése varázslatos volt és tüneményes hangja minden szívet megbódított. Szinte mámoros lángokat gyújtott minden lélekben, ha hangja megcsendült.

Beatrice egészen elkábult, mikor először látta a színpadon ezt a mesés jelenséget. Ezt a valóságot öltött álmod. A mesék aranyruhás királyfiát. És mikor meghallotta a hangját, ezt a lágyan zengő, ábrándosan siránkozó, vágyakban fuldokló, ezüst harangként esendülő hangot, bűvös varázslat ígérete ej-

tette rabságban az ő fiatal, leányos, bimbózó lelkét.

A szomszédos városban vendégszerepelt a nagy énekes. Prokopius. Beatrice a pusztáról ment be a szüleihez. És valóságos reveláció volt a lelkének az a művészi gyönyör, amiben része volt. Carment játszták. Don Josét a vendégművész énekelte. Csodásan, szenvedélylyel, izgató érzéssel. A fiatal leány lelkében szinte fölpattantak a tavaszi sejtelmek. Rohamosan bontotta szárnyait a nagy Érzés. Alig két óra alatt a fiatal leányka hajadonna fejlődött. Egyszerre kezdte megérteni az élet nagy misztikumát. És ennek a varázslatnak a közepén egy gyönyörű férfi állott. A dicsőség, a hódítás, a jelkesedés sugárzófényében fényességében. A művész.

Kábultan távozott a színházból a vendéglőbe.

Itt aztán szenzációs meglepetés várt rá. Prokopius az ő asztaluknál foglalt helyet. A város előkelőségének asztalánál. Amint ez már vidéken szokás. És egészen ő melléje ült. Az ő közvetlen asztalszomszédja lett a szenvedélyeknek ez az égő csipkebokra.

Beatrice egész este küzdött az elfoglaltsággal a nagy művész mellett. Gyávanak, pipogyanak érezte magát a nagy hirnévű művész közelségében. Pirulva süttötte le a szeméit, valahányszor ez hozzá szólt és úgy érezte, hogy a szó megakad a torkán, valahányszor beszélni akart.

Szenében ült velük, az asztal tulsó oldalán. Kalász Gergely, akinek arcán nagy szenvedések árnyai borongtak.

az ember, ha mindjárt trónörökös is. Sirhat ilyenkor az ember, ha mindjárt százezer bíráló tekintet ellenőrizi is. És hogy egy intéseére elindul a dreadnought, de ugyanakkor minden erőfeszítése sem indíthatja egy sorral előbbre a saját választott asszonyát; az bizony kiprélhet néhány könyvet még egy trónörökös szeméből is. Ferencz Ferdinánd tehát sirt.

... Messze a trieszti kikötőtől pedig, mi távollevők, szavazók, adófizetők és fogesikorgatva engedelmeskedők: segíünk sirni Ferencz Ferdinándnak. Arra gondolunk, hogy nincs tengerünk, nincs külső kereskedelmünk sem, melyet ilyen tenger költséggel őrizni és védelmezni érdemes volna: és mégis egy negyedmilliárdot vertünk négy hajómasztodon építésébe. Ha holnap a technika, amire egyenesen rá van szorítva, feltalálja azt az ágyut, mely a dreadnoughtok golyóálló nickelacélpáncélján is át tud hatolni, akkor a dreadnought is elavult s áldozhatunk megint új találmányu hajókra. De azért, kiizzadtuk a negyedmilliárdos áldozatot. Megcsináltuk a szerény tengerhez a szerénytelen tengerészetet. A kultura garasait kétszer is a fogunkhoz verjük, de a tengerbe számlálatlan milliókat úgy dobálunk, mintha magot vetnénk el a földre, mely százszorosan fog fizetni. Az országból idegen hajókon ezrével vándorol ki a nép, mert itthon nincs föld, nincs kenyér, nincs munkaalkalom: és negyedmilliárdnyi költséggel építünk csatahajókat arra a tengerre, mely nem a miénk. Hát hogyne segítenék sirni Ferencz Ferdinándnak? Igenis, mi távollevők, szavazók, adófizetők és fogesikorgatva engedelmeskedők: egyesítjük könyjeinket a trónörökös könyjeivel. És ha a népmilliók sós könyei beömlenek a mi szerény tengerünk sós vizébe: akkor ez a tenger talán hozzá fog nőni a tengerészetünkhöz. A pénzünkkel a tengerészetet, a könyjeinkkel a tengert megnöveszthetjük. Hát fizessünk és zokogjunk.

II.

Prokopiusz mester három napot töltött Beatrice szüleinek pusztáján. És e pár nap alatt teljes pompájában virággá feslett a tavaszi bimbó. A régi kuria vastagfalú terméj szinte megremegtek, ha a művész esodálatos hangja megzendült.

A pusztáról járt be a városba a színházba, hogy minden este lábba ejtse a közönséget és ujjongó gyönyörűséget plántáljon a szívekbe. És Beatrice minden este hallgatta, hallgatta és fiatal lelkébe a művész esodás dalai mint színes pillangók röpködtek be és megigézték és büvöletbe fogták.

Bucsuelőadásra Carment kellett megismételni.

Prokopiusz lábba hozta a nagy hallgató-ságot. De az izgalom a második felvonás vége felé jutott el a forrponthoz.

Mikor don José szerelmét megvallja Carmennek.

Prokopiusz egy piros rózsabimbót vett elő katonabliuseából.

Ezt a rózsabimbót alig egy órája adta neki, Beatrice, künn a pusztán. Ott metszette le a parkban a tövéről.

Beatrice dobogó szívvel ismert rá és a vére lángolt, mikor a művész megsimogatva, gyöngéden a kis bimbót az ajakához emelte.

És aztán páhojnyuk felé fordulva, énekelni kezdett. Don José lángoló szerelmi vallomását. Nagy, ragyogó szemei Beatricere tekintettek, mint mennyei angyalra a fohász-kodó hívő.

És énekelt:

Megszavazták az indemnitit.

— Tisza István a vonatmegállító. —

A képviselők háza ülése.

Budapest, június 24.

Az exlex fenyegető felhője a mai nappal eltűnt államháztartásunk egéről: a képviselőház rövid vita után megszavazta az egy havi indemnitást. Az első felszólaló gróf Apponyi Albert volt, aki a Kossuth-párt bizalmatlanságát fejezte ki a kormány iránt a katonai javaslatok dolgában elfoglalt nemzetellenes álláspontja miatt. Apponyi ragyogó támadását, amely valósággal felvillanyozta az egész ellenzékét, nyomon követte a Justh-párti Lovász Márton és a néppárti Molnár János beszéde, akik szintén a kormány iránti bizalmatlansággal okolták meg az indemnitati megtagadását.

Ezután a többség vezére, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök nyilatkozott s azt hangoztatta, hogy a kormány nem akarja sem a lemondás, sem a junktim politikáját követni, hanem csupán az ország szükségleteit kívánja kielégíteni. Ezt hirdette jövetelekor s ehhez ragaszkodik következetesen ezentul is. A miniszterelnök a baloldal szemrehányásával szemben kijelentette, hogy a nemzeti igények érdekében tetteket fog produkálni s erre nyomban a legsürgösebb feladatnak a véderő-reformot állította oda, amelynek a választójog kiterjesztését is meg kell előznie. Ezt a fölfogását Héderváry a körülöttünk fekvő államok rolytonos fegyverkezésével okolta meg s hozzáfűzte, nagy derűtséget keltve:

— A véderő-reformot nem azért csinálja meg a kormány, hogy a császári hatalomnak mindent megadjon, — a császári hatalomnak nem adunk meg semmit! — hanem az ország érdekében való a közös hadsereg sürgősen szükséges fejlesztése.

A Ház tulnyomó többsége a miniszterelnök beszéde után megszavazta az egy havi provizóriumot, majd néhány apróbb felszólalás után a pénzügyi iáreza még hátralévő tételeit is elfogadván, az 1911-es költségvetés végre perfekt lett. Ezután Lukács László pénzügyminiszter nyomban előterjesztette az appropriációit. A fölhatalmazási javaslatot szerdán veszi tárgyalás alá a plénium.

Az ülés végén interpellációk voltak. A legnagyobb érdeklődést a Justh-párti Mádik Kovács János interpellációja keltette, aki az ideiglenes kereskedelmi minisztert aziránt kér-

dezte meg, vajjon hajlandó-e intézkedni, hogy a szaontaihoz hasonló esetek meg ne ismétlőd-hessenek? Kovács előzően elmondotta, mint állította meg s rendelte vissza a nyílt pályán futó vonatot gróf Tisza István s e hallatlanul demoralizáló eljárással szembeállította a német császárét, aki megintette fiát, mert valamelyik állomáson a rendcsnél hosszabb ideig vesztegeltette a vonatot.

— Pedig hát a porosz herceg van olyan ur, mint Tisza István! — fakadt ki Kovács.

— Nincs! Legalább Biharban nem! — kiáltotta közbe élénk derűtséget fakasztva Benedek János.

A munkapárt nagy idegeskedéssel hallgatta az interpellációt és csak akkor ocsudott fel, amikor gróf Tisza István személyes kérdésben védeni próbálta hihetetlenül autokratikus eljárását s úgy próbálta beállítani, mint a legjog-sabb polgári, a közönség érdekét védő föllépését s közben a vasuti személyzetet vastag tapintatiansággal vádolta meg, — mivel nincs fontosabb és égetőbb szüksége az országnak, mint az, hogy a geszti Napoleon le ne kesse a pesti vonatot. Szegény Nagy Györgyöt hogy kinevet-ték, amikor csonkának nyilvánította az ország-gyűlést, mert forgalmi akadály miatt idejében nem birt a fővároeba érkezni! De hát Tisza Pistának mindent szabad, őt még meg is él-jenzik.

Lukács kereskedelmi miniszteri minőségében azonnal felelt az interpellációra s kijelen-tette, hogy hivatalos referátumot kért a szaontai incidensről s ha az megérkezett, a fönnálló szabályok szerint fogja elbírálni az esetet. A választ az interpelláló s a Ház pártkülönbség nélkül tudomásul vette.

Részletes tudósításunk itt következik:

Jelentések.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy óra-kor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül kitesítik.

Elnök bemutatja a Kuria átiratát, amelyben közli, hogy a Lengyel Zoltán mandátuma elleni petíciót visszavonták. Lengyel Zoltánt végleg igazolják. Bemutatja a Kuria átiratát a Holló Lajos és Hegedűs Loránt mandátuma ellen beadott petí-ció visszavonása tárgyában.

Felolvasták az interpellációs könyvet, amely-be Preszly Elemér a vác—gödöllői villamos vasut megnyitása, Mádi-Kovács János a nagyszalontai vonatvissarendelés és Ábrahám Dezső a dohány-árak árának fölemelése tárgyában jegyeztek be in-terpellációkat.

Elnök: Minthogy az ülések meghosszabbítá-

Csak egy szív szenvedett ebben az ujjongó teremben.

Szegény Kalász Gergelynek arczán most is a nagy szenvedések árnyai borongtak.

III.

És a esodahangu művész, meg a puszták gyönyörű virága egymáséi lettek.

Mikor a karika-gyűrűt, a boldogság végtelenségének szent jelvényét, Prokopiusz átadta Beatricenek, egy nagy kerek dobozzal is megajándékozta.

Beatrice Éva örök kíváncsiságával nyitotta föl a rejtelmes dobozt.

Egy lemez volt benne. Egy barnaszínű gramofon-lemez.

„Virágramancz Carmenből, énekli Prokopiusz.”

Ez volt a fölírása.

— Ez a dal nyitotta meg nekem a szívcsékéket — szól Prokopiusz. — Őrizd meg és ha vágy fog el utánam: Ezt a dalt hall-gasd meg, az én hangom szól hozzád; ha esü-gedés fogna el: ezt a dalt szöaltasd meg, az én szerelmem zeng belőle tefeléd; ha kétkedni találnál valaha bennem: még ebből a hideg anyagból is forrón fog fölbangzani feléd az én forró szerelmi vallomásom; és ha . . . és ha talán . . . talán a végzet egy akarná, hogy előbb boruljon reám az örök eszendnek némasága: varázsold elő ebből a lemezből az én hangom-t. A sirtól is szerelmelet fogok ne-ked zengeni és a mult hangja fog hozzád szó-lani ezekből a mélybe szántott vonalakból.

Büvös erő van e virágban
A börtönben szívemre zártam,
Bár hervadt, fonnyadt e virág
Megőrizé dus illatát!
A magányt megédesítette
Szemeim becsukva, felette
Órákon át merengtem én
S te lebegtél mindig felém!
Mert megigéz ruhád szegélye,
Egy édes pillantás elég:
Porba hull szívem büszkesége
S a szerelemtől majd el ég.
Carmen, szeretlek!

Miesoda látvája a hamvasztó szenvedéjy-nek lobogott Bizetnek ebben az izzó muzsiká-jában! És hogy énekelte ezt Prokopiusz! A vér szinte megfagyott minden hallgatóban és Prokopiusz könyei ott csillogtak ezer hallga-tónak könyeiben.

És minden tekintet az ő tekintetét kö-vette, a páholy felé, melyben Beatrice ült. Mindenki érezte valami rejtelmes intuiciój sugallatára, hogy itt most két szív lángja lo-bog össze ezer szívnek lázas lüktetése mellett.

Beatrice pedig érezte, hogy sikolt bele az ő szívébe annak a hatalmas művésznek sze-relmi hymnusza, hogy forró szavai, epedő siránkozása mint fonódnak az ő lelke körül és viszik magával a gyönyörök régiójába.

A páholy hátterébe menekült és a falhoz borulva zokogott nagy, nagy mennyei bol-degságában. És csak a tapsok vihar-orkánja hozta vissza a gyönyörű valóságba.

sára vonatkozó határozat csak a költségvetés tárgyalására szólott s minthogy a főtárgy az indemnitás, az ülés ma már két óráig tart. Erre való tekintettel indítványozza, hogy az interpellációkra félkettőkor térjenek át.

A Ház így határoz

Heltai Ferencz, a közlekedési és pénzügyi bizottság nevében őt helyi érdekű vasutról terjeszti be a bizottságok jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

Következett az indemnitás tárgyalása.

Hegedűs Lóránt előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Apponyi az indemnitás ellen.

Gróf Apponyi Albert: Nem kifogásolom, hogy a kormány gondoskodni akarván arról, hogy minden körülmények közt megóvassék a törvényes alapon nyugvó pénzügyi kezelés folytonossága, indemnitási javaslatot nyújt be és ezáltal az appropriációs tárgyalásnak, hogy úgy mondjam, órához kötését is elhárította a képviselőháztól. De másrészt, minthogy a parlamenti gyakorlat helyesen vagy helytelenül, de évek óta azt állapította meg, hogy azok, akik a kormány iránt politikai bizalommal nem viseltetnek, a pénzügyi felhatalmazást nem adják meg, természetesen fogja találni mindenki, hogy az a párt, amelynek nevében beszélni szerencsém van, a felhatalmazást nem adja meg és így a szónygen levő törvényjavaslat-hoz szavazatával hozzá nem járul. Természetes, hogy semmiféle akadályt nem akar ennek útjába gördíteni, hogy a pénzügyi kontinuitás ennek elhatárolása által fentartassék. De a körülmények olyanok, hogy nem elégedhetem meg mintegy ennek sablonos megállapításával. Azon általános bizalmatlansági okokhoz, amelyek minket a kormányval szemben való állásfoglalásra készítettek, az újabb időben még oly okok járultak, amelyek lehetetlen en az alkalommal szót nem tenni. Nem is értem ezen új okok alatt a véderőjavaslatok komplexumának benyújtását, nem magának enné a javaslatnak, jobban mondva ezen javaslatnak a kvalitása az a speciális bizalmatlansági indok, amelyet ez alkalommal kiemelni akarok, hanem azok a viták és kormánynyilatkozatok, amelyek tegnap a pénzügyi bizottság ülésén történtek. Tegnap a pénzügyi bizottságban a bizottságnak ellenzéki tagjai azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy nem helyes a jelenlegi politikai viszonyok között a véderőről szóló javaslatoknak tárgyalását erőszakolni, (Igaz! Ugy van! balfelől.) tekintettel az ausztriai politikai viszonyokra. Ezekre a javaslatokra vonatkozó kompromisszum létrejött az akkori osztrák kormány és a mostani magyar kormány között. De még abban az időben is, mikor a mult osztrák kormány és az a parlamenti többség, amelyre a mult osztrák kormány támaszkodhatni vélt, hatalom volt, még abban az időben is

igen gyengének találtuk azt a biztosítékot, mely az osztrák kormány parlamenti befolyásában rejlik. Már akkor is nagyon gyenge lábón állott a Reichsrath munkaképessége, arra pedig talán nem gondolt senki, hogy Magyarország magára vállalja azt az ódiomot Ausztria népeivel szemben, hogy súlyos terheket itt megszavazzon (Igaz! Ugy van! balfelől.) és hogy azok azután az ottani népképviselőket megkerülésével a 14. szakasz alapján rovasanak ki és erőszakoltassanak reá az osztrák népekre, Magyarországnak, a magyar népképviselőnek erősei felelőssége mellett. Azóta meg teljesen megváltozott a helyzet. Az az osztrák kormány, amelyvel a mi kormányunk megállapodott, az a többség, amelyre annak a kormányunk bizonyos befolyása volt és amelyért az a kormány egy bizonyos szavatosságot vállalt, nincs többé és ma Ausztriában semmiféle olyan tényező nincs, amely a mi kormányunknak a Bienert-kormányval létrejött megállapodásainak betartásáért csak a legkisebb erkölcsi felelősséggel is bírna és az erkölcsi garanciát vállalhatná. (Igaz! Ugy van!) De hát nem is ez a legsúlyosabb része azeknek amik a pénzügyi bizottságban történtek. Az egész komplexumnak, amelyet a kormány a Ház asztalára letett, egyik kiegészítő része a katonai büntető perrendtartás, amelyben a t. kormány a magyar állami nyelv jogainak érvényesítése céljából étesített nyitit, amennyit ő kielégítőnek tart. Én sietek előrebocsátani, hogy én azt nem tartom kielégítőnek. Minthogy azonban Ausztriában éppen ezen intézkedések ellen irányul a legnagyobb agitáció, (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) azért én azt hiszem, hogy a legelőnyösebb politikai előrelátás azt kívánja volna, hogy a kormány valamely alakban szerezzen magának biztosítékot arra nézve, hogy nem fog megtörténni az a felülés. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) az a nemzeti lefőtetés, hogy az osztrák alkotmányos tényezők esetleg törvényerőre segítik emelni ennek az egész komplexumnak azt a részét, amely a terheket tartalmazza, (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) és megihusitják, leszavazzák, lehetlenné teszik éppen a komplexum azon részének törvényerőre emelkedését, amely Magyarországra nézve a kormány felfogása szerint bizonyos vívmányokat tartalmaz. Ezen kérdések elől azonban a t. miniszterelnök ur kitért: olyan választ adott, amely a iunktmót határozatlan perhorreskálta, másféle módját ezen egyoldalú törvényhozási akció kikérülésének nem mutatta be, szóval ma úgy áll a dolog a Ház előtt, hogy a kormányunk ugyan homoly törekvése, hogy a katonai büntető perrendtartás is törvény legyen, hanem hogy vagy szal együtt vízi keresztül és engedő törvénynyel emeltetni a véderőjavaslatot, vagy semmikép, ez a biztosítást a kormánytól nem kaptuk meg. Ennek folytán lehetetlen nekünk, amit a kormány maga szempontjából nemzeti előhaladásként bemutat, egészen komolyan venni, (Ugy van, a bal- és

szélsőbaloldalon.) lehetetlen az ország számára biztosítottak tekintenünk, és az a határozatlanul — a legenyhébb kifejezést használom — amely a tekintetben a kormány fellépésében mutatkozik, újabb indok a bizalmatlanságra, újabb indok, ha csak a tegnapi nyilatkozatok itt a Ház színe előtt is nem korrigáltak arra, hogy ezt a törvényjavaslatot a magam részéről és elvbarátaim nevében visszautasítam. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

A többi szónok.

Lovászy Márton: Mi nem fogadjuk el a szónygen levő törvényjavaslatot, abból az egyszerű okból, mivel a legelőnyösebb bizalmatlansággal viseltetünk a kormány iránt és e bizalmatlanságra nekünk sok nagy és súlyos okaink vannak. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány olyan eszközökkel szerelte meg többségét, melyek nemesak minden politikai erkölcsnek a lábaltiprását jelentik, hanem egyenesen a büntető törvénykönyvbe ítköznek. De bizalmatlansággal viseltetünk a kormány iránt azért is, mert most már világosan látható, hogy a kormány elvesztette politikai megbízhatóságát. Különösen a választói jog és a véderő-reform kérdésében tanúsított viselkedése az, amely megfosztja őt a politikai megbízhatóságra való jogosultságától. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány megriadt a saját pártjában levő bizonyos csoportnak agitációjától és terrorizmusától, amely az általános választói jog ellen nyíltan síkra szállt; meghátrált ez elől a csoport elől és ennek a csoportnak a kedvéért feláldozta a királyi szó és a királyi ígéret szentségét és megbízhatóságát. Téved a kormány, ha azt hiszi, hogy a katonai kérdést, amely már tíz év óta iagatja a magyar közvéleményt, így nyugvópontot lehet hozni. Nem veszi figyelembe, hogy a nemzet kezében megmarad egy hatalmas fegyver, még abban az esetben is, ha ez a törvény megalkottatnék, megmarad az évről-évre megújuló ujonczmegajánlási és ujonczmegtagadási jog, és nem veszi figyelembe, hogy ez a fegyver a két éves szolgálat mellett sokkal hatásosabb, mint eddig volt a három éves szolgálat mellett. (Igaz! Ugy van!) A mi pártunk ahhoz az 1866-iki egyezményhez eddig is szilárdan és rendületlenül ragaszkodott, ragaszkodik ma is és ragaszkodik a jövőben is. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ha ennek a Háznak normális munkája megszűnik és itt harezok és küzdelmek fognak megvitadni, amelyek súlyos megalkodtatásokra fognak vezetni és amelyek ismét előidézik azon nagy veszedelmeket, amelyek a közelmúltban megakadályozták a nemzet fejlődését de súlyos visszahatással voltak a dinasztia hatalmi pozíciójára is; akkor mi az egész felelősséget már most a kormányra hárítjuk át. Nem fogadom el a javaslatot. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Molnár János a néppárt részéről kijelenti, hogy a kormány iránt való bizalmatlanságból nem fogadja el a javaslatot. Csak azért jelenti ki ezt, mert nem akarja, hogy hallgatása úgy tűnjék fel,

Meghatottan borult Beatrice a szerelmes művész vállaira.

És aztán . . . és aztán egymáséi lettek. Egészen Beatrice osztályosa lón a férje dícsőséges diadalainak. Szüresölte az ünnepeltetés mámorát; koszorukat font azokból a virágokból, melyekkel a férjét elhalmozták. És osztályosa lón a boldogságnak is, melyet együtt varázsoltak egymás életébe.

Bejárták a világot. Babér és arany ömlött feljük. De dícsőségnél és aranynál drágább volt nekik lelkük nagy harmóniája.

Beatrice tündöklő szépséggel jött haza nagy utazásairól a szülei házhoz, a pusztai kastélyba.

És boldog volt. És boldog volt. És rózsaszinben látta a világot.

Csak egy szív sirt a közelben.
Szegény Kalász Gergely szíve.

IV.

Fiatalon, életének viruló delén halt meg Prokopius. Hangjának csudája elnémult. Váratlanul borult reá az örök esend. Boldogságának viruló nyári szakában.

A művészek kaján, alattomos gyilkosa végzett vele.

A szívét támadta meg.

És hamar elbánt a gyönyörű férfiúval.

Elpattant a hur, mely olyan gyönyörűen zengett.

Fiatalon, életének viruló delén halt meg Prokopius. És özvegyen hagyta az ő gyönyörű, szerelmes párját.

Beatrice lelke a kétségbeesés sulya alatt

vergődött. Egész élete, boldogságának nagy kincsei ime csödben. Vége mindennek. Vége mindennek.

Visszament a pusztára, a csöndes udvarházba, a kis kastélyba. Ész életének kincséből nem maradt meg semmi.

Csak az emlékezés.

Meg az a hideg lap, melybe az ő örökre elnémult, szerelmes férjének a hangja volt vésvé.

A magányba vonult és nem beszélt senkivel. Nem volt más társa, csak sötét gyásza. És naponta, mikor az est bontogatni kezdte homályos szárnyait, a szegény szomorú asszony elővette a fonográflemezét és megszólaltatta a mult hangját. A virágrománc zengett föl; az ő Prokopiusának a zokogó, ujjongó, olvadozó szerelmi vallomása. Az a dal, mely megnyitotta az ő szívét a szerelem boldogságának:

Mert megigéz ruhád szegélye
Egy édes pillantás elég!
Porba hull szívem büszkesége
S a szerelemtől majd el ég.

Igaza volt az ő szegény jó urának, még a siri világból is az ő szerelme zeng feléje.

. . . És egyszer . . . egyszer csak összehozta a véletlen az ő fiatal, kedves, régi barátjával.

Kalász Gergely viszontlátta a gyászba borult Beatricet.

Az asszony szólította őt meg, mikor látta, hogy az ifju el akarja őt kerülni.

Milyen ványadtak, törődöttek, züllöt-

tek voltak mind a ketten. Hogy megviselte őket az élet keserősége!

A kétségbeesett szülők készítették elő ezt a „véletlen“ találkozást, mikor látták, hogy leányuk sebe nem akar begyógyulni és hogy arczán az élet mosolya nem akar jelentkezni.

A szájalom génusza kopogtatott először a fiatal asszonynak becsukódott szívében. Megsajnálta azt a szegény fiatal embert, gyermekreményeinek osztályosát, akinek őmiatta halt meg a szíve, őmiatta volt örök szomorúság az élete.

Megszánta őt és . . . és megkivánta a társaságát. Érezte, hogy milyen sokkal tartozik ennek a szegény szenvedő embernek.

De abba a részbe, melyet a szájalom génusza a szívében ütött, behatolt a mult hangja is. Az a dal, mely nagy boldogságából számára még megmaradt. Mert minden alkonyatkor megszólaltatta elhunyt férjének a hangját. És fölesendült a virágrománc, a szerelmes pacsirta csattogása.

Kalász Gergely pedig remény és kétség között hánykódott. De egy bizonyosság kezdett megerősödni a lelkében: a halott énekessel az ő kitartó szerelme nem veheti föl a versenyt.

És ez a bizonyosság mind erősebb gyökeret vert a szülők szívében is, akik rezignálva látták, hogy emésztí magát örökös bánatában az ő gyönyörű leányuk.

No meg a Magda néni is megbizonyosodott erről. Beatricének öreg dadája, aki csaknem három évtized óta volt a háznál és karjai között ringatta a kisasszonyt. A szegény özvegy kisasszonyt.

hogyan a néppárt elfogadja a javaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök, minthogy senki sem jelentkezett szóval, a vitát berekeszti.

A miniszterelnök beszéde.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A költségvetés késedelmes megszavazásáért nem a kormányt terhel a felelőség.

Mezőssy Béla: Onnét többet beszéltek, mint innét!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Gróf Apponyi Albert bizalmatlanságát különösen azzal okolta meg, hogy tegnap a pénzügyi bizottságban történteket vette kritikája alapjául, úgy gondolom, hogy ami a pénzügyi bizottságban történt, az semmi újat nem tartalmazott. A kormány azon az alapon lépett a választók elé, hogy más politikát kövessen, mint aminő az azelőtti többségnek és kormánynak a politikája volt; t. i. a maga részéről nem akar a ki- és bekapcsolások útján politikát csinálni, hanem egyenesen azt a célt tűzte ki maga elé, hogy mindent, amit az ország érdekében szükségesnek tart, a maga idejében és rendjében meg is csinálja, de nem zavarja a dolgokat összekapcsolás útján! Apponyi bizonyos határozatlanságot vetett a kormánynak szemére. Én ezzel ellenkezésképpen azt gondolom, hogy ezek alapján igen is határozott állásfoglalás az, amely jellemzi politikánkat. (Mozgás balfelől.) Szemrehányást is kaptunk emiatt (Igaz! Ugy van! jobb felől.) azt mondták nekünk, hogy a lemondás politikáját csináljuk, most pedig junktívos politikát követelnek az urak. Ez a kettő ellentmondásban van egymással. Mi a lemondás politikáját nem követjük sohasem, junktívos politikát nem követünk sohasem, hanem amit ígértünk, azt meg fogjuk valósítani.

Felkiáltások a baloldalon: Csak Bécsnek ígérték, a nemzetnek semmit.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Lovászy képviselőtársam azt mondja, hogy már keletkezünk arra vall, hogy mi nem követünk nemzeti politikát. A régi Házzal nem lehetett dolgozni s akkor maradt három hónap, nem fél-estendő, amíg a nemzetet...

Csuha István: Jól megpreparálták! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: ... megkérdéshetők. A többség a mi politikánk mellett nyilatkozott meg. Hogy valami borzasztó dolgok a választáson nem történtek, mutatják a Kuria ítéletei. (Derűtség a baloldalon.)

Felkiáltások a baloldalon: Köszönjük azokat az ítéleteket!

Fürster Aurél: Kétezer tanut csitálnak!

Lovászy Márton: Az egész művelt világ Magyarországra úgy mutat, mint a választási korrupció klasszikus hazájára!

Désy Zoltán: Csupa formalizmus!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A képviselő ur azt mondja, hogy politi-

Pedig saját életével váltotta volna meg szívesen Beatrice boldogságát. Azt a boldogságot, melyet az a sirból fölhangzó dal hessegett el a házból...

V.

Egy napon aztán kezeit tördelve rontott ki Magda néni Beatrice szobájából.

Síránkozott, jajveszékelt, óbégatott.

— Mi történt? Mi történt? — kiáltott az összefutott háznép.

— Jaj Istenem, jaj Jézuskám... borzasztó, borzasztó... Jaj, édes kisasszonykám...

— Beszéljen hát!

— Üssön agyon, édes jó kisasszonykám, fusson agyon a maga vén, tehetetlen dajkjáját. Megérdemlem, megérdemlem!

— Mi az, mi történt, Magda?

— Hát benn voltam a szobájában. Takarítottam, leporoltam mindent. És aztán a zongorához léptem. És ott is porolni kezdtem. És ott volt a zongorán egy kerek skatulya is. Azt is porolni akartam. És mikor a kezembe vettem, a vén, reszkető két kezembe, hát-hát üssön agyon kisasszonykám...

Szinte vijjogó hangon rivallt Beatrice az öreg asszonyra.

— Szerencsétlen, mit csinált?!

— Elejtettem a skatulyát, valami fekete cseréplap esett ki belőle és izzé-porrá tört...

* * *

Kalász Gergely ezentúl sürűbben járt a házhoz.

A mult hangja örökre elnémult...

kánknak az a fő célja, hogy minden nemzeti törekvést visszaszorítsunk. A képviselő ur aztán azt mondja, hogy mi megbízhatóságunkat az által vesztettük volna el, mert nem felelünk meg annak amit a trónbeszédben programmunkul állítottunk fel, midőn ott igenis jeleztük, hogy a választói jog reformját egyik elodázhatatlan reformpontul tűztük ki.

Lovászy Márton: Legfontosabb és el nem odázható!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Minden szót állok most is abból, ami a trónbeszédben van!

Lovászy Márton: Akkor ne tessék elodázni!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ennek a feladatnak is eleget akarunk és remélem, fogunk is tenni, de csak úgy fogunk annak eleget tehetni, hogy ha azt kellően előkészítve, komolyan és jól tudjuk megoldani. (Zaj a baloldalon.) Bármilyen sürgős egy feladat, azt jól kell megoldani. Itt még csak arra kívánok kiterjeszkedni, hogy mi a véderővel egyebet nem teszünk, mint hogy a császári hatalomnak adunk meg mindent, amit ez kíván.

Justh Gyula: Ez úgy van!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A császári hatalomnak mi nem adunk meg semmit. (Zaj.)

Lovászy Márton: Akkor nem ülne a helyén a miniszterelnök ur. (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Mi az ország védelme, az ország érdekeinek megvédése szempontjából...

Fürster Aurél: Fabriczius! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: ... kívánunk egy erős haderőt. Ezt akarjuk biztosítani, mert ezt tartjuk a legnagyobb nemzeti érdeknek. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj balról.) Ajánlom az indemnitási javaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát a véderőreform? (Mozgás balfelől.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ami a véderő kérdésének előbb való megoldását illeti, azt hiszem, hogy az sem lesz kárára a választójogi kérdés rendezésének.

Justh Gyula: Nem! Mert nem fog sikerülni! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ha a katonai kérdést elimináljuk, az javára fog szolgálni a választói jog kérdésének. (Zaj.)

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. Az indemnitást ezután általánosságban és részleteiben is elfogadják. Harmadszori olvasását hétfőre tűzték ki.

Következett a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

A pénzügyi tárca.

A foglaltsági adók tételénél

Molnár János a pénzügyőrök helyzetének javítása érdekében szólalt föl. Kéri a miniszter, hogy tegye lehetővé nekik, hogy megnősülhessenek.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy maga is fontos dolognak tartja, hogy megelégedett pénzügyőri személyzet álljon az ellenőrzés szolgálatában. Köszöni a figyelmeztetést, foglalkozni fog a kérdéssel.

A tételt elfogadják.

A szeszkontingens tételénél.

Gróf Pejacevich Tivadár Horvátország részére nagyobb szeszkontingenset kér, mert a mai kontingens nem felel meg az öt megillető résznek.

Lukács László pénzügyminiszter elismeri, hogy Horvátország a szeszkontingensben nem részesül aránylagosan. Ennek az az oka, hogy amikor a kontingens szétosztották, Horvátországba kevés volt a szeszfőző. Minthogy ezen csak törvényhozási uton lehet segíteni, alkalomadtán orvosolni fogják a bajt.

A tételt elfogadják.

A jogügyi bizottságok tételénél.

Gróf Pejacevich Tivadár a jogegyenlőség szempontjából kéri, hogy a zágrábi jogügyi igazgató a budapestihez hasonlóan, az V. rangosztályba, a helyetese pedig a VI. rangosztályba soroztassék.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy ennek a különbségnek az az oka, mert a budapesti pénzügyigazgatóság nagyobb, hogy a pénzügyigazgatói állás is fontosabb.

A tételt elfogadják.

A dohányjzedekek tételénél

Pető Sándor a dohányjzedekek ügyelő-helyettesek helyzetének javítását kéri s a kolozsvári gyárban kitört sztrájkból folytán kizárt százharminc munkás visszafogadását kéri.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy szigorú álláspontra helyezkedik, mert nem akarja, hogy az állam lépten-nyomon ilyen megfélemléseknek legyen kitéve. Nem tesz ígéretet, hogy mindenkit visszafogadnak.

A tételt elfogadják.

A többi tételhez nem volt hozzászólás, ezzel a költségvetést részleteiben is elfogadják.

Az appropriáció benyújtása.

Lukács László pénzügyminiszter ezután benyújtja az appropriációról szóló törvényjavaslatot s kéri annak a pénzügyi bizottsághoz való utasítást.

A Ház így határoz.

Elnök tíz percre felfüggeszti s szünet után újból megnyitja az ülést.

A napirend megállapítása után következtek az interpellációk.

A vác—gödöllői—budapesti villamos.

Preszly Elemér tartja meg először interpellációját a vác—gödöllői—budapesti villamos tárgyában a kereskedelmi miniszterhez. A vasutat 1908-ban engedélyezték s két év múlva kellett volna átadni a forgalomnak. A vasut most sem kész s nem is tudjuk, mikor adják át a forgalomnak. — Kéri a minisztert, hogy felügyeleti jogánál fogva gondoskodjék róla, hogy a vasut haladéktalanul megnyitassék.

Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszol. A pályatest és felépítmény elkészült, de a motorok nem működtek. Új motorokról kellett gondoskodni. Az is baj volt, hogy az erős áram folytán az állami távirtdáknál a távirtda és telefon vezetékében zavar állott be. A műtanrendőri bejárás késő ősszel fog megtörténni. Új rendszerrel próbálkozott a társaság, de hiszi, hogy a vasut mielőbb megnyitják.

Preszly Elemér tudomásul veszi a választ. A Ház szünet.

A nagyszalontai incidens.

Mádi-Kovács János tartotta meg ezután interpellációját a nagyszalontai vonatvisszarendelés tárgyában. A napokban — úgymond — olyan dolog történt, amely talán a világon ritkítja pártját. (Igaz! Ugy van! a baloldalon. Zaj jobbról.)

Lovászy Márton: Szégyene az országnak! (Zaj jobbról.)

Mádi-Kovács János: Nem szükséges az esetet bővebben ismertetni, hisz a sajtó bőven tárgyalta. Csak azért akarta szótvenni, hogy a kereskedelmi miniszternek alkalmat adjon a nyilatkozatra, vajjon erre az esetre hivatkozva, szabad-e bárkinek is, ha lekésik a vonatot, megállítani? (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Csuha János: Ma megpróbálom!

Mádi-Kovács János: Köteles lesz-e az a vasúti tisztviselő bárkinek a kívánságára a vonatot visszarendelni? És vajjon az az utas vagy tisztviselő viseli-e a következményeket? És vajjon az államvasutakat érő károkat ki lesz a felelős? Elfogadja a hivatalos közlést, hogy két kilométerről történt a visszarendelés. De hiszen ez nem fontos dolog, a fontos az, hogy ez a visszarendelés a vasúti szabályzat ellenére történt. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Az nem mentés, hogy a vasúti sörpömp le volt zárva, mert hiszen ez máshol is megtörtént. (Igaz! Ugy van!) Ha valaki lekésik és fontos dolga van, egyszerűen különvonatot rendel. (Igaz! Ugy van!)

Csuha István: Nem az állam pénzén gavalléroskodni. (Zaj.)

Mádi-Kovács János: Szomorú világot vet ez az eset a mai demokratív világban a mi állapotunkra, hogy egy hatalmon levő párt vezétembere jogkörét túllépő intézkedéseket tehessen s konyserithessen egy tisztviselőt arra, hogy hivatalos esküjét megszegje! (Igaz! Ugy van! a baloldalon. Derűtség a jobboldalon.)

Justh János: Ezt nem lehet elnevetni!

Csuha István: Vett volna különvonatot a saját pénzén.

Mádi-Kovács János: Rámutatott egy francia esetre, amikor Waldeck-Rousseau francia miniszter felszállt egy vonatra, amelyre nem lett volna szabad s ezért a miniszterelnök megbukott, a kötelességét tudó tisztviselőt pedig kitüntették. Vajjon azt a szalontai tisztviselőt is kitüntették volna-e, ha nem rendeli vissza a vonatot?

Felkiáltások a baloldalon: Már eleszták! Mádi-Kovács János: Ha fegyelmet indítanak az ellen a tisztviselő ellen s magas pártfogója révén fölmentik, ez demoralizálni fogja a többi tisztviselőt is. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Még a koronás fők és az uralkodó családok körében is megtaláljuk a törvénytiszteletet, mert a törvény tisztelete nélkül nem aragálhatja a maga részére sem senki a tiszteletet. (Élénk helyeslés a baloldalon és a szélsőbaloldalon. Mozgás a jobboldalon.) A napokban a német császár az egyik fiát azért, mert a vonatot az egyik állomáson hosszabb ideig tartóztatta föl, mint amennyi a menetrend szerint megengedhető volt, határozottan megróttá

Lovászy Márton: Pedig az is van akkora ur, mint Tisza István! (Derűtség.)

Csuha István: Szalontán nincs! (Derűtség a szélsőbaloldalon.)

Mádi-Kovács János: Annál nagyobb konsternációt idéz elő az olyan eset, mikor közéletünk

egyik kiváló szereplő egyénisége szabálytalanságot követett el, a maga hatalmát felhasználva egy nagyon is alantas állású szegény tisztviselővel szemben. (Igaz! Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon. Mozgás a jobboldalon.) Epp azért, hogy a jövőben ehhez hasonló esetek elő ne fordulhassanak és a vasuti szabályzat és az utazó közönség érdekei megsértenek ne legyenek, a következő kérdést vagyok bátor intézni a kereskedelemügyi miniszter urhoz. (Olvassa):

„Van-e tudomása a kereskedelemügyi miniszter urnak arról, hogy e hó 30-án a nagyszalontai vasutállomáson a pályaudvarról kiindult vonatot a vasuti szabályzat határozott tilalma ellenére nyílt pályán megállította az ügyeletes tisztviselő, azt visszarendelte a pályaudvarra, hogy arra gróf Tisza István felszállhasson! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Szép dolog! Élénk éljenek a jobboldalon és közepén.)

Justh János: Ez egy kulturkép Magyarország közeléből. (Éljenek a jobboldalon.)

Lovász Márton: Gyönyörű dolog! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Szép dolog!)

Holló Lajos: Önöknek ez kell!

Lovász Márton: A sötétség országa! Szégyeljük magukat! (Zaj.)

Elnök: Lovász Márton képviselő urat rendutasítom. (Zaj.)

Mádi-Kovács János: ... Hajlandó-e a kereskedelemügyi miniszter ur ezen szabálytalanság miatt a vizsgálatot megindítani és megállapítani, hogy kit terhel a felelősség ezen szabálytalanság elkövetéséért?

Hajlandó-e a kereskedelmi miniszter ur az iránt intézkedni, hogy hasonló esetek, melyek az utazóközönség érdekeit sértik, a jövőben elő ne fordulhassanak és figyelmeztetni a tisztviselőket, hogy a rájuk egyedüli hivatali esküjük és a szolgálati szabályzat kötelező és ezt más magánérdekek miatt meg nem szeghetik? (Élénk helyeslés és éljenek a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Tisza védekezik.

Gróf Tisza István személyes megtámadtatás címén felszólalva, így adja elő az esetet: A nagyszalontai állomástól északra fekvő vidék az állomásra a pályatesten keresztül jut el, amelyen természetesen sorompó van alkalmazva. Tizenkét, tizennégy vagy tiz perccel a vonat érkezése előtt ott voltam a 300 méterre levő sorompónál, úgy hogy nem kecsin, de gyalog is háromszor bemehettem volna. Meg is kíséreltem gyalog a bemenetet, de azon a helyen a sötétben egy tehervonat oly kiméretlenül tolatott, hogy teljes lehetetlen volt, ha az ember nem akarta bőrét reszkirozni, bejutni az állomásra. Ismételt kiabálásra és sürgetésre félreállott a lokomotív annyira, hogy a sorompó megnyitható lett és én abban a pillanatban érkeztem a felvételi épülethez, mikor a vonat indult. Kiáltottam, hogy állítsák meg a vonatot. Egy gyakornokot kértem s akkor még az első őrháztól visszahozhatta volna a vonatot. De bizonyos időbe került, míg az illető fiatalember erre hajlandónak mutatkozott. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Ennek folytán a második őrháztól hozták vissza a vonatot. Nem áll sz. hogy én leköttem a vonatról, mert 10—12 perccel a vonat indulása előtt ott voltam. (Zaj a szélsőbaloldalon.) és csak az államvasuti személyzet részéről a közönséggel szemben elkövetett vastag kiméretlenség és mulasztás okozta azt, hogy percekkel a vonat indulása előtt nyugodtan be nem szállhattam. A vonat visszarendelése veszélytelen nem járt senkire néve.

Kérdem én, vajjon olyan nagyon helytelen dolog volt-e az követelni és arra kényszeríteni az illető tisztviselőt, hogy azt a sérelmet, amelyet az államvasuti közegek okoztak, a közönség minden nagyobb kára nélkül orvosolják, amíg orvosolni lehet.

Csuha István: Arra való a panaszkönyv!

Gróf Tisza István: Mindig húzódoztam az extravurst elöl.

Lovász Márton: Ez rendes dolog volt? (Zaj jobbfelől.)

Sümei Vilmos: Cezarómánia! (Zaj.)

Gróf Tisza István: A következményekért a felelősséget magamra vállaltam. A tisztviselőt legfeljebb anyagi kár érheti, azt az anyagi kárt pedig kárpótolhatom. (Zaj balról.)

Holló Lajos: Megzúgti! És akkor rendben van! Ez még sem járja!

Tisza István: Mivel itt anyagi kárról van szó, anyagi kárt igenis lehet kárpótolni anyagi eszközökkel.

Holló Lajos: Jogsérelem!

Tisza István: Ezeket kötelességem volt elmondani. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj balfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra. Az esetről csak egy távirati értesítése van. Intézkedett, hogy a vizsgálat megejtessék és annak eredményéhez képest

a fennálló szabályok szerint fog eljárni. (Helyeslés.)

Mádi-Kovács János a miniszter válaszát tudomásul vette. A Ház színtén.

Elnök az ülést félkettőkor berekeszti.

A véderőjavaslat.

— Bakonyi és Mezőssy beszédei. —

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, június 24.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, Hazai Samu honvédelmi és Lukács László pénzügyminiszter részvételével, Láng Lajos elnöklété alatt tartott ülésén folytatta a véderőjavaslat általánosságban való tárgyalását. Az ülésen a honvédelmi miniszterium részéről Karátsón Lajos államtitkár, a pénzügyminiszterium részéről pedig Telszky János államtitkár jelent meg.

Napirend előtt az elnök bemutatja a bizottságnak Hevesmegye közönségének feliratát a véderőjavaslat tervelt terhek emelése tárgyában, amelynek napirendre tűzését indítványozza, a bizottság ezt elhatározta.

Bakonyi Samu hosszasan foglalkozik a javaslattal és fejtegetése során vázolja a katonai reform történetét. Nézete szerint a politikai etika szempontjából a mostani parlamentnek nincs jogosultsága e nagyfontosságú kérdés megoldására, mert e parlament a nemzet egészének akaratát nem képviseli. A függetlenségi párt ma is követeli a két homlokterben álló nagy kérdés: a véderő és választói reformok sorrendjére irányuló régebbi megállapodás betartását. Ha a kormány és gróf Tisza a kilenczes bizottság programjának végrehajtása és a katonai kormány követeléseinek teljesítése között junktimot nem lát szükségesnek, ezzel szemben méltán lehet kérdezni, hogy a nemzeti követelések leszállított mértékét, mely ebben a programban foglaltatik, miért nem lehetett a felségjogok körében junktim nélkül megvalósítani. A két éves katonai szolgálati idő behozatalát a függetlenségi párt régóta követelte és e követelése helyességét az idők folyamán a számottevő állások példáján okulva, a hadvezetőség is akceptálta. A függetlenségi párt nem is azért foglal a javaslat ellen állást, mert e régi követelést részben teljesíti, hanem azon rendelkezései miatt, amelyek a hosszabb szolgálati időt továbbra is fentartják, sőt a honvédség jelentékeny részére néve a mostani rövidebb szolgálati időt fölemeli. A 254 millió rendkívüli költségeknek tíz évre szóló beállítását nem állja meg a kritikát, már azért sem, mert ezek a rendkívüli költségek minden a mostaniakat megelőző illetékes nyilatkozat szerint nem tíz, de öt évre vannak kontemplálva, s a flotta további fejlesztését a delegációs tárgyalások folyamán egész nyíltan bejelentették. Igaz, hogy a kormány az öt éven túli fejlesztésre irányuló követelményekkel szemben nyíltan állást foglalt, de ki tudja, módjában lesz-e a kormánynak e fejlesztést majd öt év múlva megakadályozni. Részletesen bizonyítja, hogy a belszervezeti felségjog gyakorlása közben a katonai kormánynak mennyi módja van arra, hogy a nemzetet a most előirányzott költségekkel is súlyosabban terhelje meg, mert új formációk és átszervezések miatt az állományviszonyok megint kiegészítésre szorulhatnak és lehetséges az is, hogy az altiszti állományok most kontemplált számát emelni fog kelleni, minek folytán még annak a meghatározása is kiesik a törvényhozás kezéből, hogy a besorozott egyének közül mennyien fognak két évnél tovább szolgálni, aminek pénzügyi következményei a nemzetet természetesen jelentékeny mértékben fogják sújtani. Nézete szerint gazdasági fejlődésünk tényezőit nem valószínűsíthetjük meg, súlyos aggodalommal kell gondolnia arra, hogy a javaslat pénzügyi terheit miképpen fogja az ország elviselhetni. Az 1888. évi 18. t. cz. a nemzetnek az ujonevezeték megajánlásában rejlő alkotmányjogi biztosítékoknak megkerülésére lett a multak tapasztalatai szerint felhasználva és semmi oka sincs arra, hogy föltételezze, miszerint a jövőben ezen törvénynek ilyen célra való felhasználása nem fog előfordulni. Mindezek alapján, mivel a javaslatot úgy közjogi, mint közgazdasági és pénzügyi szempontból is az országra nagyon terhesnek és sérelmesnek tartja, nincs abban a helyzetben, hogy azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadhassa.

Mezőssy Béla: Évtizedes tapasztalat bizonyítja, hogy katonánk a pénzügyi előirányzatok letartásánál nem éppen a leg gondosabbak. Nagy tévedés azt hinni, hogy a katonai javaslatok elfogadása a régi adók fokozását vagy új adóknak behozatalát ne jelentené. A dolmányárak fölemelése egyrészt, a kisüstök terybe vett mezrendszabály-

zása másrészt semmi egyéb, mint a legszélesebb adózó rétegek, a legszegényebb emberek újabb terhertétele. Problematikus az az előirányzat is, mely tíz évre a védművelmek fokozatos fejlődéséért — az eddigi mértékben — veszik alapul. Ez annyit jelent, hogy a vámpolitika változatlanosságát dekretálják egy évtizedre előre. De ki tudná előre megmondani, minő lesz az általános választói jog alapján összeülő parlament felelőssége? Ki tudja, fogják-e tűrni az öntudatra ébredt fogyasztó tömegek a horribilis védővámokkal ötvött és kartelekbe szövetkezett milliós részvénytársaságok osztalékainak további bőséges hízalását. Az a politika, amely a népet csak katonai emberanyagnak és fogyasztó anyagnak tekinti, csödet fog mondani. Nem osztja gróf Tisza felfogását, hogy a nemzeti aspirációk követelése a rendi kor szellemét eredményez. Hiszen ennek ellent mondott maga a szabadelvű párt, amelynek nevében éppen gróf Tisza 9-es bizottságának programját megalkotta. Kormánytöbbségének programja pedig nem lehet éven át kirakatba tett csalóka, hanem végre meg is kell valósítani. A javaslatot nem fogadja el.

A bizottság hétfőn délután öt órakor tartandó ülésének napirendjére elsősorban az appropriáció tárgyalását tűzte ki és az esetben, ha ez a tárgyalásra szánt időt ki nem merítette, folytatni fogja a véderőjavaslat általánosságban való tárgyalását.

Budapest, június 24.

Üzletvezetőség Szabadkán. Szabadka város törvényhatóságának küldöttsége jelent meg ma délelőtt a képviselőházban dr. Biró Károly polgármester vezetésével. A küldöttségben dr. Purgly Sándor főispán, Vojnits Sándor, dr. Janiga János és báró Podmaniczky Endre országgyűlési képviselőkön kívül részt vettek: Regényi Lajos földbírtokos, Rádlits Péter orvos, Sefcsics Lajos ipartestületi elnök, Kunecz Ignác nagykereskedő, keresk. tanácsos, dr. Regényi Gábor főispáni titkár, dr. Klein Adolf orvos, dr. Kiss József ügyvéd, Nagy Ferenc vállalkozó, Vujkovicz Pál és Lendvay Ernő földbírtokosok. A küldöttség elsőnek gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek tisztelettel, hogy megköszönje a Szabadkán felállítandó új üzletvezetőséget. A miniszterelnök nagygyors szívvel fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a kormányt teljesen objektív szempontok vezették, hogy Szabadka városban üzletvezetőséget állít fel. A küldöttség ezután Lukács László pénzügyminisztert és kereskedelemügyi minisztert, majd Kálmán Gusztáv és Stetina József kereskedelemügyi államtitkárokat, báró Vojnits István titkos tanácsos, országgyűlési képviselőt s végül Marx Jánost, az államvasutak elnökgazdáját kereste föl, hogy nekik is megköszönje az új üzletvezetőséget.

A képviselőház személyzetének pragmatikája.

A képviselőház gazdasági bizottsága a Ház tisztviselői és alkalmazottai számára új szabályzatot dolgozott ki és terjesztett a Ház elé.

A javaslat egyes fokozatokban egy évvel gyorsabb előlépést, néhány szükségessé vált új állás szervezését, a könyvtári tiszti állások magasabb rangosztályba sorozását, a gyakornoki létszám apasztását és díjnyelvény alkalmazását, a telefonkezelők és gépirónok XI-ik rangosztályba emelését, az altisztek, szolgák, műszaki és egyéb alkalmazottak fizetés- és lakbérémelését javasolja. Rendszeresen ajánl: egy segédfogalmazói, két gyorsírói, egy levéltárnoki, egy számtanácsosi és telefonkezelői állást, végül egy képviselőházi orvos alkalmaztatását.

Ezenkívül egyes érdemes, régi tisztviselő magasabb rangosztályba emelését ajánlja és pedig akként, hogy Orczy Dezső háznagyti titkár, dr. Peregriny János gyorsírói másodfőnök, Vikár Béla, dr. Fayer Gyula és dr. Radó Antal revisorgyorsírók a VI. fizetési osztályba és Tassy Károly iroda-főigazgató a VII. fizetési osztályba soroztasanak be, illetőleg neveztesenek ki.

Nem kétséges, hogy a Ház a gazdasági bizottság javaslatát elfogadja.

A törvényhatósági altisztek és szolgák memorandumja. Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, amelyet az Állami és Törvényhatósági Altisztek és Szolgák Országos Szövetsége indított a szövetség tagjainak fizetésrendezése végett. Ha megmondjuk, hogy az igazságügyminiszterium szolgálatában álló legkisebb javadalmazású emberek fizetése hétszáz koronánál kezdődik és ezer koronánál végződik és az altiszti fokozatokban is hasonló minimális fizetések vannak, rámutatunk a szövetség jogos és méltánylandó kívánságának indító okaira és az állami és törvényhatósági kifizetési alkalmazottak nyomorúságára. A mult esztendőben egy a kormánytól, mint a képviselőháztól kérelmezték már ezek az állami és törvény-

hatósági alkalmazottak a mai megállapított viszonyokhoz mért fizetésrendezésüket, de csak pusztán ígéret volt a válasz és maradt továbbra is minden úgy, amint volt. A szövetség ezért most egy hosszabb memorandumban fordul a képviselőházhoz és részletesen felsorolva a sérelmeket, megújítja azt a kérelmét, hogy az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák sorába tartozó alkalmazottak méltányos kivánságait a képviselőház támogassa és az állam e mostoha sorsu alkalmazottait védelembe részesítse.

Az appropriáció.

— Lukács László törvényjavaslata. —

Budapest, június 24.

Lukács László pénzügyminiszter ma előterjesztette a képviselőházban az 1941. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot.

Az első szakaszok a már ismert bevételekről és kiadásokról rendelkeznek.

A hetedik szakasz szerint a Kormány felhatalmaztatik, hogy az 1904. évi XIV. törvényekik alapján az elmúlt évekre vonatkozó állami költségvetésekben előirányozva volt hitelösszegek fel nem használt részeit az 1911. évben felhasználhassa akkor is, ha az illető számadási évben fel nem használt maradványok az 1897. évi XX. törvényekik 27. és 28. szakaszaiban előírt módon le nem költöttek, vagy ha a lekötések elévültek.

A nyolcadik szakasz így szól: 1911. évi szeptember 1-től kezdve a szeszdópótléknak tétele (1899 évi XXIV. t.-cz. 1. szakasza) 50 fillérre, a szeszdópótlék visszatérítésének tételei pedig, az 1899. évi XXIV. t.-cz. 4. szakaszának 1. pontja alatt említett esetben 25 fillérre és a 2. pontja alatt említett esetben 50 fillérre felemeltetnek. Ugyanitt utasítják a pénzügyminisztert, hogy lehetőleg rövid idő alatt törvényjavaslatot terjesszen a törvényhozással elé, amelynek alapján a szesztermelési adónak általánoszerű fizetése a szeszfőzésre használni szokott gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő szokásos értékesítésének biztosítása mellett az 1908. évi XXVIII. t.-cz. 33. szakaszában lefektetett alapelveknek megfelelően megszüntethető legyen akkor is, ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban hasonló rendelkezések hatályba nem lépnek. Míg ez be nem következhetik, felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a tényleges termelvény szerinti adózásra kötelezhesse a termelési adó alá eső ama szeszfőzdeket, amelyekben oly főzőkészülék használtatik, amelyen berendezésnél fogva, szakértők véleménye szerint, teljesen nagyobb szerfeménység párolható le, mint amennyi czeferének lepárolását a főzőkészülék termelőképessége szerinti általánosítás tekintetében érvényben álló törvény s határozatok alapul vesznek.

A tízedik szakasz szerint a tudomány- és műegyetemekhez, valamint a budapesti állatorvosi főiskolához jelenleg érvényben álló tandíj szabályzat és rendelkezések hatálybalépte után kinevezett nyilvános rendes és rendkívüli tanároknak tandíjjutalékra, vagy lezkepengére igényük nincsen.

A tizenharmadik szakasz szerint a kormány felhatalmaztatik, hogy a m. kir. postánál, táviradónál és távbeszélőnél alkalmazott kezelési tisztviselőknek és tisztviselő létszámba nem tartozó egyéb rendszeres évi fizetéssel alkalmazottaknak fizetés és lakpénz természetével bíró illetményeit rendeleti úton szabályozhassa.

A tizennegyedik szakasz szerint az állattenyésztés ügyének előmozdítására a földművelésügyi miniszternek 2.000.000 korona rendkívüli hitel engedélyeztetik, amely összeg a pénztári készletekből fedezendő.

A tizenötödik szakasz szerint felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a jelen törvény 3. szakaszának B) Rendkívüli bevételek I. és IX. fejezetei alatt előirányzott, összesen 156.892.900 K beosztású cselekvő, 4 százaléknál nem magasabb kamatra és koronajuttatásra, vagy akár részben akár egészben más külföldi értékre szóló adómentes járadékkötvényeket bocsásson ki. Felhatalmaztatik egyúttal a pénzügyminiszter, hogy a fentiek szerint kibocsátható járadékkötvények értékesítésének lebonyolításáig a felmerülő szükségletet átmeneti hitelműveletek útján fedezhesse s végül, hogy e művelet költségeit egyelőre a 4 százalékos magyar koronajáradék kölcsön kamatszükségleténél számolhassa el.

A képviselőház pénzügyi bizottsága e hónap 26-án délután 5 órakor ülést tart, amelyen a pénzügyi felhatalmazási törvényjavaslatot veszi tárgyalás alá.

Bienertth vagy Gautsch?

— Az osztrák válság. —

Budapest, június 24.

Ausztriában nehezen tisztul a helyzet. Főúró Bienertth miniszterelnök, aki egyre-másra tanácskozik a bukott keresztény-szocialista vezérekkel, herceg *Lichtensteint*-től lefelé, csak nem tudja megállapítani, megvan-e még neki a többsége avagy sem. Az igaz, hogy a pártok nem elég őszinték, Lueger letört hívei egyelőre a német szabadelvűek gyalázásában merülnek ki, de még nem nyilatkoztak határozottan, ellenzékbe mennek-e? Viszont a liberálisok is kétóváznak, vajjon együttmaradhatnak-e a kormány háta mögött a keresztény-szocialistákkal. De akár az egyik, akár a másik csoport odahagyja a munka-többséget, Bienertth csufos bukása elkerülhetetlenné válik.

Ezt megelőzendő, most előkotorták a lomtárból báró *Gautsch*-ot, a legfőbb számvevőszék elnökét, volt miniszterelnököt, próbálja ő is meg, tárgyaljon ő is a nagy parlamenti pártokkal, talán meg tudja találni az ellentétök áthidalását s egy közös munkaprogramm megvalósítására összeböröngölhetjük ezeket. Az őszre maradó véderő-javaslat s pénzügyi reform teszi szükségessé ezt a kísérletet, amelynek sikere azonban egészen problematikus. Ha sikerül, akkor Bienertthet *Gautsch* fogja fölvaltani a kormány élén, ha nem sikerül, akkor Bienertth úgy segít magán, hogy hivatalnok-miniszteri ünnöt alakít s vár tovább a jószerecsére. Bezzelnek *Gautsch*on kívül herceg *Hohenlohe*, tricszti helytartónak esetleges meghívására is. Az valószínű, hogy a Reichsrath július 11-iki megnyitására — a megnyitás elhalasztását megczáfólják — valamely irányu elhatározásnak be kell következnie.

Ezzel szemben magyar klerikális körökben, állítólag megbízható információ alapján azt hangoztatják, hogy az osztrák összkabinet lemondásának híre teljesen alaptalan. A Bienertth-kormány a nyugodt várakozás állásponjtára fog helyezkedni. A nyár folyamán legnagyobb valószínűség szerint nem fognak fontosabb politikai változások bekövetkezni s nevezetesebb események csak októberre várhatók. Egyelőre csak *Glombinski* és *Weisskirchner* miniszterek demissiója fölött fog megtörténni a döntés, még pedig a közelebbi napokban s nincs kizárva, hogy nemlegesen.

Távirataink itt következnek:

Bécs, június 24.

Báró *Bienertth* miniszterelnök a keresztény-szocialistákkal tegnap megkezdett tanácskozásait előreláthatólag folytatni fogja s ezek eredményétől függ, vajjon hivatalban marad-e a Bienertth-kormány, vagy pedig lemond. Ha a keresztény-szocialisták eddigi kétes magatartásukhoz ragaszkodnak s nem hajlandók kötelező nyilatkozatot tenni, hogy a Reichsrath munkaképességét fentartani készek, akkor meg van a feltétel a kormányválság kitörésére s báró *Bienertth* be fogja jelenteni az uralkodónak az egész kabinet lemondását.

Prága, június 24.

A „Narodny Listy“ jelenti Bécsből: Késő este az a hír terjedt el, hogy az esetben, ha báró *Bienertth*nek nem sikerül a legközelebbi napokban munkaképes többséget összehoznia, a Reichsrath júliusban egyáltalán nem ül össze, hanem csak őszre fogják összehívni. Közben tárgyalások fognak megindulni a pártokkal és meg fogják kísérteni a viszonyoknak olyatén módon való rendezését, hogy a Reichsrath ősszel nyugodtan dolgozhasson.

Bécs, június 24.

Báró *Gautsch* volt miniszterelnök, a főszámvevő elnöke, ma Gasteinből váratlanul Bécsbe érkezett. Nem lehetetlen, sőt politikai körökben nagyon valószínűnek tartják, hogy a volt miniszterelnöknek a korona fontos szerepet szánt a mostani parlamenti válság közepette. Báró *Bienertth* eddig legfelsőbb helyen nem tett olyan lépéseket és formális előterjesztéseket, amelyek a kormányválság előhírnökei szoktak lenni, csak éppen tájékoztatta az uralkodót a változott helyzet felől

amely nagyon súlyos, tekintve, hogy ősszel az állami szükségleteken kívül a véderőjavaslatok, a pénzügyi reform és fontos gazdasági, szocialpolitikai kérdések várnak megoldásra. Ha tehát a keresztényszocialista-párt támogatását a mostani kormány elveszti, kísérletezni kell olyan pártokkal, amelyek eddig ellenzékben voltak. Ezen a ponton jut szerephez báró *Gautsch*. A korona nyilván őt szemelte ki, hogy alkudozzék a pártokkal és ha ez sikerre vezet, akkor fog bekövetkezni a jelenlegi kormány formális lemondása, hogy báró *Bienertth* helyet adjon a főszámvevőszék jelenlegi elnökének egy új kormány élén.

Bécs, június 24.

Valószínű, hogy *Gautsch* bárót fogják megbízni azzal, hogy a pártokkal tárgyaljon. Nem döntöttek azonban még arról, hogy az esetben, ha *Gautsch* ezt a megbízást elvállalja, a kormány azonnal lemond-e vagy pedig csak azután fog kitörni esetleg a kormányválság, amikor már kitűnik, hogy *Gautsch* missziójának mi az eredménye. Ha *Gautsch* missziója sikerül, természetesen őt fogják az új kormány élére is meghívni. Azok a több oldalról elterjesztett hírek, hogy a Reichsrath nyáron már nem tart ülészakot, hanem csak ősszel fogják összehívni, nem felel meg a valószínűségnek. A Reichsrath összehívását július 11-ére tervezik, de formálisan erről még nem határoztak. Miután *Wickenburg* és *Georgi* miniszterek nincsenek Bécsben, még nem bizonyos, hogy mikor fog a minisztertanács összeülni.

Bécs, június 24.

Mielőtt báró *Bienertth* miniszterelnök érintkezésbe lépne a pártok vezetőivel, hogy munkatöbbséget hozzon létre, báró *Gautsch* fog puhatalozni a pártok körében, vajjon nem volna-e lehetséges a többséget megnyerni egy munkaprogramm számára. Ha ezek a tárgyalások eredménynyel járnak, akkor báró *Bienertth* lemond és *Gautsch* fog kormányt alakítani, még pedig egyrészt hivatalnokokból, másrészt politikusokból.

Bécs, június 24.

A városházán híre terjedt, hogy *Neumayer* polgármester lemondani készül. Megkérdezték magát a polgármestert és ő azt felelte, hogy ezek a hírek nyilván onnan erednek, hogy baráti körben mondott olyasmit, hogy fáradtnak érzi magát és elkeseri az a körülmény, hogy pártjának kebelében rosszindulat nyilvánult meg ellene. Tény az, hogy a keresztényszocialista táborban sokan szívesen látnák *Neumayer* lemondását, hogy *Steiner* kerülhessen a polgármesteri székbe.

Prága, június 24.

Prágai lapok jelentik, hogy *Schreiner* volt miniszter a német nemzeti szövetségben elfoglalt vezetői állásáról lemond.

KÜLFÖLD.

Az olasz kamara. Rómából jelentik: A kamara megkezdte az életbiztosítás állami monopóliumba vételére vonatkozó javaslat tárgyalását.

Az az amerikai hajóraj eltávózása után *Miklós* az amerikai hajóraj látogatása fölött. *Taft* elnök az amerikai kormány nevében köszönetet mondott az amerikai flotta szivélyes fogadtatásáért. Az Egyesült Államok nagykövete az amerikai hajóraj parancsnokának felkérésére köszönetét fejezte ki a külügyminiszternek s ennek révén az orosz hatóságoknak az amerikai tengerészek szivélyes fogadtatásáért.

A drohobyczi választás francia áldozata. Bécsből jelentik: A francia kormány a bécsi nagykövet útján az osztrák-magyar külügyminisztériumtól felvilágosítást kért annak a *Bertelot* francia állampolgárnak ügyében, akit a drohobyczi zavarások idején agyonlőttek. A külügyminisztérium már elküldte válaszáat a francia kormánynak. Ebben a feleletben elhárított magáról minden felelősséget *Bertelot* haláláért, mert meg van állapítva, hogy *Bertelot* haláláért, mert meg van állapítva, tonák önvédelemből tüzeltek, mikor kövekkel dobálta a nép a csapatokat és a tömeg közül revolverlövés is estek.

Viribus Unitis.

Vizrebocsájtották az első Dreadnought-ot.

— Küldött munkatársunk telefonjelentése. —

Trieszt, június 24.

Hatalmas ágyuzás, dörgő hurrá-kiáltások, zászlók meghajlása közepette siklott a vízbe ma reggel az osztrák-magyar hadiflotta első Dreadnoughtja, a „Viribus Unitis.” Lehet egy állásponton állni a hadvezetőséggel, de lehet azt is vélni, hogy Ausztria-Magyarország nem bírja a terheket, szegény ahhoz, hogy Dreadnought-okra bízhatson. De egy bizonyos: Teljesen eltekintve ettől a pro vagy kontra állásponttól, a mai ünnep olyan gazdag volt színekben és alakokban, hogy a szem belefáradt a nézésébe. A természet szolgáltatta a legszebb tónusokat, a tenger végtelen kékje alkotta a hátteret, jobbról-balról napfényben úszó dombok kékes-zöld keretbe határolták a képeket, az előtérben pedig rendszertelenül sorakoztak élénk a lobogós sátor, a hölgyek tribünje, a Hadvezetőség, a haditengerészet és a deputációként megjelent tisztek csoportjai. Ezek közül kicéllottak a pompás diszmagyarok, a papi talárok és a diplomaták aranynyal színezett frakkjai. A tenger maga is a legszebb köntösben pompázott, türelmesen hordozván a hátán a hadikolosszusokat, játékosan himbálván a nézők ezreivel kivonult magán-járműveket, propellereket és csónakokat. A partmenti magaslátokat belépte a nép és dobogó szívvvel lesi, mikor esszik a habokba az eddig épített hadihajók legnagyobbika.

Sürgés-forgás, zsi bongás uralkodik a meghívottak számára fentartott téren. A haditengerészet tisztjei vállalták a rendezők szerepét és kis piros-fehér zászlóikkal a kezükben tapintatosan végzik az elhelyezés nehéz munkáját. A meghívottak az udvari sáttortól és a felállított oltártól jobbra-balra, a megkeresztelendő hadihajóval szemben épített tribünön foglalnak helyet. Ott gyülekeznek a tábornokok, a haditengerészet tisztjei, az ezredek kiküldöttjei, az osztrák és magyar főrendek, az országgyűlési képviselők, diplomaták és hölgyek. A hajó és a disz-sátor közötti téren a vizrebocsájtásnál segédkező munkásság áll és az elmaradhatatlan fotográfusok. Mindenki izzad ott, csak az új hajó pihen nyugodtan a síneken. Hatalmas esavarjaival fordul a tengernek, csuszós talpu ágyon fekszik, amely a hajóval együtt fog le-eiklani a bezsírozott ferde síkon és csak akkor fut le a hajó alól, amikor a törzs már uszik. A hajó orrán piros-fehér szalaggal díszített pezsgős palaczk lóg, amelyet egy másik kötél körülbelül két méternyire eltart a hajó orrától. Adott jelre ezt a kötelet elmetszik és a felszabadult palaczk ingaszerű mozdulattal odavágódik a páncélhoz.

A zsi bongást hirtelen elcsitítják a hatalmas ágyulóvések, amelyek közlik, hogy a trónörökös elindult a Miramare-ról. A gőzszázadok sietve szelik a habokat, a közönséggel megrakott csónakok százai pedig megkettőzött erővel iparkodnak, hogy a trónörökös előtt érkezzenek. A körben felállított hajókról idehallatszik a legénység hármass hurrá-hja és a part mentén felállított katonazenekar rázendit a Gotterhalterára. Újabb ágyulóvések jelzik, hogy a király képviselője és a keresztanya partot értek. Az egybegyűlt tisztek utat nyitnak, mereven szalutálnak és az emberfalak között jön előre Ferencz Ferdinánd trónörökös és mellette Mária Annunziata főhercegnő. Mellette a trónörökös neje, Hohenberg Zsófia hercegnő halad. Ferencz Ferdinánd sápadt, a kereszt-

anya komoly, csak Hohenberg Zsófia mosolyog derülten.

A disz-sátorban már együtt vannak a főherczegek és főherczegnők. A triesztiek mindenkit ismernek, csak a Budapesten székelő József főherczeg és Augusztá főherczegnőt nem. Kíváncsian kérdezik:

— Ki az a piros-fehér ruhás hölgy, szegfű-csokorral a kezében?

Ferencz Ferdinánd trónörökös Montecucoli útján sorban a disz-sátorba invitálja a jelenlévő elöljárókat. Azután fölhangzik a tábori superior szava, kezdődik a mise, amely előtt a püspök a hajó törzsét szentelt vízzel locsolja meg. Majd Montecucoli lép a trónörökös elé és papirosról rövid beszédet olvas le. A főherczeg is papirosról felel és a király nevében üdvözli a haditengerészetet a mai ünnep alkalmából. A rövid beszéd végeztével a szomorú Mária Annunziata lép előre és papirosról olvassa:

Ő felsége elhatározásából megkeresztellek Viribus Unitis-nek.

Ebben a pillanatban a palaczkot tartó kötelet elmetszik és a pezsgős üveg odacsapódik a hajó orrához. Ugyanekkor két tüzlőt lerántja a hajó oldaláról a felirást eltakaró leplet. Eldördülnek az ágyuk, minden szem a hajó törzsére tapad, amely egy ideig mozdulatlan, azután siklik mind biztosabban a víz felé. A hajókon elhelyezett legénység hurrázik, a sok ezernyi közönségből kitor a lelkesedés, a levegő megreszket a folyton megújuló üdv-kiáltásoktól, ágyulóvésektől, zenétől. Szinpadilag gyönyörűen rendezett jelenet zajlott le a nézők előtt. Voltak, akik ebben a jelenetben komolyan hittek.

A hajó törzse egy darabig belendült a tengerbe, azután lefotgák. A közönség felrohant a csuszatóra, amely a nagy surlódástól füstölgött és amelyet tüzlők locsoltak. Ötminnámor fogta el az embereket. A trónörökös sorra gratulált a Stabilimento igazgatóinak, a tisztek egymás kezét rázták, a tengerrel behalatszott a felállított legénység hurrá-kiáltása, az ágyuk bömbölése.

A vizrebocsájtás után a trónörökös ceret tartott. Sorra megszólította a Stabilimento igazgatósági tagjait. A fenséges urnak még nincs gyakorlata a cerete-tartásban, mert alig kérdezett valamit, azonnal többször ismételte ő maga:

—Ja, ja... Jawohl...

Boldogan mosolygott, ha egygyel végzett. Mária Annunziata főhercegnő is megszólította az igazgatóság tagjait, de szavát nem lehetett hallani, azok belefultak a csipkés zsebkendőjébe, amelylyel ajkai körül verajtékét törülgette.

A főherczegék csónakon a Miramare ra mentek, a meghívottakat a Bohemia vette fel. A két hajó ezután lassan megindult. A többi hajókon a hajó pereméről három hurrát kiáltott a legénység, minden hajón huszonegyet dördültek az ágyuk, a főherczegi yacht fedélzetén pedig a magas uraságok egy sátor mélyén szüresülték a frissítőket. Csak Ferencz Ferdinánd állt fel tisztelegve, ha elsiklottak egy egy hajó mellett, amelynek tisztjei és legénysége mereven, ünnepi díszben tisztelgett a király képviselője előtt.

Ebédre a Bohemia-ra siettek a meghívottak. A tábornokok és főrendek a főherczegekkel esznek, a képviselők vendéglőben. Kárpótlásul azonban őket és az újságírókat fedélzetükre veszik a Recca és a Huszár torpedónaszádok és kimennek velük a Capo d'Istria-ig. Délután négy órakor az Erzherzog Friedrich

és az Erzherzog Franz Ferdinand-ra gyűltek a vendégek. A két csatahajó elegáns szalonná szelidül a sok babér és szőnyeg alatt. Rendkívül bizzar a kép. A hatalmas ágyukból virágfüzerek lógnak alá és a ponyva alatt gazdag buffet van, ahol étel, ital kínálkozik. A főherczegek először a Franz Ferdinand-ra, azután pedig a Friedrich-re látogattak, hosszasan elbeszélgetve a meghívottakkal.

Estébe tündéri kép tárul elénk. A hajókon kigyulnak a sokszínű lámpák, a hajók fedélzetéről felröppenő rakéták durrognak, káprázatos színjáték pompázik a végtelen ég és a végtelen víz között. Az emberek elragadtatva bámulják a csodát, a csillagok szeliden pislognak vissza, a távoli telepről pedig mozdulatlanul néz errefelé a ma megkeresztelt első Dreadnought.

Az osztrák-magyar haditengerészet első Dreadnought-típusú csatahajóját, a Viribus Unitis hajót ma, a custozai csata évfordulóján a Stabilimento Tecnico Triestino san marcói hajógyárából Ferencz Ferdinánd trónörökösnek, mint a király ő felsége képviselőjének jelenlétében vizrebocsájtották. A keresztanyai tisztséget Mária Annunziata főherczegasszony teljesítette. Az ünnepélyen az uralkodóház számos tagja, az arisztokrácia, a kormányok, a hadsereg képviselői, valamint a monarchia összes hivatalos és nem hivatalos körei is résztvettek. Az ünnepségről szóló részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

Ünnepi díszben a város.

Már korán reggel nagy élénkség s erősebb forgalom volt észlelhető a város főbb forgalmi utjain, a rakpartokon és a hajógyárhoz vezető utakon. A városba az utóbbi napokban a monarchia minden részéből igen sok idegen érkezett, úgy hogy az összes szállók zsúfolva vannak. A tegnapi nap folyamán az uralkodóháznak összes résztvevő tagjai Triesztbe érkeztek s az éjszakát a kikötőben horgonyzó nyári hajórajhoz tartozó hadihajókon töltötték.

Az ünnep alkalmából az összes járművek zászlódiszt öltöttek. A hadihajók kisebbik zászlóikat tüzték ki, Csónakok és egyéb járművek a tenger felől és kocsik a városból hozták a vendégeket az ünnep színhelyére, a hajógyárba és minden irányból özönlöttek a gyalogjárók ugyanezen úton felé. Reggel 7 órakor a hajóraj és a tengerészeti parancsnokkal a Lacroma hajó is a hajógyárba indult.

A hajógyárban.

Eközben a san marcói hajógyárban nagy élénkség uralkodott. Grand József nyug. elsőosztályú hajóépítési főmérnök, hajógyári igazgató felügyelete alatt, aki a vizrebocsájtást vezette az utolsó előkészületeket tették az ünnepies művelethez. Az utnak bocsátandó hadihajó kormányhidjával szemben az izléses udvari pavillon emelkedett, amely délszaki növényekkel, szőnyegekkel és zászlókkal gazdagon volt díszítve. Az udvari pavillon mindkét oldalán és mögötte a tágas tribünök állottak, amelyek lassankint megteltek az ünnepi vendégekkel. A polgáremberek ünneplői, a hölgytoilettek tetszetős színei és a tisztek és egyéb méltóságok aranyozott egyenruhái szindus, rompás látványt nyújtottak.

A mugiai öbölben, a hajógyárral szemben a hajóraj hajói széles ívben horgonyt vetettek, körülvéve rendkívül nagy sorától a mindenféle járműveknek és csónakoknak, amelyeken ezernyi néptömeg nézi végig az ünnepies aktust. A hajógyár plauzeján Montecucoli tengernagy a polgári és katonai méltóságoktól körülvéve fogadta a hadihajókon érkező főherczegeket és főherczegasszonyokat. Utóbbiakat törzs- és főtisztok, valamint magas hivatalnokok egész sora kíséri az udvari pavillonhoz. Megjelentek Károly Albrecht, József Ferdinánd, Péter Ferdinánd, Henrik Ferdinánd, Jenő, Frigyes, József, Lipót Szalvátor főherczegek, Blanka

Immaculata és *Augusta* főherceggasszonyok, valamint *Windischgrätz* Erzsébet hercegnő.

A trónörökös és udvara.

A hadihajók ágyudörgései jelezték, hogy *Ferencz Ferdinánd* főherceg, neje, *Hohenberg Zsófia* herceggasszony és *Mária Annunziata* főhercegnő a „Miramar” hadiyachtot, amely reggel 8 óra előtt Triesztből elindult és a hadihajók előtt vetett horgonyt, elhagyták, hogy partra szálljanak.

Már látni az elegáns diszesónakot a fenségekkel a fedélzeten, a hajógyár plateauja felé közeledni.

Az udvari pavillonban helyet foglaltak: a főhercegek és főherceggasszonyok kíséreteikkel, az előkelőségek feleségei, a miniszterek, a vezérkari főnök, a tengerészeti parancsnok, a pólai kikötő parancsnok, a trieszti tengerészeti kerületi parancsnok, a helytartó, a tábornokok, a *Stabilimento Tecnico* igazgatósága, *Krupp* az urakháza tagja és mások.

A keresztelő.

Montecuccoli tengerészeti parancsnok beszédet intézett *Ferencz Ferdinánd* főherceghez, aki csengő és messzehallható hangon ezt válaszolta:

„Ő császári és apostoli királyi felsége legfelsőbb parancsának örömteljes szívvel engedelmességgel jöttem erre az ünnepélyre, amely haditengerészetünkre a legnagyobb jelentőséggel bír. Hála ő felsége szüntelen gondoskodásának véderőnk kiépítése iránt, hála monarkiánk összes népei áldozatkészségének, ma tengerészeti haderőnk hatalmas megnövekedésében gyönyörködhetünk. A folytatódó fejlődésben más hasonló hajók is fognak következni és szeretett hazánk nagyságának és hatalmának megfelelően flottánk ezután arra a magaslatra fog emelkedni, amely képessé teszi, hogy a monarchia tengerészeti érdekeit képviselje. Isten segítségével mindvégig ezt a most kezdett művet és ekkor flottánk a maga megszaporodott hatalmi eszközeivel a jövőben is a homi vizeken, épp úgy mint az idegen partokon, szüntelen buzgóval és hű odaadással fog megfelelni nagy feladatának. Ez a büszke hajó pedig, amely ő felsége kegyelméből annak jelmondatát kapja névül, bizonyára megőrzi majd ő felsége haditengerészetének háboruban és békében kipróbált szellemét és dicsőségteljes lobogókat a császár és király, valamint a monarchia becsületére és diadalára viszi. Isten így akarja! Ebben a teljes meggyőződésben egész szívvel üdvözlöm a haditengerészetet a mai ünnep alkalmából és (Mária Annunziata főherceggasszonyhoz fordulva) császári és királyi felségedet felkérem, hogy ő felsége legújabb hajójának keresztelőjét megajánlja szíveskedjék.

Mária Annunziata főhercegnő a szavakkal: „Ő felsége nevében „*Viribus Unitis*” névre keresztelték” megérintette a villanyos gombot, mire a hajó orrán lévő pezsgős üveg szét tört. Ő felsége ezután egy másik villanyos gombbal jelt adott a hajó vízrebocsátására.

Az adott jelre a hajóról leoldják a tartó köteleket. Ezzel elérkezett a vízrebocsátás legérdekesebb pillanata. Egy alig észrevehető mozdulat, a szángerendák alig hallható ropogása és a hatalmas kolosszus előbb méltóságos lassúsággal, majd mindig gyorsabban eszik lefelé. Viharos hurrákiáltások hangzanak el ezernyi torokból, amelybe belevegynének a néphimnusz hangjai és az egész tuldörgi az ágyutüz, amelyvel a hajóraj hajói az új és a legnagyobb testvérhajót üdvözlik közös elnökön a tengeren.

A trónörökös szeme könybe lábadt a magaslatos látványtól.

Délelőtt 9 óra 10 perckor a vízrebocsátás szorécsán megtörtént. Ezután *Ferencz Ferdinánd* trónörökös az udvari pavillon előtt cerelet tartott.

A délutáni ünnepségek.

Délután 1 órakor a Bohánia Lloyd-gözsön udvari ebéd volt, amelyen a többi között résztvett az uralkodóháza összes itt időző tagjai kíséreteikkel, *Éliás* pármái herceg és felesége, gróf *Wickenburg* belügyminiszter, *Georgi* osztrák landwehr miniszter, gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter, báró *Burián* pénzügyminiszter, *Hohenlohe* herceg helytartó és neje, gróf *Clary-Aldringen* helytartó, *Thun* Ferencz herceg eschországi helytartó, gróf *Wickenburg* fiumei kormányzó, *Fürstenberg* herceg, az urakháza és a magyar fő-

rendház tagjai, *Schwarzenberg* Károly herceg, gróf *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok, *Hötzendorfi* Konrád vezérkari főnök, *Návay* Lajos, a magyar képviselőház alelnöke és mások. *Ferencz Ferdinánd* főherceg kitüntető figyelmet tanusított a vízrebocsátási ünnepségen megjelent magyarok irányában. Délelőtt a vízrebocsátáskor magyar megszólítással tüntette ki a kormány képviselőiben megjelent gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi minisztert, továbbá gróf *Zichy* Ágost főudvarnagyt, gróf *Wickenburg* István fiumei kormányzót, *Návay* Lajost, a képviselőház alelnökét és báró *Burián* István közös pénzügyminisztert, akik diszmagyarban voltak jelen. Különösen föltűnt, hogy az udvari ebédén *Návay* Lajost a főherceg ismételt megszólította és igen hosszasan társalogva vele, politikai témákat is érintett.

Délután a magyar parlament tagjai két torpedónaszádon kirándulást tettek. A „Huszár” torpedónaszádról szikratávíró útján *Ferencz Ferdinánd* főhercegnek Triesztbe a következő táviratot küldték:

„A Huszár torpedónaszád fedélzetén levő magyar országgyűlési képviselők bátorkodnak császári és királyi Fenségednek a tengerészet számára nagyjelentőségű mai ünnepi nap fényes lefolyásához legtiszteljeltebb ezerencsekívánataikat, mely hódolattal kifejezésre juttatni.”

A képviselők, akik utjuk közben végignézték több torpedó kilövését, gróf *Montecuccoli* tengerészeti parancsnokhoz is küldtek táviratot, amely így hangzik:

„A Huszár torpedónaszád fedélzetén levő magyar képviselők köszönik Exzellenziádnak az előzetes kirándulást és hálás üdvözlőket küldik.”

Királyi kézirat a trónörököshöz.

A hadsereg rendeleti közlönye a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves unokaöcsém, *Ferencz Ferdinánd* főherceg! Az az élnék érdeklődés, amelyet haditengerészetem szükségleteinek helyes felismerésében és előmozdításában Kedvességed tanusított és a figyelem, amelyvel véderőm ezen ága iránt viseltetik, már 1902-ben is arra indított Engemet, hogy Kedvességedet *tengernagygyá* nevezzem ki. Ma, azon a napon, amelyen egy új, hatalmas hajóegység megy vízre, szükségét érzem, hogy Kedvességednek a tengerészet terén kifejtett eredményes működéséért teljes elismerésemet fejezzem ki. Valamennyi derék tengerészem az új hajót a legforróbb óhajokkal küldik elemére. Tudatában jelmondatomnak, amelyről a hajó el van nevezve, mindnyájan egymás oldalán állanak a régi kipróbált katonai hűségben, mindenkor készen arra, hogy harezoljanak a haza javáért és a zászló becsületéért. Valamennyien, a kipróbált vezető tengernagytól kezdve a legifjabb matrózig mély hálával ismerik el ezt a gondoskodást, amelyet Kedvességed haditengerészetemnek szentelt.

Lainz, 1911. június 24.

Ferencz-József s. k.

Királyi elismerés.

Az osztrák hivatalos lap mai száma a királyi kéziratát közli, amelyben elismerését fejezi ki *Krupp*nak, a *Stabilimento Tecnico Triestino* igazgatótanácsa elnökének. Azonkívül a *Stabilimento Tecnico* több vezetőjének és alkalmazottjának adományozott kitüntetések a „*Viribus Unitis*” mai vízrebocsátása alkalmából.

Schönaich és Montecuccoli.

Schönaich hadügyminiszter gróf *Montecuccoli* tengerészeti parancsnokhoz táviratot intézett, amelyben közli vele, hogy rosszullette akadályozta meg abban, hogy az ünnepen személyesen résztvevessen.

A közös hadügyminiszterhez a tengerészeti parancsnoktól a következő választáviratot kapta: Van szerencsém excellenciádnak a *Viribus Unitis* hadihajó szerencsés vízrebocsátását jelenteni s a magam valamint a haditengerészet nevében köszönetet mondani excellenciád és a hadsereg meleg együttérzéseért, amelyvel mai ünnepünkön részt vett. Az új hajó neve jelképe legyen a hadsereg és a

flotta állandóan hű együttműködésének is. Gróf *Montecuccoli*, tengernagy.

A trónörökös adománya.

Ferencz Ferdinánd főherceg a legutóbb Triesztben dühöngött vihar áldozatainak támogatására kétezer és az ottani szegények javára 500 koronát adományozott.

Üdvözlő táviratok.

A flotta-egyesületnek majdnem minden csoportja üdvözlő táviratot intézett a tengerészeti parancsnoksághoz a vízrebocsátási ünnepély alkalmából. Meleghangú táviratokat küldtek *Károly István* és *Lipót Szalvátor* főhercegek, a hadügyminiszter, valamint *Potiorek* hadseregfelügyelő az alája rendelt csapatok nevében. A magyar képviselők hódoló táviratot intéztek *Ferencz Ferdinánd* főherceghez, aki ezért *Návay* képviselőházi alelnökhez intézett táviratban mondott köszönetet.

Cercle a vizen.

Az osztrák urakháza tagjai a vízrebocsátási ünnepélyről és a flottaszemléről visszatérve a báró *Beck* Lloyd-gözsre reggelihez ültek, mely alkalommal *Lobkowitz* Ferdinánd herceg tartományi főnök ő felségére mondott lelkesen fogadott pohárköszöntőt. Gróf *Sylvia-Tarouca* meleg szavakkal köszöntötte föl *Ferencz Ferdinánd* főherceget, a király képviselőjét, az osztrák-magyar haditengerészet tengernagyát. Délután 4 órakor a *Molo di Sanita*-n horgonyzó *Ferencz Ferdinánd* és *Frigyos* főherceg gözsökön reuნიók voltak, amelyeken a vízrebocsátási ünnepélyen résztvevett majdnem valamennyi személyiség jelent meg. *Ferencz Ferdinánd* főherceg és *Mária Annunziata* főherceggasszony az itt időző főhercegek és főhercegnőkkel és *Montecuccoli* tengerészeti parancsnokkal mindkét hajón megjelentek és különböző személyiségeket tüntettek ki megszólításokkal. A hajóralépéskor a főhercegnőknek a hajók parancsnokai gyönyörű csokrokat adtak át. A fenségek mindkét hajóra cerelet tartottak. A *Ferencz Ferdinánd* hajóra, ahol teát szolgáltatnak fel, bemutatták a fenségeknek az idegen államok katonai attaséit *Ferencz Ferdinánd* főherceg és a többi fenségek a *Gotterhalte* hangjaiban az előirt katonai tisztelgések közben hagyták el a hajókat.

EGYHÁZAK.

Vád a szerb radikálisok ellen.

— **Peles Sziradovics öngyilkosságáról.** —

A kongresszus bezárása előtt.

Karlóca, június 24.

A kongresszus elnöksége ma bejelentette *Rohonyi* Gyula királyi biztosnak, hogy a kongresszus munkálkodását a mai nappal befejezi. A királyi biztos ennek következtében a kongresszust holnap ünnepiesen bezárja.

Dr. Peles Dusan kongresszusi alelnök a kongresszust délelőtt 10 órakor megnyitotta. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után napirenden van az ötös bizottság jelentése fölötti vita folytatása.

Dr. Miladinovics Zarko (radikális) kijelenti, hogy az ötös bizottság rosszakaratulag és könnyelműen járt el, amikor igaztalanul szemére lobbantotta a volt radikális kongresszusi választmánynak, hogy a nemzeti alapokat az interkaláris vagyomból kifolyólag 130.000 koronával megkárosította. Jelenlétben a kongresszus többségére a jelenlegi kongresszusi választmányának az az eljárása, hogy ez előtt három nappal fegyelmi uton megrovásban részesítette a nemzeti alapok egyik könyvelője hívatlanokát, amiért ez szólnak az interkaláris vagyontra vonatkozó egy darab ügyiratot átadott. Ellenzi *dr. Monajlovics* Vladislávnak az interkaláris vagyontra vonatkozó számadások tekintetében tett indítványát és magáévá teszi az ötös bizottság előadójának indítványát, mert esakis független bíróság van hivatalos ítéletet mondani.

Az elnök kijelenti, hogy *dr. Miladinovics* beszédében ezérlést tett *Siradovics* Dusan, az öngyilkossá lett segédjóság-felügyelő fegyelmi vizsgálatára.

Dr. Miladinovics közbeszóli: Báró *Rajacsics* fegyelmi ügyét érintettem beszédemben, nem pedig a *Siradovics*-ét.

Az elnök arra való tekintettel, hogy Siradovics öngyilkosságával kapcsolatban az ő nevét is fellemlítették, a kongresszusnak ez ügyben felvilágosítással akar szolgálni. Kijelenti, hogy a kongresszusi választmány bizta őt meg a Siradovics elleni vizsgálat fogantatásával abban az irányban, hogy Siradovics három esetben kérte a zárdaföldek bérbeadására az árverési határnapot, de mint kiküldött az árverésen nem jelent meg, minek következtében az árverések nem voltak megtarthatók. Ebben az irányban fogantatította a vizsgálatot, kijelenti azonban, hogy Siradovics szemben egyetlen olyan kifejezéssel sem élt, amely Siradovicsot öngyilkosságra kényszerítette volna. Különbösen is Siradovics mint tartalékos tiszt sértés esetén meg tudta volna azt torolni.

Dr. *Miladinovics* tiltakozik ez ellen, mintha ő beszédében a Siradovics elleni vizsgálatot említve ezéleztetett volna az öngyilkosság okaira. Ismételtten kijelenti, hogy nem a Siradovics, hanem a báró Rajacius elleni fegyelmi vizsgálatot említette.

Ezután *Markovics* Radoszláv és *Mucsevics* Vazul önálló pártiak felszólalásukban az előadó indítványát pártolták. Az indítványozók végzavai után az elnök elrendeli a szavazást. A többség az előadó indítványát elfogadta. Az elnök ezután szavazásra bocsátja a *Markovics* Radoszláv képviselő által a tegnapi ülésen a nemzeti egyházi mérnök és műépítész hatáskörének kiterjesztésére vonatkozólag tett indítványát.

Dr. *Novák* Szvetisláv radikális kéri a határozatképesség megállapítását. Az önálló pártiak lármája közepette az elnök felteszi a kérdést a szavazásra. Dr. *Novák* követeli a határozatképesség megállapítását. A többség oldalán nagy kavargás támad. Az elnök a nagy lármában kijelenti, hogy miután *Novák* későre tette meg indítványát, a szavazást elrendeli, ami meg is történik. Dr. *Novák* a házszabályokhoz kér szót. A tereben ismételtten nagy kavargás támad. Az elnök a felszólalást nem engedti meg és napirendre tűzi az indítványtevő bizottság jelentését.

Bosanac Pero előadó referál a kongresszusnak többek között *Rohonyi* kir. biztos multkori a kongresszushoz intézett közléséről. *Pribicsevics* Szvetozár önálló párti kiemeli, hogy pártja a mult évi, valamint a jelenlegi kongresszusban óriási munkát végzett. A kongresszusi választmányának bizalmát fejezi ki munkálkodásáért és reméli, hogy ez a tervezeteket az autonomia végleges rendezése céljából elő fogja készíteni.

Kliczin radikális párti kijelenti, hogy pártja nem fogadhatja el a szerb önálló párt álláspontját, hogy az autonomia végleges rendezéséhez szükséges a hierarchiával való megállapodás. A királyi biztos közlését illetőleg kijelenti, hogy abban némi utasítást, illetve ingerenciát lát, ami ellenkezik a kongresszusi szervezet S. szakaszával.

Elnök az ülést d. u. fél 6-kor berekeszti. Jeleníti, hogy a királyi biztos a kongresszusnak közléseket akar tenni. Evégből a legközelebbi ülést holnap déli 12 órára tűzi ki.

— (A pápa és Taft elnök.) A római „*Osservatore Romano*“ a pápának egy levelét közli, a melyet ez Taft elnök békebírósi kezdeményezése alkalmából intézett *Falcione* északamerikai apostoli megbízottnak. A pápa először is kijelenti, hogy meglegedéssel vett tudomást egyes előkelő állású amerikai személyiségek ilyen irányú kezdeményezéséről, mert a békét előmozdítani és a fegyverkezési lázot csökkenteni fölöttébb nemes feladat. A pápának, mint Isten földi helytartójának, különösen kell helyeselnie az iniciatívát és azért szívesen igéri tekintélyével való támogatását. A pápa azután sajnálkozását fejezi ki afölött, hogy a béke művét nem mozdíthatja elő közvetlenül, mint a régebbi pápák, hanem az imákra kell szorítkoznia. Ezzel nyilván Olaszország intervenciójára céloz a pápa, ami annak idején tudvalevőleg azt eredményezte, hogy a Vatikán nem vehetett részt az első hágai békekonferencián.

— (A pesti magyar ev. egyház közgyűlése.) A pesti magyar evangélikus egyház július 1-én délután 5 órakor a Deák-téri egyházi épület dísztermében dr. *Wagner* Géza felügyelő és *Raffay* Sándor lelkész elnökével közgyűlést tart.

— (Református lelkészgyűlés.) A magyarországi református lelkészek a közel jövőben árvaházat fognak létesíteni s az építés és fenntartás költségeit gyűjtés útján szerzik be. Eddig összesen 420.204 korona befizetés és megajánlás történt a Kálvineumra. A gyűlékezések és egyesek nagy buzgóságot fejtettek ki országsszerte, hogy ezt az aránylag nagy összeget előteremtsék. A Kálvineum-esték jövedelmén és az egyházközösségek segélyein kívül a reformátusok lakta városok legnagyobb áldozatkészséggel adakoztak a Kálvineum céljaira. Így *Losonez* város közönsége 20.000 koronát adott. A gyűjtés még folyamatban van.

A francia kormánybukás.

A miniszterek ma átnyújtották lemondásukat.

Budapest, június 24.

A proporzionális választói jog kérdése az, amely voltaképpen a Monis-kormányt megbuktatta. Ennek a választói rendszernek az ellenzői annyira elszaporodtak a francia parlamentben, hogy végre is legyűrték ezt a kormányt, amely az ugynevezett aránylagos választói rendszer híve. Mindinkább bebizonyosodik, hogy a hadsereg főparancsnokságának kérdése csak alkalmas ürügy volt arra, hogy a kormányt megbuktassák. Hir szerint *Cailloux* vagy *Clemenceau* van előtérben a kormányalakításnál. A francia kormányválságról szóló táviratainkat itt adjuk:

Páris, június 24.

A miniszterek ma tanácskozást tartottak, amelynek végzetével *Monis* miniszterelnöknek átnyújtották lemondásukat.

Rouen, június 24.

Fallières elnök ma délelőtt levelet kapott *Monistól*, hogy vasárnap reggel, amidőn *Fallières* elnök visszatér Párisba, be fogja nyújtani lemondását.

Páris, június 24.

A többség, mely tegnap a minisztériumot megbuktatta, a következőkből áll: 22 szocialista radikális, 12 szocialista republikánus, 24 tagja a demokratikus radikális baloldálnak, 70 progresszista, 44 tagja az *Action Libérale*nek és a jobb-pártnak, 21 pártönkivüli és egy híve az egyesült szocialistáknak. 92 képviselő, köztük 54 egyesült szocialista nem szavazott. Megerősítést nyer, hogy a kabinet bukása tényleg az aránylagos választói rendszer ellenzőinek tulajdonítható, akik el vannak határozva minden eszközzel megakadályozni a választói reform keresztülvételét.

Páris, június 24.

Cruppy valószínűleg külügyminiszter maradjon, hadügyminiszteré *Picard* amienszi hadtestparancsnok van kiszemelve. A tegnapi szavazás eredményének természetes következménye, hogy *Michel* tábornok, a legfőbb haditanács alelnöke a generalisszimus rangját és címét fogja megkapni. *Clemenceau* a válsággal szemben egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik. Az esetben, ha *Cailloux* alakítaná meg az új kabinetet, *Clemenceau* nem fog nehézséget támasztani.

Páris, június 24.

Amikor a tegnapi szavazás eredményét kihirdették, a tereben óriási izgatottság támadt. A miniszterek helyükön maradtak és több képviselő fölkiáltott:

— Mit jelentsen ez? Ti még mindig a miniszteri székeken vagytok? Lemondani! Lemondani!

Negyedórával a szavazás előtt *Périer* igazságügyminiszter a beteg miniszterelnöknek telefonozott s ezt kérdezte tőle:

— Elfogadjuk-e az egyszerű napirendet? *Monis* erre ezt felelte:

— Miért ne? Fogadják el!

Périer ennek ellenkezőjét értette és így lefekezett a kormányválság. Nem lehetetlen, hogy a miniszterek *Fallières*nek *Normandiából* való visszatérkezése megragadnak hivatalukban, mindenesetre valószínű, hogy *Fallières* meg fogja kísérelni, hogy az egész kabinet visszalépését megakadályozza.

Általánosan azt hiszik, hogy *Delcassé* okozta a kabinet bukását. *Goiran* tábornok elfogadta az egyszerű napirendet, de *Delcassé* ellene mondta és *Piquard* napirendjének elfogadását követelte.

Felmentették a Zsilinszky-fiukat

— A gyulai ítélet. —

Budapest, június 24.

Az izgalmas békéscsabai dráma egy felmentő ítélettel véget ért. Az esküdtek *Zsilinszky* Gábort csak jogos önvédelemből elkövetett emberölésben mondták ki bűnösnek s ennek alapján a bíróság *Zsilinszky* Gábort felmentette. A másik fivért, *Zsilinszky* Endrét szintén felmentette a bíróság. Élénk szenzációt keltett ez az ítélet mindenfelé. A parasztvezér megöletése sem keltett talán nagyobb izgalmat az országban, mint ez az ítélet, amely *Achim* András megöletését fölmenti a reájuk rótt vád alól. Békéscsabán és vidékén egyébről sem beszélnek az emberek, csak erről. Az „urak és parasztok“ problémája most még élesebben veti rá fekete árnyékát erre a feldult, zavaros, lázongó megyére, mint valaha. Az urak felmentették a maguk fajtáját, mondják a parasztok és odasandítanak a sarokba állított kaszára, amelyet *Achim* András annyiszor a kezükbe szeretett volna nyomni, amikor az urak elleni háborúról szónokolt. Félelmetes elgondolni is, mi lesz akkor, ha ez a heves vérmérsékletű, elkeseredett nép feltámad, hogy megtorolja a maga vezérének halálát. Mert a nép még most is hisz *Achim* Andrásban; még mindig nem győződött meg arról, hogy ez a népvezér voltaképpen az ő vállukon lett azzá, amivé vált: a nép még mindig szereti azt, aki elég erős arra, hogy megfékezze. Minden paraszti kunyhóban örökmécsesek égnek *Achim* Andrásért és a fészület alatt nem imáknak az égbe, hanem szitkok, gyalázó mondatok az urak ellen, akik nem engedik bántani a maguk fajtáját.

Pedig ennek az ítéletnek semmi köze a megyei politikához. Arról a lényeges és súlyos kérdéstről volt szó, hogy menthető-e az, aki a legnagyobb és megérthető emberi felháborodásban megöli azt, aki a maga fékezhetetlen erejének tudatában mindenkivel éreztette ezt az erejét, bántóan, durván, brutálisan, amint azt egy elvakult parasztvezér teheti. Az esküdtek verdiktje kifejezi, hogy *Achim* András elkövetett bűneit nem lehetett másképpen megtorolni. A legszentebb emberi életet önkényes emberi erőnek eloltania nem szabad. De *Achim* András ellen, akin nem fogott sem a szív, sem az ész, sem a büntetőtörvénykönyv ereje, nem lehetett másképpen védekeznie a végsőkig elkeseredett, bántalmazott, megrágalmazott embernek, csak fegyverrel. Ezt jelenti a verdikt és korántsem azt, hogy ezentul amelyik ember bánt, azt agyonlöheted. Annyit sem jelent, hogy az urak megvédelmezik azt az urat, aki a parasztot megöli. Mondjuk, mindössze arról van szó, hogy tizenkét esküdtesember a szívére tette a kezét és néhány pillanatra belelátott az emberi lélek mélyére, oda, ahol a vétkek, szenvedélyek, érzések és a megbocsájtatható, nagy, igaz, emberi felindulások lakoznak.

A gyulai tárgyalás mai utolsó napjáról szóló részletes tudósításunkat itt adjuk:

Az elnöki rezümé.

A tárgyalás megnyitása után az elnök kérdést intéz az ügyészhez, hogy kíván-e a védőknek felelni. Dr. *Liszy* Viktor ügyész kijelenti, hogy nem él a replika jogával. Nem kívántak nyilatkozni a vádlottak sem.

Az elnök ezután felolvasolta a kérdéseket.

majd a rezümét terjesztette elő, mely ötnegyed óráig tartott.

— Az a dráma, — ugymond — mely Csaba eszöndes Mészáros-utezóján lezajlott, szomorú, de színes formában megisméltetőtt előttünk. Fölvultak a szereplők, kihallgattuk a tanukat, most már tisztában lehetnek a drámával. Csak a kritika hiányzik. A kritika az esküdt urak igazmondása lesz. Ezt ki kell mondani bátran, férfiasan, legyen az a vádlottra néző kedvező, vagy kedvezőtlen.

Visszavonulnak az esküdtek.

Kioktatja ezután az elnök az esküdteket, elmondta a törvény idevonatkozó rendelkezéseit, megvilágította a jogi kérdéseket, amelyekkel az esküdteknek foglalkozniok kell. Ismertette a büntető-törvénykönyvnek az emberi élet elleni büntesek-ményre vonatkozó rendelkezéseit, a testi sértésre, a jogos önvédelemre, a társtettségre és a büntes-zédre vonatkozó paragrafusokat. Ezután az elnök Horváth Istvánnak, a legöregebb esküdtnak átadja a kérdéseket, az ügyiratokat és az esküdtek 10 óra 50 perczkor tanácskozára vonultak vissza.

Attól a percztől fogva, hogy az esküdtek visszavonultak, nőtön-nőtt az izgalom. A közönség a folyosón csoportokra verődve izgatottan várta a verdiktet. Tizenegy óra után egy csendőrszakasz megszállta a törvényszéki épület folyosóit, hogy az esetleges tüntetéseknek elejét vegyék.

Az esküdtek verdiktje.

Az esküdtek két óra után hirdették ki a verdiktet, mely a következő:

Az első kérdésre, hogy bűnös-e Zsilinszky Gábor a gyilkosságban, nemmel feleltek az esküdtek.

A második kérdésre, hogy bűnös-e Zsilinszky Gábor a szándékos emberölés tekintetében, szintén nemmel feleltek.

A hetedik kérdésre, hogy bűnös-e a háltatózó súlyos testi sértésben, hétnél többen igennel feleltek.

A nyolczadik kérdésre, hogy jogos önvédelemből cselekedett-e Zsilinszky Gábor, az esküdtek igennel feleltek.

Zsilinszky Endrere vonatkozólag az esküdtek valamennyi kérdésre nemmel feleltek.

A felmentés.

A verdikt kihirdetése után a bíróság visszavonult, hogy meghozza az ítéletet. Rövid tanácskozás után az ítélettanács ismét megjelent a tárgyalóteremben s az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint a két vádlottat az esküdtek verdiktje alapján fölmentette és a fölmerült 1346 korona 9 fillér bűnügyi költséget a kincstárral szemben állapította meg. A bíróság egyttal elrendelte, hogy a bűnjeleket a vádlottaknak visszaadják.

A Zsilinszky-fiukat szabadon bocsátották.

A bíróság ítélethirdetése után az ügyész indítványozta, hogy a vádlottakat az ítélet jogerőre emelkedéséig tartsák vizsgálati fogóságban. Dr. Kenedi Géza és dr. Keppich Frigyes védő felszólalása után a bíróság mellőzte az ügyész indítványát és a két Zsilinszky-fiut azonnal szabadon bocsátotta.

Az „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 766

A magyar Monte-Carló.

— Játékbank a Margitszigeten. —

Egy francia-belga pénzcsoport tárgyal a közmunkatanácscsal.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

Skandalózus merénylet készül a főváros jó hírve ellen. Nem azok dobják oda prédaul a főváros jóhírnevét, akiket városunk, vagy a magyarság ellenségei gyanánt ismerünk. Egy állami szervezet, a közmunkák tanácsa — melynek élén ez idő szerint gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök áll — vállalta ezt a dicstelen szerepet, amikor a tulajdonát képező Margitszigetet — fővárosunk szemefényét — játékbank céljaira bérbe adja egy külföldi konzorciumnak hosszú, szinte végtelen — halvan esztendőre.

Talán még elég korán értesülünk és adunk hírt erről a készülő botrányról, hogy annak megvalósítása ellen glédába szólítsuk mindazokat a tényezőket, akiknek szívében fekszik a főváros jóhírnek az érdeke. Az eszme — hogy játékbank létesüljön Budapesten, a Margitszigeten — nem most kísért először. Ha annyiszor és oly következetesen sikerrel visszavertük e törekvéseket: most, amikor a lehető legkomolyabb stádiumba került a játékbank létesítése — össze kell fogni minden tényezőnek, hogy egyesült erővel emeljenek gátat a csunya, veszedelmes és erköcs-telen terv megvalósításának.

A közmunkatanács tervét és a pénzcsoporttal folytatott tárgyalásait a közmunkatanácsnak egy beavatott tagjától nyert értesülésünk alapján a következőkben ismertetjük:

A Margitsziget jövője.

Amikor a Margitsziget viszontagságos mult után vagy két évvel ezelőtt a közmunkák tanácsának tulajdonába ment át, a gyönyörű tírdédkert új tulajdonosa elegáns brosurában ismertette a Margitsziget jövőjére vonatkozó nagyszabású terveit. Sok üdvös eszmét és tervet ígért ebben megvalósítani, hangsúlyozta, hogy nemes szellemben akarja a közmunkatanács a szigetet fejleszteni és bejelentette azt is, hogy a felsorolt tervekkel még távolról sem merítették ki a sziget jövője fejlesztésének teljes programját.

Azóta elmúlt vagy két esztendő és abban a helyzetben vagyunk, hogy számot tudunk adni arról a kibővített programról is, melyet a közmunkatanács szakbizottsága kivitelre már el is fogadott. E terv szerint a közmunkatanács kölcsön útján beszerzendő huszmillió koronára rugó beruházást eszközölne a Margitszigeten. A beruházási program felöllel számtalan új létesítményt, nagyszabású átalakítási munkálatokat úgy a Margitsziget alsó — valamint felső részén. A program szerint létesülne az alsó-szigeten:

- Nagyszabású modern szálloda;
- női- és férfi-uszoda;
- dunai strandfürdő;
- jégpálya;
- yacht-kikötők végig a Dunaparton;
- sporttelepek;
- 25—30 családi ház jellegű villa;
- nyári mulató, színház, variété, szórakozóhelyek stb.

A felső Margitszigetre terveznek:

Modern vizgyógyintézetet elegáns szabású szállodával; ivócsarnokot nagy sétateremmel, néhány ezer embert befogadó képességgel;

Kaszinóépületet kényelmes, tág termekkel stb.

Ezeket az új intézményeket kívül az összes meglévő építmények kibővítése és modernná való átalakítása is tervezve van. Kocsikozó céljára öt kilométer hosszú széles kocsit fog

létesülni, mellyel párhuzamban villamos vasúti körforgalomról is történik gondoskodás. A hajóállomások kiépíttetnek, hogy rossz idő esetén tető alatt legyenek a várakozók. A város-csarnokban czukrászda, buffet fog rendelkezésre állani.

Ez az a nagy beruházási munkaprogram, mely a közmunkatanács plénuma előtt még nem volt. A szakosztály most fogja csak a részletes tervet sokszorosítani és nyilvánosságra hozni, hogy a közvélemény kritikáját megismerje, mielőtt a program kiviteléhez hozzáfog.

Legyen-e játékbank?

Úgy vélekedünk, hogy e tervnek általunk való korai közléccével fölszögezőssé válik annak a közmunkatanács részéről szándékolt sokszorosítása. Nemcsak azért, mert az általuk nyilvánosságra hozandó program egy betűivel sem mondana többet annál, amit fentebb elmondottunk, hanem azért is, mert a hivatalos programból bizonyára kifelejtették azt, amiről mi az alábbiakban részletesen beszámolunk.

Már csaknem évtizedek óta — az idegenforgalom fellendítésének ürügye alatt — akadtak kalandos és komoly vállalkozók, akik a csudaszép fekvésű, vadregényes Margitszigetet játékbank céljára ki akarták bérelni és igen nagy kedvezményeket, nagy bérösszegeket ajánlottak fel úgy az államnak, mint a fővárosnak arra az esetre, ha megengedik nekik ott egy játékbank létesítését. Akadt olyan vállalkozó is, aki belement volna abba a feltevésbe, hogy magyar honos a játéktérmebbe be ne tehesse a lábát. Ezeket az ajánlatokat mindég visszautasították az illetékes tényezők, mert a legnagyobb mértékben erköcs-telennel találták. A közmunkatanács maga a sziget tulajdonbavételkor is nyilatkozott erről a kérdésről és megemlítette, hogy több ízben volt már szó a főváros vezetőkörében arról, hogy a Margitsziget fényének emelése és a főváros idegenforgalmának fokozása céljából a szigeten roulette-bankot engedélyezzenek. A közmunkatanács vezetőférfiai előtt is ismeretes ez a terv, de bármilyen kezesgető is volt, érett megfontolás után elejtették. A közmunkatanács magas nívóra akarja emelni a szigetet, de — szörül-szóra így nyilatkozott két évvel ezelőtt a közmunkatanács — ezt a célt nem olyan eszközökkel akarja elérni, melyek erköcsi szempontból kifogás alá eshetnek.

Gerbeaud jelentkezik.

Igen, két évvel ezelőtt a közmunkatanács még erköcsi szempontokra hivatkozott, ma azonban az erköcsi szempontokat már nem mérlegelik olyan lelkiismerettel. Erre vall az a körülmény, hogy a közmunkatanács már hónapok óta tárgyal komolyan és a legapróbb részletekre is behatóan egy francia és belga pénzemberekből álló konzorciummal, amelynek egyik főexponense Budapesten Gerbeaud Emil czukrász. Ez a pénzcsoport ugyancsak 20 millió korona befektetéssel hajlandó megvalósítani a közmunkatanácsnak fentebb ismertett teljes programját, sőt — még ennél is többet. Egy nagy kupolacsarnokot, klubhelyiséget is létesítene az osztondei „club privé” mintájára. Ebbe a klubba természetesen csakis pénzes tagokat vennének fel, miután e klubban a roulett, bakkarát és a többi hasonlóan veszedelmes szerencsejáték lenne a fő vonzóerő. Vagyis a Margitsziget végeredményében átalakulna nagyszabású játékbankká. A játékbank-csoport 60 évre akarja az egész Margitszigetet bérbe venni, és ezalatt az idő alatt a sziget minden jövedelme őket illeti. Fizetnek pedig ezért a Közmunkatanácsnak — százalékos részesedést a játékbank nyereségéből. A bérösszeg ugyanis fixirozva nincs, hanem a haszonlehetetnek az az alapja, hogy a játékpénzcsoport csak a 11 millió koronának rendes kamatát fizeti haszonbér fejében, amennyibe a Margitsziget megvétel a közmunkatanácsnak került. Ha azonban a játékjövedelem a befektetett tőke amortizációját eléri, a jövedelemtöbbletől százalékos részesedés illeti meg a közmunkatanácsot. A hatósági felügyelet a közmunkatanács kezében marad, ami azt jelenti, hogy a közmunkatanács vállalja a játékbank protektorátusát. Gyönyörű és kápráztató tudat, hogy a játékbank ellenőrzését ez az előkelő állami

szervezet gyakorolja, melynek elnöke ezidő-
szent: gróf Khuen-Héderváry Károly mi-
nisterelnök.

A játékpénz-csoport alkudozik.

A főváros vezető köreiben az egész tervet nagyon rokonszenvesen fogadták. A közmunkatanács és a konzorcium tárgyalása most azon akadt meg, hogy a 60 évi haszonbérletet a közmunkatanács le akarja szorítani 40 évre. További nehézségek merültek fel leguőbb a garancia kérdésében is. A pénzcsoport ugyanis garanciát kíván arra az esetre, ha állami és törvényes intézkedéssel a haszonbérleti idő lejártá előtt betiltanák a játékbank működését. Ez az utóbbi kérdés most a kemény dió. Am ha erre a problémára is megoldást találnak, egészen bizonyos, hogy rövid idő múltán rötgett konkurrencziája támad Monte-Carlónak — a Margitsziget képében.

A francia-belga pénzcsoport tagjai csak a napokban utaztak hazafelé, hogy tárgyalásaik eredményéről otthon beszámoljanak. A közmunkatanácsal történt megállapodásokat ad referendum vették és most úgy áll a dolog, hogy az egész tranzakciónak még ebben a hónapban dűlőre kell jutnia.

A szuverén közmunkatanács.

A közmunkatanács — mely minden erkölcsi skrupulust félretett — abból indul ki, hogy a Margitsziget megvételével az állam nagy terhet vett a nyakába és a mai viszonyok között — amikor a sziget jövedelme a vételárnak alig 1 százalékára rug — jó hosszú ideig szó sem lehet a sziget jövedelmezőségéről. Ez és csakis ez a szempont uralja ma a közmunkatanácsot, amely egyszeribe tudatában van „szuverénitáának”, belemegy ebbe az erkölctelen üzletbe, egyszerű anyagi érdekből. A városnak — mint ilyennek — ehez az üzletükhöz semmi köze. A rendőrhatalomnak lehetne beleavatkozási joga a tiltott szerencsejátékok címén, de hiszen — azért épül a nagy kupolacsarnokos klubhelyiség, hogy oda senkifia a játékosokon kívül be ne tehesse a lábát. A jó urak nem fognak az Isten ege alatt bakkozni. Jó, kényelmes, puha kerevetű termekben fosztogatják majd a játékszenvedély áldozatait, gyönyörű kilátással a szőke Duna zajló hullámaira, hogy a vagyoniukat vesztett játékosok az élet további közdelmei előtt észrevétlenül odamenekülhessenek.

„Rien ne va plus!“

Nagyon valószínű mind ezek után, hogy nemsokára a „rien ne va plus“ hangos kiáltásait, aranypénzek ceangését és az izgalomtól felhevült játékosok felszisszenését fogják visszhangozni a Margitsziget kupolacsarnokos, pazarfényű és berendezési terméinek aranszegélyes falai. A lelkek mélyéből fakadó éshajtások pedig el fognak veszni a nagy embertömeg okozta zajban, zsiibongásban. És a külföld egyszeribe felkapja Budapest hírét és ha tönkre is tették a hírünket: azzal vigasztalódhatunk, hogy ez az első sikeres lépés ahhoz, hogy állami önállóságunkról a külföldön is tudomást szerezzenek.

TÁVIRATOK.

A bolgár parlament botrányai.

Szofia, június 24.

Jellemzi a hangulatot, mely a királylyal szemben a bolgár pártokban uralkodik, hogy a nagyszámu szófai napilap között egy sem akad, amelyik a tirnovói botrányról megemlékezve, a botránycsinálókat és politikájukat elítélje s az uralkodó emlelt lándzsát törjön. Sőt a mai kormánypart lapjai még olajat öntenek a tüzre.

Igy például a „Den“, a koalíciós kormány organuma, ezeket írja: „A bolgárok praktikus nép, amely a pusztá forma kedvéért nem hajlandó lúrnát csinálni. Ami azt jelenti, hogy ők, ha bizonyos formalitások megóvása végett tiltakoznak, komoly okuk van az izgatottságra és kiabálásra. Ennélfogva a kamarában történt incidenspek különös jelentősége van és az „illető“, aki ennek a

jelenetnek ütközéspontja volt, jól tenné, ha komolan venné ezt és gondolkoznék fölötte.“

A „Balkanski Tribuna“, a Gesov-féle nemzeti párt lapja úgy véli, hogy a kamarában történt botrány nagyon tanulságos volt. Arra enged ez következtetni, hogy komoly mozgalom van a király személyes uralma ellen. Ferdinánd király jobban tenné, ha a „canaille“ ellen való kifakadások helyett a neki oly kevésbé tetsző észszerűséget választaná, nyugodtabban viselkednék és kevesebbet agítálna a bolgár nép rovására.

Dr. Grenadier, a Stambulovista-párt vezére, így ír „Voled“ című lapjában: „A láрма ezután a jelenet után bizonyára véget ér. Daczára azonban ennek, nem kerülheti el figyelmünket, hogy ez a manifesztáció a király presztizsén csorbát ejtett. Bármiféle elégtételt kapjon is az uralkodó, az a titokzatos varázs, amely felerészét alkotja az uralkodói erőnek, elveszett. Természetes: aki szelvet vet, vihart arat.“ Grenadier emlékeztet ezután arra, hogy tulnyomórészen a mai kormánypart hívei voltak azok, akik 1903. január 3-án, a stambulovista rezsim idején Ferdinánd királyt a Nemzeti Színház megnyitása alkalmával minden igaz ok nélkül kifutólták.

Más lapok is megemlékeznek a mostani eset alkalmából erről a napról. Így a szociáldemokrata „Cambana“ szerint a minapi jelenet még fényesebb lapja Bulgária történetének, mint az említett január 13-ika. A következőket írja ez az újság: „Ferdinánd király mindig azt hitte és ki is mondta, hogy ő Bulgáriában minden. A bolgárok arra készülnek, hogy rövid idő alatt rettaneles leckét adjanak neki, annak a megismerését, hogy ő semmi. Ferdinánd király mindig az ő hü hadseregéről beszél, azonban majd meg fog győződni arról, hogy semmi sem tart ezen a világon örökké s a bolgár hadsereg hűségének is vannak bizonyos határai.“

Szofia, június 24.

A parasztpártiak a szocialistákkal s a radikális demokratákkal egyesültek a nagy szobranjában való együttes állásfoglalás érdekében. Elhatározták, hogy az alkotmánymódosításra vonatkozó összes javaslatok, valamint a királyi cím megerősítése ellen állást foglalnak. Azt hiszik, hogy a nagy szobranjé tárgyalásai igen viharosak lesznek.

Tirnovó, június 24.

A nemzetgyűlés megkezdte az alkotmányreform általános vitáját.

Tirnovó, június 24.

A nemzetgyűlés mai ülésén Strachimirov parasztpárti az alkotmány 17. cikkének újból szövegezése ellen tiltakozott, mert ez veszélyesen kiterjesztené a király jogkörét és a nemzet jogait csorbítaná. Heves támadásokat intézett a király ellen és azt mondotta: Bulgária eddigi külpolitikáját dinasztikus érdekek vezették. (Ellentmondás a többségnél.) Végül arra kérte az egybegyűlteket, tartsák szem előtt, hogy a nemzet jogait folytonosan védeni és nagyobbítani kell, de megrövidíteni soha. A parasztpárt az alkotmánymódosításra vonatkozó javaslatok en bloc elvetését javasolja.

Az albániai zavarok.

Pétervár, június 24.

A balkáni helyzetet az orosz diplomáciai körökben nagyon feszültnek tekintik. Tegnap Nikita montenegrói királynak egy külön követe érkezett ide, ki hivatalos helyen fontos megbeszéléseket tartott.

Cettinje, június 24.

Tocchi albán főkelővezér, aki tegnap ideérkezett, Izmail Kemállal folytatott beszélgetése közben azt mondta, hogy a függetlenség kiküzdése azért hiúsult meg, mert a kívülről ígért erkölcsi és anyagi támogatás elmaradt.

Monasztir, június 24.

A mai szelamlik az itteni mecszetben ünnepiesen és incidens nélkül folyt le. A szultánt mindentülden üdvözölték. A mecszet elhagyásánál ismételt üdvözölte a konzulokat, akik feleségeikkel a czerimónián jelen voltak. Ma előreláthatólag kiad-

ják az amnesztia irádét, amelyvel az 1909. márczius elseje és 1910. márczius elseje között hadbíróságok által politikai deliktumok miatt elítéltek kegyelmet kapnak.

Konstantinápoly, január 24.

Azon külföldi jelentésről, amely szerint török csapatok Vjiszannul vereséget szenvedtek, itt semmit sem tudnak.

A török lapok jelentése szerint a monasztiri tegnapi szelamlik után Ubejdula ulema török képviselő, aki a pénteki prédikációt tartotta, a szultántól engedélyt kért, hogy öt ghazinak (győzőnek) szólítsa, mert a szultán meghódította a sziveket. A szultán azt válaszolta, hogy nem akart véres győzelmet aratni. Nem akart ekot adni, hogy valakinek vére folyjon. Azt akarja, hogy a nemzet őrizze meg a békét.

Frankfurt, június 24.

Konstantinápolyból jelenti a Frankfurter Zeitung tudósítója, hogy Montenegro 5 millió frank kártérítést kért a török kormánytól azokért az anyagi párokért, amelyeket a montenegrói területre menekült malisszorok okoztak. A porta visszautasította a cettinjei kormány követelését.

Szaloniki, június 24.

A lakosság nagy ovációval fogadta a szultánt, mikor a herceg-ekkel és a miniszterekkel a kikötőbe mentek. A hadihajók ágyuinak dörgése között szállott hajóra a szultán s melegen bucsuzott el az ifjutörök komitő küldöttségétől. A látogatás nagy morális hatással volt az itteni népre és az ifjutörök központi komitő is meg van elégedve.

Cettinje, június 24.

Azon jelentésekkel szemben, amelyek hírül adják, hogy malisszorok montenegrói katonáktól támogatva, Seldse körül egy őrházat megtámadtak, illetékes helyről kijelentik, hogy mint az itteni török követség panasza alapján megállapították, ebben az ütközetben montenegrói katoná nem vett részt. Montenegro változatlanul teljes semlegességet tanusit és az albán akciótól teljesen távol áll.

Monasztir, június 24.

A szultán ma reggel Szalonikibe utazott. A pályaudvaron bucsuvétel céljából az összes méltóságok és a konzuli kar jelentek meg. A szultán a pályaudvaron mindjárt udvari vonatjára szállt, amely ágyudörgés és a lakosság ovációi közben elindult. A szultán egyenesen a szalonikii kikötőbe utazik és azonnal hajóra száll.

Szaloniki, június 24.

A szultán ma Monasztirból ideérkezett. Az állomáson a váli, a hadtestparancsnok, az ifjutörök bizottság vezetősége és a városi hatóságok fejei fogadták. Az uralkodó azonnal megérkezése után a miniszterekkel és kíséretével a Haireddin Barbarossa hadihajóra ment, miközben az ágyuk üdvözlőseket tettek. Mihelyt az egész podgyaszt a hajóra vitték, elindult az Konstantinápolyba. A szultán testőrsége különvonaton utazik Konstantinápolyba. A szultán a hatóságoknak, valamint a bizottságoknak elismerését fejezte ki és azt mondta, hogy az ország lakosságának jólétét és boldogulását óhajtja. Az udvari vonat érkezésénél megjelentek diszben az idegen államok konzulai is.

Cettinje, június 24.

(Hivatalos.) A török követ ma utazott Podgoriczába, ahol a felkelők vezetőivel tárgyalni fog és igyekszik majd azokat meghódításra bírni. A találkozás a podgoriczai török konzulátuson lesz. A montenegrói kormány e találkozás elősegítésére minden lehetőt elkövetett.

A marokkói helyzet.

Páris, június 24.

Segonzac márki kutató-utazó az Echo de Parisnak jelenti Tangerből: Az uezsani serif megbizta őt annak kijelentésével, hogy Uezsan a spanyolok mindennemű támadása ellen védekezni fog és hogy a serif mint Franciaország védenceze a francia zászlót tüzné ki. E határozat komolysága nyilvánvaló.

Madrid, június 24.

Canalejas miniszterelnök alaptalannak jelentette ki azt a híresztelést, amely szerint Páris és Madrid között a diplomáciai tárgyalás megszokad.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jun. 24.	jun. 23.	jun. 22.
Buza	helyben	95%	96%	97%
	juliusra	94%	95%	96%
	szeptemberre	94%	96	96%

Tengeri júniusra	61	62½	63¼
júliusra	64	65	65
Chicago.			
Buza szeptemberre	88¾	89¾	90
Tengeri júliusra	55¾	56¾	57¾

Newyork, június 24. Gyapot Newyorkban, helyben 15.— (15.10). Gyapot júliusra 14.63 (14.58). Gyapot szeptemberre 14.56 (14.55). Gyapot New-Orleansban, helyben 15½ (15.—). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphában 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.55 (8.55). Zsir Rohe és Brothers 8.65 (8.65).

Chicago, június 24. Zsir júliusra 8.15 (8.20). Zsir szeptemberre 8.30 (8.32). Szalonna short clear 8.37 (8.18). Sertészsír szeptemberre 15.35 (15.57).

Umlauff a győztes.

— Saját rekordját megjavította. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

A *Zeit* által rendezett bécs—budapesti repülőverseny határideje ugyan csak holnap este jár le, de az eddigiek után aligha lehet a verseny győztese más, mint *Umlauff*, a bátor lelkű dragonyos-kapitány, aki ma reggel két óra 22 perc és 49 másodperc alatt repült Budapestről Bécsbe s ezzel hat percczel megjavította a maga rekordját.

A kiváló pilóta olyan biztonsággal, halál-megvetéssel és elszántsággal uralja a levegőt, amilyen aviatikai kvalitásokat csak a nagystíli európai repülők egynémelyikéről tételhetünk fel a nyújtott produkeziók után. *Umlauff* dragonyos-kapitány rokonszenves szereplésével és bravuros repülésével a kiváló aviatikusok sorába iktatta be magát.

A többi versenyzők közül ugy látszik *Miller* teljesen lelépett a küzdőtérrel, míg *Warchalowsky* holnap reggel akar indulni Bécsből s ugyanakkor, amikor *Bier* főhadnagy Bécsbe visszatér. Ilyen auspiciumok mellett tehát a holnap este hat órakor lestopolendő verseny győztesét kétségtelenül *Umlauff* kapitányban üdvözölhetjük.

A repülőverseny mai napjáról tudósítónk a következőket jelenti:

Az indulás.

Csekélyszámú közönség gyűlt össze ma reggel négy órára a repülőtéren. Javarészen javithatatlan éjszakai lumpok, akik nem sokat kockáztattak azaz, hogy a tegnapiakhoz hasonló csalódás éri őket, ha senki sem indul légi útjára.

Egyedül *Umlauff* jelentkezett. A kapitány a Ferenc József lovassági laktanyából, ahol az éjjelt töltötte, négy óra tájt érkezett ki automobilon a repülőtérré. Az Aero-Klub néhány tagja, dr. *Massányi* Ernő meteorológus, azonkívül sok katonatiszt volt jelen. Míg a montörök a gépet szerelték, *Umlauff* kapitány az impresszióiról beszélt.

— Mennyire alá van rendezve az aviatikus lelkiállapota a körülmények hatásának mondja. Mikor június tizenegyedikén a Wienerneustadt—Painkircheni versenyen résztvettem, csak *Biert* vártam, aki az elsőként indult, amikor jelentették, hogy *Wiesbach* szerencsétlenül járt. Csüggedés fogott el és visszaléptem a versenyzéstől. A gépészeim ismerik azt az érzést; mint jelent a magasba repülni — fejezte be a rövid beszélgetését.

Dr. *Massányi* Ernő, az Aero-Klub meteorológusa felbocsátott egy ballont és konstataulta, hogy a szél középerős és 700—800 méter magasra kell emelkednie *Umlauff*nak a géppel, hogy lehetőleg nyugodt utazása legyen. Erre kihúzták a gépet a hangárból, *Umlauff* megégszer szemlét tartott fölötte, belebújt bundájába és elbucszott kísérőitől.

— A vizontlátásra! Budapestén nagyon jól éreztem magamat! — mondta németül, majd pár halk szót váltott még *Pivng* titkárral és felült gépjére. A gép berregni kezdett, *Umlauff* megemelte sapkáját, meglengette és elkiálva magát magyarul:

— Vizontlátásra! Éljen Magyarország! — felrepült a magasba. Dörgő Hoch! volt a válasz a

magyar istenhozásra... Egyszer körülrepülte a teret aztán átrepült a startvonalon és 4 óra 30 perccel elhagyta a Rákost.

Utközben.

A Magyar Aero-Klub *Umlauff* elszállása után Győrben *Petz* főorvost, Bécsben pedig *Econom* Konstantin barát, az Osztrák Aero-Klub elnökét telefonon értesítette a megtörtént szerencsés indulásról.

A repülőtéren egybegyűlt közönség továbbra is a helyszínen maradt, hogy a Bécsből várt startolókat érkezését bejárja.

Öt óra 50 perccel érkezett az első jelentés Győrből, ahonnan *Petz* főorvos telefonon jelentette, hogy *Umlauff* 5 óra 40 perccel a katonai repülőtér felett körülbelül 50 méter magasságban megtette a szabályszerű kört, azután a város felett Bécs irányában tovarepült.

Győrben reggel 5 óra 40 perccel tünt fel hírtelen a levegőben *Umlauff* kapitány biplánja. Mint óriási szitakötő lebegett a magasban. A lövőtér mellett gyakorlótéren *Zwirski*, a bécsi aéro-és autoplán-klub titkára, ki két nap óta Győrben időzik, 12 fehér lepedőből álló nagy térszerű pontot jelölt meg. *Umlauff* feltünése után két perccel pontosan átröpülte a fehér jelzést a város felé és szabályszerű elipszist írt le. Amidőn északdéli irányba fordult, keleti szél fújt, mely a biplánt feloldalra fordította, azonban a kapitány a széllal megküzde, gyönyörűen és biztosan repült a kijelölt pont felett. A 80—100 méter magasságban történt elipszis leírása után mindig magasabba emelkedve, eltiint Bécs felé. Feltünésétől eltávozásáig 10 perccel volt látható a gyakorlótéren és a város fölött. A gyakorlótéren jelen voltak, köztük sok hölgy, gyönyörűséggel nézték a bátor aviatikus repülését.

További jelentések *Umlauff* közbeeső útjáról sehonnán sem érkeztek.

Megérkezés balesettel.

Nyolcz óra 25 perccel megszólalt a repülőtéri irodahelyiség telefonja. Bécs kívánt beszélni. A bécsi „*Zeit*“, amely a bécs—budapesti távrepülési versenyt kiírta, a következőket jelentette:

„*Umlauff* kapitány 6 óra 53 perccel a simmeringi célponthoz megérkezett, tehát 2 óra 22 perc és 49 másodperc alatt tette meg útját és ezen repülésével (2 óra 28 perc és 30 másodperc volt a bécs—budapesti idő) jövet az utat 6 hercczel rövidebb idő alatt tette meg.

Umlauff lassan ereszkedett a levegőben és körülbelül ötven méter magasságban kétszer körülrepülte a teret, hogy a leszállásra alkalmas teret találjon. De mindenütt embereket talált és az automobil-klub emberei hiába integettek a közönségnek, hogy hagyja el a teret. *Umlauff* ekkor a repülőtér bokros, fás szélé felé kormányozta készülékét, ahol kevesebb ember állott.

A bátor kapitánynak, miután két útja alatt semmi baj nem érte, a leszállásnál egy kis balszerencsével kellett megküzdenie. A gép egyik szárnya a magas cserjébe akadt és a következő perccel a biplán ugyszólván bukfenezetet vetett a levegőben. Pillanatnyi elszörnnyedés: az automobilon túlkölve rohantak a biplán felé. *Umlauff* ott feküdt a gépen és integet:

— Nincs semmi baj.

Csakugyan nem történt semmi. *Umlauff* rá volt köve a bilápra és mikor ez felfordult, neki is bukfenezet kellett vetnie a levegőben. Megsérülnie azonban nem lehetett, mert a biplán alsó szárnya megvédte.

Felzabadiották a zsinagógától, mire a kapitány leugrott az ülésről. Addigra a körülálló már megállapították, hogy a gépnek komoly baja nem történt, csupán egyik szárnya törött el. Melegen, barátságosan üdvözölték a körülálló *Umlauff* kapitányt, aki aztán barátai társaságában automobilon robogott be Bécsbe.

A többi versenyző.

Ma reggel *Miller* főhadnagy 7 óra körül a startvonalon ugyan átrepült és mintegy 100 méter magasságba emelkedett, de az erős szél miatt leszállni kényszerült. *Bier* és *Warchalowsky* a szél miatt nem jelentkeztek.

Bier főhadnagy expresszvonattal Budapestről elutazott és holnap, azaz vasárnap reggel a százhusz lóerős Etrich-monoplánal ujából indul Budapestre reggel 5 órakor.

Két magyar aviatikus balesete.

Umlauff kapitány elindulása után a magyar aviatikusok kijöttek hangárjaikból és megkezdték gyakorlataikat. Néhány perccel háromnegyed hat előtt *Reiter* mérnök 40 lóerős Daimler-motórral el látott monoplánjával a gyakorlótér rákosfalvai részéről szándékozott indulni a tavalyi meeting nagy tribünjei helyének irányában. A repülőtéren keresztül vezető uton éppen három teherkocsi közeledett, *Reiter* montörjeinek kérésére a kocsisok megálltak és néhány perccel várakoztak az indításra. Miután azonban a gépet nem bocsátották szabadon, minden további kérés dacára a kocsisok egymást hangos káromkodással buzdítva:

— Hajts csak, majd átrepül felettünk, ha tud.

Elindultak annak dacára, hogy a gép már nagy sebességgel mozgásban volt. A három teherkocsi oly nagy frontot foglalt el, hogy a pilóta sem jobbra, sem balra azokat már ki nem kerülhetta.

Az összeütközés elkerülése céljából *Reiter* működésbe hozta a magassági kormányt s a kocsiakon 10—11 méternyi magasságban átszökkenet. Közben azonban a gép balra dült és lezuhant. Az aviatikus a zuhanás közben a merevítő váz tartójába vágódott.

A mentők a 4 cm. hosszú, a csontlártyáig hatoló és kissé azt is megsértő sebet kímosták, majd *Reiter* fejét bepólyálták és a seb bevarrása végett a Rókusba szállították. Ha a seb csak egy fél centiméterrel is mélyebb talált volna lenni, a homloküretet elvághatta volna át. A gép szárnya teljesen összeesett, a motor hűtőcsövei igen megrongálódtak.

A műtét után *Reiter* mérnök már jobban érezte magát, újból kiment a repülő-térre, ezzel bizonyítva, hogy aggodalomra okot adó sebesülés nem történt.

Ugyancsak szerencsétlenség érte az ambiciózus *Teleky* Tibor grófot is. Richter után ő próbálkozott. Repülés közben a légszavarja letört, a levegőbe röpült és a visszahulló csavardarabok néhány nézőt könnyebben megesbesítettek.

Előfizetési felhívás.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap ezétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Ebből a célból lapunkhoz praktikus levelezőlapokat mellékelünk, amelyek arra szolgálnak, hogy előfizetőink címváltozásait közöljék velünk. A nyáron, a fürdőevad alatt előfizetőink kívánóságára a lapot bárhová utána küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodási helyüket. Ugyazintén a főváros környékén nyaralóknak pontosan vitelük a lapot.

UJDONSÁGOK.

Szentiváni ének.

— Moore Tamás. —

Június 24-re

Szent Ivánnak éjszakáján
Szárnyra kelnek a virágok,
Szálnak, szálnak égi pályán,
Lenn a rétek, berkek árván
Napkeltéig várnak rájuk.

Szent Ivánnak éjszakáján
Elröpül mind messze, messze:
Hogy a szent berek homályán,
Rejtett forrás hűvös árnyán,
Szomjas ajkát megfüröszse.

Szent Ivánnak éjszakáján
Kiszökdösnek a tündérek,
Tündérország tárva-nyitva
És föltáru minden titka
A virágok seregének.

Mondhatatlan mily tündéres
Történik e bűvös éjen.
Földre surrant villi népség
Csetlik botlik minden lépten
Szent Ivánnak éjszakáján.

Az alvókhoz oda repdes
Van is mindnek drága dolga:
Völegény a bús szerelmes,
És király a szegény szolgál,
Szent Ivánnak éjszakáján.

S ki gyönyörtül ittasulva
Kigyult arcczal fenn botorkál,
Légyárait valósulva
Láthatja a holdvilágnál,
Szent Ivánnak éjszakáján.

Szent Ivánnak éjszakáján
Am az első napsugárral:
Tündérhonban kaput zárnak;
Hazatérnek a tündérek,
A virágok visszaszólnak.

Szent Ivánnak éjszakáján
Pillanatra találkoznak,
Mennyi élet, gyönyörűség
Mit magukkal visznek, hoznak!
Kölesönösen sóhajtoznak.

Szent Ivánnak éjszakáján
Annyi pajzán esintevésnél,
Többet ért voln' az az óra;
Itthon lenni, mielőtt még
Ők indultak bucsuzóra!

Óh de késő a sóhajzás
A varázsnak vége, vége,
Köny ragyog bár sok virágon,
És a tündérek szemébe;
Szent Ivánnak éjszakáján.

Szerelemnek ünnepségén
Aki célját eltéveszti,
Hazamehet búsan, békén
Jövő évvel újra kezdi
Szent Ivánnak éjszakáján.

Szent Ivánnak éjszakáján
Ez a szentiváni ének:
Hosszadalmas mindenképen,
De a rövid éj még hosszabb
Az ifjuság hő szívében.

Szent Ivánnak éjszakáján
Fogantatott édes álmok,
Ott sok évig jönnek-mennek,
Fiatalság egész élte
Játéka a szerelemnek;

Am miként az meg van írva:
Semmi sem tart mindörökké!
Zárul majd a Tündérország,

S nem nyilik meg soha többé —
Szent Ivánnak éjszakáján,

Elmulnak a látományok
Nem repdesnek a virágok,
Minden légyár összeomlik
És üres a szín utánok,
Szent Ivánnak éjszakáján.

És hiába minden sirás
A szemeknek könnyharmatja,
Mit aprán elvett az élet
Soha vissza nem adhatja!
Szent Ivánnak éjszakáján.

Mind ritkábban lobbannak föl
Ifjusági szép emlékek,
S ajkainkon lassan elhal
Ama diadalmas ének:
Szent Ivánnak éjszakáján.

Déri Gyula.

Tout comprendre c'est tout pardonner.

— A békésgyulai verdikt után. —

* * *

Haj, de meg fog indulni a vita azon, hogy jogilag, emberileg, lélektanilag, társadalmi szempontból és az élet szempontjából helyes és igazságos volt-e a békésgyulai esküdtek ítélete! A felháborodás zugásába, mely minden hangnemben és minden regiszterben meg fog szólalni, belevegyül majd a helyeslések kiáltása minden oldalról. Akik közelálltak az ügyhöz és a tragédia szereplőihöz, azok mind, kivétel nélkül pártállás szerint helyeslik, vagy kárhoztatják a verdiketet. Akik távol álltak tőle, azok egyéni diszpozíciójuk és vérmérsékletük szerint szólnak hozzá. A megcsontosodott jogász a törvény élő betűire, vagy annak szellemére hivatkozik. A dogmatikus szörnyűködni fog és sikoltva kérdezi: „Hát büntetlenül szabad embert ölni?!...” A szociológus társadalmi szempontból mérlegeli majd az esküdtek igazmondását. Szóval, olyan kórus fog felhangzani, melynek egyik hangneme sem fedi a másikat és disszonancia dolrában példátlan lesz.

Még egy nézőpont szerint alakulnak még majd ki a vélemények. Aszerint is módosulnak majd azok, hogy ki milyen mértékben híve, vagy ellensége az esküdtszéki intézménynek. Mert, hogy sok ellensége van az esküdtszéknek, azt letagadni nem lehet, de nem is szükséges. Mert minden intézménynek vannak fanatikus barátai és ellenségei, hát még ennek, mely ellen éppen annyi argumentumot lehet ütköztetni, mint mellette.

Ilyen körülmények közt nehéz oly bilentyüt megütni, melynek hancsa valamennyi ember véleményéhez közel állhat, mivel hogy minden vélemény külön-külön száz mértőfdny távolságban áll egymástól. Az igazság, mint fogalom, vagy faktum mindig definiálhatatlan, sőt sokszor megfoghatatlan dolog volt. Az igazság kor, idő, hely és viszonyok szerint mindig változó valami volt. Ami tegnap még megdönthetetlen igazságnak látszott, az ma égbekiáltó igazságtalanság lehet és megfordítva.

De ha az emberiségnek és ezzel együtt a szenvedélyeknek történetét figyelemmel szemléljük, egy igazságot föltétlenül megállapíthatunk: azt az igazságot, hogy leküzdhetetlen szenvedélyek hatalmasabbak, mint a törvények. És akármilyen drákói szigorúság sújtja is majd azokat, akik a törvényt megszegik: a szenvedélyek és indulatok mindig részt fognak venni a törvényeken. Ez mindig így volt és mindig így lesz. Amikor még bitónál, fejjesztésnél irgalmatlanabb büntetések voltak, amikor még elevenen megégették, kerékbetörték, vagy karóba huzták azokat, akik főbenjáró bűnöket követtek el, még akkor is rést vágtak a szenvedélyek a törvényeken. Kínhalállal haltak meg a bűnösök; bünt mégis követtek el talán nagyobb számban, mint ma.

Ez annyira igaz, hogy már természeti törvénynek is lehet mondani. A modern és

demokratikus szellemű esküdtszéki intézmény éppen e természeti törvény megismeréséből sarjadzott ki. A hivatásos bíró mindig dogmatikus s a törvény betűi elfődik ugyszólván a lelkiismeretét. Az esküdtnak nem kell ismernie sem holt paragrafusokat. Az csak azt kérdezi, hogy emberileg megértheti-e az elkövetett bűnt? Hogy ez a bűn nem romlott és vadállati lélekből, hanem leküzdhetetlen és felkorbácsolt indulatból fakadt-e? És azt kérdezi magától, amikor szóba áll lelkiismeretével, hogy megértve emberileg a deliktumot, mentheti-e ugyancsak emberi szempontból?

Hogy Achim milyen volt, azzal a lezajlott tárgyalás után mindenki tisztában volt már, de első sorban az esküdtek, akik minden mozzanatra figyeltek. Nem akarunk részleteket rekapitulálni, de az esküdtek megértettek valamit. Megértették azt, amit annak idejében Tomies Jóna mondott, mikor gyilkosság vádja alatt állt a sorompók előtt: „Vannak bábuk — úgy mondotta, — amelyek fölemelik kezüket, ha egy zsinogot megrántanak. Tehetnek-e róla a bábuuk, hogy kegyelmeiket fölemelik? Az én szenvedélyeim zsinogot is megrántották és én föemeltem ölésre a kezemet?...”

Az esküdtek úgy fogták föl a dolgot, hogy a Zsilinszky-fiúk szenvedélyeinek zsinogot is megrántották s nem tehettek róla, hogy fölemelték karjukat. S hogy ölték egyzersmind, az tragikus volt, de érthető is. „Tout comprendre c'est tout pardonner.” (Mindent megérteni, annyi, mint mindent megbocsátani.)

Az esküdtek mindent megbocsátottak. Ismétlem, a legkülönbözőbb szempontok szerint a legkülönbözőbben lehet ezt a verdiketet felfogni. De azzal ne álljon elő senki, hogy ily ítélet után szaporodni fog a vértettek száma. Nem az első ilyen ítélet ez; nem is lesz az utolsó. A bűn mérlegét azonban ilyen ítéletek nem tudják fölbillenteni, az befolyásolni sem. (t.)

NAPIREND. Naptár: vasárnap, június 25.

— Róm. kath.: A. 3. Vilmos hv. — Prot.: A. 2. Vilmos. — Görög-oros: június 12. B. 2. Onufr. — Zsidó: Szivan 29. — A nap két reggel 4 óra 4 percek, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 2 óra 30 percek, nyugszik este 7 óra 21 percek.

A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Aquineumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1 óráig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12 óráig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Ipar-múzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: Tavaszi kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A bécsi „Seession” 10 tagjának kiállítása a Művészethonban (IV., Váci-utca 9.) Nyitva délelőtt 10 órától délután 2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, június 26. — Róm. kath.: János és Pál vtjk. — Prot.: János és Pál. — Görög-oros: június 13. Aquilina. — Zsidó: Szivan 30. — A nap két reggel 4 óra 4 percek, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 3 óra 20 percek, nyugszik este 8 óra 34 percek.

A miniszterek nem fogadnak.

A közoktatásügyi államtitkár fogad délelőtt 12 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

— „Képes Szalon.” Az Egyetértés képes vasárnapi melléklete ismét a szokott komoly és érdekes tartalommal jelent meg.

Munkácsy Mihály síremlékének teleplezésén megjelent

József főherceg és

Munkácsy özvegye.

A Viktor Emánuel-emlékü ünnepo

a velszi herceg beiktatása,

a hollandi trónörökösö,

a férfi-liga bizottsága,

ki intéz- megismo- bíró min- tői elföldik esküdtnek grafusokat. eg megért- a bün nem em leküzd- fakadt-e? bba áll lel- berileg a k emberi

al a lezaj- tában volt akik min- rünk rész- ek megér- mit annak ikor gyil- ók előtt: , — ame- neget meg- uunk, hogy vedélyeim ölemeltem

a dolgot, einek zsi- ettek róla, ölték egy- rthető is. ardonner.“ t mindent

esátottak. ontok sze- a verdik- elő senki, og a vér- et ez; nem t azonban tteni, ca (t.)

június 25. A. 2. Vilmos. sidó: Szivan yugszik este czkor, nyug-

0—2-ig. Be-

um összes -ig. — Er- um 10—1-ig. ktanulmányi g. — Nép- umban 9—1 Mezőgazda- s az Ipar- 12-ig. — 12.) 9—12 resarnokban

um Könyv- Könyvtára ra 9—12-ig. lógiai Ipar-

a Nemzeti rona. — A Művészeti t 10 órától a összes tá-

és Pál vjt. június 13. el reggel 4 A hold kel 8 óra 34

délben 12

tés képes komoly

leleple-

epo

a rákosi repülőtérrel, gróf Teleki, a magyar aviatikus, minisztertanács a betegszobában, a békegyulai esküdtzéki tárgyalás, az osztrák Derby, az óbecsei szabadság-szobor, a versenyjárás, a pesti tüntetések, Prodan Guido, a Krupp-émlék, mind a heti eseményeket örökítik meg érdekes képekben.

— A király. Bécsből jelentik: A király ma délelőtt meghallgatta a katonai főméltóságok jelentéseit, majd Montenuovo herceg főudvarmestert és Schiessl lovag kabinetüredai igazgatót fogadta kitallgatáson. Délben báró Varesanin jelent meg kihallgatáson az uralkodó előtt. A szép időjárás megengedte, hogy a felség reggeli után sétát tehessen, tóed után pedig sétakocsizást tett a parkban. Az öreg király amióta Lainzban van, állandóan jól érzi magát, de mégsem kedve szerinti hely a kies Hermes-villa. Szabadulni szeretne már onnét. Ugyanis egy udvari hírforrás szerint öreg királyunk a minap így szólt környezetéhez:

— Isteni hely ez a Lainz, de végtelenül unalmas! . . . A király néhány nap óta folyton Ischlt emlegeti, ahol kétségtelenül szorgalmas látogatója lesz az udvari színháznak. Tegnapelőtt ebédközben valaki szóba hozta a színházakat, mire a király megjegyezte: A színházakat illetőleg nagy restanciában vagyok, de Ischlben helyre fogom pótolni a mulasztottakat . . . Az ischli színházigazgatót már értesítették, hogy az udvari bérlet július 1-én kezdődik és hogy tartsa fenn az udvar részére ettől a naptól fogva az udvari páholyon kívül, mely a király és családtagjai személyes használatára van rendelve, az udvari páholy mellett levő első páholyt a főhadsegédek és szárnysegédek részére, négy földszinti ülést az udvari hivatalnokok, négy földszinti az első osztályú alkalmazottak és négy másodemeleti ülést az udvari esendőrök és szolgálk részére. Mind e helyekért a színházigazgató naponta százötven koronát kap.

— Zita hercegnő a pápánál. Rómából jelentik: A pápa ma délelőtt Sixtus baubonpármai herceget fogadta és ezután a herceg nővérét, Izabella hercegnőt egy magánkápolnában megbérmélta. Ezután a pápa a pármái hercegnőt fogadta, aki fiaival és leányával, Zita hercegnővel jelent meg. A hercegeket ezután Merry del Val bíboros államtitkárnál tisztelegtek.

— Kossuth Ferenc Nauheimban. Kossuth Ferenc ma érkezett meg Nauheimba. Az elmúlt éjszaka Nürnbergben megpihent, ahol a pályaudvaron Kramer Fülöp honfitársunk fogadta.

— A beteg spanyol király. Párisból jelentik: A spanyol király Bordeauxba utazott, hogy ott Moure hírneves orvosánál által magát kezeltesse. A híres professzort különben már többször konzultálta orr- és fülhaja miatt. A király ma utazik el Bordeauxba és holnap már hazautazik.

— Széchenyi Ödön pasa hazatérése. Gróf Széchenyi Ödön pasa, altábornagy, a konstantinápolyi török tüzoltó-hadosztály parancsnoka, mint értesülünk, legközelebb nyugalomba vonul és véglegesen hazatér Magyarországra. Gróf Széchenyi Ödön, aki a magyar tüzoltó-intézmény megeremlése után költözött ki Törökországba, közel négy évtizedet töltött Konstantinápolyban, ahol a tüzoltóságot szervezte és elérte a külföldiek által elnyerhető legmagasabb katonai rangot. Kedves embere volt a trónjától megfosztott II. Abdul Hamid szultánnak, aki főhadsegédi minőségben alkalmazta udvaránál. Széchenyi pasát hazatérésekor a magyar tüzoltók nagy ünnepséggel fogadják.

— Napoleon Viktor anyja. Turini jelentés szerint Bonaparte Klotild hercegnőasszony állapota a délután nagyon komolyra fordult és állapota rosszabbodik.

— Mottl Félix állapota. Megemlékeztünk a nagybeteg Mottl Félix éjszakai esküvőjéről, azóta gyöngéd, szerető kezek ápolják. Müncheni jelentés szerint a felesége, az udvari operabáz első énekesnője azóta nem mozdul mellőle. Ünneplédezőssal ápolja. Ma könnyekben érzi magát az udvari operabáz negyhírű igazgatója. A világ minden tájáról érkeznek a résztvevő érdeklődésről tanuskodó táviratok Mottl betegágyához.

— Az angol koronázás. Portsmouthból jelentik: Az angol király és királyné 12 óra 30 perccel érkezett Portsmouthba. A diszszázad elvonulása és a tengerészeti és polgári hatóságok fejeinek ünnepléses fogadtatása után a felsőgek a Victory hajó, Nelson volt trafalgari parancsnoki hajójának ágyulövései közben a Victoria and Albert yacht fedélzetére mentek. A királyi pár a yacht fedélzetén vette a dejeuner. A yacht 2 órákor indult a flottaszemlére. A spitheadi vízeken összegyűlt flotta magában foglalja az ugynevezett Home Fleet (honi flotta), az Atlanti flotta és a cirkáló-hadoszályokat a torpedónaszádokkal és torpedózuzókkal, valamint 8 tenger alatt járó hajót. Az angol hajók száma 177, köztük 12 Dreadnought. A 17 idegen hatalom a következő hajókkal van képviselve: Danton (Franciaország), Von der Tann (Németország), Tone és Kurama (Japán), Rosz-szija (Oroszország), Radetzky (Ausztria-Magyarország), San Marco (Olaszország), Delavare (Egyesült-Államok), Eidsvold (Norvégia), Buenos Ayres Chacaobco (Chile), Jacob van Heemskeerk (Németalföld), Hai Chai (Kína), Offert Fischer (Dánia), Hamidie (Törökország), Reina Regente (Spanyolország), Fylgia (Svédország) és egy görög ágyasnász. Amidőn a királyi yacht ezen impozáns flotta körébe ér, dörgő ágyulövésekkel fogadják. Az összes hajókról viharos Hórráh! kiáltások hangzanak el, míg a Victoria and Albert lassan halad a flotta középpontja felé és a Danton mellett áll meg. A flottaszemle után a király a Victoria and Albert királyi yacht fedélzetén a szemle alkalmából megjelent összes idegen hadihajók tengernagyait és magasabb tengerésztisztjeit fogadta. A város, a brit és idegen flotta tiszteletére tegnap este fényesen ki volt világítva. A folytonos eső dacára számtalan néző a csónakba ült, hogy közelről láthassa a hadihajók fényes sorát.

— A trónörökös hivatalnokai és a csehek. Prágából jelentik nekünk: A cseh radikális „Czeszka Szlove“ közli, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös konopisti uradalmának néhány hivatalnokai a napokban egy beneschau-i vendéglőben egy szövevényes alkalmában szidte a cseheket. A főhercegi uradalom igazgatósága vizsgálatot tartott s annak eredményeképpen a titkárság két hivatalnokát elesapta, egy főintézőt pedig más uradalomba helyezett át.

— A német császár és a szocialisták. Berlinből jelentik nekünk: Vilmos császár néhány nap előtt nagy nyilvánosság előtt így nyilatkozott:

— Az én szociáldemokratáim éppen nem olyan gonoszak, mint ahogy általában hímfélek.

Ebből nyilvánvaló, hogy Vilmos császár véleménye alaposan megváltozott a német szociáldemokrata pártokról, mert még nemrég azt tartotta, hogy egyaránt veszedelmes a birodalomra és a dinasztiára nézve.

— A világszépesség kritikája. Lina Lavalière, akit ma Páris legszebb asszonyának mondanak, az öt interjuvóló és szépsége erelete iránt érdeklődő „Excelsior“ cz. párisi Lap munkatársának így válaszolt: „C'est le Savon Grand Fayence, avec lequel je me lave et la Crème Grand Fayence, laquelle j'emploie pour le massage de mon teint!“ (Magyarul: „Grand Fayence szappannal mosakodom és Grand Fayence krémet használok az arcom masszírozására!“) Ime a világszépesség kritikája.

— Hatvanegy új doktor. A budapesti tudományegyetemen ma délután hatvanegy doktort avattak fel. A központi egyetem dísztermét ebből az alkalomból nagyszámú közönség töltötte meg, amely még a karzatokat is ellepte. Az új doktorokat Gencsich Antal rektor és a négy tudományos kar dékánjai avatták fel. Az új doktorok közül 31 jogtudományi, 9 államtudományi, 5 orvos, 15 bölcsész és 1 gyógyszerész-doktor. A felavatottak között négy hölgy is volt, köztük Peisner Ignáz kollégánknak, a Neues Pester Journal szerkesztőjének leánya, Flóra, aki summa cum laude tette le vizsgálatait, a bölcsészeti fakultáson. Az utolsó doktoravatás ebben a tanévben a jövő hét esztendőkor lesz.

— Oroszországból. Varsóból jelentik nekünk: Tegnap éjjel tömeges házkutatások és letartóztatások voltak. Száznál több gyanús embert fogtak el, de hogy mi volt a nagy hajsza oka, azt nem lehet tudni.

— Katonai bölcsesség. Dreadnoughtok idején, amikor az adózó nép verejtékes millióiból vasszörnyeteket gyárt a császári kir. hadielme, ugyanakkor a drohobiczi választáson, Galicziában, katonákkal lövettek az adózó népre. Tudósításainkból ismeretes, hogy micsoda vérengzést fejtettek ki tiszta parancsszóra bakák. De akadt köztük kettő, akiknek hiába kommandirozták a „Feuer“-t, nem lőttek a testvéreik közé. Nem vitte rá a szívük, a lelkiismeretük. Ebből kevesebb adagot kaptak ezeknek a katonáknak a fel-lebbvalói. Mert — mint egy drohobiczi táviratunk jelenti — két katonát, mert a tiszt vezényszavára nem lőttek a tömegre, letartóztatott a katonai hatóság. És a hadbírótság várfogságot szab a két derék, becsületes katonára. Mert így kívánja a K. u. k. katonai bölcsesség.

— A díjnyertes Vilmos császár. Kielben tegnap ment végbe a nagy yachtok tengeri versenye s — amint előrelátható volt — Vilmos császár nyerte meg az első díjat a „Meteor“ yachttal. 3 óra 25 perc és 50 másodperc alatt futotta meg yachta a távolságot. Második lett Krupp-Bohlen „Germánia“-ja.

— Munkácsyné Budapesten. Munkácsy Mihály özvegyének a tiszteletére Dirner Gusztáv egyetemi orvostanár és a felesége tegnap este huvósvölgyi nyaralójukban nagy vacsorát adtak. A vacsorán Munkácsynén kívül résztvettek: Zsilinszky Mihály belső titkos tanácsos a feleségével, Röck István gépgyáros, Reök Iván országgyűlési képviselő családjának a tagjai, Berczik Árpádné, Schwarcz Gusztáv udvari tanácsos, egyetemi tanár a feleségével, Földváry József miniszteri osztálytanácsos, Földváry Emilia és Hoepfner Guidó építőművész. Hivatalosok voltak a lakomára Telcs Ede szobrászművész, a Munkácsi siremlék megalkotója és Lesskó János a Mücsarnok helyettes titkára és a Munkácsy-ünnep rendezője is. Munkácsyné a jövő hét közepén utazik el Budapestről és állandó tartózkodásra Párisba tér.

— Sággy Gyula ünneplése. A Bethlen Gábor ifjusági kör ma délután küldöttségileg tisztelegte Sággy Gyula országgyűlési képviselőt és átnyújtotta neki a kör tiszteletbeli tagságáról szóló oklevélet. A kör nevében Bánóczy Béla elnök üdvözölte meleg szavakkal Sággy Gyulát, ki válaszában hálásan köszönte a megüdvöztetést. Jól esik — mondotta — lelkenem önöknek e rokonszenves megnyilatkozása mert ezt nem annyira személyemnek tulajdonítom, mint inkább azon ügy iránti buzgóságuknak, amelyet az én tevékenységem is képvisel. Régi törekvésem, hogy azon destruktív irányzat ellenében, amelyet napjainkban, bár első sorban a katolikus, de általában az egész keresztény világnézetét, sőt minden pozitív vallás ellen irányul, azokat, akik a nagy kereszténység egyetemében testvéreként egyesülnek, igazi testvéries összetartásra és egymást támogató eljárásra buzdítsam s ezen törekvésem sikerének egyik jelét látom az önök rokonszenvének megnyilatkozásában is és ez alkalmat is csak arra használom fel, hogy erre a szép összetartásra és tömörülésre hívjam fel és buzdítsam önöket a jövőben is.

— A nemzetközi matröz-sztrájk. Londoni újabb jelentések szerint a sztrájkoló matrözök és kikötői munkások tegnap este Hull-ban gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a legkisebb csoportokat is eltitják a munkától mindaddig, amíg ügyeik rendezve nincsenek. A kikötői munkásokra ez a határozat szintén vonatkozik.

— Parasztlázadás Romániában. Jassyból jelentik nekünk: Botosani és Dolci kerületekben parasztavargások törtek ki. A zendülő parasztek felgyújtottak egy birtokot és a gazdasági épületekben négy cseléd és sok háziállat pusztult el. A parasztek és a esendőrök között véres összeütközés volt. A zendülők kaszákkal támadták meg a esendőröket és két esendőrt a szó szoros értelmében lefejezték. A esendőresapat sortűzet adott, öt embert megölt és sok zendülőt súlyosan megsebesített.

— Oláh Sárika halála. Emlékezetes még az a tragikus eset, amely pünkösd hétfőjén történt a Sándor-utczában. Oláh Sárika, dr. Oláh Gyula unokája, öngyilkossági szándékkal mellbelötte magát. A Réczey-klinikán ápolták és orvosai biztak a felépülésében, de a 18 éves szép leány a leggondosabb ápolás dacára ma hajnali három órákor meghalt. Temetése hétfőn délután öt órákor lesz a kerepesi temető halottasházából.

— A szolnoki vashíd megnyitása. Két esztendője, márczius 15-én egy óriási jégzajlás kettészakította és elsodorta a szolnoki régi Tisza-hídat. Két éven át három komppal bonyolították le a nagy forgalmat a szolnoki Tiszán. Ma megszüntek ezek a kezdetleges állapotok. Ma ünnepélyesen megnyitották és átadták a forgalomnak a hatalmas vashídat. A kereskedelmi minisztérium által megállapított részletes tervek alapján egy millió korona költséggel épült a hid. A minisztérium az építés főfelügyelőjével Szánthó Albert miniszteri osztálytanácsost bízta meg és a helyszínen az építés állandó vezetését Tiszai Géza királyi mérnökre bízta. A hid építésére kiírt pályázaton az alapítványt Gregerzen G. vállalkozó nyerte el. A vasszerkezetet dr. Lipták és Pársa készítették, a feljárókat Mayrovics radnai vállalkozó építette. Az építést pontosan 1910. márczius 16-án kezdték meg a hídfők és középpillérek alapozásával. Ez a munka a pneumatikus kamarákban folyt 16-18 méter mélységben a víz alatt. Éjjel-nappal dolgoztak a pneumatikus alapozáson, a munka minden fennakadás nélkül haladt előre és 1911. június 17-én elkészültek vele. A hid hossza 190 méter, a kocsiút szélessége 6 méter, a gyalogjáró 2 méter. A közlekedési szerkezet rácsos vasszerkezet, mely megnyúlik a közép-pilléren túl és ott akasztódnak egybe a vasszerkezet összekötő részei. A vasszerkezet sulya 4600 mm. A hid hasonlít a budapesti Ferencz József-hídhöz, színe olyan, mint az Eskütéri híd: a különbség, hogy jóval kisebb a két budapesti hídnál. A mai bidavatási ünnepélyre a vármegye meghívta a kormányt és a kereskedelmi minisztérium képviselőiben Kálmán Gusztáv államtitkár, Ehrenhoffer Aladár, Hartig Sándor és Daróczy miniszteri tanácsosok. Eltett Ákos műszaki tanácsos és Csathó Ernő miniszteri titkár kíséretében érkezett reggel 9 órakor a gyorsvonaton Szolnokra. A belügyminiszter Horthy Szabolcs, Jásznagykúaszolnok vármegye főispánját bízta meg képviselőjével. Kálmán Gusztáv államtitkárt Kludik Gyula polgármester fogadta az állomáson a város nevében és Horthy főispán a vármegye nevében. Komor Arnold műszaki tanácsos az államépítészeti hivatal részéről üdvözölte az államtitkárt, aki néhány szóval megköszönte az üdvözléseket. Azután a díszesen fellelőgözött városon keresztül hosszú kocsisor kíséretében a főispán kocsiján a megyeházára hajtattott az államtitkár. A vármegyeház előcsarnokában a megye színeit viselő díszruhás hajduk festői csoportja állt sorfalat és a lépcsőházban a vármegyei tisztviselői kar dr. Benkó Albert alispánnal az élén fogadta a kereskedelmi kormány képviselőit. Benkó alispán üdvözölte az államtitkárt és beszédében rámutatott az új vashíd nagy közgazdasági jelentőségére, mert a hid által állandó kapcsolat létesül két ország között. A vármegye nevében üdvözlö az államtitkárt, akinek az ország uthálózatának fejlesztése körül oly kiváló érdemei vannak. Kálmán Gusztáv államtitkár rövid beszédében megköszönte az alispán szavait. Mindig nagy érdeklődéssel viseltette Szolnok vármegye iránt, hiszen az alispánnal sokszor dolgozott együtt a vármegye uthálózatának fejlesztésén és örül, hogy az állami uthálózat vezetés tartozékát, az új tisztai vashídat átadhatja a forgalomnak. A hid felavatására tíz óra tájban indultak el. Az utcát tömördek nép lepte el. Az uttestet a szolnoki tüzoltók tartották szabadon. A hid feljárdójánál az ország ezimerevel és zászlókkal díszített sátor alatt várták a kormány képviselőit. Ott voltak a vármegye, a város, a hadsereg és a különböző hivatalok meg testületék képviselői. — A dalárda elénekelte a Szózatot, mire Szánthó miniszteri tanácsos, aki a hid építésére felügyelt, elmondotta a hid építésének történetét és kérte az államtitkárt, hogy mielőtt a hidat megnyitja, illeszse be az utolsó szöveget a hidépítvénybe. Ezzel egy ezüstfejű szöveget adott az államtitkár kezébe, aki azt három kalapácsütéssel a szavak kíséretében: „Isten áldása legyen a művön!“ Berverte a hid felső övének nyitva tartott helyére. Benkó Albert a vármegye nevében, Horthy Szabolcs főispán a belügyi kormány nevében mondtak beszédet. Kálmán Gusztáv államtitkár válaszában, azokról emlékezett meg, akik eszük és kezük munkájával szét és maradandót alkottak. Bejelentette, hogy a király pár óra előtt érkezett táviratában engedélyt adott ahhoz, hogy a hid az ő nevére, a „Ferencz József-híd“ nevet viselhesse. Beszédét azzal az óhaj-tással fejezte be, hogy Isten áldása legyen a művön és alkotóin, áldja Isten az országot, a megyét és a várost. Ezután a hidat megnyitották jelen-tette ki és kíséretével elindult rajta és átment a másik végére, utána meg nagy tömegben a közönség. Délután két órakor nagy banket volt.

— Vasúti sztrájk Spanyolországban. Madridból jelentik nekünk: A vasutasok központi választmánya tegnap elhatározta, hogy egész Spanyolországban proklamálja a vasúti sztrájkot, ha a kormány nem teljesíti a vasutasainak bérkövetelését.

— Nagy sikkasztások Kinában. Pekingből jelentik, hogy a kínai kormány a féli tartományokban nagy sikkasztásokat fedezett fel az arsenálokban és állami katonai raktárakban. Sok magasrangú tiszt van kompromittálva, akik hamisított felsőbb rendeletekkel fegyvereket és lőszeret juttattak a forradalmárok kezére.

— Nyilatkozat. Győrffy Gyula országgyűlési képviselő ur a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

Tekintetes Szerkesztőség! Felkérem, szíveskedjék a következő nyilatkozatomat közölni: Zubovics Fedor segédeinek „Egyetértés“ június 24-iki számában közzétett levelére, amelyet megbízójukhoz intéztek, válaszom röviden ez: Négy hónap óta húzódo lovagias ügyben soha egy pillanatra sem merült fel a megbízottak tárgyalása során, hogy engem Zubovics sikkasztással vádol. Lovász Márton barátom, aki egyik megbízottam volt, ezt ma délelőtt a képviselőházban előttem a leghatározottabban kieltette utólag is. Eitner Zsigmond barátom, aki másik megbízottam s aki ma délután Nagyváradra utazott, szintén e mellett tanuskodhatik. De segédék és köztem váltott levelek tartalma egyenesen kizárja, hogy a tárgyalásokban ez a momentum egyáltalán felmerült. Zubovics segédei tehát nyilatkozatukba a sikkasztás vádját ellenem becsempésztek s utólagosan adják át a nyilvánosságunknak akkor, amikor ők a lovagias ügy aktáit egyoldalúan lezárják. Ha a vád a tárgyalások során egyáltalán felmerült volna, vádlónak minden alkalmat és módot megadtam volna, hogy azt a lovagias ügy tárgyalása során bizonyítsa. Azonban ily orvátmadás ellen most már csak úgy védekezhetem, hogy Zubovics Fedort és megbízottait, Békessy Béla huszárszázadost és Förster Lajos szolgabírót illetékes bírái elé állítom rágalmazás és becsületsértés miatt. Mert rágalmaznak és becsületesben gázolnak. Budapest, 1911. június hó 24. Tisztelettel Győrffy Gyula ügyvéd, orsz. képviselő.

— Öngyilkos háztulajdonos. Ma reggel hét órakor a Rökus-kórház Stáhly-utca 9. szám alatti halottasháza előtt egy öreg ember jobb halántékán lőtte magát és nyomban meghalt. Az öreg emberen szegényes munkásruha volt, a fején fekete sapkát viselt. Az első pillanatban azt hitték, hogy egy szegény, nyomorgó munkás dobta el magát az életet. Értésítették az öngyilkosságról a rendőrséget és a kivonult rendőri bizottság megállapította az öreg urnál talált okmányokból, hogy az öngyilkos Lavotta Lajos pékmester és háztulajdonos, aki a Kőfaragó-utca 9. szám alatt lakott. Az öngyilkosságról értesítették a hozzátartozóit. Nyomban kisetett a halott-hoz a fia, Lavotta Rezső zenetanár, aki elmondotta, hogy édesatyját, bár jómódu volt, adósság bántotta. Az utóbbi időben a családot ért egy súlyos csapás teljesen elvette az aggastyán életkedvét. Lavotta Lajos legidősebb leánya ugyanis dr. Szines József budafoki orvos felesége volt. Dr. Szinesin néhány évvel ezelőtt az elmezavar tünetei mutatkoztak, bevitték a Herzel-szanatóriumba és a felesége négy gyermekével egyedül, elhagyottan maradt. Akkor az asszony a négy gyermekkel hazaköltözött az édes atyjához. Az öreg urat a háztartását ért nagy megterhelés aggasztotta és az a rögeszméje támadt, hogy az egész családja nyomorba kerül. Valószínű, hogy e fixa ideája kergette a halálba. Levelet találtak nála, amelyet a névjegyére írt. A levél szövege a következő: „A szomorú tragédiát, mely engem és családomat ért, tovább elviselni lehetetlenség. Mint öreg ember, dolgozni nem bírok. Utban vagyok sokaknak. Inkább most a halál, mint később. Adjon a jó Isten erőt és áldást családomnak. A boncolásomat kívánom.“ Az öreg ur tragikus halála a Józsefvárosban, amelynek régi, népszerű polgára volt, nagy részvétet keltett.

— Házasság. Stefánia Richard okleveles gépészmérnök, tartalékos tüzéradnagy eljegyezte Csejtei Zorád Margitot, Csejtei Zorád Istvánna, a kiváló uemzetgazdászok a leányát.

Gábris Dezső ma tartotta esküvőjét a józsefvárosi plébánia-templomban Takács Ferencz ismert fővárosi nagykereskedő leányával, Irmával. Násznagyok voltak: Hegedűs Lajos, a menyasszony nagybátyja és Sümegi Vilmos országgyűlési képviselő.

Csatáry Alajos folyó hó 21-én esküdtött örök hűséget Poszt János és neje, Maly Mari leányának, Leonának Budapesten, a Szt. István-bazilikában.

Dr. Schöndl Károly e hó 28-án, szerdán, déli 1 órakor tartja esküvőjét Mezőhárt Teruskával a budapesti Jézus Szent. Szíve templomában.

— Emlékezés Bismarckra. Dr. Kepes Gyula, a híres magyar iurista, Vészi József Jung Ungarn című kitűnő folyóiratában érdekes emlékezéseket mond el a nagy Bismarckról. Majdnem husz év előtt, 1892. nyarán, találkozott Kepes Kissingenben Bismarckkal, ahol a vaskancellár fürdőkurát használt. A herceg sohse ment le a gyógytérre. A „Rákóczi“ és a „Pandur“ forrásvizét felvitték neki abba a palotába, melyet Luitpold régens herceg bocsátott a rendelkezésére. Kepes a „Hotel Schwed“-ben, anyósának szállodájában lakott, ahol esténként a szatmári Bunkó Vince bandája muzsikált. A magyar sarkutató megtudta, hogy Bismarck neje szeretne cigányzenét hallani, összeküldött Schweningen tanárral — a kancellár orvosával — és július 11-én, reggeli félkilenc órakor nagytitokban a herceg hálószobájának ablaka alá lopódtak a bandával. Az adott jelre Bunkó kezébe tette vonóját hegedűje hurjain s a következő pillanatban felhangzott áhítatkeltően, meghatóan, gyönyörűen a fenséges „Heil dir im Siegeskranz“. Néhány másodperc múlva a leboosított redőny kissé felhúzódtott és az ablakkeretben megjelent Bismarck jellegzetes feje. Az alantállók, mintegy parancsszóra lekapták a kalapjukat. Hoch-költásokba törtek és a cigányok muzsikájához lelkesen énekeltek a németek nemzeti himnuszát.

Alig negyedóra múlva mindnyájuk kellemes meglepetésére lejött a herceg. Természetesen kedvenc kutyája, Tyras, kíséretében.

— Donnerwetter, kedves Schweningen, milyen felséges volt ez! — mondotta orvosának. — Ez volt a legkedvesebb gyógyszer, amit eddig preskribált.

Azután bemutatatta magának dr. Kepes Gyulát s ennek fiatal nejét. Utóbbival beszélgetve, megjegyezte, hogy kiejtéséből ítélve, született németnek tartotta volna. Kepesné természetesen monddta ezt a föltevést amennyiben ő Kistingeni és csak egy év óta él Magyarországon. A herceg erre az ő megfontolt modorában így szólt:

— Frau Doktor, ön téved, mert ön már magyar nővé lett és az az idő, melyet most Németországban eltölt, mindenkorra csak az itt tartózkodás jellegét fogja magán viselni. Máskülönbben hangsúlyozni akarom, hogy valahányszor egy szép leány idegentől meghódítva a hazájától elvonatik, a patriotizmus kérdése háttérbe szorul. Születés, kenyér és szerelem azok a tényezők, melyek a haza fogalmát meghatározzák. Bár sajnálatos, hogy Németország egy ilyen szép leányt elveszített, másrészt mégis örülök, hogy ön, az egykori német leány, a közismert szép magyar nőkkel diadalmasan fölveheti a versenyt.

E bök után Kepesék hétéves fiához, a huszár-uniformisban büszkélkedő kis Olivérhez fordult:

— Nos, kis huszár, beszélj németül?

Mire a fucska gyermek fesztelenséggel viszont kérdéssel felelt:

— Hát maga, herceg ur, beszél magyarul?

A herceg meglepetten, de sértődés nélkül pakolta ki a magyar tudományát:

— Jónóbot, magyar emper, Konjer, por...

Közben a cigányok felváltva magyar és német dalokat huztak, ami Bismarckot úgy felvillanyozta, hogy magyarországi benyomásairól kezdett beszélni. Az ötvenes évek elején járt hazánkban. Ellátogatott a Hortobágyra is. Szeretett volna betyárokkal találkozni, de ez nem sikerült, mert a hatóságok messze-menő óvintézkedéseket tettek biztonságára érdekében.

— Yes Porzellán-puder 3 és 5 korona.

— Diákrtragédia. Az iskolai vizsgák időszaka most áll a legmelegebben. A bukástól való félelem és a bekövetkezett bukások ilyenkor sok kis diáknak mezzavariák az eszt. ezt valamelyik kérésre esett lépésekre is vetemedik. Az öngyilkos diákok tragédiái ilyenkor kerülnek napirendre. Most Újvidéken történt ilyen eset. Egy kis diák, az úvidéki szerb gimnázium negyedik osztályú tanulója Sztojanovics János, megbukott a vizsgán. A kérésbeesett kis diák a mellébe lött. Szerencsésére szívé nem sértette meg a golyó. Súlyos sebet a kórházban megoperáltak, s reménykednek, hogy életben marad.

— Pinczetűz. A Rákóczi-ut 21. sz. ház pinczéje ma délben kigyuladt. A VIII. kerületi tűz-örség rövid idő alatt plottotta a tüzet.

— A kolera. Római jelentés szerint egy új-
 ágíró meginterjúvolta *Falconi* belügyi államtit-
 kárt az egészségügyi kolera-veszedelemeről. Az állam-
 titkár kijelentette, hogy a kormány minden intéz-
 kedést megtett, hogy a járványnak újból való fel-
 támadását lehetetlenné tegye. Az egészségügyi szol-
 gálatot szaporították. Az államtitkár kijelentette
 továbbá, hogy az egészségügyi viszonyok az egész ki-
 rályságban rendesek s hogy Velenczében járványról
 szó sem lehetett.

Fiuméből jelentik: A Cunard hajóstársaság
Pannónia gőzöse ma délután indult el Newyorkba
 400 kivándorlóval. A hajón elindulása előtt érte-
 keztet volt a kolera ellen való védekezés tárgyában.
 Az értekezleten részt vettek Jekelfalussy Zoltán
 kivándorlási biztos, Bacinszky Vladimir zágrábi
 üzletvezető, továbbá a kormányzó részéről Hege-
 dús Valér miniszteri segédtitkár, Tauffer Emil
 tengerészeti hatósági orvos, a város részéről dr.
 Blassich Mario tisztii főorvos és Derencin Xavér
 rendőrkapitány. Az értekezleten megbeszéltek ko-
 loraveszély esetén a vasutnál, valamint a kiván-
 dorlási házban szükséges óvintézkedéseket. Az ér-
 tekezlet eredményéről Jekelfalussy Zoltán kiván-
 dorlási biztos a belügyminiszternek, Bacinszky
 Vladimir üzletvezető pedig a kereskedelemügyi mi-
 niszternek jelentést tett.

Szófiából jelentik: Egy nemrég Törökországból
 ideérkezett török Sumen kerület egyik helységében
 koleraiban meghalt. Az összes egészségügyi óvinté-
 zkedéseket megtették.

— Egy székely falu tüzipusztulása. A Csik-
 szeredével szomszédos *Zsögöd* községben nagy tűz-
 vész pusztított folyó hó 20-án. A borzalmas tűz-
 katasztrófáról most a következő részleteket jelen-
 tik: A tűz 20-án délnél keletkezett a község egyik
 szik utcaujában, *Jakab* István istállójában, ahol az
 eddigi nyomozat szerint a gazda kis fia a tűzfával
 játszott egy szalmakazalnál, melytől a szalma tüzet
 fogott és csakhamar átcsapott a láng az istállóra. Az
 erős szél következtében néhány perc alatt 8—10
 ház állott lángokban és a tűz továbbterjedését
 csak este 10 óraker sikerült megakadályozni.
 Ekkor megállapították, hogy mintegy 140 épület,
 az összes benne lévő ingóságokkal, melléképületek-
 kel és temérdek állattal teljesen elpusztult és mint-
 egy háromszázan lettek hajléktalanná. Sajnos, a
 tűz emberáldozatot is követelt. A lángokban oda-
 veszett egy *Gál* Jozefa nevű 21 éves leány, aki
 menyasszony volt és *Okos* Mihály gazda bölcsőben
 lévő kis gyermeke, *Szentpály* Gábor honvédőrnagy,
 aki zászlóalját a tüzhöz kivezényelte, *Koós* András
 főhadnagyval és *Bassó* Gábor hadnagyval a leg-
 veszedelmesebb helyen mindig jó példával jártak
 elől és *Szentpály* őrnagy egy már majdnem össze-
 duult házból saját élete kockázatával mentett ki
 egy kis gyermeket a lángokból. A tüzoltóság is
 emberfeletti munkát végzett és csak ennek köszön-
 hető, hogy a községnek a patak tulsó oldalán lévő
 részét meg tudták menteni.

— Beketow-cirkusz. Péter és Pál-napján,
 esztőtörkén két nagy előadás lesz a Beketow-cirkusz-
 ban, délután 4 és este háromnegyed 8 óraker. Mindkét
 előadás teljes helyarákkal, a délutáni előadásnál gyer-
 mekek félhelyárakat fizetnek. Mindkét előadásban a
 teljes műsort mutatják be, a legnagyobb sikerű cir-
 kusz műsort, melyet Budapesten valaha bemutatnak.
 Közreműködik a *Klein*-kerékpárművészcsoporthoz, a japán
 művészek, a perzsa csodaművészek, az olasz egyensúlyozó
 csoport és a többiek is mind.

— A kivándorló tragédiája. Vágójahelyről je-
 lentik: Onarejko Gáspár három évvel ezelőtt
 kiment Amerikába és nejét valamint öt gyer-
 mekét itthon hagyta. — Az asszony épp a héten
 várta férjét vissza Amerikából. Felesége a firol le-
 szedte a cserecsínyét, de lecsott oly szerencsétlenül,
 hogy nyakcsigolyáját eltörte és bekhalt. Férje épp
 akkor érkezett a faluba, mikor feleségét temették.
 A szerencsétlen ember megbetegedett a szomorú lát-
 ványra.

— Szerencsétlenség a vadászatban. Katto-
 witzból jelentik nekünk: Kaiser Vilmos kö-
 zös hadsergebéli főhadnagyot Wilhelmshal-
 ban vadászatban halálos baleset érte. Fegyvere
 elsült és a golyó átjárta a főhadnagy agyát.

— Vizsgálat az Építőmunkások Országos
 Szövetsége ellen. Az Építőmunkások Országos
 Szövetségének kötelékéből kivált kőművescsoporth annak-
 idején panaszszal fordult a belügyminiszterhez, szemtan-
 tan szabálytalanságát vádolva meg az egyesületet. A
 panaszos beadványa a belügyminiszter leirattal vála-
 szolt, amelyben érteíti a kőműveseket, hogy a szövetség
 ellen vizsgálatot indított s a vizsgálat a szövetség
 ügyeinek viteleiben többféle szabálytalanságot állapított
 meg. Megállapította, hogy a szövetség munkanélküli
 segélyt sohasem adott tagjainak, jóllehet ez az ígéret
 volt egyik legfőbb eszközüik tagok toborzására. Súlyos
 elbírálás alá esik a szövetség vezetőségének az a tény-
 kedése is, hogy a vezetőségi ütés jegyzőkönyveit a való-
 ságnak meg nem felelő és hamis adatokkal kiegészítve
 átadogatta. Ezek után feltehető, hogy bármely fontos
 intézkedésre vonatkozó jegyzőkönyvet is átadogattak,
 czéljaiknak megfelelően. A munkanélküli segélyadónak
 a rokkant alapra való leköltése, valamint a tervezett
 ház építésének keresztülvitele jogos csak akkor lett
 volna, ha az alapszabályokat előzőleg ebben az irány-
 ban módosították volna, az érvényben lévő alapszabá-
 lyok értelmében azonban ugy a munkanélküli segély el-
 ejtése, valamint a rokkant-alapra való leköltése, végül
 az ennek folyományaként keresztülvitt házépítés maga
 is alapszabályellenes volt a központi vezetőségnek az az
 intézkedése is, hogy a kőműves-csoport vezetőségét fel-
 függesztette, valamint az új vezetőséget tagszavazás
 útján választotta, továbbá, hogy jóllehet az alapszabá-
 lyok értelmében minden rendes tagnak az „Építőmun-
 kás” című szaklapra is igénybe van, mégis csak úgy kap-
 ják meg, ha külön fizetnek érte. A vizsgálat eredményé-
 hez képest utasítja a miniszter a szövetséget, hogy alap-
 szabályainak a jelen állapothoz képest leendő módosi-
 tása s a módosított alapszabályoknak hozzá leendő fel-
 terjesztése iránt a szükséges lépéseket haladéktalanul
 tegye meg s alapszabályellenes ténykedésektől, külön-
 bben felfüggesztés és esetleges felosztás terhe alatt, szí-
 goruan tartózkodjék.

— Iskolatársak találkozása. Felkérem mind-
 azon volt iskolatársaimat, kik az 1905-6. évben a
 Weszelényi-utcai polgári iskola IV. osztályát el-
 végezték, hogy az 5 éves találkozóára az iskola
 épületében e hó 28-án délelőtt megjelenni szives-
 kedjenek. *Böhm* Kálmán.

Paulin János, temesújfalusi községi jegyző
 felkéri mindazokat, akik vele az 1900-1901. évben
Nagybecskerekben a községi közigazgatási tanfolya-
 mot végezték, hogy a szeptemberben tartandó tíz
 éves találkozóra való tekintettel, közöljék vele cím-
 üket.

— Jardin de Paris. A pompás júniusi műsor-
 nak most vannak a bucsunapjai. Az állandóan zsúfolt
 házak közönsége lelkesen ünnepli Lucie Königet, aki
 nagyszerű kabarészámain kívül *Richard* Godaival, a né-
 met bohózatot is diadalra vitte. Végtelen sok kacagást
 kel a *Polónyi* diadala című darab. Sajó Gézát le sem
 akarja engedni a pódiumról a közönség, nagyon tetszik
Mascha Digan és *Solti* Hermin, valamint a *Sándor*
Stefi kuplé-műsora, a magyar operett, *Ferdinand* Sei-
 ler zongorás-produkciója és a többi pompás attrakció,
 amely slágerré tette a júniusi műsort.

— Tarsa-fürdő. Hazánkban egyedül Tar-
 osán, e kies vidéki fürdőnek fakadnak a különben is
 ritkán előforduló glaubersót tartalmazó szónsavdus
 vasas források, melyek vérszegénységnél, sápkór és
 egyéb női bajoknál páratlan hatást érnek el. A
 világhírű vasláp (moor) pedig, mely egyenértékű a
 Franzensbadival, külföldön is ismertté tette a
 fürdőt. Egyik nevezetessége még a fürdőnek ter-
 mészetes szónsav pezsgő fürdői, melyek Tarsosát
 a leghatásosabb szivgyógyfürdővé avatták. Egyen-
 letes és enyhe klímájánál fogva alkalmasabb helyet
 szívbetegek alig találhatnak. Hidegvízgyógyintézete
 mintaszérien van berendezve és nagy látogatott-
 ságnak örvend. Ez idén újabb meglepetésben ré-
 szesülnek a fürdővendégek; ugyanis az áldozatkész
 fürdőbérlek a telep közepére egy nagyszabású
 épületet építettek, mely több részre van osztva: az
 éttermekre, táncsteremre és a kávéházra. A termék
 oly meglepő szépek és tágasak, hogy 4—500 ember
 kényelmesen elfér bennük és bármely nagy fürdő-
 nek is dicsőre válnék. Az új vendéglőt *Kenderesi*
 és *Mittl* fővárosi ismert vendéglősök bérelték, kik-
 nek törekvésük odairányul, hogy olcsó árak mellett
 kitűnő konyhával szolgáljanak. Egyuttal bevezet-
 ték a „Pensió”-rendszert és potom 4 korona napi
 ár mellett opulens reggelit, 4 fogásból álló ebédet
 és 2 fogásos vacsorát adnak.

— Megszokott fegyenc. Nagyszombatról ér-
 tetítették a rendőrséget, hogy az oitani katonai gyö-
 gyeintézetből megszökött *Csibula* Emil 35 éves veszedelmes
 fegyenc. Sapka nélkül, ingben és fehér nadrágban me-
 nekült el. Magas ember, haja fekete, orra széles, pofa-
 csontjai erősek, koponyája kicsi, jobb arca dagadt,
 karján és hátán tetoválás és sebhelyek vannak. A rend-
 őrség nyomozza a szökevényt.

— Rablótámadás a Svábhegyen. Spitzer Alka
 házileány tegnap délután a svábhegyi fogaskerekű vasút
 pályája mellett sétált lefelé. A Lederer-telepi állomás
 után egy iparos külsejű ember megtámadta s nyakáról
 leszakította aranyláncát. Ezzel elmenekült. A lánc
 apró szemekből való, rajta fehér gyöngyökkel ékesített
 lorgnette. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Földközi tengeri kirándulások Cunard-
 hajókkal. A „Carpathia” 13.600 tonnás kettős-
 csavaru Cunard-gyorsgőzös 1911. július 8-án, szomb-
 ton délnél indult Fiuméből Messinába, Palermóba, Ná-
 polyba és Gibraltárba, Fiuméba való visszautazásra a
 10.000 tonnás „Pannónia” nyújt kedvező alkalmat
 Gibraltárból július hó 31-én, mely gőzös Nápoly érte-
 tésével augusztus hó 6-án érkezik Triesztbe és augusz-
 tus hó 9-én Fiuméba. A Nápolyból visszatérő utasok a
 július hó 17-én induló (14.300 tonnás) „Saxonia” hajó-
 velekik igénybe. Az utasok feladására szánt podgyászát
 240 kilogrammra a társaság díjtalanul szállítja. Az I.
 oszt. utazási díjak ellátással együtt a következők:
 Fiume—Palermo 96 korona, Fiume—Nápoly 120 ko-
 rona, Fiume—Gibraltár 240 korona, Gibraltár—Trieszt
 vagy Fiume 240 korona, Nápoly—Trieszt vagy Fiume
 120 korona. A földközi tenger kikötői között körutazási
 jegyek 10 százalékos kedvezményvel bocsátottak ki.
 Bövebb felvilágosítást nyújt az „Adria” m. kir. ten-
 gerhajózás r. t. Fiuméba a Cunard magyar-amerikai
 vonal irodája Budapest (V. József-ter 1.) az „Ide-
 genforgalmi és Utazási Vállalat r. t.” Budapest (IV.,
 Vigadó-ter.) az összes külföldi Cunard-ügynökségek,
 valamint minden körutazási menetjegyjiroda.

— Halálozás. Bálint Jánosné Győrbiro Berta
 54-ik életévében e hó 22-én meghalt Nagynyádon.
 Eltasser József magánzó Budakeszin életének 62-ik
 évében meghalt.

Özv. *Végh* Istvánné, *Koncsesey* Etelka földbirtokos-
 nő június 24-én 81 éves korában meghalt Sziasbolhá-
 szon. Az elhunytban *Végh* István József műszaki taná-
 cos, *Végh* Lajos földbirtokos, dr. *Végh* János budapesti-
 jözsefvárosi tisztii orvos és *Zsuzs* Gusztávné, *Végh* Kar-
 olin édesanyját gyászolja. A megboldogultat, június
 26-án, hétfőn a sziasbolhási családi sírboltban helyezik
 örök nyugalomra.

Pécseről jelentik: *Jagos* József, volt mohácsi orsz.
 képviselő, a vármegyei függetlenségi párt elnöke, Mohá-
 cson 62 éves korában meghalt.

Ráduri Pámovics horvát országgyűlési képviselő
 egy bécsi kórházban ma délután hosszas betegskedés
 után 76 éves korában meghalt.

× Ha öszül a haja, használd a Stella-vizet.
 Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárban,
 Budapest, V., Szabadság-ter.

× Bob hasajtó a legkellémesebb, 10 fillér.
 × Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-
 utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban
 felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik
 a gyermektorna- és vívásra.

× Általános választójog Magyarországon.
 Hogy államjogilag mily nagy fontossága van a szabad
 választójognak, azt leginkább akkor tapasztaljuk, ha
 azon körülmény megfigyelésébe mélyedünk, hogy meny-
 nyire kifejlődött minden lényében a vágy teret szerezni,
 amelyen az ő akaratát, az ő saját egyéni izlése érvényre
 juttathat. — Hölgyeink a divat terén hozták érvényre
 izléstiket és akaratukat és szerencsére szabad választó-
 jogukat e tekintetben fel is használják, midőn silkes,
 elegáns aljakert a bécsi Schossensfabrik czéget tisztelik
 meg rendelvényeikkel.

× Meg fogja ön is ismerni az Iliad sóborszesz-
 pasztillát. Nem kell drága és törekeny üvegeket közö-
 l tani állandóan, helott a sóborszesz ma már szinte
 nélkülözhetetlen valami minden embernél. Az *Iliad* só-
 borszesz-pasztilla megoldotta ezt a problémát, mert
 most már bárki, bármikor megszabadulhat kínzó fáj-
 dalmaiktól, ha beszerzi az *Iliad*-pasztillát, amely mind-
 össze 12 fillérbe kerül és amelyből majdnem két deczi-
 liter jó minőségű sóborszesz állítható elő. Kapható
 mindenütt.

× Blaha Luját, a nemzet csalogányát sikerült
 grammofonfelvételek részére nagy áldozatok árán meg-
 nyerni. Ezek, valamint még nagyon sok új felvételek a
 Czigányszerelemből stb. darabja 2.40 fillér jutányos ár-
 ban kaphatók csakis *Reich* Aladár műhangszerkészítő-
 nél, Budapest, VII., Akácia-utca 36.

× Menetrendváltozások. A hólak—nemsó—
 ledniczónai h. é. vasuton az érdekeltésg kivánságára
 a személyzállító vonatok ismét az előző, azaz folyó évi-
 május hó 1-je előtt érvényben volt menetrend szerint
 fognak közlekedni. Ennek folytán a délutáni vonat
 Hólak—Trenesentepiczről közvetlen csatlakozással a
 Budapest felől oda érkező gyorsvonathoz korábban, azaz
 már délután 12 óra 20 perckor indittatik; a dél-
 előtti vonat ellenben Hólak—Trenesentepiczről később-
 ben, vagyis délelőtt 9 óra 12 perckor indul és így an-
 nak a Zsolna felől délelőtt 9 óra 3 perckor oda érkező
 személyvonathoz lesz csatlakozása.

× Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hír-
 névnek örvendő motorgyára figyelmet érdemel olvasón-
 kat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motor-
 cséplőkészletei által az ország legszilidabb és elismert
 első tekintélyű legnagyobb vállalatjai közé tartozik, ha-
 sonnevű czégekkel össze nem tevesztendő. Kállai Lajos
 motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR
 felülmúlhatatlan házlazer mindama gyomorbaajknál,
 melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott
 keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készit-
 ményre kérendő. Eredeti dobozokban
 2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS:
MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll által
 Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett
 teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan
MOLL A. aláírásával az udjegyével ellátott
 készitvényeket kérni.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ
 a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz,
 közsvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárak-
 ban ólommal zárt (plombirt) üvegekben
 2 koronáért kapható.
MOLL-készitményre kérendő.

x **Művészi tájképfelvételek** minden működő fényképezőnek áhitott céljai, ilyeneknek azonban a természetét hangulatos visszatérő elengedhetetlen feltételét képezi. Ezen hangulathú visszahívás teljesen sikerül a Hübl Arthur báró, elismert fényképezési szak tekintély sárga korongjainak alkalmazásával, melynek az az előnye is van, hogy ezen fényképező használása mellett is az exponálásra nem szükséges több idő, mint anélkül. Ezen fényképezőt R. Lechner bécsi cég (Wien, I. Graben 30.) hozza forgalomba, valamint az annyira népszerű és közkedvelt „Austria” kamarákat is. Ezen új genialis fényképező, valamint egyéb szakkaváló újdonságokról bő ismertetést közöl a nevezett cég kiadásában megjelenő „Wiener Mitteilungen” ez. fényt képezési szakfolyóirat, melynek egész évi előfizetési díja csak 10 korona. Próbaszám díjtalan.

x **A Magy. Kir. Államvasutak igazgatóságától** azt az értesítést vettük, hogy a folyó évi május hó 1-től érvényes nyári menetrend tartama alatt a Budapest nyugati pályaudvarról este 10 óra 15 perccor Bázisra és Bázisról délután 4 óra 28 perccor Budapest nyugati pályaudvarra indított hálókoesi július hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag Jassenován át Oraviczáig, illetve Oraviczáról fog közlekedni.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ **Az európai körrepülés.** Párisból írják, hogy az európai körrepülés harmadik szakasza, Liege és Utrecht között, esütörtökön került sorra. Az ansi aerodromról elsőnek *Vedrine*s röppent fel, pontban 8 órakor. Őt követték *Vidart*, *Beaumont*, *Gibert*, *Garros*, *Duval*, *Weymann*, *Renaux*, *Barra* és *Train*. Utolsónak maradt *Amerigo*, aki az indulás után körülbelül 15 méter magasból hirtelen a földre zuhant. Amerigo könnyebb sérüléseket szenvedett. Amikor az orvosok a sebesülttel foglalkozkodtak, a mozi-fotografusok előre tola kodtak, hogy a jelenetet levegyék. A tömeg ezen annyira felháborodott, hogy a fényképezőket elkergette és gépeiket összetörte. Liege és Utrecht között az utolsó kilométereken az aviatikusok elkeseredett finist vívtak egymással. Őt repülőgép haladt szorosan egymás nyomában és a beérkezésnél egy negyed órai idő sem választotta el egyiket a másiktól. Elsőnek haladt át a célvonalon *Gibert*. Utána jöttek *Vidart*, *Garros*, *Beaumont* és *Weymann*. *Vedrine*s, aki eddig mindig az élen haladt, motorhiba miatt kénytelen volt utközben leszállani és visszatért Liegebe, hogy onnan egy másik géppel vegye fel ismét a versenyt. Később *Kimmerling* és *Train* is megérkeztek Utrechtba. *Renaux* és *Le Lasseur* lebuktak és könnyebben megsebesültek. Az előző szakaszon Liege és Spa között a versenyzők nagyon sokat szenvedtek a kellemetlen időjárásból. *Train*nek a repülését megsemmisítették, mert elmulasztotta Spaban az előírt pontot megkerülni. Ezért *Train* még aznap délután újból indult és szerencsésen másodszor is megtevette az utat.

A németországi körrepülésről a következőket jelentik Hannoverből: *Thelen* reggel 7 óra 58 perccor simán kikötött. *König* is, aki 7 óra 24 perccor Lübeckből jöve zuhogó eső és erős szél dacára simán kikötött. Lübeckből *Schaenburg* utasával reggel 5 óra 17 perccor Lüneburgba röpült. Dr. *Wittenstein* utas nélkül 5 óra 26 perccor követte. Ugyanott ma reggel *Lindpaintner* utasával reggel 4 óra 2 perccor, *Thelen* utas nélkül 4 óra 3 perccor, *Büchner* utas nélkül 4 óra 4 perccor, *Vollmüller* utasával 4 óra 9 perccor, *Schaenburg* 6 óra 25 perccor és *Wittenstein* 6 óra 24 perccor simán kikötött. *Vollmüller* készüléke, midőn leszállás után tovább gurult, egy lukba ütődött és az egyik kereke elhajlott. A készülék kijavítása után *Vollmüller* egy utassal 6 óra 10 perccor Hannoverbe szállt. *Lindpaintner*, aki *Viecenbruch* mellett ventiltörés miatt kénytelen volt kikötni, 10 órakor ismét felszállt és 11 óra 15 perccor a hannoveri repülőtéren simán kikötött.

☉ **Lezuhant aviatikusok.** Pétervárról jelentik: *Czedinszki* aviatikus ma *Fahrman*-géppel utassal szállt fel és csakhamar lezuhant. Ugy az aviatikus, valamint utasa könnyen megsebesültek. A készülék összezúzódott. — *Varsóból* táviratozzák: *Segno* aviatikus 13 méter magasságból lezuhant és súlyosan megsebesült. A készüléke összezúzódott.

A leMBERGI katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: **A Ferencz József**-keserűviz minden kellemetlen érzés nélkül idézi elő a székelést. A Ferencz József-vizet huzamosabb használat mellett is jól bírják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornában, mint ez sok más hasonló hatású szernél tapasztalható.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Choiseul herceg és a párisi Opera.** Érdekes pör foglalkoztatja most a párisi törvényszéket. Choiseul herceg családja még 1781-ben megszerezte egy páholy állandó használati jogát a párisi Operában és a család mindez ideig élt is e joggal. 1781-ben a családnak azt is biztosították, hogy a páholyhoz külön feljártat fog szolgálni és a páholy mögött külön társalgót rendeznek be a családtagok kizárólagos használatára. Miután azonban a két utóbbi ígéret mindezekig nem teljesített, a család most 200.000 frank kártérítési összeget, vagy jogos igényének azonnali teljesítését követeli pör útján. Az ítéletet ez érdekes pörben egy hét múlva várják.

(*) **Színházak műsora.** A Vígyszínházban jövő hét péntekén fejezik be a szezonit, még pedig az „Ezred apja”-nak, a Mouézy-Eon—Heltai Jenő-féle jókedvű énekes bohózat előadásával. Az estét a közönség kedvelt látványosságává, a színpadi zárópróbával fejezi be. Péntekig a játékrend legvonzóbb darabjai szerepelnek a műsoron. Holnap, vasárnap este is az „Ezred apja” fogja mulattatni a közönséget. Hétfőn az „Ornagy ur”, kedden ismét az „Ezred apja”, szerdán az „Utánam...” és csütörtökön este az „Osztrigás Miezsi” kerül színpadra.

A **Városligeti Színházban** a jövő hét minden estéjén „Az ártatlan Zsuzsi” című operett kerül színpadra. Holnap délután Tihanyi Miklós, a Vígyszínház tagjának fellépésével Ráskay Ferenc és Chorin Géza énekes bohózata, a „Kolumbusz báró” van műsoron, mérsékelt helyekkel. Péter és Pál napján délután a „Peleskei nótárius”-t, jövő vasárnap délután pedig a 100-ik előadás felé közeledő „Halhatatlan Lump”-ot adják mérsékelt helyekkel.

A **Budai Színház** legközelebbi újdonsága Bertó Henrik „Kreolvér” című operettje lesz, melyet Harsányi Zsolt fordított magyarra. Az új operette bemutatója július hó hetedikére van kitűzve. A színház jövő heti műsora háromszor szerepel a „Rejtélyes ember” című dráma és pedig hétfőn, kedden és pénteken. Szerdán a „Troubadour” operát adják. Csütörtökön Latabár Árpádnak, a Király-színház tagjának vendégfellépésével a „Színházi képtelenség” című énekes bohózat kerül színpadra, amelynek keretében kabaré-előadás lesz változatos műsorról. Szombaton a „Trenk báró” operettnek lesz a budai első előadása.

(*) **Somogyi Mór** zongoraművész konzervatóriumában tegnap fejezték be az évről rendes vizsgákat. A konzervatórium, mely immár tizenhét év óta a főváros legkiválóbb kulturintézetének egyike a lefolyt tanévben is élénk tevékenységet fejtett ki, amennyiben tizenegy nyilvános hangversenyyel adta élénk tanulóit komoly klasszikus művészpedagógiai irányzatának, melylyel a legfényesebb eredményt érte el a növendékek zenei előmenetelében. A tanári kar több értékes erővel bővült ki a jövő tanévre. Inguss Elza zongoraművész és Stössel Irma hegedűművész, államilag diplomált tanárokkal, továbbá Stehle Achilles operanékes a római Theatre Constanzi volt elsőrendű művészével, ki a híres olasz énekiskolai módszert fogja a kiváló intézetben meghonosítani és még másokkal. A beiratások a jövő tanévre július elsejéig és aug. 15-étől naponta 9—6-ig eszközölhetők az intézet titkári hivatalában (Erzsébet-körút 44.).

(*) **Zenetanárok közgyűlése.** A Magyar Zenetanárok Országos Szövetsége folyó évi június hó 29-én délelőtt tíz órakor tartja rendes közgyűlést az „Otthon-Kör” dísztermében (Dohány-utca 70. sz. a.) Az ifjú egyesület elöljárója tüzte ki, hogy a magyar zenetanárok elárult ügyét istápolja és gazdasági érdekeit védelmezze.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Ajándék a Néprajzi Múzeumnak.** Bánó Jenő mexikói konzul, aki kormányja megbízásából Budapestre Alexandriába távozik, értékes és szép ajándékokkal tette nevével emlékeztetést. A Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának egy igen becses gyűjteményt ajándékozott, amelyben nagy számú mexikói régiség, sok amerikai néprajzi tárgy és fotografiai felvétel van. A múzeum igazgatósága megleghangos levélben mondott köszönetet a szép és értékes ajándékért, melynek tárgyait már be is sorolták a Néprajzi Múzeum állandó kiállításába.

* **A Társadalmi Múzeum** Értesítője legújabb száma igen gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Közli dr. *Holitschernak*-at absztinens orvosok nemzetközi szövetségi titkárának, a magyar Good-templar-rend 10 éves jubileuma alkalmával tartott előadását: *Az állam jelenlegi feladatai az alkoholelles küzdelemben.* Dr. *Dienes Lajos* egyet. tanársegéd az *Eugenika* szociálpolitikai jelentőségéről ír. *A newyorki közkönyvtárak Pásztor Árpád*, a budapesti V. ker. *Népházát Hamvai Sándor* ösmerteti, végül dr. *Deutsch Ernő* főorvos a *lelenczházakról és árvaházakról, Varsányi Géza* pedig a csecsemőhalandóság nemzetgazdasági jelen-

tőségéről értekeznek. A szociálpolitikai szemle ösmerteti a legújabb külföldi és hazai törvényeket; a könyvszemlében *Beveridge* híres könyve a munkanélküliségről és a berlini szociálpolitikai társaság kiadásában megjelent nem kevésbé nagy feltűnést keltett könyv; A munkások kiválogatódása és alkalmazkodása a nagyiparban — került ismertetésre. A lapot 48 folyóíratra kiterjedő lapszemle zárja le.

Nyiltter.

Érvényben közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zománcz mázoló festék,

Z szintartó, már az első bevonásra teljesen fedőképességű s egyszerűen hidegvízzel felkavarva használható. Antiszeptikus, méregmentes, ideális festék belső területekre, még mázolatlan homlokzatokra, faépítményekre, csölpökre, kerítésekre stb. Kapható minden színárnyalatban. Kötés négyzetméterenként 5 fillér. Minta-40nyv és pró-**Carl Kronsteiner**, Wien, III., Hauptstrasse 120. nektus ingyen. Raktárak minden nagyobb városban.

Parcellázásra alkalmas

birtokot keres 500 holdtól feljebb, bármily nagyságban. DR. SZÓKE JENŐ általános ügynöki irodája VII., Kertész-utca 50. Birtokközvetítés. Kölcsön. Leszámlítás. Ház- és telekadás. Gyógyszertári kölcsön.

A budai Szt.-Lukácsfürdő „Nagyszállodájában” és „Thermal”-szállodájában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdő és iszapborogatások. Fürdőismertetőt díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv. társ.

Házlebontás miatt összes

arany-, ezüst- és ékszeráruimat jelentékenyen lezártított árban adom el.

Zirner Testvérek utóda Ziszt Hugó

Budapest, Váci-utca 5. szám. Nem összetévesztendő! Pontos cím!

MATTON/FELE
GIESSHÜBLER
termékek érvényes
SAVANYUVÍZ

FŐVÁROS.

(*) **A Kőbányai áthidalás.** Régi panasza a Kőbánya felé közeledő közönségnek és a kőbányaiaknak, hogy a fővárossal való közúti közlekedésnek a Kőbányai-úton levő vasúti sorompó nagy akadály. A Kőbányai-úton ugyanis a Máv. pályaszínen keresztetzi a Közúti Vaspálya Társaság kőbányai vonalát és ebből a keresztelésből olyan forgalmi zavarok és késések állanak elő, amelyeket nemcsak a közönség, hanem a vasúttársaság is nagymértékben megérez. Az itteni forgalom lehető zavartalan lebonyolítását a társaság hosszabb idő óta ingásforgalommal próbálta biztosítani, de ez a megoldás sem hozta meg a kívánt eredményt és a társaság elhatározta, hogy a kőbányai alsópályaudvar pályatörést áthidalja és így módon egyszerűen idekorra kiküszöböli a sok zavart okozó forgalmi akadályt. Az áthidalás tervéhez a főváros közgyűlése annak idején hozzájárult és elvben át is engedte már a szükséges közterületeket. A tervet ma közgyűlési bejárás tárgyát képezték. A bejárást *Dezsoffny Aurél* miniszteri titkár vezette és részt vettek azon a fővárosi képviselőtől *Pényi Dezső* tanácsos, dr. *Raisz Rezső* előjáró, *Devecis Ferencz* középítési igazgató, dr. *Köncs Boldizsár* tiszti ügyész, *Mihályffy József* műszaki tanácsos, a közmunkatanács részéről *Lipthay Ágost* miniszteri osztálytanácsos, a vasúttársaságot *Jellinek Henrik* elnöke vezérigazgató képviselte és megjelentek azonkívül az összes érdekelt hatóságok képviselői és több bizottsági tag. A bizottság a bemutatott tervekhez egyhangúlag hozzájárult. Ugyancsak közgyűlési bejárás tárgyát képezik ma azok a tervek is, amelyeket a közúti vaspályatársaság a *Hermína-úti második vágány* ügyében készített és amelyekhez a főváros közgyűlése annak idején szintén hozzájárult. A bizottság a tervet a kivételre elfogadta a helyszínre ment a tárgyalás folytatására.

(*) **A vizivárosi plébános beiktatása.** Horváth József felsővizivárosi plébános a hónap 29-én, csütörtökön, délelőtt 10 órakor fogja dr. Ott Ádám apátspere plébános a vizivárosi plébánia-templomban ünnepélyesen beiktatni.

(A külügyminiszter köszönete. A külügyminiszter a miniszterelnök útján köszönetét fejezte ki a fővárosnak, különösen pedig dr. Vasziljevics János alpolgármesternek, Polkusházy Lajos tanácsosnak és Csapor József tanácsjegyzőnek azért a szíves vendégszeretetért és vendéglátásért, amelyben a főváros az április végén itt időzött konzuli akadémia növendékeit fogadta és élátta.

(A vendégtársak köszönete. A Deutscher Postverband tagjai, akik legutóbb Budapesten tartózkodtak, Karlshorstból táviratot intéztek a polgármesterhez, amelyben köszönetet mondanak azért a szíves fogadtatásért, amelyben itt Budapesten részük volt. A postások, itt tartózkodásuk alatt, maguk között gyűjtést indítottak a főváros szegényei részére, amelynek eredményeként Demény Károly postafőigazgató ma 200 koronát adott át dr. Bárczy István polgármesternek. — A lengbergi műszaki főiskola rektora szintén meglepő hangú átiratot intézett a polgármesterhez és megköszöni neki azt a vendéglátást, amelyben a főváros a lengbergi műszaki főiskola iderándult ifjúságát résziesítette. A rektor különösen Bárczy István polgármesternek, Devecsi Ferenc középítési igazgatónak, Böhm Agoston főmérnöknek, Meszlényi Nándor mérnöknek és végül a vízvezeték vezetőségnek mond köszönetet.

(Csatornázás a VII. ker. külterületén. A VII. ker. külső részén olyan területek is vannak, amelyeket a meglévő csatorna-hálózatba nem lehet beilleszteni és pedig azért nem, mert a csatornahálózat befogadó képessége ugyiszólván kimerült és mert a talajviszonyok ezen a vidéken olyanok, hogy a már amúgy is magasán fekvő csatornavetéteket továbbvezetve, azok közelebb jutnának a felszínhez, mint ahogy az kívánatos. Mint-hogy azonban ezeket a területeket, amelyek ma már népesek, csatornázni kell, a főváros mérnöki hivatala terveket készített e vidék csatornázására. A tervek szerint a köztetető-úti gyűjtőcsatornából újabb mellékgyűjtő ágaznak ki a csatornázandó külső területig. A tervek kereshírtétele 200.000 korona költséget igényel, amely összeget az 1912. évi közmunka-programmba is felvettek. A munkálatokká körülbelül másfél év múlva készülnek el.

(Uj élelmiszerpiacok. A főváros közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy 25.000 korona költséggel a Zuglói és a Bosnyák-terén és a Lágymányoson új élelmiszerpiacokat létesít a két piac közül a Bosnyák-terét e hónap 19-én adták át a használatnak. Ennek a piacnak megnyitása különösen a zuglói népesség szempontjából nagyjelentőségű, mert most élelmiszerárak és házi-szükségletüket, miután a piacon iparegyesületek is vannak, közvetlen közel szereztetik be és nem kell bemenniük a Garai-terei piacra. A Lágymányosi piacot szintén átadhatták volna ezen a napon a forgalomnak, azonban ott most a Budafoki-ut rendezési munkálatai folynak és ezek miatt a piac nehezen volna megközelíthető, úgy hogy ennek a megnyitása július 3-ára marad.

TANÜGY.

= Az Iparművészeti Iskola értesítője gazdag képanyaggal díszítve jelent meg, melyből az odatörökvők tájékozást nyernek az intézetben folyó tanulmányi munkákról. Jövő évben már a nők számára is megnyílik az iskola. De a felvételi vizsgán a művészi tehetség elbírálása férfi és női növendékeknek egyaránt szigorúbb mértékkel fog történni. Az orsz. m. kir. iparművészeti iskoláról Tájékoztatót bárkinél ingyen, értesítőt pedig egy korona beszolgáltatása ellenében (bővegyértékben is) szívesen küld az igazgatóság (IX., Kinizs-utca 31.)

= Az Országos Nőképző Egyesület leánygimnáziumának első és ötödik osztályába a beiratások f. é. június hó 26-án kezdődnek és tartanak a hó végéig. (IV., Veres Pálné-u. 36. sz. d. e. 8—12-ig.)

vállalat
Matteine :: Kiváló-ú. 16.
 Poloska és molyirtásért egy évi jótállás (Fertőtlenítés)
Poloskairtó
 Telefon 161—38.

KÖZIGAZGATÁS.

Egyéves önkéntesek figyelmébe. A sorozások befejeztével felhívtnak mindazok a védkötelesek, kiket egyévi önkéntesek gyanánt besoroztak, hogy amennyiben egyéni hajlamaik, nyelvismereteik, családi viszonyaik vagy egyéb okoknál fogva besorozásuk tekintetében különös kívánságaik vannak, saját érdekükben idejekorán érdeklődjenek illetőségi helyük járási főszolgabírójánál, városokban a katonai ügyosztálynál, vagy a hadkiegészítési kerületi, illetőleg a honvédkiegészítő parancsnokságnál aziránt, hogy korszályuk és

sorszámukhoz képest hová nyerne beosztást. Mert erről behívó jegyük kézbesítése előtt, ami rendszerint csak szeptember hó közepe táján történik meg, külön hivatalos értesítést nem kapnak. Az így megtudakolandó beosztásuktól eltérő más beosztásra vagy áthelyezésre irányuló kérelmeiket saját jól felfogott érdekükben ne halasztják arra az időre, míg behívó jegyük kézbesítették, mert akkor kérelmük teljesíthetése az idő rövidsége miatt könnyen kétségessé válhatik, hanem ily tárgyú kérelmeket mielőbb, minden esetre azonban még augusztus hó folyamán nyújtsák be a honvédelmi minisztériumhoz. Ezt a figyelmeztetést annál is inkább szíveleljék meg az érdekeltek, mert ezáltal sok kellemetlenségtől és fölösleges kiadástól kímélhetik meg magukat.

A közbirtokossági legelők jövedelmének kezelése. A belügyminiszter 160.661/1911. számú határozatában nem hagyta jóvá egy községnek azt a határozatát, hogy a közbirtokosság tulajdonát képező közlegelők jövedelmei birtokossági legelőgazdászati alap címén kezelendők. Mert a legelő birtokosság a községtől elkülönített vagyoni jogi alany s ez okból a birtokossági jövedelmek és kiadások nem kezelhetők községi alapokként, hanem a birtokossági költségvetés a községi költségvetésnek különálló mellékletét kell képeznie.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Iparostanoncziskolai Tanítók Országos Egyesülete f. évi június 29-én, Budapesten, a régi Országház nagytermében (Főherceg Sándor-utca 8. sz.) délelőtt 11 órakor az iparoktatás törvényes rendezésének 25 éves évfordulója alkalmából diszkozgyűlést tart. A közgyűlés után, déli 1 órakor közös ebéd lesz a „Wampetics“ (most Gundel)-féle vendéglőben (Városliget, az Állatkert mellett). Étkezés étlap szerint.

(—) A Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesület telepeire a folyó 1911. évben felvett gyermekek fölruházása, elutazása és visszatérése a következő sorrendben fog megtörténni: Rulájukat a leányok június hó 27-én, a fiúk június hó 28-án kapják meg a VI., Felső Erdősor 21—23-ik sz. iskolában délután 4 órakor. A gyermekek a vonat elindulása előtt egy órával kötelesek az illető pályaudvarra megjelenni.

(—) A Sikotócsaintézeti Tanárok Országos Egyesülete Sopronban, a Városháza dísztermében, 1911 június 29. és 30-án délelőtt nyolcz órakor tartja tizedik rendes közgyűlést.

(—) A Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége idei közgyűlést Brassóban tartja meg június 30-án és július 1-én. Az első napon délelőtt zárt ülés lesz, melyen csak a szövetség kötelékébe tartozó egyesületek delegáltjai vesznek részt. Aznap este lesz az első nyilvános előadás, másnap pedig a közgyűlés ünnepélyes megnyitása a város háza nagytermében. A közgyűlésen résztvevők a város nevezetességeinek és jóléti intézményeinek megtekintésén kívül kirándulást terveznek.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A hajduszoboszlói választás epilógusa. A kecskeméti sajtóbírósg ma tárgyalta dr. Kiss Lajos törvényszéki elnök vezetése mellett azt a sajtópárt, amelyet Mezőfi Vilmos volt orsz. képviselő indított Magyar Gyula hírlapíró, a „Nemzeti Állam“ munkatársa ellen. Az általános képviselőválasztások idején történt, hogy a Hajduszoboszlón fellepett, de kisebbségben maradt Mezőfi Vilmosról röpíratot osztogattak a szoboszlói szavazók között, amelyben Mezőfit megvádolták. A mai tárgyaláson Magyar Gyula azzal védekezett, hogy a röpíratot Boros Brindus Mihályval Júst János hajduszoboszlói orsz. képviselő megbízásából és pénzén nyomatta ki. Júst János ugyanis Mezőfi Vilmosnak Hajduszoboszlón ellenjelöltje volt. A törvényszék azonban nem fogadta el ezt a vélekedést s rágalmaszért három hónapi fegháza és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

§ Sajtópör a taxaméter miatt. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Füzeséry bíró elnöklpte alatt ma itélkezett azokban a rágalmaszai sajtóperekben, amelyek a taxaméter életbeléptetése miatt keletkeztek a bérkoesiiparosok között. A mult év február 27-én az egy és kétfogatu bérkoesiiparosokhoz ezimevo egy felhivas jelent meg, amelyben husz bérkoesiiparos erös támogatást intézett a bérkoesiipartársulat elnöke, Pataki László ellen abból az alkalomból, hogy a székesfőváros a rendőrséggel együtt a bérkoesiiparosokat a taxaméter beozatalára akarja kötelezni. A megtámadott ipartársulati elnök ugyancsak felhivással válaszolt, amelyben a támadó felhivas aláírói közül Farkas Ferenc, Richter Ernő és Vajda Ignác bérkoesiiparosokat támadta abban a hiszemben, hogy ezek voltak a sugalmazói az ellene kibocsátott felhivásnak. Pataki László az ellene kibocsátott felhivas miatt rágalmaszai sajtópört indított a husz aláíró bérkoesiiparos ellen, akik közül a sajtójogi felelősséget Vajda Ignác és

Farkas Ferenc bérkoesiiparosok vállalták el. Viszont Richter Ernő és Farkas Ferenc is rágalmaszai sajtópört indítottak Pataki László ipartársulati elnök ellen. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után bűnösnek monotta ki Farkas Ferencet és Vajda Ignácot a rágalmasz sajtóvétségében és ezért őket 400—400 korona pénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak bűnösnek monotta ki Pataki László ipartársulati elnököt a Farkas Ferenc és Richter Ernő által panaszolt becsületsértés kétrendbeli sajtóvétségében s ezért öt hatvan és hatvan, összesen 120 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítéletnek Pataki Lászlóra és Vajda Ignácra vonatkozó része jogerős, Farkas Ferenc ellenben semmisségi panaszszal élt, mert a bíróság a valódiság bizonyítását csak korlátozott mérvben engedte meg.

§ Akasztásra készülnek Szegeden. Szegedi levelezőnk írja: Szalma István rablógyilkos bűnügyében a Kuria kegyelmi tanácsa az ítéletet a felséghez terjesztette föl. Szalma István visszaeső rablógyilkos és így semmi remény sincsen arra, hogy megkegyelmezzenek, sőt a Csillagbörtönben mindennap várják az ítéletkedést a kivégzésre. Az akasztás a Csillagbörtön belső kis udvarán lesz a kora reggeli órákban. Szalma el van készülve a halálra és csak az a kívánsága, hogy szivarozhasson. Erre azonban az igazgató nem adott neki engedelmet, de azt megengedte, hogy a zsebórját egy rabnak eladhassa és az árából magának koronákat frisz cipőt és kenyeret hozathasson.

MELTALÁLÓK
 DÍJTALANUL
ENCIKLOPÉDIÁJA
 Műszaki és szabadalmi ZSEBLEXIKON. O. vasóknak díjtalanul küldi Molnár R. Béla okleveles gépészmérnök, híres szabadalmi ügyvivő. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 8. sz. Telefon 142—78. Szabadalmak kioszkizása és értékesítése.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Lovaregyleti meeting. —

— Első nap. —

Öt napra terjedő meeting veszi kezdetét vasárnap Alagon a Magyar Lovaregylet égisze alatt. Az eddigi négy napot egygyel megtöltötte idén a vezetőség, amit nagyon helyesnek találunk, mert évről-évre ez a meeting a legsikerültebbek egyike szokott lenni s különösen várhatjuk ezt most, mi-főn a bécsi meetinget annyira tönkretette a költőégi járvány s istállótulajdonosaink anyagjukat itt szendékeznék pályára hozni. Ami a sikerülten összeállított programot illeti, ez nem hagy semmi kívánni valót, mert minden napra esik egy-két jobb díjazású futam, ahol bő tér nyílik a klasszishoz tartozó telivereknek is tudásukat bemutatni. A meeting elouja a Kozma Memorial, mely az ötödik nap főszámát képezi, ezenkívül még a Somlói díj, Liget-díj, Tátra-handicap, Lomnici handicap azok a díjak, melyek kiemelkednek a többi futamok közül.

A megnyitónap eseményei a Somlói díj körül forognak. Ez a 10.000 koronával dotált mérföldes távu verseny hároméves és idősebb jobb-képességű lovakat gyűjt startjához s már eleve érdekes küzdelmet helyezünk kilátásba, mert a kötelezettek között oly neveket látunk, mint Lógó, Illis, Jávör, Kahlenberg, Egeria, Ravenswood, Kellingbrunn, Gourmande. Nekünk ezek közül legjobban tetszik Jávör, deazára annak, hogy hat font pónalítást visz nyergében, másodsorban Adams crackje: Lógó vagy Kahlenberg birja bizalmunkat, míg harmadsorban a folyton emelkedő formájú Illis-t vesszük kombinációba.

Érdekesnek ígérkezik a Gubaci díj is, melynek 2000 méterén Lord Darcy, Setékapu, Nagy ur, Most vagy soha, Ravenswood, Eszmadta, Szomszéd találkoznak. Ha ezek mindegyike startolna, úgy a 4000 koronával díjazott futam egyike volna a legvonzóbbaknak. Az eddigi teljesítmények Ravenswood-et ajánlják első sorban, de kemény el-lenfele lesz neki Most vagy soha, úgy szintén Szomszéd is. Meglepetést leghamarább Eszmadta okozhat.

Jelöltjeink:

- I. Ravenswood—Most vagy soha—Szomszéd
- II. Sziget-ist.—Egyedi-ist.—Chaos
- III. Jávör—Adams-ist.—Illis
- IV. Gesztenye—Jago—Vocativus

V. Badesco-ist.—Bamberger-ist.
VI. Pityi Palkó—Cromwell—Heath-ist
VII. David-ist.—Rasperry.

A MAC atlétikai viadala.

Budapest, június 24.

Páratlanak és szenzációsak ígérkeznek a maga nemében a MAC ideai nemzetközi atlétikai versenye. A külföldi atléták egész tömegét nyerték meg a sárga-kékek e viadalukra az összes legkiválóbb magyar atlétákon kívül és így szokatlannul érdekesnek ígérkeznek a verseny.

A 100 yardos síkfutáson magyar és osztrák versenyzőkön kívül egy orosz atléta is vesz részt. A magyarok közül Jankovicsnak és Ondrusnak adunk esélyt a győzelemre, míg az osztrákok közül Rauch fog beleszólni az eredményéért.

A 220 yardos síkfutásra 21 nevezés érkezett. A MASz engedélye folytán előfutamokkai tartják meg a versenyszámot. Sorrend szerint a következőképpen várjuk az atléták beérkezését: Binda (olasz), Jankovics (MAC) és Rác (BEAC).

A negyed angol mértföldes síkfutás győztesét Bodorban várjuk, tekintettel arra, hogy Szerelmehegyi nincs formában.

Az ezer méteres síkfutásra kilenc nevezés érkezett. Ennél a számnál biztosan idegen győzelem lesz, tekintettel arra, hogy a kiváló finn atléta, Stenroos és Kwieton (WAFK) indul, akik között rendkívül erős küzdelemre van kilátás.

Az egy angol mértföldes síkfutás handicapban másodikasszisu futók indulnak.

A két angol mértföldes síkfutásra a Pannoniai díjért 10 atléta nevezett be.

A 120 yardos gátfutásban a magyar bajnok Kovács és Horner indulnak.

A magasugrásban egész biztosan Wardener revansot vesz Vadon úr-on, aki múlt héten nyerte meg a magyar bajnokságot 1.77 m.-el.

A távolugrásban indul az olasz Binda is, továbbá Szatmári, Szalai és Csévesi fognak versenyezni az elsőbbségért. Állandó formajavulást mutat itt Szalai, aki méltó riválisa lesz Szatmárinak.

A gerelyvetésben Mandl, a kiváló német gerelyvető indul. A német rekordert találkozni fog Koczánal és Mudinnal.

A 4x200 m. staféta futás lesz egyike a lezserbb versenyeknek, amelyben a MAC, BEAC és WAC teljes stafétája indul.

A súlydobásban a finn recorder Nilander mérkőzik Mudin Imrével az elsőbbségért.

A diszkoszvetésben Nilander világbajnoknak olyan ellenfelei lesznek, mint Kobulszkl, Lunzer Antal és Mudin.

Az egyes versenyszámok sorrendje a következő: 100 yardos előfutamok, magasugrás, 100 yardos döntő, súlydobás, 1/4 angol mértföldes síkfutás, 2 angol mértföldes, 220 yardos előfutamok, 1000 méteres síkfutás, diszkoszvetés, 120 yard, gátfutás, 220 yardos döntő, 1500 méteres gyaloglás, gerelyvetés, rudugrás, 1 angol mértföldes handicap, 4-szer 200 méteres staféta-futás.

( ) Az MTK uszóversenye Székesfehérváron. A MTK székesfehérvári uszóversenye, amelyet holnap, a hó 25-én a SZTC-val karöltve az ottani gyönyörű Árpád-fürdő uszodájában rendez, sikeresnek ígérkezik. A nevezettek között vannak: Zachár, Rimanóczy, Szentgróti, Toldy, Demjén, Boróvi, Munka, Lantosy, Koltai, Erdős, Janda, Pois, Wenk, Abonyi, Apor, Rajágh, Göcz, Kenyery, Peterdy, Zsoldos, Baronyi, Schwandtner, Elek, Wendelin stb. Különösen érdekesnek ígérkezik a verseny keretében elődöntésre kerülő három stafétaszám, a 3x100 m. meghívási staféta revanche-jellegével bír a MAFC és BAK között, a 4x100 m. stafétában a MTK és MAFC mérkőzése erejüket; a főfigyelmet azonban a 3x100 m. egyes staféta vonja magára, amelyre nem kevesebb, mint öt fővárosi egyület nevezett. A MAC, MAFC, BAK, FTC és MTK szenzációs találkozása gyönyörű küzdelmet ígér. A versenyzők a vasárnap reggeli gyorsvonattal utaznak le és aznap este tíz órakor érkeznek vissza.

TELKEK

120 parcella 800 □-os a villamos közelében, □-ölenként 4 koronától 6 koronáig 5 évi részletfizetésre eladó. Ezen helyen már 3000 telek adatott el és az építkezés nagyban folyik. Eövebbet:

Várady, Alsó-erdősor 12. szám.
Telefon 105-33. Telefon 105-33.

KÖZGAZDASÁG.

Kell-e új magyar bank Amerikában?

Budapest, június 24.

Egy idő óta a közgazdasági körök egyre gyakrabban foglalkoztatja egy új amerikai magyar bank-alapítás tervét. Ellenőrizhetetlen forrásból olyan hírek kerültek forgalomba, mint hogy ha a Magyar Általános Hitelbank két tisztviselője egyenesen a kormány megbízásából járna künn Amerikában a viszonyok tanulmányozása és egy új bankalapítás előkészítése céljából. Ez ügyben ma alkalmunk volt a Hitelbank vezérigazgatójának, Ullmann Adolfnak ez ügyre vonatkozó véleményét megismerni. A kiváló bankvezér munkatársunk előtt így nyilatkozott:

— A Magyar Általános Hitelbank egy új önálló és független magyar bankot akar New-Yorkban alapítani egy-két budapesti nagyobb intézet és néhány előkelő new-yorki cég bevonásával. A bank teljesen független lesz és a már meglévő Magyar-Amerikai Bankkal semmiféle összeköttetést nem fog tartani. Az új bank azonban nemcsak a kivándorlók pénzének átutalásával fog foglalkozni, hanem kereskedelmi téren is ki óhajtja fejteni a rendes bankszerű tevékenységét. Ez különösen kivitelű érdekeinkre fontos, mert az Egyesült-Államokkal évről-évre fokozódik külkereskedelmi forgalmunk, úgy, hogy a banknak e téren is nagy tevékenységi köre lesz. Természetesen az új bank egyik főcélja az leendő, hogy az Amerikában élő két és fél millió magyar hitelgényeit is kielégítse. Nagy gondja lesz az új intézetnek a már kintlevő és a partra szálló kivándorlók részére a munkaközvetítés szervezése, mert e tekintetben ott rettenetes állapotok uralkodnak s kivándorló véreink lelketlen közvetítő uszóságok karmai közé kerülnek. Az új intézet ezt lehetetlenné teszi, sőt közvetíteni fog munkásokat hazá, az anyaországba is, ha itthon megfelelő munkáskereslet lesz. A bank tehát elő fogja segíteni a visszavándorlást is. Ezért a bank igen széles alapokon kezdi meg működését s e keretek tanulmányozása végett van most kint a Hitelbank két tisztviselője.

Volt alkalmunk ugyane kérdésben megismerni Gyenes Lajosnak, a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja vezérigazgatójának véleményét is. Gyenes véleménye különös súlylyal bír e kérdésben, mert a Központi Hitelbank igen nagy tevékenységet fejtett ki már eddig is a kivándorló pénzek átutalása körül. Gyenes Lajos e kérdésben így nyilatkozott:

— Az amerikai pénzátutalás kérdése nézetem szerint csak a már meglévő Magyar-Amerikai Bank bevonásával oldható meg. Azért tartom ezt az egyetlen helyes megoldásnak, mert ezáltal fölöslegessé válik egy új bank alapítása, ami Amerikában sokkal nagyobb nehézségekkel jár, mint nálunk, de különösen nehezen menne egy olyan új banknak a megalapítása, amelynek az a célja, hogy tőkét vonjon el Amerikától s így az amerikai kormány minden lehető nehézséget gördítene az alapítás elé. A meglévő Magyar-Amerikai Bank alapján való megoldása a kérdésnek nem zárja ki, sőt nézetem szerint megkönnyíti azt, hogy az amerikai átutalással foglalkozó nagy bankok a kérdésben karöltve járjanak el. Ezzel a formával el volna kerülendő az, hogy a bankok itt mint konkurrensok álljanak egymással szemben az átutalás kérdésében s el volna kerülhető az, hogy odaát egy új magyar-amerikai bank alapításából kifolyólag két magyar-amerikai bank álljon egymással szemben mint konkurrens. Különösen pedig azért tartom az egyetlen helyes megoldásnak, mert nem látok semmi okot arra, hogy miért nem a már meglévő Magyar-Amerikai Bank alapján oldassék meg a kérdés, amelynek Newyork állammal és Newyork várossal is összeköttetése van és már elég tekintélyes klientéla is van. Egyébként meg vagyok győződve arról, hogy a

kormány intenciója sem lehet az, hogy egy javarészt magyar pénzüntézetek által, minden állami támogatás nélkül, sőt áldozatok árán 16. tesített intézményt, minden ok nélkül egyszerűen félredobjon és úgy Amerikában, mint Magyarországon ezzel éles konkurrenciát támaszson, ami a hazafias célnak a dolog természeténél fogva, csak ártalmára lehetne.

A magunk részéről teljes mértékben valljuk Gyenes Lajos itt kifejtett álláspontját. Azok a kétségtelenül nemes és altruisztikus szempontok, amelyekre Ullmann Adolf mutatott rá, éppolyan sikeresen megoldhatók, sőt talán sikeresebben a már meglévő intézettel, mint valamely új bankkal. Két versengő intézet mellett — félő — majd azok a zugbankárok és közjegyzők kaparintják meg a tapasztalatlan kivándorlókat, akik már eddig is oly nagy összegeket raboltak el a szegény munkás magyarságtól. Minden újabb kísérletezés helyett erősítsük a meglévő és jól működő magyar bankot.

A Hitelbank terjeszkedése. A fővárosi nagyobb pénzüntézetek egymásután alapítanak a főváros minden forgalmasabb utvonalan bankfiókokat. A Magyar Általános Hitelbank, melynek eddig a fővárosban egyáltalában nem volt fiókja, most egyszerre két bankfiókot létesít. Az egyik, amely már rövidesen megkezdí működését a Váci-köruton, a Nyugoti pályaudvar közelében létesül. A másik fiók a Belvárosban lesz, de ez csak az őszön fog megnyitni. A bankfiókok egyedüli célja a takarékbetétek gyűjtése s egyéb banküzleti üzletágot alig folytatnak. E hírünkkel kapcsolatban említjük meg, hogy míg a Magyar Általános Hitelbank bankpalotája a József-téren elkészül, addig, minthogy a jelenlegi helyisége szűknek bizonyult a folytonos fejlődés miatt, az udvart tetővel boríttatja be, ahová a könyvelés egy részét helyezi át.

Uj törpebank a fővárosban. A kicsiny, törpe pénzüntézetek ismét szaporodtak a fővárosban. Egy szövetségzet vedlik át most részvénytársasági pénzüntézeté 500.000 korona alapítékével. Az új intézet cége Kereskedők és Iparosok Hitelintézete R.-T. cég alatt jön létre s az összes bankszerű üzletágot kultiválni fogja.

A gabonáarak emelkedése. Mennél közelebb érünk az aratás idejéhez, annál határozottabban alakul ki a mindig jól értesült gabonatermésének az a véleménye, hogy az ideai buzatermésünk, sajnos, ismét a gyengébbek közé lesz sorolandó. Ellentétben az utolsó hivatalos vetésjelentéssel a nap-nap után beérkező hírek az azt a szomorú benyomást nyerjük, hogy Magyarország buzatermését az ideu 39-40 millió métermázsánál többre legjobb esetben sem lehet becsülni. Tavaly állítólag 46 millió métermázsza buza termett és ezen termésmennyenél már hónapok óta idegen buza behozatalára vagyunk utalva. Az ideu tehát az a szomorú perspektívánk nyílik, hogy a közös vámterületre körülbelül 8 millió métermázsza buzát kell importálnunk, hogy a monarchiának évi buzaszükséglete teljesen fedezve legyen. A tőzsdén ennél fogva már most importárakra számítanak és ennek folytán az árak napról-napra emelkednek. A lefolyt hét árváltozásait a következő összehasonlítás mutatja:

Június 17-től június 24-éig 50 kilónként:	
Októberi buza	11.67—12.03 + 36 fillér.
Októberi rozs	9.22— 9.44 + 22 „
Októberi zab	8.13— 8.26 + 13 „
Juliusi tengeri	7.02— 7.33 + 31 „
Uj tengeri	6.45— 6.82 + 37 „

Borsod—Miskolci Gőzmalom a Hazai Bank érdeklősségében. A Hazai Bank a Borsod—Miskolci Gőzmalom R.-T. részvényeiből mintegy 5000 darabot vásárolt meg és ezzel az ország legtekintélyesebb vidéki malom egyesülésére döntő befolyást biztosított magának. A Deutsch Ig. és fia cég az említett gőzmalomnál több ezer darabra rugó részvény birtokával továbbra is érdekelve marad, úgy, hogy a két csoport együtt a részvénytöbbség feletti feltétlenül rendelkezik. A Borsod-Miskolci Gőzmalom R.-T. magában egyesíti a Miskolci-, Lonszezi-, a Kassa melletti Csányi-, az Eperjesi-, Nagysárosi- és a Sátoraljaúj hely melletti Szegigőzmalomokat, hosszú időre terjedő szerződés alapján bérben bírja a Deutsch Ig. és fia cég tulajdonát képező hatvani gőzmalomot és az abban kép-

hogy egy l, minden ok árán 16. egyszerűen Magyar-társaság, természeténél ben válljuk Azok a két-szemponatok, éppolyan á- bben a már új bankkal. majd azok ják meg a r eddig is ény munkás helyett gyar bankot.

fővárosi na- tanak a fő- bankfőko- melynek ed- főkéja, most gyik, amely a Váci-kör- létesül. A- sak az öszön- ezélya a üzleti üzlet- kapcsolatban lalános Hi- elkészül, ad- züknek bizo- udvart tötő- egy részét

esény, törpe árosban. Egy- sasági pénz- Az új inté- Hitelintézete s bankszerű

mél közelebb ározattabban onatözsédnek üsünk, sajnos, dó. Ellentét- el a nap-nap ny benyomást ését az idén legjobb eset- ag 46 millió éseredmény- ozatálára va- oru perspek- ületre körül- mportálnunk, glete teljesen a már most ytán az árak tét árváltozá- tja:

Hazai Bank Borsod—Mis- mintegy 5000 g legtekinté- ntő befolyást s fia cég az ra rugó rész- marad, ugy. öbbség felett iskolozói Gőz- iskolozói. Lo- z Eperjesi. illeti Szegi- erződés alap- cég tulajdo- abban kép-

visit 6 malom napi 5600 métermázsza örlemény- képeességre van berendezve.

A Hazai Bank váltóüzletének új vezetője. Ma írtuk meg, hogy az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága elszereződte a Hazai Bankból Róna Richárdot, a bank váltóüzletének vezetőjét. Erre az állásra a Hazai Bank igazgatósága Keszthelyi Ernőt, a bank nádor-utczai fiókjának főnökét nevezte ki váltóüzleti igazgatói ranggal.

Vajda Imre bankháza. Vajda Imre, a Magyar Bank volt helyettes vezérigazgatója, Budapesten bankházát nyit a József-tér 12. számú házban, ahol működését már szeptemberben meg is kezdi.

A Ganz—Danubius-gyár új részvényei. A Ganz és Társa Danubius gép, vagon és hajógyár r.-t. közli, hogy 1911. évi márczius hó 16-án tartott közgyűlése által elhatározott cégváltozás folyományaképpen a Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r.-t. czége alatt forgalomban levő összes részvények az új cég alatt megjelenő névre közös részvényekre f. é. jul. 1-étől 31-ig terjedő időben a Magyar Általános Hitelbanknál kicserélhetők. Amennyiben a részvénybirtokos a részvényt új névre akarja kiállíttatni, az esetben a részvényátvétel után járó alapszabályszerű illetéket sajátjából tartozik viselni.

A Budapesti Bankból. A Budapesti Bank R.-T. igazgatósága felkért annak közlésére, hogy az igazgatóság a főbb tisztviselői állások betöltésére vonatkozólag folytat ugyan tárgyalásokat, ezen tárgyalások azonban még nem fejeződtek be és ennél fogva minden híresztelés csak pusztá kombináción alapul. Vezérigazgatói kinevezéséről pedig egyáltalában szó sincs.

A jelzálogintézetek részvényeinek emelkedése. A mai tőzsdén a közeledő utolsó mér éreztette hatását s az üzlet csak szűk mederben folyt. Egyedül a jelzálogintézetek részvényeit keresték, ami a jelzálogintézet nagy fellendülésével áll összefüggésben. Már az előtőzsdén favorizálták a Magyar Jelzáloghitelbank részvényeit s a nagy kereslet hatása alatt 491.50 koronán zárultak a részvények. A kereslet összefügg azzal a hírrel is, hogy a Jelzálogbanknak ismételtén sikerült a francia piacon 25.000 darab záloglevelet elhelyezni. A Magyar Agrár- és Járulékbank részvényei iránt is nagy volt az érdeklődés és 516 koronán zárultak a részvények. A spekuláció a keresletet azzal magyarázta, hogy az Agrárbanknak a vidéki pénzüzetekkel az engedelményezési jelzálogüzlete erősen fellendült.

A fővárosi háziipari szövétanfolyam kiállítása. A fővárosi háziipari szövétanfolyam kiállítását naponként sokan látogatják. A tanfolyamot gróf Festetics Géza tanácsnok előterjesztésére még csak egy esztendője létesítették és a háziiparszerű foglalkozással máris többen megkeresik kenyérüket a tanfolyam vezétt növendékei. A kiállított tárgyakat majdnem mind eladták és most ez alkalomból különösen sok rendelés jön a vezetőséghez. A kiállítást még csak vasárnap este hat óráig lehet megnézni.

A Magyar-Cseh Iparbank áruosztálya. A Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság — mely a prágai Böhmische Industrial-Bank budapesti alapítása — értesülésünk szerint — áruosztályt létesít és felveszi ügykörébe mindennemű gabonaműek és terményeknek vételét és eladását. Tekintettel a banknak kiterjedt csehországi klienturájára, az áruosztálynak nagy a jövője.

A kecskeméti női gazdasági tanítóképző. A népoktatási törvény a földmivelők gyermekeit a hetedik osztályú iskola elvégzése után ismétlé iskolai kurzusok hallgatására kötelezi s a kormány- nak szándéka a falusi ismétlé iskolákat gazdasági népiskolákká fejleszteni. Hogy e megnyíló gazdasági népiskoláknak elegendő szaktanerek álljanak rendelkezésre, a földmivelésügyi miniszter, gróf Serényi Béla Kecskeméten tanítóok, — Komáromban tanítóok részére gazdasági tanítóképzőket létesített az ottani földmivelésiskolákkal kapcsolatban. Mindkét helyen az új szakiskolának első osztálya már a múlt évben megnyitott. A javarészt gyakorlati tanítás két éves. A miniszter legutóbb Kecskeméten megtekintette az új szakiskolát és a látottak felett elismerését fejezte ki.

Mozdonyvezetők bankja. Emilitést tettünk arról, hogy a mozdonyvezetők félmillió korona alap- tókével pénzüzetet szándékoznak létesíteni. A részvényalírás már befejeződött, amennyiben az összes részvények elhelyezése sikerült. Az alakuló közgyűlést — mint értesülünk — július 18-ára hívták?

A Hungária-malom részvényei a tőzsdén. Ma olyan bir terjedt el, hogy a Hungária Egyesült Gőzmalom R.-T. részvényeit csak a közeli napokban fogják jegyezni a tőzsdén s hogy a részvények bevezetését a Hitelbank fogja eszközölni erősen „titkolt” árfolyam mellett. Erre nézve megállapíthatjuk, hogy a Hungária részvényeit már e hét elején vezették be a budapesti tőzsdére 250—260 koronás árfolyamon. Több üzlet is volt a részvényekben, melyeknek árfolyama ma 260—270 korona.

Gyapju. A lefolyt német vásárok eredményeit összefoglalva a következők jelenthetők: Breslauban az áralap átlag 5 márkával olcsóbb volt, mint a megelőző évben. Posen és Stralsundban oly csekélyek voltak a hozatalok, hogy ezen vásárok elvesztették jelentőségüket. Neubrandenburgban az árak 5—8 márkával alacsonyabbak, mint tavaly. Berlin. A nyitott vásáron igen csekély hozatal mellett szintén 5—8 márkával olcsóbb árak, mint a megelőző évben. Az általános benyomás, hogy az összes vásárok, mint Stralsund, Posen, Neubrandenburg és Berlin teljesen elvesztették jelentőségüket és a komoly vevő részére tárgytalanokká váltak. Az üzletek lebonyolítása teljesen az árverésekben összpontosult. Ily árverések voltak az utóbbi napokban: Güstrow 5000 mázsa és Berlin 5000 mázsa hozattal, melyeken jelen élénk üzleti forgalom alakult. A háti mosások jól sikerültek, úgy hogy jó tenyésztési és szép kezelési gyapjuk érték tavalyi árakat, míg a selejtesebb anyagnál többet-kevesebbet engedniök kellett az aladónak.

Lengyel gazdák Budapesten. A krakói gazdasági egyesület több tagja ma Budapestre érkezett. Megtekintették a mai nap folyamán a központi vásárcsarnokot, a Magyar Élelmiszer-szállító R.-T. hűtőházait, a sertésközvágóhidat s a fővárosi kenyérgyárat. Hétfőn elutaznak Bábólnára és Kisbérre, ahol az állami mintagazdálkodást és a mén-telepeket tanulmányozzák.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 és fél százalékos korona értékű zálogleveleinek tervszerű évi kisorsolása folyó évi július hó 1-én, délelőtt 10 órakor fog a bank sorsolási termébe megtartatni.

A munkások bérfizetésének napja és a gyáripár. A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének győri és pécsi fiókjai az utóbbi években kísérleteket tettek azzal, hogy a munkások bérét nem szombaton fizették ki, hanem hetivásár előtti napokon. Ez a kísérlet úgy a gyárosok, mint a munkások megállapítása szerint arra vezetett, hogy a pálinkafogyasztás csökkent, a munkások sokkal kevesebbet jártak keromákba és kávéházakba és a munkásszonyok bevásárlása kedvezőbbé lett, a takarékossg növekedett. A Szövetség több ízben megkísérelte azt, hogy ezt az újítást Budapesten is keresztülvigyék, aminek annál nagyobb jelentősége volna, mert Budapesten a tavalyi évben 290 millió korona ipari munkabér fizetett ki munkásoknak és ennek csak igen csekély része takarított meg. A Gyáripárosok akciója azonban megakadt azon, hogy a munkások, különösen az akkord-munkások bizalmatlansággal nézték ezt az indítványt és annak keresztülvitelétől idegenkedtek. Mint értesülünk, ebben az ügyben most jelentős fordulat várható azért, hogy egyrészt a Gyáripárosok, másrészt a munkások egyesületei egyszerre és ugyanazon az alapon kívánják a mozgalmat megindítani és a gyárak vezetőségéhez fognak fordulni azzal a kérelemmel, hogy Budapesten is a munkások bérfizetési napja szombatról egy hétköznapra helyeztessék át. Az illetékes körök megvannak győződve arról, hogy az átmenet nehézségei az akkord munkásoknál is könnyen le lesznek győzhetőek és ezáltal ez igen egészséges szociális újítás az ország legnagyobb ipari központján érvényre jut.

„A jogász”

(szerkeszti dr. Erős Vilmos) minden jogásznak iránytűje az egyetemi előadások és jogi vizsgák ut- vosztójében, mely mindenre kimerítő felvilágosítást ad. A jogász megjelenik havonta kétszer és előfizetési ára félévre 2 korona, negyedévre 1 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Dohány- utca 78. Telefon: 118—57.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, június 24.

A készárupiaczon lanyhult kissé az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígérték. Mivel másrészt az árubirtokosok sem forszírozták a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, a melynek a folyamán mindössze mintegy 4000 q buza kelt el 5 fillérrel a tegnapiaknál olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 13.52 és fél korona volt 73 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 12.50 korona volt 75 kilós pestvidéki buzáért. Uj-buza ellett 11.000 q júliusi és augusztusi szállításra. Egyéb gabonaműek közül a rozs tartott, a zab változatlan, a tengeri 10 fillérrel drágább. Forgalmomba került 100 q rozs 9.22 és fél koronás áron, 100 q zab 9.45 koronás áron és 1000 q tengeri 7.30 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet lanyhán és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben sürgős kínálat látszott, minek folytán mérsékeltén még tovább gyöngültek a jegyzések, később azonban, mivel némely vidékről ismét érkeztek nagy hőség miatti panaszok, javult a vételkedv és mert ennek folytán a kereslet egyre fokozódott, azért erősen szilárdult az irányzat és meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül 11.90 koronán indult, előbb 11.86-ig, még tovább gyöngült, aztán 12.04 koronáig emelkedett és zárlatkor 12.02 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 8 fillérrel, az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi rozs szintén 9 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel, a júliusi tengeri 2 fillérrel, az új tengeri 3 fillérrel javította az árfolyamát.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ- kező volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	26.50—26.80
"	76	25.90—26.20	80	26.70—26.90
"	77	26.—26.50	81	—
"	78	26.30—26.60	82	—
Féjérmegyei	75	—	79	—
"	76	25.70—26.—	80	—
"	77	2.90—26.80	81	—
"	78	26.10—26.40	82	—
Pestvidéki	75	—	79	26.40—26.70
"	76	27.50—28.10	80	26.5.—26.80
"	77	25.90—26.30	81	—
"	78	6.20—26.50	82	—
Bánsági	75	25.3—25.6	79	—
"	76	25.60—26.—	80	—
"	77	25.90—26.30	81	—
"	78	26.20—26.50	82	—
Bácskai	75	2.0—26.8	79	—
"	76	25.90—26.20	80	—
"	77	26.—26.40	81	—
"	78	26.30—26.60	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.65—18.75
középmínőségű új	—	—	—	18.35—18.45
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.60—18.—
II-rendű	—	—	—	17.20—17.40
Zab I-rendű	—	—	—	19.—19.40
II-rendű	—	—	—	18.60—19.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.40—14.60

Köttetett: Buza. Tiszavidéki: 100 q 79.5 k 27.05 K, 100 q 78 k 27.05 K, 100 q 78 k 26.70 K, 100 q 77.7k 26.— K keverékes, 100 q 77.5 k 26.80 K, 100 q 76.5 k 26.80 K, 200 q 75.3 k 25.65 K, 100 q 76 k 25.65 K. Pestvidéki: 100 q 77.5 k 26.40 K, 125 q 75 k 25.— K, 100 q 77 k 26.— K. Bánsági: 1000 q 76 k 25.75 K, 1700 q 75 k 25.65 K. Marosi: 100 q 75.5 k 25.30 K.

Találmányokat
vesz, értékesít, finanszíroz, szabadalmakat és
:: :: :: minlavédelmet kioszközillet :: :: ::
UNIVERSALE
szabadalmakat és találmányokat értékesítő
részvénytársaság. — Alaptőke 500.000 korona.
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

Felsőmagyarországi: 150 q 75 k 25.60 K, 125 q 75 k 25.40 K.
Uj buza, Pestvidéki: 1000 q 76 k 24.70 K aug. érk.

Törökbecsei: 4000 q 76 k 24.90 K aug. érk.
Adai: 4000 q 76 k 24.90 K, aug. érk.
Fejérmegyei: 600 q 76 k 25.22 K, jul. érk.
Rozs: 100 q 18.45 K kpf pp.
Zab: 100 q 18.90 K kpf.
Tengeri: 1000 q 14.60 K ab hajó.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra 12.20—19—30
Buza októberre 11.90—91—86—2.01—11.9—12.04.
Rozs októberre 9.32—30—46—44
Zab októberre 8.21—22—19—28—16
Tengeri 1912 májusra 6.81—83—78—82—81
Tengeri júliusra 7.32—28—34—33

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	12.02—12.03
Rozs októberre	9.44—9.45
Zab októberre	8.26—8.27
Tengeri júliusra	7.33—7.34
Tengeri 1912 májusra	6.81—6.82

Budapesti gabonaforgalom.

1911. június 22-től 1911. június 23-ig.

Érkezett Elszállított

méter mázsa

Buza	12 12	10841
Rozs	4356	12198
Arpa	—	1069
Zab	800	6394
Tengeri	21797	4717
Liszt	312	13118
Korpa	—	3021

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde üzlete igen szűk mederben folyt. A szilárd külföldi jelentést nem vették tekintetbe, mert az ultimó-halasztás egyre jobban közeledik és a pénzpiac helyzete bizonytalan. A vezető piac értékeinek az ára lemorzsolódott. A zárlat igen csendes és ingadozó. A helyi piacon a jelzálogbank-részvényt favorizálták. A készáru-piacon az árnívó tartott. A magyar czukoripar-részvényt olesóbban kínálták, a Ganz-féle részvényt valamivel többet fizettek. A déli tőzsde iránya igen csendes volt, mert a bécsi piacon kormányválságot kolportáltak. Állítólag hivatalnok-minisztérium van kilátásban. A nemzetközi piacon az értékek ára lemorzsolódott. A helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készáru-piacon nem volt kötés.

Az előtőzsdén kötöttek: Magyar hitelrészvény 838.25—837.50, Osztrák hitel 661.50—660, Déli vasut 125, Városi villamos 413, Közúti vasut 771.25—770, Salgótarjáni 660—669.50, Magyar agrárbank 515.50—516, Magyar jég- és viszontbiztosítás 365—366, Magyar villamosági 493, Ganz-féle vasöntő 4141—4190, Alta-lános köszénbánya 740.50—742.50, Kábelgyár 922—921, Magyar czukoripar 2675—2685, Magyar bank 745.50—746, Jelzálogbank 4900.50—491.50, Hazai bank 312—313.25.

A déli tőzsdén kötöttek: Magyar hitelrészvény 837—837.50, Osztrák hitel 660—662, Osztrák és magyar államvasut 756, Városi villamos 314, Budapesti közúti 770.75—772.50, 4 százalékos koronajáradék 91.15—91.20, Magyar jelzálogbank 491—491.50, Magyar bank 745, Rimamurányi 678.50, Salgótarjáni 670, Magyar czukoripar 2680, Kábelgyár 925, Agrárbank 526.

Az utőtőzsde, mely ma csak háromnegyed 3-ig tartott, üzletelen volt. Kötés csak közúti vasúti részvényekben fordult elő 272.50 koronán.

500 drb

képeslevelezőlapot készítünk bármely beküldött,

arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért.

Magyar fénynyomdai r.-t.

Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára.

Budapest, VIII/2. Őr-utca 9. sz.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 24. (Saját tudósítónktól.) Eladók buza árát 25—30 fillérrel drágították a mult szombati árakhoz képest s ezzel szemben a konzum határozottan visszatartóan viselkedett, tehát üzlet nem fejlődhetett ki, csak kisebb tételekben került eladásra csehországi urasági áru 11.45 K. Taborból október—novemberre és 78 kg. 11.20 K, augusztusra Udvardról. Rozs a mult szombati árakhoz képest 20 fillérrel magasabban állott és kötetett júliusra új rozs 9.80 K, zab 5 fillérrel drágult, tengeri pedig 25—30 fillér árjavulást tüntetett fel.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 13.80—14.25, bánáti 13.30—13.80, székesfehérvári 13.35—13.80, mosoni és győri 13.30—13.70, felsőmagyarország 13.30—13.70, deliasuti 13.20—13.60, alsóausztriai 12.70—13.10.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.70—10.05, csepeli 9.65—10, pestmegyei 9.80—10.05, deliasuti 9.65—9.90, különféle magyarországi 9.60—9.90, ausztriai 9.60—9.95 K.

Arpa: Morvaországi 9.30—9.70, takarmány 8—9. Magyar tengeri 7.55—7.85, Cinquantin 8.85—9.25. Zab: magyar 10.50—10.80, elsőrendű 10.15—10.40, közepes 9.80—10.10, romániai 9.60—10.15.

A gabonárak emelkedése az üzletet lisztben jelentékenyen fellendítette és a malmok készletei apadtak. Rozsliszt jó kereslet mellett ártartó és rozskorpában is kereslet mutatkozott.

Előnyös

részletfizetési feltételek

mellett helybeli hivatalnokok, kereskedők és iparosok minden áremelés nélkül bevásárlásukat szőnyegekben, vászon- és fehérneműkben, kész férfi és női ruha szükségletekben legjobban eszközölik. **SZŐNYEGUDVAR. Budapest, VI., Király-utca 32. az udvarban. Alapítást 1895-ben. Telefon 528.**

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 24. Az előtőzsdén a spekuláció tartózkodó, az irányzat nyugodt. A déli tőzsde megnyitáskor az árfolyamok javultak és az irányzat is élénkült, később azonban üzlettelenség érvényesült és a piac magatartása nyugodt. Berlin üzletelen.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 659.50, Magyar hitel 837, Laenderbank 532.50, Uniobank 625, Osztrák államvasut 756.50, Déli vasut 124.50, Alpési 815, Rimamurányi 678, Skoda 646, Kárpát 732, Osztrák kábelgyár 435, 3 százalékos deliasuti elsőbbség 277.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 659.50, Magyar hitel 835.50, Angiobank 324.25, Bankverein 548, Osztrák földhitelintézet 1306, Laenderbank 532, Unionbank 625.75, Államvasuti 755.50, Déli vasuti 124.25, Alpési 813, Skoda 648, Prágai vasmű 2720, Rimamurányi 675.50, Török sorsjegy 252.

Bécs, június 24. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.40, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 834.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 677.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyerem.-köles. sorsjegy 218.—, Kassa-Oderbergi Vasutársaság —, Magyar jelzálogbank 489.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, június 24. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.15, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.3). 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 324.25, Bécsi Bankverein 547.75 Osztrák-magyar bank 1933.—, Déli vasut 124.75, Dunagőzhajózási r.-t. 1157, Dohány részv. 329.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német banky. 117.63, Osztr. Lloyd 77.50 4.2 sz. ezüst jár. 92.45 96.85, Osztr. koronajáradék 92.05, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézet részvény 659.—, Union-Bank 625.50 Osztrák Laenderbank 531.50, Osztrák magyar államvasut 755.50, Elbevölgyi vasut —, Alpési részvény 812.25 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.17, Liptóköhő 624.— Török sorsjegy 251.90

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 24. (Értéktőzsde.) Rendkívül lanya spekuláció mellett a legfőbb foglalkozás az ultimóprolongáció volt és így a legtöbb érték-

nemben némi gyöngülés állott be. Bányaeértékek, melyek közül rombachi és Hohenlohe részvények erősebben engedtek, az amerikai nyersvasárak csökkentésének kedvezőtlen hatása alatt állottak, de Phönix fedezésekre magasabban jegyzett. Kedvező vélemény volt Kanada részvények és a villamos vállalatok értékei iránt. A villamosági értékek szilárdak voltak. A vasó—bécsi részvények, melyek futólag kissé szilárdabbak voltak, újból gyengében zárultak. A készáru-piacz ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak, épp úgy vegyi értékek is. Napi pénz 2 százalék, ultimópénz 5 háromnyolcad százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, június 24. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20 osztrák hitelrészvény 207.— Déli vasut 25.— orosz bankjegyek 216.20, 4 százalékos új orosz kölesön 93.80, Discontó Commandit 188.—, Dinamitruszt 179.—, Harponi 186.40 Unifikált török járadék 93.90, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 9.80, Magy. koronajáradék 91.—, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 244.50, Gelsenkirchoni 200.—, Laurakohó 175.10

Frankfurt, június 24. Zárlat. 4.2 sz. osz. papír-járadék —, 4 sz. osz. osztr. ar.-jár. —, Magy. ar.-jár. 93.95 Osztr. hitelint. részv. 206.75 Osztrák-magyar államvasut 186.—, Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 203.92, Bécsi Bank verin 137.60 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.60, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 91.40 Osztrák-magyar bank 138.10, Déli vasut részvény 24.87 Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.25, Párisi váltóár 806.63, Union bankrészv. 153.50

Hamburg, június 24. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.10, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 24.90 4 százalékos aranyjáradék 98.75, Osztrák hitelrészvény 206.63, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20.

London, június 24. Angol consol —

Páris, június 24. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.22, Osztr. aranyjáradék 100.— Magyar arany járadék 97.65, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 525.— 3/4 százalékos Olasz járadék 104.45, Déli vasúti elsőbbségi kötv. 298.—, 5 százalékos marokkói járadék 533.— 4 százalékos 1890. román köles 99.6.— 4 százalékos amont. románjár. 1905. 94.50, 5 százalékos orosz járadék 104.72 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.90 4 százalékos spanyol jár. 96.75 4 százalékos unifikált török jár. 93.60 Török sorsjegy —, Török dohányrészvény 348.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Laenderbank 569, Magyarjelzálogbank —, Banque de Paris 18.28 Banque Ottomane 700.—, Osztrák-magyar államvasut 821.—, Déli vasut 132.—, Meridionalvasut —, Hartman gépjáró 727.— Rio Tinto 17.86, Sucrerie d'Egypte 75.—, Tula 508.— Urikányi köszén 182.—, Chartered 42.25, De Beers 47.50 East Rand 120.—, Jagersfontein 205.—, Trans. Land Comp. 55.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.95, Váltó Bécsre (rövid) 105.31, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany-váltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Cselek Londonra 253.05, Magánkamatláb 2, 1/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	55.—	60.—
Szeptember—májusra	55.50	60.50
Szeptember—augusztusra	56.—	61.—
Július—decemberre	56.50	61.50
Irányzat: Szilárd.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	50.—	50.50
Prágai	49.50	—
Lembergi	46.—	46.25
Triest-i exportszesz (finom)	20.—	—

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabbul eszközl

BRADOVKA GYULA

gőzmosó, vegytisztító- és ruhafestő gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek

SZÉN

Koks, Briket, Antracit

szükségletét

pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. l. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT Budapes

Szerkesztői üzenetek.

Magánlevelek írására nem vállalkozunk. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Margit. Nehány fagyalt a krém-recepttel könyvnyitni... Mandulakocsonya. Ot deka tiszta vízahőlyagot meleg vízben feloldunk...

B. S. Vármező. Az orr verességének többféle oka van, így hát alány, annyiféle a kezelése. Legjobb, ha orvosoltat...

K. Lőrincz. Miskolcra. Kérdésére nehéz felelni. A szóban levő lap az oda beküldött ajánlkozásokat és kéréseket regisztrálja...

T. Vilmos. Mosóc. Dr. Hainiss Géza kir. tanácsos, egyetemi magántanár országos bírói gyermekorvos (Budapest, VIII. József-körút 34.)

Kertészkedő. I. A Gindár-tölgyet (Quercus retroflexa) Lisemann Keresztély székelyfővárosi főkertész a Quercus pendunculata magoncából nevelte...

meg lettek honosítva, a legszebbek egyike. A szerb bán-hegységekből származik, szép piramis-alakban nő...

R. Miklós. Baltás. I. Hernyó-nyevék: I. 30 deka kolofoniumot fél kell olvasztani és 2 deka sárga viaszot, feloldva, hozzá keverni...

V. Gáspár. Lajosmizse. Négy középiskolát. Aszerint, hogy az iparművészet melyik ágát választja, képzettségét a kerámi, műasztalosság, műlakatosság...

J. Lajos. Székesfehérvár. Vajda János - az „Egyetértés” tárczája - mintegy 30 éves; a bírói pályán van; a saját családi neve alatt ír; legközelebb kötetben adja ki tárczáit...

I. E. Ujvidék. Állami tisztviselő és neje kedvencéül élvez az említett fürdőben. Forduljon kérésével a fürdőigazgatósághoz

Érdony. A kérdéses törvényesítést szorgalmazó folyamodványhoz a házassági levél és a gyermek születési bizonyítványa mellékelendő. De az eljárás olyan bonyolult, hogy ügyvéd nélkül nem boldogulhat.

Kérvényező. Egykoronás bélyeget kell a kérvényre ragasztani.

D. A. Jedd. Bizza ügyvédre.

K. Kálmán. Bene. Nincs szüksége iparigazolványra. Gőmőri előfizető. Ha az előjegyzés a fénnyelölt bizonyítható hibájából bontott fel, tartozik úgy a jegygyűrt, mint az összes ajándékokat visszaadni...

Régi előfizető. A felsorolt pénztintézetek közül a Magyar Általános Hitelbank, hol, fejelet esetén, kezdőfizetést kap. Az ön képességével a diplomáciaihoz is mehet, vagy pedig valamelyik nagy kivitelű cégénél vállalhat állást.

O. K. Tolcsa. Ismétlően kérdését a m. kir. szabadalmi hivatalnál; különben valószínű, hogy eszalvány dolga, mert cleve ki van zárva, hogy a szabadalmaztatás két hét alatt kieszközölhető legyen...

Sorsjegyekről.

Nyertek: Kisguzda. Az első 50 koronával sorsolták. H. P. Pozsony. Mind az öt egyenként 4-4 koronát nyert. L. B. Paks. 056-3187 számú 200 koronával kibuzták...

Nem nyertek: N. K. ref. tanító Semjén. K. M. Vác. Zs. J. ref. lelkész Tiszarad. Egyáltalában még nem húzták ki. O. J. ref. lelkész Ózvárd. Nem vésztette el az értékét; még nem húzták ki. Sch. L. T. L. G. J. körjegyző Macskamező. P. L. főtanító Péketeváros. Nem lett sorsolva az egyik sem. H. A. ref. lelkész Egyházasharaszti. B. J. ev. lelkész Pergerszentkirály. P. H. kántortanító, Somogyoszob. M. S. városi hivatalnok, Győr. Cs. J. Paks. Cs. J. körjegyző, Jogin. Vác 116 Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár Részvénytársaság részvényeinek árnyaloma 1911. június 23-án 2375 korona volt.

Többeknek. Minden egyes kérdéskérdésre megadjuk a választ. Igaz, hogy a válasz késik némelykor, ez azonban arra vezethető vissza, hogy évekre visszamenőleg nézünk utána s ez sok időt vesz igénybe.

Felcél szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Parcellázás a főváros VII. kerületében. az Erzsébet királynő-ut tőszomszédságában, a villamos mentén. Igen szépen felfosztott kis telkek. ELADÁS 6 ÉVI RÉSZLETTÖRLESZTÉSRE.

Budapesti értéktőzsde table with columns for various financial instruments, exchange rates, and market data. Includes sections for Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalom, Iparvállalatok, and Sorsjegyek.

KÜLÖNFÉLÉK.

(Tamás bácsi kunyhója.) Az angol koronázás fényes ünnepségei közben Anglia és az Egyesült-Államok közönsége megfелеkedett egy másik, szerényebb, de jelentőséges jubileumról. A napokban volt ugyanis százszázötödik évfordulója, hogy Harriet Beecher Stowe, a Tamás bácsi kunyhójának szerzője megszületett és hatvan esztendősi jubileuma annak a nevezetes irodalmi eseménynek, hogy a szép nevű regény első fejezete a National Era-ban megjelent. Harriet Beecher Stowe asszony léte nagyobb diadalt aratott e művével, mint kortársai, akik karddal és államférfiai bölcsességgel küzdöttek szabadságukért. A jeles regényíró Connecticut államban született és egy szegény falusi lelkésznek volt a gyermeke. Lord Palmerston a mű megjelenése után így nyilatkozott a regényirodalom e kedves termékéről: „Harmincz év óta nem olvastam regényt, de az Onkel Tom-ot háromszor elolvastam, nem a cselekménye miatt, hanem a nagy államférfiai bölcsesség méltánylásáért, melylyel a szép könyv íródott”. Lord Cockburn viszont így nyilatkozott Harriet Beecher Stowe könyvéről: „Ez a mű bármely más irodalmi termékénél hatékonyabban szolgálja az emberiség érdekét”. Mrs. Harriet harminczkét éves korában tanulmányozta a rabszolgakereskedést és a rabszolga-állapot minden gyalázatosságát és gyözelmet. Utóbb Calvin Stowe tanárhoz ment feleségül Cincinnati-ban s tevékenységét kizárólagosan családjának, gyermekei nevelésének szentelte. 1851-ben, amikor a kegyetlen „Fugitive Slave Law” megjelent és káros hatása megdöbbentően jelentkezett, Mrs. Harriet visszatért régi szerelméhez, az irodalomhoz s megírta a Tamás bácsi kunyhóját. A regény 1852-ben jelent meg könyvalakban s egy esztendő lefolyása alatt 300.000 példányban kelt el, ami akkor rekordszámra ment. Mikor Mrs. Stowe Angliába utazott, London lakossága lelkes fogadtatásban részesítette s a királyné elhalmozta kegyeivel. Érdekes, hogy a nagytehetségű asszony hogyan jellemzi önmagát

George Elliot-hoz intézett levelében: „Ígénytelen asszonyka vagyok, — írja — negyven esztendőnél is idősebb, száraz és fonyadt, mint egy csipetnyi burnót. Fiatal koromban sem voltam szép, most bizony viseltes formában vagyok”.

(Az amerikaiak telefonja.) Röviddel ezelőtt elhatározta az angol állam, hogy saját kezelésébe veszi a „National Telephone Company” hálózatát. Erre az Egyesült-Államokba négy nagyragu postahivatalnokot küldött át az angol állam, az ottani berendezkedés tanulmányozására. A tapasztalatokról ezek igen érdekes módon számolnak be. Némely dolgok egyenesen a csodálkozást keltették föl. Például nem tudták azt sem elképzelni, hogy a bérlők a fizetett aránylag kicsiny összegért annyi kényelmet és előnyt élvezzenek. Ugyis nyilvánvalóan olyan szolgálat, amit a központ ne teljesítene az előfizetők kedvéért. Aki kívánja, meghatározott időben megudhatja például a tőzsdei árfolyamokat. Chicagóban például egyszerre szólítanak fel 80.000 előfizetőt és közlik velük a pontos időt. A politika után érdeklődőket kívánságukra pontosan értesítik a választások eredményeiről, a sportférfiakkal pedig a versenyeredményeket közlik rendszeresen. Munkások, munkaadók, akik már szükkületkor megkezdik a munkájukat, vagy utasok, akik hajnali vonattal akarnak elindulni, elég, ha bejelentik igényüket és a központ a bementott időben rémes berregéssel felébreszti őket. Látnivaló, hogy az angolok csodálkozása az amerikai telefonberendezkedés fölött éppenséggel nem érthető. Anyira nem, hogy néhány hónapi kurzusra a magyar telefon-központ is átvándorolhatna Amerikába.

(A szinpad kritiká reformja.) Kilencz év mult el Sudermann híres kirohanása óta a szinpad kritiká eldurvulása ellen. Most egy bécsi lap véti fel újra a szinpad kritiká hangjának kérdését. Az újság körkérdést intézett a bécsi színházi élet nevesebb szereplőire, vajjon szükségesnek és ajánlatosnak tartják-e a mai kritika reformját. Egy ismert színész a következő diplomatikuss feleletet adta: „Minden rossz kritikát reformálni kellene.” Egy hírlapíró hosszabb és érdekes fejtegetésben válaszol a kérdésre: „Mirevaló voltaképpen — ugymond — a rossz kritika? Árt a színháznak és mecsérti a szerzőt, akit családjának és barátainak köre már régen zsenivé kiáltott ki és

aki minden kritika dacára is csak zseninek fogja tartani magát. Végül megbántja a rossz kritika a színészt is, aki századszor is kijelenti ugyan, hogy nem olvas kritikát, de csodálatosképen mégis részletesen van tájékozva minden szóról, amely megjelenik róla.” Egy színész ott látja a mai kritika credendó hibáját, hogy a kritikai rovatban vértörvényszék folyik olyan emberek felett, akik nem tudják védeni magukat. Egészen természetes volna, ha az újdonság második előadásán színész, szerző és színigazgató kiállnának a szinpadra és elmondanák véleményüket a recenziusról. Ez különben, ha nem is szinpadon, de mindennap megtörténik. A legérdekesebb egy kritikus talált válasza a körkérdésre. A kritikus a következő Goetheből vett idézettel felel: „Üssétek agyon a kutyát, hiszen kritikus!”

(Mozgó gyalogjáró Newyorkban.) Nagy gondot okoz a newyorkiaknak, akárcsak nekünk, a közúti közlekedés kérdése. A város két folyó (a Hudson- és az East-folyó) közé van szorítva; sokkal hosszabb, mint amilyen széles és bár számos földalatti, földfeletti és magasban futó közúti vasútja van, ezek még sem bírják már a város egyik végétől a másik felé irányuló forgalmat kifogástalanul ellátni. Legújabbban ezen a bajon a földalatti villamosok megreformálásával akarnak segíteni, tudniillik villamosok helyébe a párisi 1900-iki világkiállítás alkalmával először alkalmazott mozgógyalogjárót akarják behozni. A terv szerint a padokkal ellátott mozgópadló husz kilométer óránkénti sebességgel fog járni, vagyis a mostani földalatti villamos legnagyobb sebességénél kisebb; de tekintetbe véve, hogy a mozgó gyalogjáró soha sem áll meg, mégis gyorsabb közlekedő eszköz lesz, mint a villamos. A felszállás fokozatosan gyorsabban haladó mozgó gyalogjárókon keresztül fog történni; amilyen három lesz: öt, tíz és tizenöt kilométer óránkénti sebességű. Az új berendezés szállítóképessége sokkal nagyobb lesz, mint az eddigi villamos vasutaké, ez utóbbiak óránként legfeljebb harminczhatezer személyt tudtak szállítani, míg a mozgó gyalogjáró a számítás szerint hetvennégyezret.

FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Írta: J. LIES.

— Nem bánom, amint gondold — mondotta Jörksen s ezzel a két jóbarát megindult a szük mellékutczákon keresztül, hogy megkerülje a báró házát.

Nem tartott bele az egész tíz percbe s máris ott voltak a Waldensée ház hátulsó kapujánál. Az utca elhagyott volt s a sötétséggel együtt a köd is belopódzott a tenger felől, úgy, hogy egyáltalában nem kellett attól félniök, hogy valaki megfigyeli viselkedésüket. Hermann alaposan szemügyre vette a kapu rácozatát, majd figyelmesen végigtapogatta a falakat s végül, mikor mindezzel elkészült, barátját figyelmeztetve gyors léptekkel távozott el a ház környékéről.

— Nos mit gondolsz, nem lesz az ut egy kicsit nehéz? — kérdezte Jörksen a némán haladót.

— Sőt ugy találok, hogy felette könnyű.

— Ugyan? — szólott Jörksen csodálkozva.

— Természetesen. Behatolni nagyon könnyű lesz. Észrevehetted, hogy a szomszédos ház fala oly szerencsésén támaszkodik a kerítéshez, hogy annak alaprovatkáin olyan kényelmesen felmászhatik az ember, mintha lépcsőkön menne.

— Ez igaz lehet, de hogy akarsz kijönni, pláne ha a szegény elgyötört asszonyt is magaddal hozod.

— Ez sem lesz nagyon nehéz, sőt téged is biztosíthatlak róla, hogy nem kell megmásznod a falat.

— Talán nem akarsz léghajón átvinni rajta — tréfálkozott Jörksen.

— Oh, ennyire még nem vagyunk, sajnos, de majd kaput igyekezünk tártani. Így

legalább biztosítva van egy esetleges gyors visszavonulás útja is. A kapu zárát alaposan megvizsgáltam s ugy tapasztalom, hogy már évek óta, sőt talán évtizedek óta sem járt benne kulcs. Ebből kétféle következtetést vonhatok le. Az egyik az, hogy a rozsdá miatt könnyen átvághatjuk, a másik pedig, ami a későbbiek folyamán fog igen nagy fontossággal bírni, hogy a ház a szomszédos házak valamelyikével szoros kapcsolatban van. Ez most egyelőre semmiféle fontossággal sem bír reánk nézve. Majd ha Kintovin hazajön, akkor ezt megbeszéljük vele. Ő minden bizonynyal szintén tett olyan észrevételeket, amelyek kétség kívül felvilágosítást nyújtanak ezen kérdés megoldásában.

Hanem most már igazán czélszerű lesz sietnünk. Legtanácsosabbnak tartanám, ha kocsira ülénk s így tennénk meg a utat, így talán másfél óra alatt bejárhatjuk az ismeretebb mulatókat.

A kertek között vezető utcán, mely teljesen elhagyott volt, sietve végighaladtak s a legközelebbi kocsiállomáson felszállottak egy bérkocsira.

— Hajtson az „Indiai kert”-hez — szólott Hermann s a kocsi csakhamar dühörögve rohant végig a mindinkább elnéptelendő utcákon. Néhány fordulat után megállottak s Hermann utasította a kocsist, hogy várjon addig, míg visszatérnek.

Az Indiai kert egyike volt a város leglátogatottabb mulatóhelyeinek. Vendégei nem sokat törődhetek egymással, mert a pazar fényvel berendezett termekben ugyszólván a város lakosságának minden osztálya képviselve volt. Mikor Hermann és Jörksen beléptek az emeleti terembe, már javában folyt a mulatság, de a hangulat még nem fajult el, ami természetes is volt, mert hisz éjjel előtt még nem kerithette hatalmába az alkohol a mulatózókat. Hermann körül nézett a teremben, mintha keresne valakit. A mulatózóknak persze ügyet sem vetettek

rájuk. A szinpadon egy félig mezitelen nő tánczolt valami idegizgató keleti tánczot s ez a figyelmet teljesen lekötötte.

— No látod — szólott Hermann — amott a szinpad közelében lévő asztal mellett négyen ülnek.

— Látom, — felelte Jörksen s futó pillantást vetett az asztal felé, mely mellett négy előkelő öltözékű, de durva modoru ur ült teljesen átadva magát az élvezeteknek.

— Ezek innen valószínűleg nem távoznak el hajnal előtt. Valószínű, hogy akkor sem mennek haza, hanem folytatják a megkezdett mulatságot másutt. Azt hiszem azonban, hogy elég ennyi nekünk ebből. Most már mehetünk, mert sietnünk kell, hogy idejében megkezdhesük munkánkat.

E pillanatban viharos taps hangzott fel; a tánczosnő befejezte mutatványát. Hermann e pillanatot alkalmasnak találta a távozásra s még mielőtt valaki is észre vehette volna őket, eltávoztak a mulatóból.

És hasonlóképpen jártak össze még nyolcz-tíz mulatóhelyet, melyeknek majdnem mindenikében találtak egy-kettőt azok közül, akiket kerestek. Már éjjel felé járt az idő, mikor egyik külvárosi mulató helyiségeit hagyták el.

— Most már azt hiszem eléggé meggyőződhetél arról, hogy igazam volt.

— Huszonkettőt számálatam össze eddig.

— Mindegy, a fő az, hogy beigazoltunk lásd feltevésemet. Most már haza kell mennünk, mert ha sokáig késedelmeskedünk, megtörténhetik, hogy mi maradunk hopton a kedvező helyzet dacára. Azt tudod, hogy már félnegy felé világosodni kezd s nekünk nem szabad ezt az időpontot túlhaladnunk, mert akkor már minden lépés veszélylyel járhat. Hisz nem kell más, minthogy egyetlen munkába siető hajós vagy más kikötőmunkás vegyen észre bennünket s akkor veszve vagyunk.

(Folyt köv.).

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. június 25-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Vízgaelőadás.

Kezdetre 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Az ezred apja.

Pohozat 3 felvonásban. Írták: Morzy Eon és Durieux. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét összeállította: Stefanidesz K.

Személyek

Bontin	Vendrey
Gallnot	Tapolczay
Gallnoté	Pallay
Paradelle	H. Ditrói
Dr. Jean	Farancy
Morris	Mészáros G.
Miss Gitta	Szeregy
Marial	Kiss
Henriette	Balassa
Chavillon	Hiraszky
Chavilloné	Sarkadi
Poueux	

Kezdetre 1/8 órakor.

Szörösi Városi Színház

Délután mérsékelt helyárak.

Kolumbusz báró.

Operette 3 felvonásban. Írták: Ráskai Ferencz. Zenéjét szerzői: Chotin Géza

Kezdetre 1/2 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Írták: Antoni Mars és D'Esvaldières. Zenéjét szerzői: Gilbert, Fordította: Merot Adolf.

Személyek:

Des Aubrais Konrad Sajó	Veszprémi
Dolphine, felesége	Radó N.
Jaqueline, gyereke	Szalay
Hubert, felesége	Fokó
René Boisjé	Szabolcs
Pomerai, gyáros	Kürty Klára
Szanne, felesége	Kallér
Charence, maganzó	Károlyi I.
Rose, felesége	

Kezdetre 1/8 órakor.

A nm. vall. és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlásnélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák.

Foghasások (altatásban is) Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Videkiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma vasárnap, 25-én

2 előadás!

d. u. 4 és este 8/8 órakor. Mindkettő a teljes, szenzációs, új műsorral

6 óriási attrakció, 18 elsőrangú szám.

A délutáni előadáshoz gyermekek félhelyárakat fizetnek.

Holnap hétfőn 8/8 órakor nagy előadás!

ANGOL PARK

Csütörtökön, f. hó 22-én este 8-2-ig

az **ANGOL-PARKBAN**

KORIANDOLI-ÜNNEPELY. — Confetti és szerpentin esete. — Tombola.

Olasz utcai énekesek. — Jambó zenekar. — Katonazene. — Czigányzene.

Belpó-díj 20 f. Jegyek a trafikokban 20 f.-ért.

Tennis-rakett

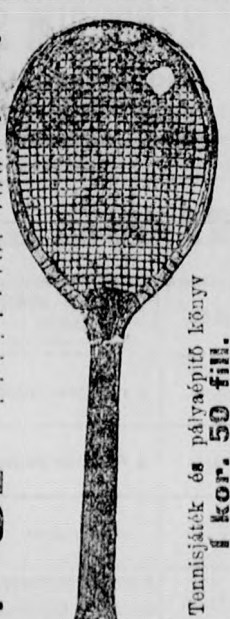
Közöknök	8, 9, 11 K
Haladóknak	12, 15, 17 K
Jó játékosoknak	15, 20, 25 K
Jó játékosoknak	
kiváló minőség	25, 30, 40 K
Versenyrakettek	30, 40, 50 K

Az összes rakett-formák egy-egy példánya a verseny nélküli olcsó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőközönseget meghívja

Plökl és Haas

VI. Andrássy-ut 13.

Tennis cikkekről, u. m. labda, prés táskák, kerzi és középháló oszlop játszma és pályajelzők, labdakosarak és Tennis öltözködésről stb. sziveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakett javító-műhely a háznál.

Tennisjáték és pályajelző könyv 1 kor. 50 fill.

1: Kedvező fizetési feltételek 1:

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT” szalonjában

Budapest, VI. Nagymező-utca 4.

Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemene! 1

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz

VII., Károly-körut 7. Ágytoll-gőztisztítás. (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközölitik.

A hajhullás leggyakoribb oka a fejbőr korpázása. A korpá képződését kell tehát megakadályozni. Akinek pedig már korpás a fejbőre, alaposan kell azt föle megtisztítani. Mindkét célra a legjobbnak bizonyult szer a

Petrol Egger

Aki ezen hajszeszt használja, annak fejkorpája nem lesz és így nem is fog soha hullani a haja.

PHARMACIE AU NADOR. Egy üveg ára 2 K 40 f. A Dr. EGGER-féle zamatos

EGLEO FOGPÉP

használatára kellemes, hatása jó, tartós, a fogakat rövidesen csillogó fehérré teszi.

Egy eredeti nagy tubus ára 70 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Készít: Dr. Egger Leo és Egger J. laboratoriuma

Budapest, VI., Révay-utca 12.

Benes Károlyné

VI-ik ker., Teréz-körut 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos eszatos eszatos

szabászati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2 óráig 6-ig eszközölhetők.

Nyarálóknak

: pianinót: kölcsönöz

valamint javítást és hangolást szakszerűen és lelkiismeretesen intéz el a

MUSICA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

:: BUDAPEST ::

VI., Teréz-körut 1. sz.

TELEFON 4-81. SZAM.

DIANA

fogkrém

szaktekinélyek véleménye szerint a legalkalmasabb fogtisztító-szer, mely a lerakodott fogkővet (fogpenész) legrovidebbidőn belül eltünteti és a fogakat vakító fehérré teszi.

A DIANA-FOGKRÉM ára 50 fill.

Diana - krém és Diana - szappan

használatára teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen és a csunya bőrbántalmaktól, valamint szeplőtől és pattanástól a legrovidebb idő alatt megszabaduljon.

DIANA-PUDER

teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, az arczon egyenesen tapad és szabad szemmel teljesen láthatatlan.

Egy üvegtégely DIANA-krém (nappali és éjjeli, vagy csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab DIANA-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy dohoz DIANA-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsás vagy sárgaszinben) 1 kor. 50 fill.

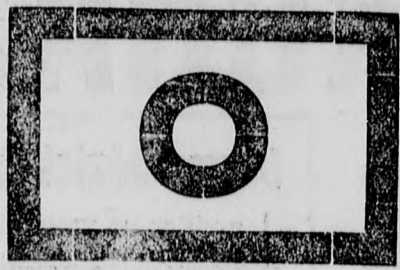
DIANA - sósborszesz

nélkülözhetetlen háziszer.

Az itt felsorolt készítmények eredeti áron mindenütt kaphatók!

Eladási központ: Diana áruosztály. Budapest, VI. ker., Teréz-körut 22. szám. Telefon 117-06.

LABORI

fotóművészeti műterme

V., Erzsébet-tér 18.

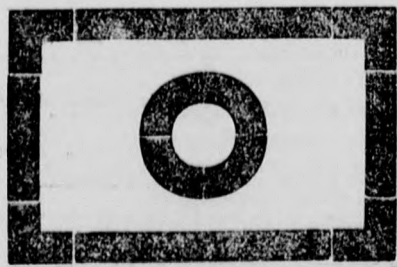
Lift. Telefon: 173-20.

Modern :
fényképek

Művészi
gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE :

Budapest, London, Páris,
Liège, Bruxelles stb. stb.

fényképező készülékek

Elismert kitűnő minőségű
saját és idegen konstrukcióban. Minden-
kének ajánljuk, hogy **bevásárlás előtt**
tanácsukat kérje ki. Kedvelt Austria
kamaránk bármely jobb fényképezőben
beszerezhető. Árjegyzék ingyen. Elárul-
tók fordultok :
Kamera-Industrie
kivitelű házukhoz Wien VII.

R. Lechner (Wilh. Müller)
cs. és kft. udvari fény-
képező kellékek gyára **Wien I., Graben 30-31.**

Doktor: Igen, uram, ha okvetlen biztonsággal akar
járni, akkor vegyen „OLLA”-t, a legújabb higiénikus
gummikülönlegességet, mert „OLLA” a tudomány
mai állása szerint **bebizonyított** legjobb létező minőségű,
szakértő által megvizsgáltatott, orvosilag ajánlva. Ke-
tővi jótállás minden darabért.

Ur: De hát Doktor ur, hol kapható „OLLA”?
Doktor: Tucatonta 4, 8 és 8 Koronáért minden gyógy-
szertárban, jobb szolid drogáriában és a legelő-
kelőbb szakbavagó üzletekben.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „OLLA”-
adjon.

Arjegyzelet, eredeti propaganda-reklámat és az eredeti el-
arúsítók helyek felsorolását ingyen

„OLLA”-gummigyár
Wien, II/317, Praterstrasse 57.

Kedvelt minőségű 1203. sz. tucatja 6. kor., 1204. sz. tucatja 8. kor.
Raktár Budapest: Ithalmayer és Seitz Zrínyi-utca 3. Török József
Király-utca 12., Itasi Ferenc Andrássy-ut 35., Lukács S., Váci-
körút 82a, Szécsi Lajos Andrássy-ut 70., Kaffka Emil Taras-utca 3,
Kiss B. Lövöldes-ter 7., Kádor Gyula Király-utca 61., Nagy Sándor
Király-utca 93., Szentirmai Gy. Erzsébet-körút 37., Markovits Gara
István-ut 41., Székla D. Károly-körút 57., Watterich A. Dohány-utca,
Berger Lajos Üllői-ut 3., Fritsz Sándor Király-utca 2., Barabás és
Stefanovits Abay-ut 5., Czukor László Nagymező-utca 40., Gerés
Mária Király-utca 24., Schlager Andor I. Fehérvár-ut 10., Molnár
Vilmos Károly-körút 18., Roth Zoltán Teréz-körút 29.

Gummi-óvszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 db.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K
STERYL legfinomabb Paara gummi-héj 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zománcozott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja - 50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót
Készít, gummiárak és betegápolási cikkek raktára
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:
VI. Váci-körút I. (Ankerköz), VII. Rákóczi-ut 8. szám.
Arjegyzelet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Valódi Brünni Szövetek

1911. évi tavaszi és nyári idény.

Egy vég 3.10 mtr | 1 vég 7 korona
hosszu teljes uri | 1 vég 12 korona
elegendő (k a b á t) | 1 vég 15 korona
n a d r á g, mellény) | 1 vég 17 korona
ára csak | 1 vég 18 korona
1 vég 20 korona

1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.-
felöltözöttek, turistaloden seiyemkamm-
garnok stb, stb. szállít gyári árban a
szolidnak elismert

posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevők előnye szöveteket közvet-
len Siegel-Imhof cégnél a gyártás helyén
vásárolni, felette nagyok - Kolosszális
áruforgalom következtében mindenkor leg-
nagyobb választék egész friss szövetekben.
Legelősb szabott árak. A legkisebb meg-
rendelés is teljesen minta szerint és leg-
előzékenyebben lesz eszközölve.

SZOBRÁNC

GYÓGYFÜRDŐ Ungmogyóben.

Glaubersós, hideg kénec, sós víz. Gyomor és máj-
betegség magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Hőidény:
május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptem-
ber 15-ig. 30% árengedményt a lakosknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyász-
biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbetegségek, s alhasi pangá-
soltnál, májacs székrekedésnél enyhén oldólag hat, májba-
joknál, epebajok és epekövetek oldólag hat. Vértudásoknál,
szédülések, hidegek, gutaütés rohamozásnál vérvonalag, fel-
szívólag hat, csúszos és kőszünyes hámtalnaknál e kör okozta
erjési torzításokra, elrakódásokra az izületekben, azok oldá-
sára és kiküszöbölésére hat. Kővérség, szivórájásadás ellen,
ozukorbetegségekkel, vesebajoknál ugy a cukor, mint a
fehérjékiválaszt gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fardó különféle izalmányokat, daganatokat, izületi
és csontbántalmakat, esontszét kedvezően osztja. Gyógy-
kóros daganatok, fekélyek ellen, még és még közötti izadma-
nyok, hasártya izadományok felszívódását elősegíti, a legkü-
lönfőbb makacsidült bőrbetegségek ellen bántulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknek Nagy-
Mihály, honnan kényelmes bérkosikon 1 és 1/2 óra alatt
elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda
40 üveggel 20 Kor., kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz vasuton
szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógy-
fürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő”
címzendeők. Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igaz-
gató-orsosa: dr. Russay Gábor Lajos. A fürdő igazgató-
sága.

TITKOS

nemi betegségeket, folyást,
férfigyengésé-
get, gyorsan és

tökéletesen "606" Salvar-
kigyógyítja

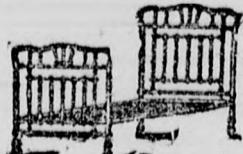
szan olta-
sokkal. —
Az öltö-
anyag pontos elkészítését szerződöttett

Verhajokat
Ehrlich

Dr. Bolgár

anyag pontos elkészítését szerződöttett
vegyész végzi. Budapest, VII.,
Hársta - utca
10/B. sz. a.

Dr. Bolgár

Réz- és vaságyak minden méretben kivitelben.

Betegtolókoszok.

Sodronys készítés minden méretben 20.- kor.

Paplan Papla Paplan

Legszébb Legjobb Legelősb
Kárpitosáru-, réz- és vasbútorgyáros, fabutor, nád- és
kertiútor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés
szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporócok, gyapju-
és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storok, sző-
vot- és csipkefüggönyök, ágylertők, bútorszövetek és min-
denféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és ke-
resztelőkészleteket a leggyorsertübbtől a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Arjegyzelet bárkinél kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

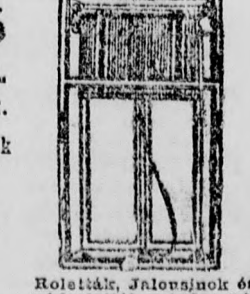
Összeoszukható vaságy kivitelű 3 matracal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoszok nagy választékban.

Reletták, falonjnak és nádroletták minden méretben készítenek.

A PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 39.

utazó-hete

Kivételes árak

nyaraló- és fürdőcikkben:

Ingyen-közlekedés

! az omnibuszon !

Megállóhely: Párisi Nagy Áruház

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogositva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az elhasznált jegyért a pénzt visszatéríteni és egy új visszjegyet kiszolgáltatni.

Ingyen-közlekedés

! a villamos vasuton !

Megállóhely: Andrásy-út
(Octagon)(Nagymező-utca)(Váci-körút)

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogositva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az elhasznált jegyért a pénzt visszatéríteni és egy új visszjegyet kiszolgáltatni.

Utazó-cikkek

IV. emelet. (Lift.)

Utazó-kosár. Jó, erős és válogatott félkockás vessző-fonadékból, két zárral felszerelve, kitűnő minőségben.
Hossza 80 cm. 90 cm. 100 cm. 110 cm.
Ára 10 kor. 12 kor. 14 kor. 16 kor.

Bélt utazó-kosár. Fentí kivételben, de vízmentesen bélt íve, fedele jó erős vitorlavászonnal bevonna és két fényezett védőleccel ellátva.
Hossza 80 cm. 90 cm. 100 cm. 110 cm.
Ára 17 kor. 20 kor. 24 kor. 28 kor.

Kézi kupé kosár. Válogatott, jó erős, félkockás vessző-fonadékból, csinos alak, két fogsantyúval és zárral felszerelve.
Hossza 50 55 60 65 70 75 cm.
Ára 5 kor. 5.50 6 kor. 6.80 7 kor. 8.50 kor.

Következő cikkek a II. em. vannak elhelyezve.

Kézi úti bőrönd. Barna longrain-bőrből, erős, "nik" kelezett szírral és két védőzárral. Aputlan varrott bőrtölgóval és vízhatlan (Drill) béllel ellátva. Árak nagyság szerint!
Hossza 27 32 37 43 48 53 cm.
Ára 5 kor. 6 kor. 7 kor. 8 kor. 9 kor. 10 kor.

Párisi női kalapdoboz. Kitűnő barna vitorla-vászonnal bevonna, oxidált védőszarkokkal, erős bőrfogsantyúval, különösen lezárható lakozattal, több női kalap részére. Mérete 42 cm., szélessége 58 cm. Ár nagyság szerint!
7 kor. 50 fill.

Japán utileggárna. A legújabb és legkisebb kivételben, ára 2 kor. 50 fill.

Esernyő-tok. A legjobb vízmentes vitorla-vászonnal, bőrszíjjal ellátva, ára 2 kor. — fill.

Tennislabda-ütőtök. A legjobb vízmentes vitorla-vászonnal, bőrszíjjal ellátva, ára 2 kor. 50 fill.

Turistahátszak. Gyermeknek való bőrszíjjal, ára 1 kor. 50 fill.
Felnőtteknek való bőrszíjjal, ára 2 kor. 50 fill.

Úti- vagy kocsilábtakaró. Vastag pelüchéből, tigrisbőr-mintájával, ára 8 kor. 50 fill.

Angol uti-plaid. Valódi gyapjuból, a legújabb kockázott mintákkal, finom kivitelben, ára 8 kor. 50 fill.
Egész finom, a legnehezebb kivitelben, ára 15 kor. — fill.

Fürdő-ruhák

földszint, közép.

Női fürdőruha fehér-piros, fehér-kék csíkos vagy sima piros és sima kék színben erős cretonból, széles matrozgallérral minden nagyságban, ára 5 kor. 80 fill.

Női fürdőruha sima piros, kék vagy fekete színben, színes bordúrral szélesen díszítve, legújabb japán szabásu, minden nagyságban, ára 7 kor. 80 fill.

Női fürdőruha sima gyapju lüszterből fekete, sötétke vagy sötétke színben széles matrozgallérral selyemzsinór, díszlet minden nagyságban, ára 11 kor. 50 fill.

Leányka fürdőruha fehér-piros, fehér-kék csíkos vagy sima piros és sima kék színben, erős cretonból, széles matrozgallérral 6-8 10-12 14-16 évesnek
ára 3 kor. 20 fill. 4 kor. 50 fill. 5 kor. 20 fill.

Férfi fürdőöltöny divatos csíkos mintákban, ára 1 kor. 30 fill.

Férfi fürdőöltöny florminőségben, sima színben vagy divatos csíkos mintákban, minden nagyságban, ára 4 kor. 50 fill.

Fiu trico-fürdőöltöny divatos csíkos mintákban, minden nagyságban, ára 1 kor. — fill.

Férfi uszónadrág tricoból angol vagy francia fazon, minden nagyságban, ára — kor. 45 fill.

Fiu uszónadrág tricoból angol vagy francia fazon, minden nagyságban, ára — kor. 30 fill.

Nyári és uti takarók

földszint, közép.

Nyári takaró mosható tricoból szíves, vagy kék kockás mintákban 125/175, ára 2 kor. — fill.

Nyári takaró mosható tricoból szíves, vagy kék kockás mintákban 150/200, ára 2 kor. 80 fill.

Nyári takaró legjobb minőségű mosható tricoból szíves, vagy kék kockás mintákban 150/200, ára 4 kor. 50 fill.

Uti takaró vastag selyempilésből, tigrisbőr mintával 130/150, ára 9 kor. — fill.

Uti takaró vastag gyapju kelmeből, különféle kockás mintákban 130/150, ára 8 kor. 50 fill.

Női plaid különféle kockás mintákban és rojtjal 130/180, ára 4 kor. 80 fill.

Női plaid tiszta gyapjuból, sima színben, kockás mintákban és rojtjal 130/180, ára 8 kor. — fill.

Férfi-plaid valódi angol, egész nehézsúlyú minőségben 150/180, ára 15 kor. — fill.

Nyári tricobárúk

földszint, bal.

Fiu-tricob-matróz-ing különféle divatos csíkos mintákban, 4-12 évesek, ára — kor. 55 fill.

Gyermek-zokni különféle divatos csíkos mintákban, 2-12 évesek, ára — kor. 40 fill.

Férfi kötött zokni divatos csíkos mintákban, párja, ára — kor. 35 fill.

Férfi kötött zokni nyers színben, párja, ára — kor. 25 fill.

Férfi zokni izzadási ellen, 12 pár összesen, 1 kor. 30 fill.

Női ajour florharisnya, fekete és minden divatszínekben, párja, — kor. 80 fill.

Női kötött harisnya fekete színben, párja, — kor. 30 fill.

Női hosszuszárú félkeztű 40 cm. magas, párja, — kor. 25 fill.

Női hosszuszárú flor félkeztű virágmintával, párja, — kor. 55 fill.

Férfi netz-ing izzadási ellen, árja, — kor. 30 fill.

Nyári gyermek-ruházat

I. emelet „Lift“!

Leányka-ruha, kék-fehér csíkos, angol vászonból, kitűnő, jól mosható, 2-12 évesek, ára Minden következő nagyság 30 fill. drágább.

Fiu-öltöny, drappesztinú lendamaszt-ból, sötétke matrozgallérral, 3-4 évesek, ára Minden következő nagyság 30 fill. drágább.

Fiu-öltöny sötétke angol vászonból, fehér matrozgallérral, 3-4 évesek, ára Minden következő nagyság 30 fill. drágább.

Fiu-nadrág, különféle csíkos mintákban, kék, vagy sima színben, kitűnő, jól mosható, 3-10 évesek, ára 1 kor. 50 fill.

Fiu-zefirbluz, különféle csíkos mintákban, kitűnő, jól mosható, 3-10 évesek, ára 2 kor. 20 fill.

Leányka kerti-szoknya, kantárral, simaszínű vászonból vagy csíkos mintákban, 2-4 évesek, ára 2 kor. 40 fill. 5-6 évesek, ára 3 kor. — fill.

Fiu játszónadrág, kék, vagy sima színű, drapp szinű, angol vászonból, kitűnő, jól mosható, 2-4 évesek, ára 2 kor. 80 fill.

Gyermek-szalmakalap, elsőrendű japán szalmából, kék vagy fehér selyem-szalaggal, ára 1 kor. 90 fill.

Kerti-nyaraló berendezések

IV. emelet „Lift“!

Kerti nyugvó-szék erős, fényezett bükkfából, vízmentes vitorlavászonnal áthuzattal, ülésre és fekvésre alkalmas fej- és ülő-vánkkal, valamint lábtartóval felszerelve, ára 15 kor. — fill.

Kerti hinta-háló felnőttek részére, jó erős és tartós len-zsinóból, két fényezett feszítő-lecczel, hossza 3 méter 25 cm., ára 6 kor. — fill.

Kerti napernyő, a legjobb vízmentes és napellenállóbb piros vastag vászonból, remekszép applikációkkal, átmérete 2 méter, ára 45 kor. — fill. Ugyanaz, de átmérete 250 cm., ára 50 kor. — fill.

Kerti ernyőasztal vasból, piros színre fényesen lakkozva, jó erős öntött vaslábkakal, átmérete 95 cm., ára 26 kor. — fill.

Kerti karosszék (zsölyge) kitűnő vessző-fonadékból, náddal befonva, elegáns kivitelben, ára 10 kor. — fill.

Gyermekkeri karosszék, jó erős vessző-fonadékból, piros színre fényesen lakkozva, ára 2 kor. — fill.

Kerti lámpa, jó erős vaspléhből, fényesen nikkelezve, rögzítő csavarral és üveg-tűpánnal felszerelve, ára 1 kor. 80 fill. Ugyanaz piros vagy zöldszíne fényesen lakkozva, ára 1 kor. 10 fill.

Nyaraló-vaságy, jó erős vaslemezű, barnára fényezett, szekrényalkarával összekapcsolható és 3 db jó erős és j! kitömött grádmatraccal. Hossza 180 cm., szélessége 80 cm., ára 22 kor. — fill.

Frottir-árak

földszint, közép.

Fürdőköppeny tartós frottir-kelméből, különféle mintákban 130 hosszú 170 széles, ára 5 kor. 80 fill.

Fürdőköppeny elsőrendű frottir-kelméből, különféle mintákban 140 hosszú 180 széles, ára 7 kor. — fill.

Gyermek fürdőköppeny tartós frottir-kelméből, különféle mintákban 85 hosszú 130 széles, ára 3 kor. 80 fill.

Frottir-lepedő elsőrendű minőségű, 130/200, ára 6 kor. — fill.

Frottir-törülköző vastag pamut szövetes színes bordúrral és rojtjal, darabja — kor. 50 fill.

Frottir-törülköző színes beszövött bordúrral és rojtjal, darabja — kor. 90 fill.

Frottir-törülköző elsőrendű minőségű színes beszövött bordúrral és rojtjal db. 1 kor. 50 fill.

Fürdőpapucs frottir-kelméből, spárg-talppal, párja 1 kor. — fill.

Fürdősapka sima vagy mintázott viaszos vászonból db. — kor. 70 fill.

Fürdőkalap sima vagy mintázott viaszos vászonból db. 1 kor. — fill.

Kézimunka-anvag

földszint, bal.

Nordis kézimunkához való kelme minden színben 140 cm. széles, méter ára 6 kor. 50 fill.

Legjobb cérna-kongrée kézimunkához való kelme 110 cm. széles, méter ára 90 fill.

Filozell - mosóselyem minden színben, 10 motring, ára 30 fill.

Filofloss - himzőselyem minden színben, 10 motring, ára 70 fill.

Artizella - műselyem minden színben, 10 motring, ára 50 fill.

Margott selyemfényű sodrott fonál, kézimunka és horgoláshoz használható, minden színben, 10 motring, ára 50 fill.

Selyemfényű horgoló-fonál minden színben, 10 gombolyag, ára 80 fill.

Struc vagy Astrachán pamut legjobb minőségben minden színben, 1 motring 10 deka, ára 75 fill.

Képes nagy árjegyzék az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

200 ezer darab különféle éleztárgyat nagy tiban féláron kiárusít.

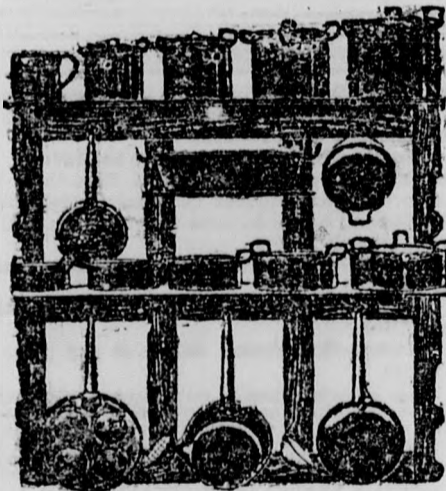
Oriási raktár, állandóan 50 wagon választék üveg-, porcellán- és vaséremény, kelengye, nászajándék, konyhaborondéséből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szolid kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% engedmény.

- Diszes függőlámpák**
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 3 frt 25 kr.
  - 8 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 6 frt 50 kr.
  - 8 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 2 frt 10 kr.
  - 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 6 frt 25 kr.
  - 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiszeni porcellán ... 8 frt 25 kr.
  - 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 18-100 frt
  - Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 20 frt
  - 12 darab legprimább kék zománco fazék-lábos, 1/2 literig 5 literig ... 4 frt 50 kr.

Felülm mindent egészségi szempontból, tiszta alumínium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, összesen 24 db, csak 6 frt.

Porcellán-Ház
Baross-tér 4. sz.

Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzőedény, kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 18 forint, állvánnyal 24 forint, mely áll a következő 25 db-ból:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter
- 5 lábos 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter
- 5 fedő
- 1 sütőtepsi 30 cm.
- 1 tojásütő 18 cm.
- 1 omlettütő 20 cm.
- 1 tojforraló 1 1/2 cm.
- 1 tűkörtőjassító 4 szemmel
- 1 passzírozó szita 14 cm.
- 1 morító 8 cm.
- 1 habzókanál 8 cm.
- 1 citromprés
- 1 teaszűrő
- 25 darab

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
Lábos	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2

Fedők nagyság szerint.
Nem tetszés esetén a pénzt szívesen visszadjuk.

Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,
Vajda-féle tojóport.
Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:
Főhercegi udvari gyógyszerár
Acsut.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű **nemi betegséget** (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férfiuil gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.
Biztos siker folytán a hasorárium utólag is fizethető. Lovalekire díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszer. Rendelés délelőtt 9-3-ig, és este 5-7-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Álljóróház a Pannónia szállóval szemben.)
Léposuházi bejárat. Külön városzobák.

Korányi Márton
hordozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
Budapest, IV., Ferenczick-ter 3. sz.
Telefon 86-33.
Telefon 86-33.
Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi lámpák, bányalámpák, tölölámpák, kocsilámpák, zseblámpák és automobil batteriak. — Accumulator gyártó javító és töltőműhely. — Szab. elektromos készülékek. — Izzólámpa és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szíjvarró sodrony egyedárúítása.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier
kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletek adják és **kerékpár-alkatrészeket**
az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is bárnova
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

1319/1911. szám.
Orvosi állás.
Alólirott községi előjáróság a képviselő-testület megbízásából a rendszeresített községi orvosi állásra pályázatot hirdet.
A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t. cz. értelmében 1600 korona és 5-5 évenként 800 koronáig emelkedő 200 koronás korpótlék. Ujjonnan építendő természetbeni lakás- és látogatási díjak.
A szabályszerűen felszerelt kérvények legkésőbb f. évi július hó 17-ig, a rimaszombati járás főszolgabírói hivatalhoz nyújtandók be.
A választás f. évi július hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor lesz a községközgyűlésén megtartva.
Klenócz, 1911. évi június hó 18-án.
Bihary Géza jegyző. Huska bíró.

FŐNÖKÖK
ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.
HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összcsoportbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélszél és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiválóituras
Ujlaki-írógépet.
Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó iróadal munkálataikban könnyen
BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebbi Ujlaki írógéppünkre
BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás ország szerinti. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
UJLAKI BÉLA Budapest VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
Telefon 122-60.
Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket. Vidéki képviselők keresténeik.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!
JEGYŐYÜRÜK.
NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A **LEGELŐNYÖSEBBEN**
POLGÁR KÁLMÁN
ÉRSZERESZ-ES MŰVEK IS
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÖLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 PÉNZZEL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Butor készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
EHRENTREU és FUCHS
 testvérekéi
 Budapest, VI., Teréz-körút 8.
 Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59

NEM BÉRLI
 a részletfizetés lépé alatt, hanem azonnal Öné a
zongora
 de csak ha 10 forintos havi részletfizetésre !!
Reményi Mihály
 a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
 Budapeston, VI., Király-utca 58. sz.
 Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

NEUSTEIN FÜLÖP
CUKRÓZOTT HASIÁJTÓ LABDÁCSAI
 (NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
 E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagotól, az altesti szervek bajlínál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák, a
székszorulás
 legtöbb betegségek forrása ellen. Csakrozott külsőjük miatt meg gyermekek is szívesen veszik.
 Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 doboz, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.
Óvás! Utazatóktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hasiájtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvénytelen bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszer” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva
NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz
 címzett gyógyszerértára, Bécs, I. Plankeng. 6.
 Kapható: Budapeston, Török J. gyógyszerértára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23.

Vizsgálati ajándéku iskolai könyvtárak számára legolcsóbb, legjobb és legalkalmasabb a
FILLÉRES KÖNYVTÁR.
 EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLER Szerkeszti Pósa Lajos EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLER
 Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versok, szindarabok, utóiratok gyűjteménye magyar fiúk és magyar leányok számára.
A most megjelent kötetek jegyzéke:
 305-304. Lőrinczy György. Az Igmándi K. bég. Képekkel... 1.20
 305-306. — A kavi fűzfák. Képekkel... 1.20
 307. Balla Ignác. Tréfaország. I. gyűjtemény. Képekkel... —.60
 308-310. Sebők Zs. A bogarak háboruja. Képekkel... 1.80
 311. Balla Ignác. Tréfaország. II. gyűjtemény. Képekkel... —.60
 312. — Tréfaország. III. gyűjt. Kép... —.60
 313. Tányértalpu komu a fotografusnál és más elbeszélések... —.60
 314. Havas Mihály. Hírvirágok... —.60
 315. Lőrinczy György. Amit a kender mesél... —.60
 316. Havas I. Csodálatos paripa... —.60
 317. Dingha B. A tarisznyás király... —.60
 Teljes jegyzéket, valamint mintakötetet kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner könyvkereskedése, Budapest, VI. kor., Andrássy-ut 10.
 Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12.— korona küldendő be. — Minden kötet külön is kapható.

MOTOR
Brünn Königsfeldi Diesel-Motorok
 Kéttemű nyersolajmotorok Szívógáz-és földgáz-motorok
 Stabil-benzinmotorok Motorcséplőkészletek
 Malomberendezési gépek Téglyagyári berendezések
 Famegmunkáló gépek
 Egyedárusító:
Abeles Emil
 Budapest, V. Váci ut 14.
 SÜRGÖNYCZIM: „BARSEL”
 TELEFON: 167-53 és 98-32.

HOFFMANN S. és V.
 BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.
ADRIA
 m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigynöksége.
 Helyesbített hajójáratjegyzék.

1911. július havában a következő gőzösök indulnak
FIUMBÓL:

Hova	Gőzös neve	Kelut
New-York	Carpathia	8
Liverpool	Brescia	5-15
London Antwerpen*)	Deak	5-15
Sax. Rouen*)	Stefánia	5-15
Amsterdam, Rotterdam*)	Balaton	5-15
Hamburg**)	Bagdad	5-15
London, Hull	Clio	10-20
Bordeaux**)	Kálmán király	10-20
Rouen	Nagy Lajos	10-20
Liverpool**)	Flaminian	15-25
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Duna	26
New-York	Saxonia	29
Liverpool	Cyria	21-31
Hamburg**)	Rhodos	21-31
London, Hull	Ebro	21-31
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*)	Zichy	21-31
Lissabon, Glasgow*)	Báthori	21-31

A *)-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
 A **) -gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetnek be.

Honnan	Hova	Gőzös neve	Kelut
Newyork	Fiume	Saxonia	3
Liverpool**)	"	Fabian	1-10
Hamburg**)	"	Lesbos	1-10
London, Hull	"	Volturno	1-10
Liverpool	"	Caria	5-15
Hamburg**)	"	Babylon	5-15
Rouen	Triest-Fiume	Szeged	5-15
Rotterdam	Fiume	Szél Kálmán	10-20
Gibraltar, Tanger, Oran, Algier	Triest-Fiume	Zichy	10-20
Newyork	Fiume	Pannonia	20
Liverpool**)	"	Bosnian	15-25
Hamburg**)	"	Byzanz	15-25
London, Hull	"	Doure	15-25
Rouen	"	B. Kemény	15-25
Bordeaux	Triest-Fiume	Kolozsvár	15-25
Liverpool	Fiume	Veria	21-31
Rotterdam	"	Arad	21-31
Antwerpen	"	Buda II.	21-31
London	"	Matkovits	21-31
Santos, Rio de Janeiro	"	Szent István	21-31
Glasgow	Triest-Fiume	B. Kemény	VII/25-VIII/6

Középtengeri szolgálat.
 A) Fiume-spanyolországi vonal.
 Fiuméből: Rákóczy 1., Lederer Sándor 8., Zrinyi 15., Kassa 22., Mátyás Király 29.
 Valenciából: Mátyás Király 5., Szent László 12., Rákóczy 19., Lederer Sándor 26.
 B) Fiume-marseille-i vonal.
 Fiuméből: Andrássy 6., Arpád 12., Adria 19., Szapáry 26.
 Marseilleből: Adria 5., Szapáry 12., Andrássy 19., Arpád 26.

Rézágy 32 frt
 ACÉLSODRONYÁGYHELET VASKÖRLETTEL 5.50
 ÖSSZEKÖTÖTT VASÁGY MÁTRACZÓVAL 8.75
 Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillozva 16 frt.
 Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít
NÉMETH fémbutortgyára,
 V., Kobáry-u. 19.

Legjobb és legmodernebb
fényképezőgépek,
objectivek stb. ::
kényelmes havi lefizetésre
 Kívánatra kimerítő fényképárjegyzék ingyen.
 Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
 Budapest, IV., Károly-körút 10.

THURZÓ-FÜRED
 A déli Szepességnek egy remeke, ősi leányvesek közepette. — Vasúti állomás Göllöcsbánya. 572 m. Posta és távirtda helyben.
Elsőrangú klimatikus gyógyhely.
 Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad fürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vörkeringési, anyagcsere és más egyéb bajok ellen, igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás. — Kitérő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30% július elejétől a heti tartózkodás után 60% áremérendmény. — Szobák egész idényre olcsó átalány árban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos **Dr. FANZLER LAJOS.**
 Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
 A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.
 Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.
 A gőzhajók modern kényelmekkel, hátútkokkal, kitérő tereppel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak felszerelve.
 Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegytroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!
ORIZOL
 || vagy Rizsvaj törv. védve. ||
 Az éretlen rizs **TEJNEMŐ** nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő.
Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.
 Főraktár Magyarország részére:
 Bpest: Török gyógytár Király-u.
 Kolozsvart: Dr. Biró gyógytára.

Üzletmagnagyobbítás!

Milyen tisztelt közönségnek, valamint nagyrabecsült vevőimnek szíves tudomására hozva, hogy amennyiben üzleti helyiségeim

V., Deák Ferencz-tér 1. sz. alatt

nagy forgalmánál fogva, szűknök bizonyultak, indítatva órazsem magamat azokat f. évi május 1-től kezdve, ugyanottan (V. kerület, Deák Ferencz-tér és Erzsébet-tér) az egész 1. emeleti helyiségekkel kapcsolatosan kiövíteni.

Neumayer Fülöp

Budapest, V. kerület, Deák Ferencz-tér 1. (Erzsébet-tér sarok).

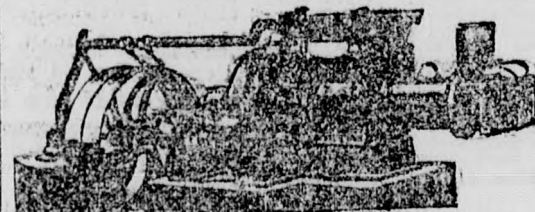
Gyári berakati, szőnyegek, butorszövetek, függönyök, terítők, atvetők stb.

közvetlen behozatal

valódi perzsa- és smyrna-szőnyegekbeni

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részv. társulat. Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.

Külön osztály: téglagyári gépek. Gyárt: Falitölgia és cserépsajtókát, téglagyártó- és agyag megmunkáló-gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivitelét és teljes téglagyári telepek létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul. ELSŐRANGU REFERENCIÁK.

Szliács aczélfürdő, Felső-Magyarország

Egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legjobb vasat tartalmazó ivóforrás felső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmúlhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hágyerincs és ideghajok, benuás ellen, Ártzevedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. Nádasy István hiv. fürdő orvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Odorbergen át 5 óra, délről Budapeston át szilten 6 óra. Szliácsra vonatkozó utasítások minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függetve. Kimenő felvilágosítás és prospektus utazás valamint lakás arkhelyezményről az elő. és utóidényben stb. ad a Párdőlyszőlőszőlő Szliácsban. (Zolyom meggye)

Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat özégnél VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

„A köztudatba ment át”, „hogyan csakis KALLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szállítja teljes jótállás mellett a leghírnevesebb motorcséplő-készleteket. Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bármikor küld a gyár! Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai névű cégekkel.

Az uriosztály legkedveltebbje: **AMERIKAI „ROOSEVELT” CZIPŐK** egyedül nálunk kaphatók. kényelmes havi részlettörlesztésre is. **VÁRI és TÁRSA** nagyáruháza Dpst, VIII., József-körút 43. Tessék kifejezetten merikai czipő-árjegyzéket kérni.

39307. szám.—I. B)-1. **Faeladási versenytárgyalás elhalasztása.** A lugosi erdőgazgatóság kerületében eladásra kijelölt faállományoknak értékesítése iránt a folyó évi 38073. szám alatt közzétett hirdetmény szerint folyó évi július hó 5-én a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál megtartani kívánt versenytárgyalást a folyó évi július hó 20-ikára d. e. 10 órára halasztom el. Ajánlatok a lugosi m. kir. erdőgazgatósághoz július hó 19-ike délutáni 5 órájáig mutatandók be. Budapest, 1911. június hó 21-én. Földmívelésügyi miniser.

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei: **As osztrák császárság.** 11 térképpel és 6 városi tervrajzzal. Költve 6 K **Bécs.** Bécs város tervrajzával 80 K **Karlsbad.** Három térképpel 80 K **Meran és Arco.** Két térképpel 80 K Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiala) r-t-nél, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

BÉRCZI VITRAGE (minta 28.233 sz. a. védve) 60/85 cm nagyságban fodorral borítottlre Point-láccs szalag munkával darabja **1 korona 50 fillér** sárgarézrúddal és gyűrűkkel együtt **Bérczi D. Sándor** BUDAPEST, Főútlel: VI., Dossowly-utca 5. Telefon: 108-08. Fiókútlel: VIII., Üllő-ut 4. sz. Telefon: 141-53.

Mindenemű férfi és női **NEMI BETEGSÉGEK** ! ugyszintén vör-, bőr-, ideghajok, bujkór (siphilis) és förtigyöngeség (impotencia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk **Dr. KAJDACS Y** rendelő intézetét BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz. Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Országos Iparbank Részvénytársaság BUDAPEST, V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.) Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürgönyezim: „INDUSTRIA”. a Zivnostenská banka. Prága alapítása (részvén-tőke 60 millió, tartalékot: 16 millió.) **Elfogad: takarékbetétet 4 1/2% netto kamatozás mellett.** Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközése. Váltak, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom, Váltak lezámlóítása.

Váltóüzlet: **V., Ferencz József-tér 6.** (Gresham palota.)

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Férfihozmenendő urhölgyek előjegyezve tizenötezevtől feljebb, hozomány-összeg a legkisebb 10,000, 30,000, 60,000, 120,000 és magasabb összegig. Bővebbet Faragó Jenő elsőrangú házasságíródjára, Rákóczi-ut 86., I. em. 1. (Diszkkrét, lépésőházi bejárattal.)

Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társaságának tartassák? Olvassa el a „Társasági Előjegyzet” („Ellenállhatatlanság titka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjen, hogy férfit, nőt, fiatalot, feljebbvalót egyaránt meghódítsa. Könyvkiadójától lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzékét ingyen küldünk, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponta. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjazással állásba segítjük. Telefon 18—09. **GLOGOWSKY és TÁRSA,** Andrássy-ut 12., és Révay-utca 6. szám.

Sok száz vagyomos hölgy (fiatal) vagyomos amerikai, — bécsi pékmester egyetlen leánya, — több magyar hölgy, hajadonok és özvegyek stb. stb.) óhajt férjhez menni. Komoly szándékú urak (ha vagyontalanok is) írjanak e címre: **L. Schlesier** er. Berlin 18.

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butoráruháza, 320 szobabutor a legújabb kivitelű választékban készen áll jótállás mellett. Varga Minály és Társa, Erzsébet-ut 8., I. em.

Kézimunka hímzésekre, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bujtók, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Pászománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

A 1. sz. hazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1867. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzetek elhelyező irodáját. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnások, szeszfűzők, kortészek, kezesek és telefelekkel, főnöküknek díjmentesen elhelyeztetnek. — **Krakauer Ármin,** VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgákra, érettségire felkészítő előkészítő **Magyar Tanügyi Intézet** Botenfiller-utca 6/a. sz.

Saját gyártmányú fürdőka- dák 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 20 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kúszóváltókra és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Weassány-ut. 51/E. Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platintát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. Telefon 54—74.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktananyagok. Az **Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alagította **Markovics Iván 1863-ban.** Biztos állás közvetítés. Közérvenyi egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger szakiskola.** (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünktől utazó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Halló! Egy remekhangú hangverseny **gramofon** 10 db. dupla nagy lemezzel **20 frt.** Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czibányiszterem, Palkó, Trombitás, Buki el, Nadrágokégy, stb. lemez, udvarságok óriási raktára. **A lemezek díja 1.25 frt** Nagy raktár Pathé üllőiúti gépek és lemezek, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítésű hangszerekből. **Marnitz Frigyes** műhangszerkészítő **BUDAPEST** József-körút 37—39 Hangszer, gramofon és lemezgyártás, különkülönösen.

„Limonai” kitűnő zamatu limonádó készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

Részletfizetésre bárkinek küldünk 144 rona előzetes beküldése után egy pompás valódi ezüst remonőr órát három ezüst fedéllel duplán borítva; és egy 14 karátos arany láncot, legmodernebb kivitelben, 60 gramm súlyúval, hivatalos próbával ellátva, részletfizetésre 140 korona összában, igen kedvező fizetési feltételek mellett, csak 4 korona havi részletre. Szállítás mindenütt. Az elküldés utánvétel mellett is történik. Első részlet (esetleg utánvétel) 14 korona **R. LECHNER,** óra- és ékszer szétválogató üzlete Lundenburg No. 450 (Morvaország.)

Üresedésben levő számos különféle állásjelentetett be, melyek teljes ezimrel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Villa Almádban. 6600 négyszögletű parcellázható szőlőbirtok 6 szobas gyönyörű kies fekvésű villával a Balaton partján szabad kézből eladó. A házhoz van pince, présház, kocsiszín, istálló és vinceszeller lakás. A vasutállomás 5 percz. Közlebbi Baur György Balaton-Almádi

+Soványosság+ Az egyedüli eredeménytől kisért háziszert **dr. William Bartley tanár** amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — **Hölgyek** remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél kiváló hatást. **Kitüntetés:** Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár **Balázs Mór E. Budapest,** VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknek és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. **Lezálogkölcsönt** 60 evre. Váltókölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknek gyorsan és előnyösen folyósítat. **Rigócz és Hartmann bank-** iroda, Rózsa-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

Nemi betegek **Férfiak, nők** trippertől csak a valódi és világhírű **Larisch Capantat** (dr. Klein) gyógyszerrel meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanuskodik e gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvétel nélkül kizárólag a készítőnél a K. 504—291115 Antal gyógyszerüzletében, — **ZABADRA.** Budapesti főraktáros: **Nyilas Gyusztáv** gyógyszerész **Szent, Fehérvári-ut.** Utánzatoktól óvakodjunk.

Rayonkép selők ügyesek és reprezentatív vizuális eszközök kennek nagy ösmeretsegük van jobb izr körökben, egy szabadalmazott képfelvételek készítéséhez kereskedők. Csak 10 megjelenésű kanczióképes acquilieurók lesznek 6 vételemből. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 No. — Prospektusok ingyen.

Szép uriház 300—350 telek öt lakással, pince, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

Tátrai másházorp 5 kilós postakosarakban **K. 8.—Barta József** konzervgyára Fülke. (Szepesmegye).

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónap át **kecskedelmi szaktananyagot, gépirást, gyorsírást, helyesírást, számítást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 8/a. sz. Tanulási napi három óra át. Nappali és esti tanfolyamok.**

Cséplőgépekhez, gőzekékhez, cukorgyáraknak, szeszgyáraknak, gőzmalomoknak, gépgyáraknak, serfőzdéknek, téglyagyáraknak és minden ipari üzemnek a legkiválóbb a nagy hőértékű

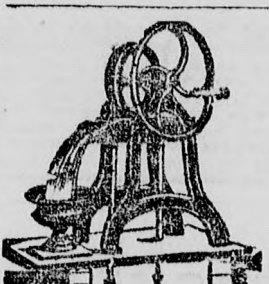
gróf Larisch-Mönnich-féle karwini szén, darabos, koczka, dió- és aprószenoszályozásban és elsőrendű kétszermosott **kovácsszén,** valamint

elsőrendű karwini darabos pirszen öntődei célokra ugyszintén **koczka- és diópir-szén,** mely sokkal kiadósabb és kevesebb hamutartalommal bír, mint a **légszusz-pirszen,** szobafűtési célokra, központi fűtéseknél, szivógázmotorokhoz, továbbá új épületek kifizetéséhez kiválóan alkalmas. Szállítok továbbá kályhatüzelési célokra

elsőrendű porosz kőszén wagonrakományokban helyt bármily vasut-vagy hajóállomásra. Sziveskedjek ajánlatot kérem! **Urban S. L.** a gróf Larisch-Mönnich-féle karwini szén- és pirszenművek vezérképviselője **Budapest, V., Nador-u. 17.** Telefonszámok: 9—57, 169—95, 106—18.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butoráruháza részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat** Budapest, Szercezen-utca 10. sz. **Díszes butoráruháza I. kor.**

Fürdőkádkak nagy, kir. szab. fűtéssel **Jégszekrények, foteuil és gyermekkádkak** kaphatók **Wiesel Adolf** Váci-körút 47 Podmaniczky-utca sark. Telefon 91—20. 23793

Lánczkutak nagy vízmelegítések szállítására, házi és gazdasági célokra ujonnan javított szerkezettel, szállár kivitelben legelőnyösebben szállít **Magyar Lánckutgyár** Thököly-ut 133. sz. Tessék prospektusot kérni.

Riadó lemezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofonja, vegyen 10 darab kétoldalt Riadó lemezt darabonként 100 kor. áron 4.—koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás **drága** gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mással is kapni ingyen gépet, ha 10 különféle lemezt vesz, **Dacapo, 1900 Magyar Dalad stb., melyek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja.** Tehát 10 lemez 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 240 koronáért lemezeket.

de a legjobb tíz darab 4.—koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbát! Először is kötelezőleg jelölje meg, hogy a pénz azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal **lemez** árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. **Május hó 1-től kezdve** iradáshelyiségünket **Erzsébet-körút 12. szám** alá a felameletrre helyezték át, a New-York palotával szemben. **SENTE LÁSZLÓ INTÉZET,** ezelőtt Verass Pálné-utca 16. sz.

Készpénzért vagy hitelképes egyneknek kevésebb feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló, bédlő, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg saufot raktárainkat, itt jutányosan **vehet** a legújabb és legdivizesebb kivitelű minden fajta **BUTOR** **Nagy Imre** lakberendezési vállalkozó üzlet **BUDAPEST,** Váci-körút 6. szám (Bejáratt Szercezen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album I. K.

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfihölgyök vagy felöltök finom szövetekből. **Lichtman Sándor** férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postázintak bérmentve, helyben szabószomat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Ajtók, Abakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók **Wiener A. utódánál** **BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.** Telefon: 62—83. Alapított 1880-ban.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő **BUDAPEST,** Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Nyaralásra elfogad szépeességi ur családot gyermekeket német szóra, elemibe járókat iskola évre. Gondos nevelés, jó bánásmód. Német szó elsajátítása biztos. Czim a kiadóhivatalban megudható. 6085

BUTOR **30% megtakarítás!** **Régi Butorszalon** Budapest, Ferenciek-tére 3. felemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bürgerbiterák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. **Telefon 82—13.** 28592

Készpénzért vagy hitelképes egyneknek kevésebb feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló, bédlő, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg saufot raktárainkat, itt jutányosan **vehet** a legújabb és legdivizesebb kivitelű minden fajta **BUTOR** **Nagy Imre** lakberendezési vállalkozó üzlet **BUDAPEST,** Váci-körút 6. szám (Bejáratt Szercezen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album I. K.

KÖZIGAZGATÁS

Jegyző-fegyelmű ügy.

Budapest, június 24.

Lapunk ma egy heti számában foglalkoztunk a hunyadvármegyei alispán fegyelmi ügyével és hivatalától lett felfüggesztésének történetével, rámutatunk arra, hogy a felfüggesztés ténye mily kensternációt idézett elő vármegyei körökben; most azután bemutatjuk egy jegyzőnek a fegyelmi ügyét és felfüggesztésének történetét, okulásul arra, hogy a jegyzői kar tagjai mily semmisségekért, amelyek még hozzá teljes beigazolást nem is nyertek s így vádbeli eseményből nem alakultak fegyelmi vétségé, hurozoltatnak meg és tétnek anyagilag tönkre.

A jegyző ellen fegyelmi eljárást elrendelő és felfüggesztést kimondó határozatot szó szerint itt közöljük:

„A máriaradnai járás főszolgabirójától. 1085/1911.

Tárgy: B. Péter és H. Vazul i—i lakosok feljelentése X. m—i körjegyző ellen.

Határozat.

X. m—i körjegyző ellen az 1886: XXII. t. cz. 90. szakasza a) pontja alapján a fegyelmi eljárást elrendelem és őt az idézett törvényezikk 93. szakaszán alapuló jogkörmében állásától felfüggesztem.

A felfüggesztett körjegyző ellátását az 1886. évi XXII. t. cz. 104. szakasza értelmében fizetésének egyharmadában szabom meg.

Megokolás.

A feljelentésnek a helyszínen folyó hó 22-én történt megvizsgálása alkalmával megállapítottam, hogy X. körjegyző az általa végzett magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjaknál jelentékenyen magasabb összegeket szed, hogy — egyelőre megállapíthatólag — a magánmunkálatokat a községi ügyviteli szabályzat 85. szakaszában előírt szerzőnyvbe csak akkor vezeti be, ha ez alól ki nem térhet és hogy a megbízóknak a tőlük felvett összegekről nyugtát nem ad meg akkor sem, ha felek nyugtát kifejezetten kérnek.

Megállapítottam továbbá, hogy a körjegyző a felektől, kik magánmunkálatokkal megbízzák, sürgetési és közbenjárás díjakat szed s ezen tiltott eljárást üzletszerűleg gyakorolja.

Mint hogy edig ez által hivatali kötelességét súlyosan megsértette, ellene a fegyelmi eljárást elrendelni kellett.

De egyben állásától való felfüggesztése is elrendelendő volt, mert ellene újabb súlyos vádpontokat tartalmazó feljelentések is érkeztek be hozzám s ezért a vizsgálat érdekében, de meg azért is, mert ezt az eddig eskü alatti vallomásokból megállapított visszaélések a legnagyobb mértékben indokoltá teszik, állásában a jogerős határozat meghozataláig sem volt meghagyható. Ezen határozatomat stb. kiadni rendelem.

Máriaradna, 1911 február 23.

Salacz s. k. főszolgabíró.

A jegyző tehát felfüggesztett állásától, részint a vizsgálat során állítólag igazolt fegyelmi események miatt, részint pedig azért, mert ellene újabb, súlyos vádpontokat tartalmazó feljelentések érkeztek.

Vagyis a felfüggesztés indoka: beigazolt tényállás és vizsgálat tárgyává sem tett vád.

Mi nem állítjuk, hogy a jegyző nem követ el fegyelmi vétséget akkor, amidőn a felekkel szemben a vármegyei szabályrendeletben megengedett díjaknál magasabb díjakat szed. Nem; mi azt jól tudjuk, hogy ez igen is fegyelmi vétség, amely a ténykörmények igazságos mérlegelése alapján feltétlenül megtorlást igényel. Lehetnek és vannak is azonban esetek, amidőn a jegyző azon eljárása, hogy a megengedett díjnál magasabbat számított fel, a legenyhébb megtorlás alkal-

mazása mellett bírálandó el. Ezek azok az esetek, amidőn a fél oly kívánságokat intézett a jegyzőhöz, amely kívánság teljesítése a jegyzőnek külön munkát okozott, vagy külön készírással járt s a kívánság teljesítése, illetve a kiadás eszközzése a fél érdekében állott, végül oly esetek, amidőn a munkálat helyességéért anyagilag is felelős jegyző, e felelősség elvételől folyólag kénytelen volt a munkálat helyes elvégzése érdekében bizonyos utazást teljesíteni.

A vármegyei szabályrendeletei nem arra valók, hogy az élet azokhoz idomuljon és kereteit át ne lépje. Gyakran a gyakorlati élet oly feladat elé állítja a jegyzőt, amelynek véghezvitelét a fél kéri, hogy teljesítse a jegyző a kérést, az a fél érdekében áll, s a kérelem megtagadása a fél előtt nemcsak érféltétlen lenne, hanem hátrányára is szolgálva: a jegyző iránti bizalma csökkenne. Ha most már az ily természetű ügyek díjazásáról a vármegyei szabályrendelete nem gondoskodik, akkor a jegyzőt azért felfüggeszteni, mert az adott esetekben ily külön munkálatért többletdíjat számított fel, mégsem lehet, hanem igen is a nyomás enyhítő, sőt — a jegyző helyzetét tekintve népével szemben, — kényszerítő körülményeket kellően mérlegelve: a legesekélyebb büntetésnek kell alkalmazni, mert hiszen a jegyző egész fegyelmi vétsége csak formailásban nyilvánul, de mást károsító szándékról, ezáltal szó sem lehet. A vármegyének pedig, ha gondosságra tülterjed a jegyzőüldözés eszközeinek kutatásán, tessék szabályrendeletét megváltoztatni, kiegészíteni, nehogy az a jegyző, aki a fél jogos érdekében járt el, aki többletdíjat is számított fel, a szabályrendelet fogvatékosságai miatt üldözésnek legyen kitéhető.

Azaz esetek száma, amelyben a jegyző többletdíjat számított fel, 12—14.

A jegyző meg nem ezafelt előadása alapján, sőt egyik-másik fél vallomása alapján is megállapítható, hogy azokat a többletdíjakat, amelyek felszámítása miatt felfüggesztett, részint vagyonszerzési jogügyletekről szóló okiratok kiállításánál, részint kivételes nősülési engedélyek gyorsabb elintézés érdekében személyesen történt eljárásért kapta a felektől.

A jegyző a felekkel szemben anyagilag felelős a reábizott munkálatok helyes elvégzéséért. Ha tehát egy ingatlan vevővel kifizetett az ingatlan vételárát s az ingatlant zálogjogilag biztosított terhek terhelik, vagy a tulajdonjog átiratása telekkönyvi akadályokba ütközik: a fél a neki okozott összes károkat jogosult a jegyzőtől követelni. Az m—i körjegyzőségben betétek nem voltak, hogy tehát a jegyző helyesen végezhesse munkáját és sem magát az anyagi felelősség vele szemben való érvényesítésének ki ne tegye, sem a feleknek kellemetlenségeket ne szenvedjen, akkor, ha egy-két ilyen jogügyletről kellett okiratot kiállítani, levélben megkérte a telekkönyv valamelyik hivatalnokát, küldvén neki néhány koronát, aki is negyvenyolez óra alatt beküldte hozzá a szükséges telekkönyvi betét ezerzés másolatát, ha több jogügylet került egyszerre, maga bentazott a telekkönyvi hatóságokhoz és küirta a betéteket, amely esetben költségeit felosztotta az érdekelt felek között. E tényállást bizonyítja az, hogy a többletdíjak körülbelül megfelelőnek az említett ezimeken felszámítható kiadásoknak.

A jegyző ez eljárásával lényeges, súlyos fegyelmi vétséget nem követett el, mert hiszen a betétek akkori állásának ismerete volt előfeltétele annak, hogy jól végezhesse munkáját. Formailag hibázott talán, mert a vármegyei szabályrendelete nem ismeri ily ezimeken díjak felszámításának lehetőségét, s a jegyzőnek bélyeges kérvényt kellett volna a fél nevében a telekkönyvi hatósághoz benyújtani, a telekkönyv iveri mennyisége szerint ahhoz két-két koronás bélyegzet csatolni,

kérve a betét hiteles másolatának kiadását, — ezeket a kiadásokat el tudta volna számolni, s ezek a kiadások nem igen rugtak volna kevesebbre, mint az ő többletdíjai. Igen ámul de a jegyző gyakorlati ember, aki tudja azt, hogy privát levélre postafordultával megkapja a betét ezerzés másolatát, míg kérvényre hetek, sőt hónapok telnek bele, míg a fél ahhoz hozzájut. A jegyző a feleket nem károsította meg, ily ezézata nem is volt, csak egy formáságon tette tul magát, hogy a fél ügyét gyorsabban végezhesse el: ezért lehet talán megdorgálni, de felfüggeszteni — legálább is méltánytalanság.

Más esetben a felek kérték a jegyzőt, hogy kivételes nősülési kérvényeik elintézését sürgesse meg a honvédelmi minisztériumban. Ma már a falusi parasztság is tudja azt, hogy a kivételes nősülési kérvények azonnal elintéztetnek, ha valaki személyesen felkéri erre az előadót. Hát lehetséges az, hogy ha a jegyzőt egy községi lakos — utalva körülményeire, — amelyek a kivételes nősülési engedély legsürgősebb megérkezését kívánják, — felkéri, hogy sürgesse azt meg Budapestre: a jegyző a kérést ridegon visszautasítsa, csak azért, mert a vármegyei szabályrendeletbe ily ezimen díjazás nincs felvéve? A jegyzőnek nem lehet, nem szabad a kérelem teljesítése elül olzárkózni annál kevésbbé, mert a fél örökös ellenségévé lesz. De viszont, ha felutazik Budapestre, költségeit is fel kell számítani, ha ily irányban a szabályrendelet nem is rendelkezik.

E kérdés fegyelmi büntető szempontból való elbírálásánál az a lényeg: volt-e a jegyző Pesten, arányban áll-e a felszámított költség a valószínű tényleges kiadásokkal? A jegyző tanúra hivatkozással tett és meg nem ezafelt állítása szerint volt Budapestre — a felek nem is állítják, hogy ügyeik teljes megelőzésükre ne nyertek volna elintézés, s a panaszolt esetekben egy-egy budapesti uti költsége 30—30 koronával szerepel. Ha tekintetbe vesszük, hogy a jegyzőnek Aradmegyből kellett Budapestre jönnie, akkor a felszámított összegekben kész kiadásai megértését sem látjuk, — csak járult azokhoz a fél egy részszel; meg kell tehát állapítanunk, hogy a jegyző a feleknek szorult helyzetét éppen nem szákmányolta ki.

A panaszos esetek több évvel ezelőtti kelettek, amiből nyilvánvaló, hogy a felek nem a sérelem érzetének hatása, hanem izgatás következtében tették meg panaszukat.

A jegyző a főszolgabíró felfüggesztő határozatát megfelelőbezte s az alispán őt állásába visszahelyezte.

A jegyző erre lemondott állásáról.

Az bizonyos, hogy a jegyző elleni vádak nem bizonyultak nagyobb jelentékenységűeknek, sőt a főszolgabírói felfüggesztő határozatban érintett, időközben beadott panaszok sem lehettek oly súlyosak, mert hiszen az alispán a vizsgálat egész anyagának ismeretében rendelte el a jegyzőnek állásába való visszahelyezését. Gondolkodóba kell tehát esnünk, hogy mi kényszerítette a jegyzőt az állásáról való lemondásra akkor, amidőn egész egzisztenciája a jegyzői álláson nyugodott s fegyelmi ügye kimenetelétől az alispáni visszahelyező határozat folytán — tulságosan aggódnia nem kellett. A jegyző ezen, látszólagosan érthetetlen elhatározásának az a magyarázata, hogy a mi szerenesetlen törvényeink a főszolgabírák részére oly vezetés hatalmat biztosítanak a jegyző felett, hogy ha egy főszolgabíró üldözésbe vesz egy jegyzőt, annak lehetetlenség állásában maradnia. Legyen akármily pontos és példás, vagy a tébolydúba kerül összezuzott idegekkel, vagy előbb-utóbb hivatalvesztés lesz része, mert ma nincs az a munkaerő, mint az a szorgalom, amelylyel a jegyző kötelességeit ugy el tudja látni, hogy a gáncsot kereső hibát ne találjon. — ha találni akar.

A főszolgabíró 2734/1911. számú határozatával elfogadta a jegyző lemondását s indokolja ezt azzal — fegyelmi eljárás alatt lévő jegyzőről van szó — hogy a vizsgálat során oly körülmények, amelyek a jegyző vagyoni felelősségét terhelnék, nem derítet-

tek ki. E határozat a legfrappansabb bizonyíték mellett, hogy a jegyző azért ment, mert a főszolgabíró tisztán egyéni okokból akarta őt meneszteni.

Ugyanis, ha a főszolgabíró komolyan veszi a vádpontokat, amelyekért felfüggesztette a jegyzőt, ha csakugyan a sértett jogrend kielégítése készítette őt a jegyző felfüggesztésére, ha csakugyan oly súlyosnak értékelte a munkadíjtöbbletek felszámítását, ha csakugyan ezért és nem egyéni okokból függesztette fel, akkor nem lehetett volna lemondását sem elfogadni, mert hiszen a felfüggesztést és fegyelmi eljárást elrendelő határozat minden indoka — kivétel nélkül — érintette a jegyző anyagi felelősségét.

Az eljárás el lett rendelve, mert a felek károsításával meg nem engedett díjakat számított fel; a jegyző ezeket az eljárás folyamata alatt vissza nem térítette, a felek kártérítési igényükről le nem mondtak, természetesen tehát, hogy ha a fegyelmi ügy valóban az állított fegyelmi vétségek belső súlyában talált volna keletkezése indokát: a jegyző lemondása nem lett volna elfogadható, mert fegyelmi uton meg kellett volna állapítani kártérítési felelősségét, hogy a többletdíjjal „megszarolt” felek kártérítési igényüket a bíróság előtt érvényesíthessék.

Csodálatos, hogy a főszolgabíró mily lelkiismeretesen karolja fel a panaszosok ügyét, míg a jegyző hivatalában van, de milyest lemond: a felek kára, amelynek okozásáért a jegyzőt felfüggeszti, mindjárt „He-kuba” neki és eszébe sem jut, hogy azok megtérülése iránt intézkedjék.

Az egész ügy bizonyossága annak, amit oly sokszor panaszoltunk, hogy a jegyző ma védte ki van tőve a főszolgabírói önkénynek, — meddig lesz így? erre is felelni fogunk.

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

A vámszedési jog közigazgatási szabályozása. 1. A közigazgatási bizottságnak az 1890. évi I. t.-cz. 94. szakaszában, valamint a közigazgatási bíróságnak az 1896. évi XXVI. t.-cz. 62. szakasz 2. bekezdésében körülírt hatásköre nemcsak a vámszedési jog elvégzése, hanem annak egy év alatt gyakorlatba nem vétele folytán bekövetkező megszűnése kérdésének elbírálására is kiterjed. 2. A vámszedési jog egyes vámszorompóknál való részleges vámszedési jogokra fel nem darabolható. Ha az engedélyes oly ponton, melyet a kereskedelmi-ügyi miniszter ily célra kijelölt, vámszorompót nem állít, vagy a már létezőt megszünteti, ebből a vámszedési jognak ezen a ponton való részleges megszűnése vagy elvégzése nem következik. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 2263. sz. hat.)

Városszabályozási kárpótlás. Ha a város valamely utcáját akkép szabályozta, hogy a térszintet 80 cm.-rel lesüllyesztette s ezáltal az utazásra eső házak megrongálódtak s a telekre a kocsijárás is lehetetlenné vált: a telektulajdonosoknak okozott kárt megtéríteni kötelek. (A kir. Curia 1910. évi 1331. sz. határozata.)

Közigazgatási ítélet felfüggesztése. Botrányos részesség miatt történt elítélés esetén a büntetés felfüggesztése indokolt akkor, ha az elmarasztalt fogadalmat tesz, hogy többé szeszest itelt nem iszik. (A m. kir. belügyminiszter 1910. évi 7503. sz. hat.)

Új mezőrendőri kihágás. A réten álló fűzfák s azoknak lehullott vagy levágott gallyai gazdasági termények. Az ily termények ellopása mezőrendőri kihágást képez s az ügy elbírálása az értékre való tekintettel a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 97. sz. hat.)

Községi közigazgatás.

Békéscsaba rendezett tanácsú város. Békéscsabán az év elején mozgalom indult arra, hogy e páratlanul nagyra nőtt községet rendezett tanácsú várossá emeljék. A mozgalom élén Achim András állott, mindaddig, amíg rá nem jött, hogy az átalakulás néhány urnak is előnyére fog válni. Kezéssel husvét előtt aztán azzal lepte meg a községet, hogy a saját indítványa ellen fordult. A kiküldött végrehajtó-bizottság munkálkodását azonban nem akadályozhatta meg, úgy hogy ez a bekövetkezett tragikus események után is folytatta működését, tudniillik aláírásokat gyűjtött és pedig olyan jó sikerrel, hogy az átalakulás anyagi oldala már is biztosítottnak tekinthető. A legközelebbi ülésen már csak a formalitások elintézéséről lesz szó és így nem lehetetlen, hogy Békéscsaba az 5 közel 50.000 főnyi lakosságával belép a rendezett tanácsú városok sorába.

Jegyző-internátus Kassán. Kassáról jelentik: Kassán jelenleg a jogakadémián kívül jegyzői tanfolyam van. Régi kívánsága már a városnak, hogy a szegényebb sorsu jegyzői tanfolyam hallgatók érdekében internátust létesítsenek. III. szerint a kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy kétszáz tanuló befogadására alkalmas internátust létesít Kassán. A város hajlandó az internátus céljaira ingyen telket adományozni. Az eddigi terv szerint az építkezéseket még 1912. év tavaszán megkezdik.

Megüresedett községi jegyzői állások. Szatmárköri körj. é. 1600 K fiz., szabad lakás és díjak július 1-ig. Főszolgab. Csenger.

Aranyosgerend, körj. é. 1600 K fiz., szab. lakás, jul. 10-ig. Főszolgab. Felvincz.

Bocsfölde, körj. é. 1600 K fiz., szabad lakás és iroda, mellékjövedelmek. Jun. 28-ig. Főszolgab. Zalaegerszeg.

Marossárpatak, körj. é. 1600 K fiz., szabad lakás, jun. 28-ig. Főszolgab. Maroshely.

Vámfalu körj. é. 1600 K fiz., szabad lakás, július 10-ig. Főszolgab. Avafelsőfalu.

Mezőkered, körj. é. 1600 K fiz., szabad lakás és iroda, általános és díjak, június 29-ig. Román nyelv szükséges. Főszolgab. Teke.

Csallóközvárad, (6. község). 1. körj. é. 1574 K fiz., 2 hold 300 öl szántó, 650 K általános, szabad lakás és kert; 2. segédj. é. 1000 K fiz., 100 K lakbérát. és mellékjöv. július 5-ig. Főszolgab. Duna-szerdahely.

Székelyhidas, segédj. é. 1000 K fiz., jul. 10-ig. Főszolgab. Felvincz.

Beadna, segédj. é. 1000 K fiz., szerb nyelv szükséges, július 4-ig. Főszolgab. Törökbecse.

Bihar Szent András, segédj. é. 1000 K fiz., 300 K lakpénz, jun. 30-ig. Főszolgab. Nagyvára.

Megüresedett községi orvosi állások. Németbogsán (Boksánybánya) és Furlak, 2 körorvosi állás. Mindegyik 1600 K fizetés, 5 évenkénti 200 Bszentmiklós körorvosi é. (13 község) 1600 K kezdőfizetés, 4-szer 2—200 K 5 éves korpótlék, 1000 K helyi pótlék, 400 K lakpénz, 800 K utiát. és díjak. Havonként egyszer körut és 2 hetenként rendelési napok. Julius 5-ig. Főszolgab. Hosszúszabó.

Berestőz körorv. é. 1600 K fiz., 4-szer ism. 2—200 K 5. éves korpótlék, 1200 K fiz. pótlék. Julius 20-ig. Főszolgab. Pancsova.

Torja, körorv. é. 1600 K fiz., 1200 K pótlék, 600 K lakp. látog. díj 2 K, éjjel 4 K, július 1-ig. Főszolgab. Kédivásárhely.

Málnás, körorv. é. 1600 K fiz., 800 K-ig emelkedő ötödéves korpótlék, 600 K lakpénz, 1000 K utiát., 2 K látog. díj, éjjel 4 K, június 28-ig. Főszolgab. Sepsiszentgyörgy.

Kérdés: Ugy emlékezem, hogy a belügyminiszter adott ki egy általános érvényű rendeletet, amelyben a községi elöljárók fegyelmi uton való felfüggesztése tekintetében bizonyos irányelveket fejt ki a fegyelmi hatóságok részére. Kérem a rendelet számának közlését.

Válasz: A törvényhatósági és községi alkalmazottaknak felfüggesztése tekintetében követendő eljárásról a m. kir. belügyminiszter 45.023—1907. számú általános érvényű rendelete szól.

Kérdés: Helyettes jegyzőül kinevezhető-e oly egyén, aki még nincs 24 éves.

Válasz: Nem, mert a községi vagy körjegyzői állásra helyettesített egyénnek ugyanazon minősítéssel kell bírnia, mint amelyet a végleg megválasztottra a törvény előír. (Belügyminiszter 118.032—908. sz. határozata.)

Kérdés: Kérem közölni azon rendelet számát, amely szerint a kir. adóhivatal a jegyzők és segédjegyzők illetményeit portómentesen kötelesek kiküldeni.

Válasz: A m. kir. pénzügyminiszter 80.741—1909. sz. rendelete.

Kérdés: Az 1886. XXII. t.-cz. 6. szakasza értelmében a törvényes és törvényesített gyermekek atyjuk illetőségét követik. A. b.-i illetőségű volt s csak a múlt évben nyert P.-n az 1886. XXII. t.-cz. 10. szakasza értelmében illetőséget; kérdés most már, hogy nagykoru fia, akik nem is laknak az apával, de önállóan illetőséget sehol sem szereztek, mert nem adófizetők, követik-e p. i. illetőségét.

Válasz: Nem, mert a törvényes születésű nagykoru egyén, aki önjoguan községi illetőséget nem szerzett, nagykorúságának elérésétől kezdve az atyának változható községi illetőségét nem követi, hanem megtartja a nagykorúsága beálltakor atyja községi illetőségét. (A m. kir. közig. bíróság 7019—1908. sz. ítélete.)

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Ugy emlékezem, hogy a belügyminiszter adott ki egy általános érvényű rendeletet, amelyben a községi elöljárók fegyelmi uton való felfüggesztése tekintetében bizonyos irányelveket fejt ki a fegyelmi hatóságok részére. Kérem a rendelet számának közlését.

Válasz: A törvényhatósági és községi alkalmazottaknak felfüggesztése tekintetében követendő eljárásról a m. kir. belügyminiszter 45.023—1907. számú általános érvényű rendelete szól.

Kérdés: Helyettes jegyzőül kinevezhető-e oly egyén, aki még nincs 24 éves.

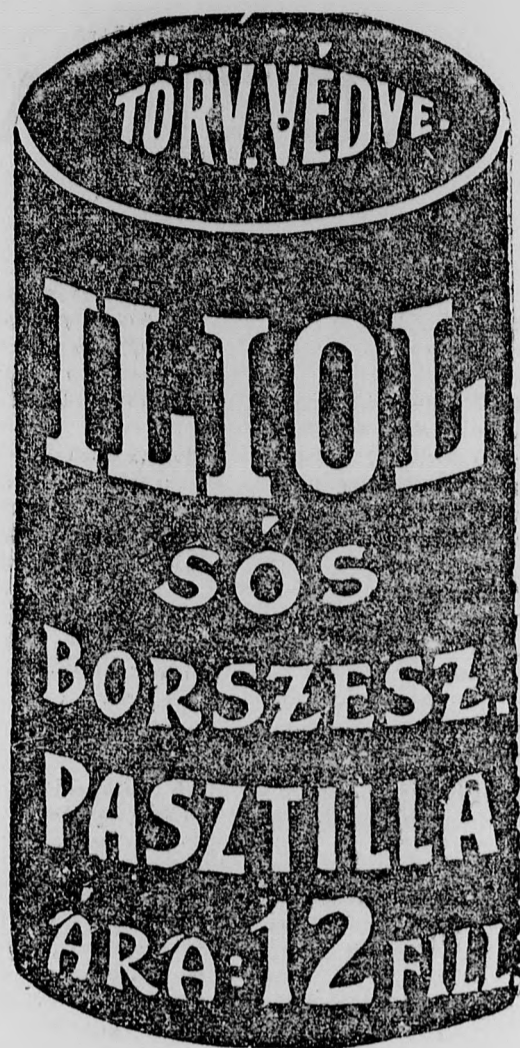
Válasz: Nem, mert a községi vagy körjegyzői állásra helyettesített egyénnek ugyanazon minősítéssel kell bírnia, mint amelyet a végleg megválasztottra a törvény előír. (Belügyminiszter 118.032—908. sz. határozata.)

Kérdés: Kérem közölni azon rendelet számát, amely szerint a kir. adóhivatal a jegyzők és segédjegyzők illetményeit portómentesen kötelesek kiküldeni.

Válasz: A m. kir. pénzügyminiszter 80.741—1909. sz. rendelete.

Kérdés: Az 1886. XXII. t.-cz. 6. szakasza értelmében a törvényes és törvényesített gyermekek atyjuk illetőségét követik. A. b.-i illetőségű volt s csak a múlt évben nyert P.-n az 1886. XXII. t.-cz. 10. szakasza értelmében illetőséget; kérdés most már, hogy nagykoru fia, akik nem is laknak az apával, de önállóan illetőséget sehol sem szereztek, mert nem adófizetők, követik-e p. i. illetőségét.

Válasz: Nem, mert a törvényes születésű nagykoru egyén, aki önjoguan községi illetőséget nem szerzett, nagykorúságának elérésétől kezdve az atyának változható községi illetőségét nem követi, hanem megtartja a nagykorúsága beálltakor atyja községi illetőségét. (A m. kir. közig. bíróság 7019—1908. sz. ítélete.)

Háromszor lett olcsóbb a sós borszesz az

ILIOL
sós borszesz PASZTILLAK

áral.
Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án átadott „ILIOL” sós borszesz pasztilla a menthoses sós borszeszek rendes alkotászeiből áll és semmiféle más — esetleg az egészségre ártalmas alkotászeiket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-két deciliter jóminőségű sós borszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hítes törvényszéki vegyész.

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sós borszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sós borszesz pasztillák ára darabonként . . . . . 12 fillér hozzáadandó 1 deci tiszta spirítusz 20 fél deci víz . . . . . —

Eredmény: 1½ deci kitűnő sós borszesz összköltség 32 fillér,

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak ½ deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás. Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Karcsmaroff Adólf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratórium

Budapest, IX., Páva-utca 7.
Telefon 52-09.

JOGÉLET

Az örökbe fogadott gyermek jogállása

Budapest, június 24.

Az örökbe fogadás voltaképpen a természetet pótolni volna hivatva. Akinek nincs gyermeke, annak nincs leszármazó örököse és gyakran nincs nevének vicelője. Az örökbe fogadásal az örökbe fogadó ezeket a hiányokat pótolhatja. Azért mondta a római jog: adoptio naturam imitatur, vagyis az örökbe fogadás a természetes állapotnak utánképzése.

Idő folyamán az örökbe fogadás joghatálya az egyes nemzetek különböző jogi felfogása szerint különféle változáson ment át. Innen van, hogy a magyar jogban egészen más jelentősége és joghatálya van az örökbe fogadásnak, mint az osztrák jogban. Mivel azonban Magyarországban az osztrák jog Erdélyben, a polgárosított határvidéken és Fiumében ma is, bár 1867 óta mindig csak ideiglenesen, mégis érvényben van, ennél fogva nekünk ebben a cikkünkben úgy a magyar, mint az osztrák jogra figyelemmel kell lennünk.

A magyar jogterületen az örökbe fogadás az örökbe fogadó után olyan törvényes örökösödési jogot biztosít az örökbe fogadottnak, amilyen a törvényes gyermeket illeti meg. Vagyis ha az örökbe fogadó nem alkot végrendeletet, akkor, ha törvényes gyermekei nincsenek, az örökbe fogadott gyermek öröklői az egész vagyont. Ha pedig vannak törvényes vérbeli gyermekek is, akkor ezekkel egyenlően örököl. Azra az esetre, ha az örökbe fogadó vagyonát eljándékozza, vagy vagyonáról végrendeletben intézkedik, az örökbe fogadott köteles részét nem sértheti. Ha mégis megsértette, úgy az örökbe fogadott gyermek köteles részének kiegészítését követelheti a megajándékozottól, illetőleg a végrendeleti örökösötől. Az örökbe fogadás magyar jog szerint nem vonja szülőképpen maga után, hogy az örökbe fogadott eddig viselt családi nevének letételével felveszi az örökbe fogadó családi nevét. Az örökbe fogadó és örökbe fogadott megállapodhatnak abban, hogy utóbbi addigi családi nevét fogja viselni, vagy hogy eddigi családi nevéhez felveszi az örökbe fogadó nevét, vagy hogy elhagyva eddigi családi nevét, ezental az örökbe fogadó családi nevét fogja viselni. A magyar jog szerint az örökbe fogadásnak nem akadályja, ha az örökbe fogadottnak gyermekei vannak. Ellenben az örökbe fogadási szerződésben a törvényes öröklésről az örökbe fogadott le nem mondhat, mert hiszen ennek a törvényes örökjognak az örökbe fogadottra való átruházása az örökbe fogadási szerződésnek lényeges kelléke. Megjegyzendő, hogy az örökbe fogadásal az örökbe fogadó az örökbe fogadott után semmiféle örökjogot nem szerez és ilyen ki sem köthet. Nincs azonban annak semmi akadályja, hogy az örökbe fogadás érvényes megkötése után örökbe fogadó és örökbe fogadott egymással örökösödési szerződést kössenek és abban egymást kölcsönösen örökösökké tegyék vagy az örökbe fogadott öröklési jogáról lemondjan.

Azon a jogterületen, ahol az osztrák polgári törvénykönyv érvényben van, az örökbe fogadási szerződésnek az a lényege, hogy az örökbe fogadott gyermek felveszi az örökbe fogadó szülői családi nevét, azonban megtartja egyszerűen mind a maga eddigi családi nevét is. Így például, ha Fischer Gyula örökbe fogadja Neumann Aladárt, utóbbi családi neve az örökbe fogadás után Fischer-Neumann lesz. Sem azt, hogy az örökbe fogadott csupán az örökbe fogadónak nevét, sem azt, hogy csupán a maga nevét viselhesse, kikötni nem lehet. Ily kikötés esetében az örökbe fogadás érvénytelen. Egyebekben, tehát az örökösödési jog tekintetében is, azt mondja az osztrák polgári törvénykönyv, hogy az örökbe fogadó szülőt és az örökbe fogadott gyermeket ugyanazon jogok illetik, mint a szülőt és a törvényes gyermeket. Vagyis az osztrák jog területén az örökbe fogadási szerződésből eredőleg az örökbe fogadó szülőt és az örökbe fogadott gyermeket kölcsönösen megilleti egymás irányában a törvényes örökös-

sodés joga, de igényt tarthat a munkaképtelen és vagyontalan nagykorú örökbe fogadott gyermek örökbe fogadó szülőjétől a tartására is és viszont a szülő is adott esetben követelhet ily tartást örökbe fogadott gyermekétől. Csakhogy az osztrák polgári törvénykönyv megengedi, hogy a szülővel kötött felek a névviselés jogain és kötelezetein kívül az örökbe fogadási szerződésből eredő egymáshoz való jogviszonyokat a törvénytől eltérőleg is szabályozhatják. Így az örökbe fogadott, de az örökbe fogadó is lemondhat a másik után őt illető örökösödési jogról, kimondhatják, hogy az örökbe fogadó szülői és gyermeki viszonyból eredő jogokat nem fogják egymás ellen érvényesíteni.

Az osztrák jog területén, tehát Erdélyben, a polgárosított határvidéken és Fiumében az az örökbe fogadás azonban nem köthető oly könnyen, mint a magyar jogterületen. Az osztrák jog területén csak az fogadhat örökbe, akinek törvényes gyermeke nincsen és már ötven éves elhunyt. Az örökbe fogadó és örökbe fogadott életévei közt 18 évi különbözethez kell fennállani. A magyar jog területén ez a kor-különbség csak 15 évet tesz ki.

Az örökbe fogadás különbözik a gyermekfogadástól, vagy szabatosabban mondva a nevelt gyermek jogállása nem azonos az örökbe fogadott gyermek jogállásával. A nevelt gyermek nevelő szülője után nincs törvényes örökösödési joga, ha csak a rokoni kapcsolat amugy is nem biztosít neki ilyen törvényes öröklési jogot. Például ha a gyermektelen és nőtlen nagybácsi által felnevelt unokaöccs egyetlen eldélági örököse a szülői parentelából, akkor, ha a nagybácsi végrendelet nélkül meghal, az unokaöccs öröklői a nagybácsi vagyonát, de nem azért, mert ő a nevelt gyermeke, hanem azért mert ő az örökbe fogadott legközelebbi vérszerinti rokona.

Az örökbe fogadás, akár magyar, akár osztrák jog szerint kötött, nem változtat az örökbe fogadottnak vérszerinti családjához való viszonyán. Az örökbe fogadott örököl szülői után s a vérszerinti szülőknél is van az örökbe fogadott gyermekük után törvényes öröklési joguk. Az örökbe fogadott gyermek, ha vérszerinti szülői keresetképtelenné válnak s nincs vagyoniuk, tartozik szülőinek eltartásáról gondoskodni. Viszont a vérszerinti szülőknél sem szűnik meg ebbeli kötelezése, ha örökbe fogadott gyermeke elszegényül és keresni, dolgozni képtelen.

Vételi szerződés nem teljesítése miatt nem követelhet kártérítést az a fél, aki maga is hibás volt abban, hogy a szerződés nem ment teljesedésbe. Ez a legfőbb bíróságoknak állandó gyakorlata. Így amikor egy esetben az eladó nyári fának szállítására kötelezte magát s a szállított famennyiség fele ősi fa volt s a vevő az egész szállítmányt visszautasította, a bír. Kuria vevőt a nem teljesítésből eredő kára iránt támasztott keresetével elutasította, mert vevő is hibás volt, mivel ő az osztható famennyiségből a nyári fát átvenni tartozott volna.

A vétel megkötése után a vételi feltételek megváltoztatása végett tett ajánlatra még az állandó összeköttetést fenntartó kereskedő sem tartozik válaszolni, mert amikor a vétel már meg van kötve, akkor erre a vételre vonatkozólag ajánlatételnek, tehát újabb ajánlatételnek nincs helye.

Közös tulajdonosok közt, míg osztatlanul bírják a közös vagyont, elbirtoklásnak nincsen helye, tehát, ha a távollévő társak 32 évig nem is kasználták közös részüket, az otthon maradt társ az ő részüket el nem birtokolta.

A rovaivezető postája.

V. Albert, H. Vátsárhely. 1. Ha az örökbe fogadást visszavonta, a gyermek apja visszaveheti a gyermekét. — 2. Az elhunyt férj eredeti vagyona az örökségre jogosult rokonságát illeti. A közös szerződés az özvegyé.

R. S. Rimaszombat. A takarékpénztári könyv, még ha előmutatóra van is kiállítva, nem előmutatóra szóló értékpapír s így a takarékpénztár a könyvecske felmutatójától követelheti, hogy igazolja magát jogos birtokosul.

G. F. Atád. A postatakarékpénztári betét csupán 2000 koronán aluli összegben mentes a végrehajtási foglalás alól.

IRODALOM.

* Gárdonyi Géza jubileuma. A kiváló magyar íróról, Gárdonyi Gézáról, csak kevesen tudják, hogy harmincz esztendő írói multra tekintet vissza. Az „Uj Idők” eheti számaiban Csócs Gáspár megleghango szép cikkben áruja ezt el, amelyben megírja, hogy éppen most van harmincz esztendeje, annak, hogy Gárdonyi Géza első novelláján megjelent a hajdani egri „Fülfentő” című újságcikkében. Az érdekes cikkben kívül Kóbor Tamás Adél és Alfréd című novelláját, Krudy Gyulának „A kétfejű Kertész Pál” címmel írt elbeszélését és Farkas Pálnak „Az első konzul” című novelláját közli még az „Uj Idők”. Verset Telökes Béla és Juhász Gyula írt. A cikkek közül kiemeljük a „Nyírott világ” címűt, amely a versaillesi műkertész csodáiról számol be. Az érdekes cikket számos kitűnő kép díszíti és a lap mai száma különösen gazdag illusztrációkban. Megemlítjük Mühlbeck Károly ötletes fejléceit, a Viribus Unitis-ről, haditengerészetünk első Dreadnoughtjáról készült fényképeket, Pataky László rajzát, a Munkácsy síremlék leleplezéséről készült képsorozatot stb. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, IV. ker., Andrassy-ut 10. sz.

* A Vasárnapi Ujság június 25-iki száma nagy tömör szép és érdekes képet közöl a legutóbbi napok aktualitásairól. Károly Ferencz József főherceg eljegyzéséről (közbe képek a főherceg 1901-iki magyarországi utazásáról), továbbá Bier főhadnagy bécs-budapesti repüléséről, a budapesti úrgalmasok körbázáról, a vásárcsarnokáról, Munkácsy Mihály síremlékének leleplezéséről, az Achim-pör gyulai tárgyalásáról, a triestri hullámár katasztrófáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos Iászló regénye, P. Ábrahám Ernő novellája, Jászay-Horváth Elemér és Varságh János versei, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Dömény József és Székely Salamon, az eradi jubiléus tanár arcképe, Sztrokay Kálmán cikke a világegyetem szerkezetéről, Kazinczy Lajos szoborának, Bémer püspök nagyváradi emléktáblájának képe, a bécsi regatták nyertes magyar négyes képe, tárczaazúllk a hétről s a rendes heti rovatok, Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 3 korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, 30 évről két korona 40 fillér.

* Bródy Sándor ifjúsági regénye. Érdekes újítást kezdett meg Bródy Sándor, aki „Az egri diákok” című ifjúsági regényével már megmutatta, hogy az apró emberkének is kiváló írója. Ifjúsági regényt írt most is, de az érdekes cselekményt — levelezőlapokon — mondja el ifjú olvasóinak „Az eltűnt fiú története” címmel. A gyönyörű regényt „Az én ujságom” közli hétről-hétre, még pedig a kiváló író kéziratában. Ezenkívül még két regényt is közöl a Pósa Lajos pompás ifjúsági lapja, még pedig Dánielné Lengyel Laura szép történelmi regényét, melynek címe „A három galamb” és Móra Ferencz mulatságos regényét, aki „Csalavári Csalavér” címmel róka koma tréfás kalandjait írja meg. Az e heti számban ott találjuk még Ballagó bácsi jökevdü történetét Bodriról, aki felkerül a budapesti kutyakiállításra, aztán Pósa bácsi tréfás verses meséjét az egyszerű gyerekről, Tanyai Tamás és Gyöngyi Pál elbeszélését stb. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot kérésre díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

* Járási és községi ügykezelés egyszerűsítése. Ily cím alatt hagyja el a sajtót legközelebb egy hatalmas utóérő munka, melyet kiváló gyakorlati érzékkel írt meg Nagy Márton biharmegyei főszolgabíró. A mű új korszakot fog alkotni közigazgatási ügykezelésünk egyszerűsítésében, elősegítvén az ügynek könnyű, gyors és helyes elintézését, úgy a főszolgabíró, mint a községjegyzői hivatalokban. A mű legtöbbet foglalkozik a községi és körjegyzői ircai ügykezeléssel. Körülbelül 20—25 nyomtatott irnyi terjedelemben, könnyen kezelhető nagy S-adrét alakban, kifogástalan nyomással és papíron, erős vászonkötésben fog megjelenni. Előfizetési ára bérmentes megküldéssel 10 korona lesz s megrendelhető Kner Izidor nyomdásznál Gyomán.

* Az Akadémiai Értesítő hetvenéves jubileuma. A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelenő Akadémiai Értesítő most jubilálja fennállásának hetvenedik évfordulóját. Az Értesítő júniusi füzetében ebből az alkalomból hosszabb cikk ismerteti az Értesítő történetét.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —
A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének
hivatalos közlése.

Miért nem ébrednek?

Budapest, június 24.

(*) A mai posta egy érdekes, hosszú levelet hozott számunkra. A levélben egy ismert nevű vidéki molnár panaszkodik amiatt, hogy ő egyedül marad legutóbb azzal az akciójával, amelyet azért indított, hogy vármegyéje molnárságát egy szervezetben tömörítse.

„... Hiszen nem akartam én — írja — senkinek az érzékenységet sérteni. Öreg vagyok, beteges; gazdaságom is sok dolgot ad: eszemében sem volt az, hogy az alakítandó együletben vagy szövetségben tisztséget vállaljak. Én csak azt akartam, hogy végre-valahára törjünk eszünkre s mentsük meg pusztuló iparunkat azt, ami még megmenthető. Azt akartam, hogy alakítsunk egy együletet, vagy szövetséget, vagy ipartestületet, vagy irodát, vagy valami más nevű szervezetet, amelyben megbeszéljük ügyes-bajos dolgainkat és csináljunk valamit, amivel javíthatunk sorsunkon. És mégis azt kellett hallanom, hogy egyik malomtulajdonos-társam azt merte rám fogni, hogy én csak azért fészkelődöm, mert biztosan elnök akarok lenni. Hát ez — enyhén szólva, egy kicsit nagy izléstelenség. Van is eszembe az elnökség! ... Nem járhatok én gyűlésekre, hiszen mint megyebizottsági tag még a megyegyűlésekre sem igen járok. Aztán elnökségek olyannak kell lenni, aki nemcsak a czímmel cifrázkodik, hanem dolgozik is. Én pedig már erre nem vagyok alkalmas. Nincs meg hozzá a munkabírásom. A mozgalmat is csak azért kezdeményeztem, mert azt hittem, hogy engem, mint a vármegye legöregebb, már a hatvanon felül járó, molnárat senki sem fog stréberséggel vádolni. És mégis azzal vádoltak. Én azonban ebből nem kérek többé, felhagytam az egész mozgalommal. Csinálja más, ha tudja. Engem a malmom szüköcskén, birtokom pedig tisztességesen eltart.

Pedig lássa, szerkesztő ur, én jót akartam, mert fáj a szívem, amikor látom a mi pusztuló malmainkat. A szomszédom malma 10 évvel ezelőtt még kitünő menetű volt s tellett minden második évben a tatarozásra. Most rongyos, a kerítése, lehullt a vakolata s a padlását veri az eső. Majdnem sirva panaszkodott szegény, hogy három éve csak tengődik, azóta, amióta vasutat kaptak. A városuk ugyanis egyszerre föllendült s a lakosság is erősen szaporodik. Ezt látva, két ottani fűszerkereskedő összeállt és egy motoros vámmalmot építtetett. Beállítottak egy züllött művezetőt. Persze a gazdák eleinte sehogysem akartak az új malomba menni. Nem bíztak benne. Hanem az új malom tulajdonosai az első aratásnál mit csináltak? Jóformán lábón vették meg a búzát a szorult gazdáktól. Aztán az egyik tulajdonos, a Weisz, az ottani takaréknak is főembere volt. Ha aztán valamelyik gazda nem tudott törleszteni, avagy nem kapott kölcsönt, odament hozzá Weisz ur és azt mondta neki: „Nézze, Józsi bácsi, én megveszem a maga gabonáját ennyiért és annyiért. (Jó olcsón.) Már most ki is fizetem. Igaz, hogy elég olcsó árat ajánlok, de hát lehet, hogy még olcsóbb lesz akkor a gabona s én aztán ráfizethetek. Az is lehet ám, hogy még annyi sem terem, amennyit most elad s akkor én magának kölcsönt adtam.

pedig a kassza sem adott ugy-e! ...” Így aztán az új malom olcsó gabonából örült sok lisztet, amit aztán jól el is adott. Persze, így megcsappant a régi malom keresete. Hanem hát még ez sem volt elég. Egyszer csak az új malom csengős kocsiát küldött mindenfelé a környékbe és ingyen szállította el az örletni valót és ingyen hozta vissza a lisztet. Ezzel a szégyenletes fogással aztán magához csalta a gazdákat s ketős haszonra tett szert. Több örletést kapott s szabadon kilophatta a jó lisztet, mert hiszen nem lógott a nyakán az örlető. Az én régi molnárszomszédom így aztán évről-évre jobban szegényedik. Egyszer följelentette az új malmot jogtalan megrendelés-gyűjtés és tisztességtelen verseny miatt, de nem ért el vele semmit.

Már most ezeken a bajokon akartam én valahogy segíteni. Föl akartam ébreszteni a molnárságot, de póruljártam. Mert nem a tisztesség iparosság ébredt föl, hanem fölbredt Weiszék rágalmozó nyelve, hogy én azért „fészkelődöm”, mert elnök akarok lenni. Így vagyunk mi itt a vidéken, szerkesztő ur. Aki dolgozni akar, azt elkedvtelenítik, a nagy tömeg pedig alszik. Miért nem ébrednek? ...

Ez a levél — melynek írója nem hatalmazott föl bennünket nevének közlésére, öntudatlanul is szinte klasszikusan tárja elénk a molnár kisiparosság helyzetét. Ezt az egykor virágzó iparágat a saját közönyössége, a beléje furakodott kontár elem és a benső viszálykodás és egyenlenség majdnem teljesen tönkretette már s kérelhetetlen bizonyossággal és gyorsasággal közeledik az az idő, amikor ennek az iparosztálynak ki kell pusztulnia. Ha lenne a molnár kisiparosságban jóakarát, józan belátás és komolyság a fenyegető veszély elhárítására, még lehetne a bajon segíteni. Azonban sehol semmi biztató jelenség. Viszálykodás az egész vonalon, tehetetlenség és vétkes közönyösség uralkodik azok között is, akik különben a vezetésre lennének hivatottak. A nagy tömeg pedig az elmúlást megelőző dermedt mozdulatlanban várja a — sült galambot. Az egész molnár kisiparosság alszik. Félő, hogy mire fölbred, nem lesz ideje élni.

Miért nem ébrednek?

A hőpárolgás megakadályozása. Különösen malmoknál, hol gyakran kell számolni a hirtelen hőmérsékletváltozással, fontos a hőszigetelők kérdése, hogy a hőszigetelést a vezetéknek megakadályozhassuk. Természetesen az elszigetelendő vezeték hőfokától függ a szigetelő anyag megválasztása is. Tulhevitett, telített gőzvezetékek, meleg víz vagy hűtőberendezések szigetelése más és más anyaggal kell hogy történjen. Közvetlen tüzelésnél, ahol a láng hatásának a falazat ki van téve, ma általában a chamotte-téglákat használják. Míg a gázkemenczék, láng-, izzító-kemenczék, ahol a hőfok 1000—1500 C° magas, dinast, pirofloxid, elnevezés alatt szereplő, a chamottnál jobban tűzálló anyag talá' alkalmazást. Gőzvezetékek, dombok, gőzgyűjtők szigetelésére legjobban elterjedt anyag a kovaföld. Telített gőzvezeték védelmére ez teljesen megfelel. A vezeték 5—6 cm. vastagságban a kovaföld-habarcossal körülvesszük, aztán enyhén mártott csalánvászonnal körülsavarjuk, hogy védjük. Tulhevitett gőz szigetelésére a gyakorlatban parafaké, isothermol stb. téglalakú szigetelő-anyag használattik. Ezek fölkező része szintén a kovaföld, vegyítve agyaggal és asbest-masszával. A téglakkal való szigetelésnek előnye van, mivel oly esetben, ha a tartály vagy gőzvezeték lezsereltek, a téglák levehetőek és újra felhasználhatóak. A szigetelés is jobb, mivel a csövet egészen egyenletesen fogjuk körül, míg a kovaföldnek kézzel való rátapasztásánál sokszor előfordul, hogy a réteg egyenlőtlen, a szigetelés nem védi mindenütt a csövet. Melegvíz-vezeték és tartály szigetelésére jól bevált keverék az, mely kovaföld, tehénszőr és parafalaszt keverékből áll. A szigetelés akár habarcs alakjában, vagy téglafalomban alkalmaztassék, vászonnal körülsavarandó, jó: ha vékony huzallal is átkötjük, különösen, ha

nagy felületekről (tartályok, gőzgyűjtők) van szó. Legutóljára a szigetelés olajfestékkel befestendő, úgy hogy a rátapadt piszok, por vizes ruhával lemossható. A csövek szigetelése jobb, ha nem hideg állapotban történik, a cső üzemen azonban ne legyen, mert megint a magas hőfok azért nem jó, mivel a habarcs nagyon gyorsan szárad, nem jól köt és később a szigetelés le fog a csőről válni.

A gabona- és lisztipiacról. Mint a múlt évben, az idén is szembekerültek egymással a termésbecslés terén a földművelésügyi minisztérium és az üzleti körök. Éppen ma egy hete közzétük a hivatalos termésjelentést, mely jó közepes, tehát 44—46 millió métermázsás termést helyezett kilátásba. Ezzel szemben a magánbecslések sokkal rosszabb terméshezámra készülnek s ezek szerint aligha lesz több 40 millió métermázsánál az 1911-iki buza-termés. Ez a bizonytalanság óvatosságra készíteti a lisztüzlet embereit is, miért is — noha a pillanatnyi fogyasztás éppen nem mondható rossznak — a lisztüzletben bizonyos stagnáció tapasztalható. Mindazonáltal a malmok elég szállítási megbízást kapnak, de viszont gondot okoz nekik a nyersanyag beszerzésének nehézsége. A nagyobb malmok liszt és korpajegyzése egyébként 50 kg-onként zsákkal együtt a következő:

Örletény száma	Concordia malom	Elsőbpesti gőzmalom	Gizella-malom	Pesti Hon-gőzmalom	Lajza gőzmalom	Hungária gőzmalom	Viktória-gőzmalom
0	19.70	20.40	20.20	20.10	20.60	19.90	19.20
1	19.30	20.—	19.80	19.70	20.20	19.40	18.80
2	18.90	19.60	19.40	19.30	19.80	19.—	18.40
3	18.50	19.20	18.90	18.90	19.40	18.60	17.90
4	18.—	18.80	18.40	18.50	19.—	18.20	17.50
5	17.40	18.—	17.30	17.90	18.20	17.—	16.80
6	16.60	17.20	17.10	17.10	17.40	17.—	16.20
7	15.80	16.40	16.10	16.10	16.60	15.70	15.20
7 1/2	14.80	15.70	14.60	14.50	16.10	14.10	14.20
7 3/4	12.90	13.50	12.70	12.90	13.90	12.40	12.20
8	8.80	8.80	9.30	9.—	9.—	9.10	8.40
8 1/2	6.50	6.60	6.90	6.50	6.60	6.30	5.80
Gk	6.80	6.90	6.90	6.60	6.60	6.30	6.—

Hírek a malmok köréből. Az aradi Saecul-féle malmot Szántay Béla földbirtokos megvette és egy nagyobb kenyérgyárral szándékozik kiegészíteni. A jámi szivégázmotoros malmot Czéaky György torontálerzébetlaki malomtulajdonos megvette és ujjonnan berendezi. — Az Egyesült Villamosági és Műmalom R.-T. által a biharmegyei Belényesen létesítendő telepekre az elsőfoku iparhatóság megadta a telepengedélyt. — Aradi Károly a dési vilamos központból veendő meghajtású malmra kért telepengedélyt. — Bacsics-Palkovics Gergely ugyancsak motoros-malmot létesít Szabadkán. — Lovas Sándor és társa gyiresi malmukon kívül a biharmegyei Gyapju községben is létesít malmot. — Precot János és társa a torontálmegyei Tolvadián motort szereltet be. — Henlein és Annau Nagybecskerekén malmát újjáépítteti. — Lacza György Kopócsapátiban új malmot létesít. — A nyiregyházi Julia-malom üzemét beszüntette. — Belpátfalván Betes Lajos és neje négyjártu gőz-malmot épít.

A fővárosi malmok terjeszkedése. Egy budapesti malomkonzorcium, amelynek az élén az Első Budapesti Gőzmalom Részvénytársaság áll, megvásárolta Majdic Pétertől a zágrábi gőzmalom. A malom vételára 1,200,000 korona. Érdekes, hogy Majdic csak néhány hónappal ezelőtt vette a malmot 800,000 koronáért. Itt említjük meg, hogy a Concordia Gőzmalom r.-t., a Gizella Gőzmalom r.-t. s a Molnárok és Sütők Gőzmalom r.-t. egy-egy újabb elevátort építenek. Az elevátorek külön-külön 100,000 koronába fognak kerülni.

Új jutagár Kassán. A magyar malomipar igen súlyosan érzi a jutakartell túlkapasait. Óriási kartelláraival ma már úgy megdrágította a zsákárakat, hogy a kiuzsorázott magyar malmok már — papírsákokkal kísérleteztek. Természetesen ez komoly akciónak nem tekinthető akkor, mikor az osztrák jutakartell évente 10—15 millió koronára rugó forgalmat csinál hazánkban. Egyetlen komoly ellenakció az lenne, ha a nagymalmok szöveteznének és részvénytársasági alapon egy zsákgyárat alapítanának. Mert az erzsébetfalvai kisebb magyar gyár bizony nem igen képes befolyásolni a kartell árpolitikáját. Most azonban új

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
műszaki üzlete
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

versenyársat kap a kartei. Ugyanis a „Casseler Jule Spinnereri und Webereri“ Kassán gyárat szándékozik alapítani. A vállalat az új gyárat külön részvénytársaság alakjában fogja létesíteni, amely célra 4 millió koronát fordít. Ez a gyár, ha tényleg megépül, javíthat valamit a helyzeten, főleg akkor, ha malmaink az alapításban maguk is részt vesznek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A miniszterelnök a fővárosi közmunkák tanácsánál Popovits Gyula segédhivatali igazgatót segédhivatali főigazgatóvá, Papp Jenő fizetéstelen irodasegéd-tisztet pedig fizetéstelen irodasegéd-tisztévé;

az igazságügyminiszter Allez Béla gyulafehérvári törvényszéki joggyakornokot a nagyenyedi járásbíró-sághoz, Szegedy László és Bakkay Gyula szatmárnémeti törvényszéki joggyakornokokat a szatmárnémeti, dr. Kupkay Miklós temesvári törvényszéki joggyakornokot a temesvári, dr. Vaday Viktor pécsi járásbíró-sági joggyakornokot a pécsi, dr. Rosenfeld József eperjesi járásbíró-sági joggyakornokot a beregszászi törvényszékhez, továbbá dr. Oláh Béla kézdivásárhelyi törvényszéki joggyakornokot a bánffyhadházi, dr. Malisz Géza szécsényi járásbíró-sági joggyakornokot az alibunári járásbíró-sághoz és dr. Mörizs Sándor beszte-rezi törvényszéki joggyakornokot a beszte-rezi törvény-

székhez jegyzőkké, Schön Alajos aranyosmaróti törvényszéki irodatisztet az ipolysági törvényszékhez telek-könyvvizetővé nevezte ki.

Helyezések. Az igazságügyminiszter Muntóin Mihály fecsádi járásbíró-sági irnokot a karánsebesi, Verzár Gyula szerdahelyi járásbíró-sági irnokot pedig a nagyszébeni törvényszékhez helyezte át.

Véglegesítés. A belügyminiszter Perogriny Géza budapesti államrendőrségi ideiglenes minőségű rendőrgyakornokot ebben az állásában véglegesítette.

Nővváltoztatások. A belügyminiszter Lapter, helyesen Mieses Mózes Leib budapesti lakos saját, valamint Etel, Béla és Tibor nevű kiskorú gyermekei Murányira, Waxberger Farkas szegedi lakos családi nevének Vajdára kért átváltoztatását megengedte.

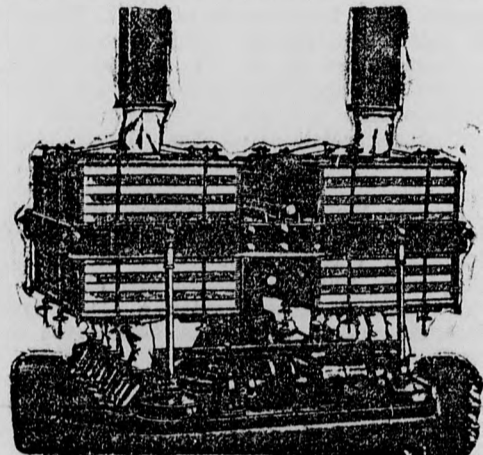
Pályázatok. A beszte-recebányai magy. kir. pénzügyigazgatóság-hoz számítási állásra két hét alatt; a fumei m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz pénzügyőri tengeri szemlélni állásra két hét alatt; Sopron város rendőrkapitányához rendőri állásra július hó 25-éig; az aranyosmaróti m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz számtanácsosi állásra két hét alatt; a kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság-hoz a Magyarán (Maros-Torda) betöltendő postamesteri állásra július hó 7-éig; a beregszászi kir. törvényszék elnöke-höz az illo-vai járásbíró-sági betöltendő végrehajtói állásra két hét alatt; a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz számvevői állásra két hét alatt; a szegedi kir. kerületi bírtón igazgatóság-nál bírtónormesteri állásra július hó 22-éig a szamosújvári kir. országos fegyintézet igazgatóság-hoz főfegyőri állásra augusztus hó 1-éig nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (június 23. június 24., június 23. június 24.), meters (méter), and various locations (Inn, Duna, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborcz, Ung, Piszta, M.-Szilgyet, Telekháza, V.-Námény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Tittel, Ondova, Hoór, Tapoly, Bódg, Ladmóca, Sajó, H.-Németi, Bernáth, B.-Ujfalva, Kőrös, Csucs, N.-Várad, Belényes, Tenke, Gurabonca, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Arad, Makó, Lúcs, K.-Kostály, Kiszető, Temesvár, Bácskerek).

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Budapest, Váci-ut 19. sz.

Malomépítése és rekonstruálása minden nagyságban saját teljesen automatikus rendszer szerint. — Modern malomgépek elsőrendű kivitelben. — A Haggemacher K. és Voll szabadalmu siksziták és daratisztító gépek egyedüli gyártói. — Gabonamosó és szárítóberendezések. — Modern transmissiók.

Kivánatra mérnök-látogatás.

Prima referenciák.

Költséghalmozás.

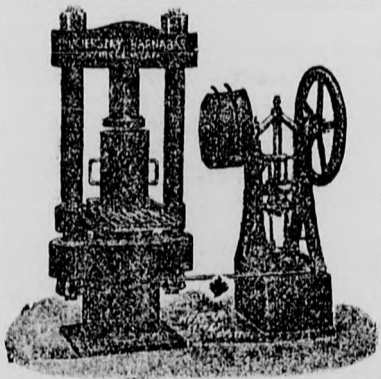
Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán.

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint speciálista

viznyomásu o.ajsajtókat.

Olajmagzúkat egyszerű és több-hengerű szerkezetben. Olajmagpörkölköt gőz- és tüzfűtésre Tökmagdörzsölő és osztályozókat. Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést. Több mint 232 telep üzemben.

Butorhitel

legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, minthogy a kellemetlen bankeljárásokat mellőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig csökkenő összeg után számítunk fel. Butorválaszték a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV. Kristóf-ter 3. I. em. Butorraktár.

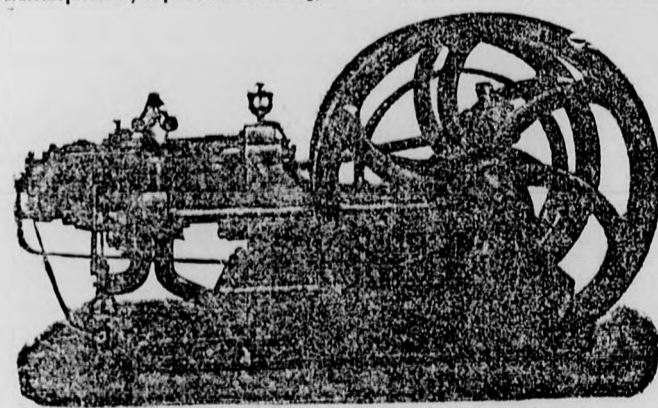
Szabadalmazott

Kreplin-féle folyton működő viznyomásu OLAJSAJTÓ

60% több munkát végez, mint hasonló nagyságu más gyártmányu. A sajtók nem repednek el, pisztonya nem maródik, szivattyu nem akad meg; legnagyobb jótállással szállítom. Más gyártmányu olajsajtókért cserélek, elrepedt sajtóhengerért újat készítek, teljes olajgyári berendezéseket olson szállítok. Artézi kútforrásokat és motor-javitásokat vállallok. KREPLIN gépműhely, Tokaj (Zemplénmegye).

GRAEPEL HUGÓ betétitársaság

Malomépítész, Gép- és Rostalemezgyár Marshall Sons & Co. Limited vezérigénynöksége BUDAPEST, V., Váci-ut 40-46. szám.

Gyárt és szállít teljes malomberendezéseket, szab. NEMZETI gabonatisztító gépeket. A legjobb koptatól 1000-nél több használatban. Ezen koptató, mely az üzket a buzától teljesen megtisztítja erre a célra az elismert legkiválóbb gép az eddig létezők között. Gyárunkban üzemben látható Kizárólagos vezérképviselete a világhírű eredeti angol „HORNBY“ nyersolajmotorok.

Rendkívül tartósak. — Csekély fűtőanyagot fogyasztanak. Kezelésük és ápolásuk a legegyszerűbb. Költségvetéssel, leléással, árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. — Szakemberük rendelkezésre áll.

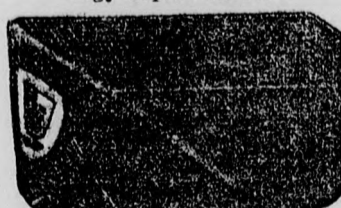
Demjén Ignác

műszaki fém- és plénczikkek gyára Gyár és iroda: BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA-UTCZA 14. SZ.

Demjén-féle egy darab-ból préselt felvonóserleg az acélpléhből, minden célra, bármily alak, nagyság- és vastagságban, préselve, feketén vagy duplán önzva.

Nem akadódik, mert minden sarok leborotvva, teljesen kifarított az anyag, mert sehol sem szegletes, hiválóan tartos, mert egy darab acélpléhből készült.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

Figyelmeztetés!

Minden felvonóserleg bejegyzett gyári védjeggyel van ellátva, melyre különösen felhívjuk az érdekeltek figyelmét!

POHL

gazdasági gépgyár SZOMBATHELY.

Vizi turbinák, malomberendezések, téglagyártógépek, nyersolajmotorok.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapítva 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20,000,000 K. Tartalék 59,829,862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369,403,373 K 18 fillér. Forgalomban lévő saját kibocsátványok 333,571,450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos központi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a központi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai létszági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30,000,000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-kört 22. szám. Alapítva 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-kört 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztárakhoz. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Hazai Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak egy az érték, mint a gabonátörsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközzése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előleg értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sorozás ellenőrzés költségmentesen. Katonai házasági óvadékok ügyében minden utalgatás és eljárás ingyenes.

Hazai Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fióktételek: Budapest, IV., Múzeum-kört 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipót-kört 32., VII., Erzsébet-kört 41., VI., Andrásy-ut 30. Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcsan. Alapítva 40,000,000 korona.

Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe Budapest, V., Nádor-utca 4 (saját házában). Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. Központ: Wien, I., Herrengasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágával foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság, Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főkezesítő helye: VI. kerület, Andrásy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-kört 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-kört 2., VIII., Ullói-ut 6. sz.

"Hermes" magyar általános váltóüzlet r. t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alapítva 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztárakhoz és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték, safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár,” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legneighbizalóbb szamorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzületeket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Saedicke bankház részv. társ. A magy. lír. szabadalmazott osztálysorsjáték főkezesítője. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigyó-tér 1. Alapítva 16,000,000 korona. Tartalék 4,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitól váltókat. Jelzalogkölcsonokat nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmélányosabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼%-os adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölcsonös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyümölcsösztetését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsonokat folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank részv. társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsonokat folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitól folyószámla-követeléseket elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Országos Magyar Vasúti Takarékpénztár r. t. VI., Váci-kört 22. Alapítva: 1,000,000 korona. Fióktelep: Miskolcz. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r. t. gal.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r. t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítva 3,000,000 korona. Alapítási és részecsedési: Egyesült Fatermelők r. t., Kisjenői Fatermelő r. t., Központi Faértekerítő r. t., Magyar Fakereskedelmi r. t., Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem árára tartozó pénzügyi műveletet, felbecslet, erdőértékelést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Kerne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítva: 32,000,000 korona, tartalék 9,500,000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrásy-ut 48., Rákóczi-ut fiók: VII., Rákóczi-ut 16.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r. t. VI., Andrásy-ut 47. sz. Alapítva: 1,200,000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitól váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegletben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományos vételére és eladására.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alapítva 2,000,000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köztisztviselői kölcsonokat folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Általános bank részv. társaság, VII., Erzsébet-kört 39. Alapítva 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hági) pénzüzetet kölcsonokat folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jos-ut. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferenc József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürögönyözim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéteket 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágával foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénzmekek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferenc József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítványozási és Iparbank r. t. VI., Váci-kört 37. Alapítva 400,000 K. Telefon: 21-29.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 18. Alapítva 8,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitól váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló kölcsonleveleket. Előleg nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénzmekek vétele és eladása. Vállal szeszadékhitel-hiztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindenemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés végett, (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r. t. VII., Károly-kört 13. Befizetett alapítva 5,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekkeket, külföldi pénzmekeket vesz és elad.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III. Lajos-utca 183. Telefon: 41-82. Alapítva 500,000 korona. Alapítva 1872.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triestini általános biztosító társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék 366,829,741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kifizetések összege: 1,018,074,811 korona 43 fillér, az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1,106,056,556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betéréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jégbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járulékbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-kört 52. Az életbiztosítás összes nemét kultiválja júlyanos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neműt magánhivataltok részére. kiházasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-kört 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hútmillió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrásy-ut 30. Alapítva: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r. t. Berlinben. Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapítva 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Pizsninyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádagos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldek, mindennemű gép-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló ipar r. t. V., Andrásy-ut 4. Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kénsv és vegyi ipar r. t. 7., Föld-utca 8. sz. Alapítva 4,000,000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár r. t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Hazai likőr-, rum- és szeszgyár r. t. (Singer és Reichsfeld.) VI., Lehel-utca 17. sz. Telefon: 15-30.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút Társaság magyar bányái, hutái és uradalmának igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Vas- és aczélművek: Resiczan és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczan. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, málmok, cementgyár, erdészet és gazdaság: Graviczan. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-kört 42.

Unió nézőmosógári részv. társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92.

Ujlaki Tégli
9. Alapítva
Ujlak. T
hegyi dű
pest, V.

Urinary-Zs
vényitárs.
Telefon
pest. B
Darabos
gép- és
porment
részenet
vácsolási
gyárt: D
koczká p
ment- és
kénsvas
trágyát.
Hitelbank

Északmagy
Iparvállal
utca 29
szobafűt
darabos
a csibaji
aljai tőm

Magyar A
4 sz. G
34.), Ara
Versecz.

Beccsini C
utca 10
mentgyá
köszénb

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Magyar

Ujlaki Téglá- és Mészégető r.t. V., Akadémia-utca 9. Alapítke: 6 millió korona. Mészégető: Buda- Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Hábarcsgyár; Buda- pest, V., Vízafogó 1455.

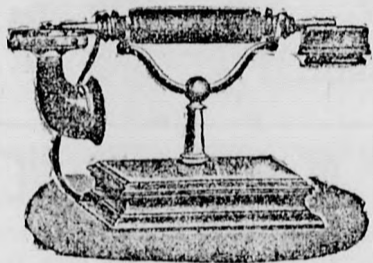
Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rész- ványtársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürgőnyezim: Urikány Buda- pest. Bányák: Lupény (Hunyadmegye). Terméi: Darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gőzseplő- gép- és gőzke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, ap- rtszenet körkemence fűtésre, kovácszenet ko- vácsolási czélokra. Lupényi kocszműveiben gyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, ce- ment- és czukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku mű- trágyát. Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat. V., Arany János- utca 29. sz. Alapítke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országsterre kedveit csibaji darabos szenet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő bagy- asalai tömör- és gyárszenet.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság. V., Nádor-utca 4 sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Pátaros, Versez. Alapítke 5 millió K. Alapított 1878.

Beocsini Czeméngyári Unió r.t. V., Alkotmány- utca 10. sz. Alapítke 7,600,000 korona. Cze- méngyár: Beocsin; malomkögyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarí- thatna meg, ha házi telefonjait bevezetné? Ha megmondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabad- mazott házi telefonjaink bevezetése által kímélheti meg magát Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbizottunkat. Ki díjtalanul fog Önnek szabályozott házi- telefonjainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

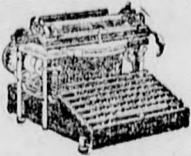
Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r.t. IV., Károly-körút 10. Egytetemes áruház. Elárul- it könyveket, képeket, fényképező csikket, fégyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikketet előnyös részletfizetésre.

Idégenforgalmi és utazási vállalat r.t. IV., Viadór- tér 1. sz. Flókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárád, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alap- tke 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tke 265.600 K. (457 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-56.

A Smith Premier látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzet- tel. „Grand Prix” Páris 1900 és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételköteteltség nélkül. Bu- dapest, VI., Deák Ferencz-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

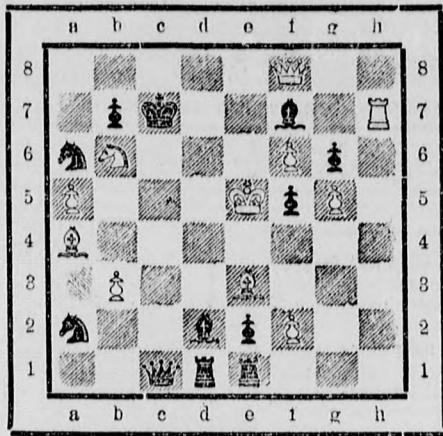
Általános Berendezési Részvénytársaság. Billiárd, falutor és hűtökészülékek gyára, Budanest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürgőny- czim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkoresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság, V., Lipót- körút 22. sz. Alapított 1865 Alapítke 40,477,800 korona. Telefon: 24-52, 85-92, 73-06, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-31, 20-99.

SAKK.

119. számú feladvány.

Hirsch Hugó, Budapest, (Magyar Sakkvilág.)

Önmatt két lépésben.

413. számú játszma.

Játszották Hamburgban, 1911. június 12. A match I. játszmaja.

Skót-csel.

- Világos: Marshall Sötét: Leonhardt 1. e2-e4 e7-e5 2. d2-d4 e5xd4 3. Hg1-f3 Hb8-c6 4. Ff1-c4 Hg8-f6 5. 0-0 Ff8-c5

Ugyanez az állás létrejéhet a kettős huszár- játékból, valamint az olasz megnyitástól is.

Egy másik teoretikus változat e helyen 7. Fc4-b5, Hf6-c4 8. Hf3xd4 stb.

7. ... d5xc4 8. Bf1-e1 Fc8-e6

A múlt század hatvanas éveiben Pesten Zárj és Cseresnyős között több játszma bar 8. ... Ke8-f8 fordult elő, mely folytatással napjaink- ban is kíséreltetnek.

Jobb mint 9. f6xg7, Bh8-g8 10. Fc1-g5, Fc5-e7 11. Fg5xc7, Ke8xe7 12. Hb1-d2, Vd8-d5, mint Mieses és Teichmann között tör- tént a pétervári versenyen.

9. ... Vd8-d5 10. Hb1-c3 Vd5-f5 11. Hc3-c4

Azonnali 11. g2-g4-re mint Blackburne ját- szott Teichmann ellen az 1896. nürnbergi verse- nyen, a folytatás lehet 11. ... Vf5-g6 12. Hc3-e4, Fc5-b6 13. f2-f4, 0-0-0 stb.

11. ... 0-0-0 12. Hg5xc6 f7xc6 13. g2-g4 Vf5-c5 14. f6xg7 Bb8-g8 15. Fc1-h3

Azonban titokban Marshall is elemezte ezt a változatot s ugyanezzel a lépéssel lepte meg dr. Tarrascht is a hamburgi versenyen. Világos meg- védi a g7-gyalogot és jó állással bír. A múlt év- ben Gunsberg és Blackburne között egy tanács- közési játszmában 15. He4xc5 történt.

15. ... d4-d3 Sötétnek csakis ezen gyalog előnyomulása ad némi ellenjátékot.

16. c2-c3 d3-d2! E lépésig a hadállás megegyezik a hamburgi versenyen játszott Marshall-dr. Tarrasch- játszmaival, melyben utóbbi a győztes. 16. ... Fc5-d6-tal folytatta, mire csakhamar döntő hátrányba került.

17. Be1-e2! Fc5-b6 18. Vd1-f1! Bd8-d3 19. Ba1-d1 Hc6-d8

Ez utóbbi lépések Leonhardt elemzéseiből származnak.

20. g4-g5 Ha 20. Bd1xd2, ugy Bd3xd2 21. He4xd2, Vc5-f6 22. g4-g5, Vf6-f4 stb.

20. ... Hd8-f7 21. Vf1-g2? 21. ... Hf7xh6 22. g5xh6 Vc5-h5 23. Be2xd2 Bd3xd2

Érdekes volna 23. ... Vh5xd1+ 24. Bd2xd2, Ba3xd1+ 25. Vg2-f1, Bd1xf1+ 26. Kg1xf1, ami azonban még sem jó, mivel 27. ... He4-f6 után sötét el van veszve.

- 24. Bd1xd2 Vh5xh6 25. Bd2xe2! Bg8xg7 26. He4-g3 Vh6-c1+ 27. Vg2-f1 Ve1xf1+

A remis így biztosítva van.

- 28. Kg1xf1 Bg7-f7 29. Hg3-h1 Kc8-d7 30. Bc2-e4 Bf7-f5 31. Bc4xc4 remis.

ÉKSZEREK EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK Egyházi szerek, angol, fran- czi, chinaczi dísz tárgyak, gyártáron beszerezhetők. Legújabb angol rendszorú áratési módokat illetve. SÁRBA JÁNOS és kir. udv. szall. ékszergyáros KOLCZSVÁR. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az időnek tulnyomóan derült, szá- raz és meleg jellege van. A hőmérséklet maxi- muma az Alföldön 30 fok C körül volt és mini- muma a Tatrán 7 fok C-ra süllyedt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg idő várható, legfeljebb nyugaton ziva- tarokkal. Sürgöny-prognózis: Meleg, nyugaton elvétve csapadék, zivatárokkal.)

Table with columns: Allomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér- séklet max. min.

EGYETERTÉS

politikai naplap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult Dr. Schöfft-féle „ARANYCSEPPEK” váltóláz és minden gyomorhaj ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyó- gyítja a hasdugulást és kölikát, továbbá vértisztításra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, fejnigrent, hányás- gert, aranyerőt és reumatikus fájdalma- kat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a guta- Qtéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen. I üveg ára . . . I frt. 20 kr. I drb. sebtapasz I frt. 50 kr. Székhely minden világrészben: Franz Dommanovics Wien, 17. Bez, Halischgasse 19. II/30. Magyar levelezés.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kieseréhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** a legizlésebb

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A feneke nyílik

A nemzetközi vasipari kiállításon fellépést keltett! Kapható minden vaskereskedésen és háztartási üzletben.

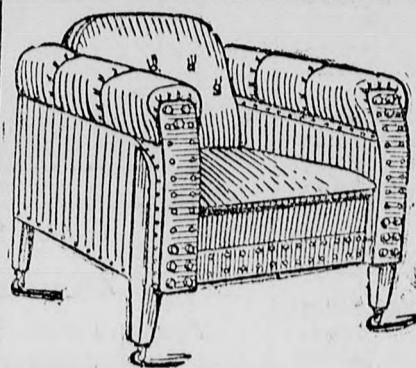

BODEN OFFEN
FENÉK NYITVA

Ára oriszolva **K 6.-**
nikkelozva **K 7.-**
A „VULKAN” készülő külön **30 HÍÉR**

Szabadalomtulajdonos cég:
Árak és Fehér
Budapest, VII., József-körút 33.
Telefon 95-71.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös cionyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédlo székek, fouteuilok, férfiszobák és irodahelyiségek butorzása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:
3956. sz. a

Törv. védve.
41. sz. a

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólíka betegségének megszüntetésére. Ezen **Anticol** szerrel az 1. sz. huszárrezdnél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert **minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.**

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL”-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**
Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíkás megbetegedései ellen feltalált és összedíltott gyógyszert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő gygyeredményrel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.
Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) Litke, Oberst s. k.

BERLINI VICTORIA

Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.

Biztosítási Allomány 1909. december 31-én: K.	2,075.730.186.-
Vagyon 1909. december 31-én: K.	382.298.188.-
Bevétel az 1909. évben: K.	180.229.289.-
Nyereség az 1909. évben: K.	88.674.367.-

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
Párhaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.
Világ-kötvény: A biztosított minden külön pózfizetés nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.
Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapra belül orvosi vizsgálat nélkül.
Haborn biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.
Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik.
Az 1909. üzletévre 35,734.621 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbefizetések 5%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.
Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 80 éves egyének csupán 568 koronájába kerül.
Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ugyas képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Rizárólagos elárusítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp & Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth

Syermekeknek:
Piehler

Kérje képes árjegyzékünket.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins
Patrician